

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_202275

UNIVERSAL
LIBRARY

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿ.

ಎನ್ನೆ—ವಿಕಾಂಕಗಳು

(ವಿಕಾಂಕಗಳ ಸಂಕಲನ)

ಶ್ರೀ ಎನ್ನೆ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಎ , ಬಿ.ಟಿ.,

ನವ್ವಂಬರ್-೧೯೪೭

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರು
ಶ್ರೀ ಬೆಳಗಾಂವಿ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು
ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಧಾರವಾಡ

ಬೆಲೆ:
ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ

ಮುದ್ರಕರು
ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಬಿ. ನವಲೂರ,
ಹಿಂದಮಾತಾ ಮುದ್ರಣಾಲಯ,
ಧಾರವಾಡ

ಮುನ್ನುಡಿ

ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರ ಏನಕ್ಕೇ ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೆ ಮೊದಲುನುಡಿ ಬರೆಯುವ ಭಾರ ನನ್ನದಾಗಿದೆ. ಎನ್ನೆಯವರ ಸರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಕನ್ನಡಿಗನಿಲ್ಲವೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಲೇಖನಿಯನ್ನೆತ್ತಿದ್ದು ಏಕಾಂಕ ಬರೆಯುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ! “ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್” ಎಂಬ ಮೊದಲನೇ ಏಕಾಂಕ ಬರೆದು ಅವರು ನಾವಗಾಂಕಿತ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. “ನಡುಮನೆಯಲ್ಲಿ”ಯ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ವಡಸಾಲಿಗೆ ತರಲು “ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬ” ನೆರವೇರಿಸಿದರು. “ಮುಂಗಾಲು ಪುಟಿಗೆ” ಯಿಂದ ಹರಟೆಗಾರರೆಂಬ ಹೆಸರುಗಳಿಸಿ “ಸಾವಿನುಡಿ”ಯ ಅಂಚಿಗೆ ನಿಂತು ಜೀವನದ ಕಹಿಸಿಹಿಗಳನ್ನು ಭವಿಸಿ, ಈಗ ಮುಂಬಯಿಯ ಕನ್ನಡ ಬಾನುಲಿಯ ಕೇಂದ್ರಾಧಿಪತಿಗಳಾಗಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ರಸದೂಟವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಆಪ್ತಮಿತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

“ಚಂದ್ರಹಾಸ” ಎಂಬ ಸಂಪಾ ಪಿಕ್ಚರ್‌ದವರ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಕತೆ-ಸಂವಾದಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ “ರೇಡಿಯೋ ಕವನಗಳು” ಎಂಬ ಇವರ ಚಿಕ್ಕ ಕವನಸಂಗ್ರಹವೂ ಬೇಗನೇ ಹೊರಡಲಿದೆ. ಗಿಡಗಿಡ ಹಾರಾಡುವ ಗಿಳಿಗೂ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಸುವ ಹಂಬಲ ಇವರಿಗಿದೆ!

ಇವರು ಬರೀ ನಾಟಕಕಾರರಲ್ಲದೆ ನಟರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಗದುಗಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಳ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನ.

ಹೀಗೆ ನಾಟಕವಾಡಿ, ಹರಟೆಹೊಡೆದು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಕವಿಗಳಾಗಿ ಇನ್ನಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಡುವರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. “ಹೊಸಜಲ ಹೊಸ ನೆಲ ಹೊಸಜನ” ಎನ್ನುತ್ತ ‘ಮುಸಾಫಿರಿ’ಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಇವರ ಹಂಬಲ ಕೊನೆಯವದೇನೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು?

ನಾಡುಗುಡಿಯನೇರಿಸುವಾಗಲೇ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗುಡಿಯನ್ನೂ ಏರಿಸಿ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ—ಬಾನಿನಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಏಕಾಂಕಗಳ ತಂತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಗಿಯಾದುದು. ಅದು ಸಣ್ಣ ಕತೆಯಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳ ಮುಖಾಂತರವೇ ಕತೆಯ ಓಟ ವಾತ್ಸರ್ಯವೊಪ್ಪುವಂತಾಗಬೇಕು. ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳಿಗೂ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಉತ್ತರ ದ್ವಂದ್ವವಷ್ಟು ಅಂತರ. ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಾಮಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ ಆಡಂಬರ, ವೇಷ ಭೂಷಣಗಳ ರುಗರುಗಾಟವನ್ನೇ ನೋಡಬೇಕು. ಈ ಆಡಂಬರದಲ್ಲಿ ಕತೆಯ ಕಣ್ಣು ಕುರುಡಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ವಾಸ್ತವಿಕತೆ ನ್ಯಾಭಾವಿಕತೆಗೆ, ಇಂಬಿಲ್ಲದಾಯಿತು; ನಾಟಕ ಹಾಗೂ ಜನಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಾಯಿತು.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಕನ್ನಡ “ಕೈ” ಮರಗಿರು. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕು, ಆಡಬೇಕು ಸಮಾಜದ ಟೊಳ್ಳುಗಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಮಾಜವನ್ನು ಹಿಂಸಿಸದೆ, ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಟೊಂಕಕಟ್ಟಿ ನಿಂತರು ಕೈಲಾಸರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೈಲಾಸದಂತಿದ್ದ ದಿ|| “ಕೈ” ಯವರು “ಏಕಾಂಕ ಏಕೈಕ ವೀರ” ರಾಗಿ ಹೋದರು. ಏನೈಯವರೂ “ಏಕಾಂಕ ವೀರ”ರಲ್ಲೊಬ್ಬರೂ ಏಕಾಂಕದ ಬಿಗಿಯಾದ ತಂತ್ರವನ್ನೇ ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮದನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಏಕಾಂಕ ವೀರರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ನ್ಯಾಭಾವಿಕತೆ, ವಾಸ್ತವತೆ ಒಪ್ಪು ಪಡೆದಷ್ಟೂ ಕತೆಗೆ ಪೂರ್ಣತೆ ಬರುವದೆಂಬ ಮತ ಏನೈಯವರದು. ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳೆಲ್ಲ ನಾವು ಕಾಣುವದು ಈ ವಾಸ್ತವತೆಯನ್ನೇ. ವಾಸ್ತವತೆಯ ದರ್ಶನ ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ನಿಚ್ಚಳದಾಗಿ ಮೂಡಿದೆ. ಜನಜೀವನದ ಕನ್ನಡಿಯೇ ಇವರ ಏಕಾಂಕಗಳು. “ಏಕಾಂಕ ವೀರ” ನೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಪ್ರಯಾಸಪಟ್ಟು, ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಕಂಡುಂಡ ಬಾಳನ್ನೇ, ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಾತ್ಸರ್ಯ ಜೀವಕಳೆ ಕಟ್ಟುವ ಕೈಚಳಕ ಇವರಿಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವದು. “ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ,” “ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮ-ಗ್ರಹ” ಹಾಗೂ “ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ”ದಲ್ಲಿಯ ರಂಗಸೂಚನೆಯನು ಗಮನಿಸಬೇಕು.

ಪಾತ್ರ ಸೃಷ್ಟಿ, ದೃಶ್ಯ ರಚನೆ, ಕಾಲಮಾನಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಹಿಡ್ಡಿಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪಕತೆ ಬೇಕು. ಈ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿಯ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ನಾವು “ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” “ ಸತಿ-ವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ

“ ಮದುವೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣಿಗಿಂತ, ಮದುವೆಯಾಗದ ಹೆಣ್ಣುಪಡೆದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳ ಗೋಳು ಒಂದೆ. ಮಹಾ ಸಮಸ್ಯೆ ” ಎಂಬ ಮಾತು “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ಹಾಗೂ “ ನಾರೀ ಪ್ರಚಾರ ” ದಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ದ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಅಸ್ವರ್ಥಕ ಅಭಿಧಾನವುಳ್ಳವಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ವಧುವಾಗಬೇಕಾಗಿರುವ ಅವಳ ಮಗಳು ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಮೂವರ ಮಸ್ತಕರ ದಾಳಿಯನ್ನು ಸಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಎನ್ನೆ ಯರಿಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನರ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಹೆಂಗುಸರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಮಾತುಗಳು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಇವರ ಲೇಖನಿಯಲ್ಲಿಳಿಯುವವು. “ ದೇವರು ಈ ಹೆಂಗುಸರಿಗೆ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಇವೇ ಎರಡು ದಯವಾಲಿಸಿದನೇನೋ ” ಎಂದು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಇವರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅವಲೋಕನ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವದು.

“ ಮಾವ ಅಂದರ ಕುಬೇರ ಅಲ್ಲ. ಬಾಯಿಸತ್ತ ಮಾವನಲ್ಲ. ಅಂನೇ ಶತಮಾನದ ಮಾನವನಾದ ಮಾವ. ” ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಮಾವನ ಪರವಾಗಿ ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“ ಪ್ರುಣಾಣ ಪೂರ್ವರಂಗ ” ದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಹೆಂಗುಸರ ಹರಟೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಎಂಥದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವದು.

“ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” ದಲ್ಲಿ ಕಾವು ಏರಿ ಆವೇಶದಿಂದ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾವೇರಿ, ಹೆಂಗುಸರು ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬೇಕೆಂದು ನಚನ ಕೊಟ್ಟ ಕಾವೇರಿ, ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಮೊದಲು ವಿವಾಹಬದ್ಧಳಾಗುವಳು. ಇಂದಿನ ಮರಾಠಿ ಕಲಿತ ಶಿಕ್ಷಕಿಯರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಅನಾದರೂ ಅನಾಥಿಗಳ ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಈ ನಾರೀ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ.

“ ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಪ್ರಹಸನ ” , “ ಬೆಲಿಫೋನ ಟಾಕೀಜ ” ಇವು ಸಾಟ್ಯಭಟದ ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸೇರಿಸಿದರೋ ತಿಳಿಯದು. ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಪ್ರಹಸನದಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ದಾಳಿಗಿಂತ ಹೆಂಡತಿಯ ಅಕ್ರೋಶ ಅರ್ಭಟಿಯ ದಾಳಿ ಭೀಕರತರವಾದುದೆಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನರುಹಿದ್ದಾರೆ.

“ ಸತಿವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಏಕಾಂಕ. ಹೆಣ್ಣು - ಗಂಡಿನ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟನ ಮಾಡಿದರೆ, ಆಗುವ ಅನಾಹುತ, ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನ ಸಮತೂಕವೃತ್ತಿ, ಗಂಡನ ಸಾತಿವೃತ್ತಿ, ಹೆಂಡತಿಯ ತಿರಸ್ಕಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಚಿತ್ರಣ ಪ್ರಶಂಶನೀಯವಾಗಿದೆ. ಗಂಡ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವನೆಂಬುದು ತನಗೇ ತಿಳಿಯದು. ಈ “ ಸತಿವೃತ ಶಿರೋಮಣಿ ” ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಂಡನಾದವನು ತನ್ನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬ ನೋಡಲಿ!

ಹೆಣ್ಣು ಹೆತ್ತವರ ಪಾಡು, “ ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ ” ದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ತಾಯಿಗಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವ ನಟನೆ ಮಾಡುವ ಮಾದರಿ ಅಹಲ್ಯೆ. “ ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ ” ಇದೊಂದು ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. “ ನಾಟಕಕಾರನ ಯಶ ಓದುಗರನ್ನು ಗುಂಗುಹಡಿಸುವ ಗುಣವಲ್ಲಿದೆ ” ಎಂಬ ಮಾತಿನ ಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತಿಯ ಒಂದೊಂದು ಮಾತೂ ಮೊನೆಯಾಗಿದೆ. ಬರೆದದ್ದೆಲ್ಲವೂ ಮುದ್ರಣವಾಗಬೇಕೆಂಬ ತರುಣರ ಹವ್ಯಾಸ. ಸಾಹಿತಿ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ತರುಣರ ಹಿರಿಯ ಹಂಬಲ, ಸಾಹಿತಿ “ ಸಾಯಿತಿ ” ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ನುರಿತ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಯ ಅನುಭವಜನ್ಯ ವಿಚಾರಗಳು. ಇವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಶಂಶನೀಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಏಕಾಂಕ ಓದುವದರಿಂದ ಓದುಗ ಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆಯಿಂದ ಭಾವಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಕಾಣುವನು. ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ ಓದುಗನಿಂದ ಇದಕ್ಕಿಂತೂ ಇನ್ನಾವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮಾನ ಬೇಕು ?

“ ಹಿನ್ನಡೆದ ವೀರನು ” ಪ್ರೇಮಾಲಾಪನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುನ್ನಡೆದಿದ್ದಾನೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬರುವ ಯು.ಟಿ.ಸಿ. ಪರಿಷತ್ತು ಇದೂ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. ಉಡುಪಿಯ ಟೀಕೆ ಬ್ಲುಗಳಿಂದಲೂ, ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ, ಕನ್ನಡಭಾಷಾ ಶುದ್ಧೀಕರಣ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾವಿಲ್ಲಿ ಮನಗಾಣುವೆವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ವಾಣವಾದುದು ಹೋಟೆನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಅಂವ ಮೇಲೆ ಭಾರತೀಯ ಹೋಟೆನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಡವೇ ?

“ಕ್ರಾಂತಿಪಟ” ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಪಟಗಳ ಭವಿಷ್ಯ ಸಾರುವ ಏಕಾಂಕ. ತಲೆ ಬರಹದಲ್ಲಿಯ ಜೋರು ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿಲ್ಲ. ನಾಟಕಕಾರನಿಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅಂಶ ಏಕಾಂಕದಲ್ಲಿ ಸ್ಫುಟವಾಗಿ ಮೂಡಿಲ್ಲ.

‘ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್’ ಇವರ ಮೊದಲನೇ ಏಕಾಂಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕ. ಕಾಲೇಜು ಜೀವನದ ಯಥಾರ್ಥ ಚಿತ್ರಣ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಕಾಲೇಜು ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್‌ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪರಿಚಯ ಒದುಗರಿಗೆ ಆಗುವದು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ “ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ” ಏಕಾಂಕ. ಮನೆಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣುವ ದೃಶ್ಯ ಇದು. ಓದುಗರನ್ನು ಹಾಸ್ಯಗಡಲಿನಲ್ಲಿ ತೇಲಿಸಿ ಬಿಡುವದು. ಕೊನೆಗೆ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಾಂಗಿಯೇ ಒಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆಯ ವೀರ ಊದುಗೊಳವೆ ಹಿಡಿಯಲಾರ. ಆದರೆ ಊದುಗೊಳವೆ ಸೌಟು ಹಿಡಿಯುವದನ್ನು ಗಂಡಸು ಕಲಿಯಬೇಕು. ಸೌಟು ಹಿಡಿಯದೆ ಅಶನಕ್ಕೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಎನ್ನೆಯವರ ಏಕಾಂಕಗಳೆಲ್ಲ ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿವೆ. ತಿಳಿಯಾದ ನಿರ್ದುಷ್ಟ ಹಾಸ್ಯ ಏಕಾಂಕಗಳ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದುವೆ ಅವರ ಏಕಾಂಕಗಳ ಗುಣ, ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶೈಲಿ ಇವರದಾಗಿದೆ. ಮಾತಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನೇ ನಾಟಕವಾಡುವ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿನಿದ್ದು ಹಿತಕರವಾಗಿದೆ. ನಾಟಕದ ಅಂಶವು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಬೇಕಾದರೆ ಅವರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾಟಕವಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ ?

ನಾಟಕದ ತಲೆಬರಹಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಿದೆ. ನಾವಿನ್ಯತೆಯಿದೆ. ಸತಿವ್ರತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ, ನಾರೀಪ್ರಚಾರ, ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ. ಇ. ಇ. ಅಲ್ಲದೇ ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರಭಾವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯು ಹೇಗಿದೆ ಹೇಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲಿರಬೇಕಲ್ಲವಷ್ಟೇ !

ಇಂದಿನದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಕಾಲ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಳಿನ ಕಾಳಗ ನಡೆದಿದೆ. ಕೂಳಿನ ಕೂಗು ಕೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅರಿಕೇಸರಿಯ ಅಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ತಿಂದುಂಡ

ವಂಶ “ಅರಂಕುಶವಿಟ್ಟೊಡಂ ನೆನವುದೆನ್ನ ಮನಂಬ ನವಾಶಿ ದೇಶಮಂ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಈ ಕಂಪ್ರೋಲ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅವನಿದ್ದರೆ, ಬನವಾಶಿ ದೇಶವನ್ನು ನೆನೆಯುವದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ನಮಗಿಂದು “ಅರಂಕುಶವಿಟ್ಟೊಡಂ ನೆನವುದೆಮ್ಮ ಮನಂ ಒಡಲಿಕೆಗನ್ನಮಂ” ಎಂದು ಅನ್ನಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅನ್ನವಿಲ್ಲದ ತಲೆಯಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲ್ಸ ತಾನೇ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು? ಕವಿರತ್ನ ಸಾರಸ್ವತ ಭಾಂಡಾರದ ಮುದ್ರೆಯನ್ನೊಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹಸಿದು ಕಂಗಾಲಾದವರಿಗೆ ಭಾಂಡಾರದ ಅನ್ನವನ್ನು ತೂರಿ ತೂರಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಭಾಂಡಾರದ ಕೀಲಿ ಕೈ ಎಲ್ಲಿದೆ ಗೊತ್ತೋ? ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಪಾದನೆಯೇ ಆ ಕೀಲಿಕೈ. ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಆಹಾರ ದೊರಕಿಸುವ ಕಲೆ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ದೇಹಕ್ಕೆ ಅನ್ನ ಬೇಕಾಗುವಂತೆ ಬುದ್ಧಿಗೂ ಅನ್ನ ಬೇಕು ಆಹಾರಬೇಕು.

ಈ ಬುದ್ಧಿಯ ಆಹಾರ ಇಂದಿನ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಬೇಕೆಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವಿದೆ. ಕರ್ತವ್ಯವಿದೆ. ಅವರು ಕುರುಡರಾದರೆ ಭಾರತ ಮುಂದೆ ಸಾಗದ “ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ” ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವಿಂದು ಬರೀ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೆಂದರೇನು? ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬ ಅನ್ನ, ಮೈತುಂಬ ಬಟ್ಟೆ, ಉವಾತ್ತ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಶಿಕ್ಷಣಸಂಸ್ಕಾರ ಇವಷ್ಟಾದರೂ ಬೇಡವೇ?

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಅಳಿಗೋಲು ಯಾವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಖನೀಜ ಸಂಪತ್ತನ್ನವಿರಾ? ಅಲ್ಲ. ಕಾರಖಾನೆಗಳೇ? ಅಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳೇ? ಅಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನೇನು? ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಅಳಿಯುವ ಅಳಿಗೋಲು ಆ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹಾಗೂ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಕಡೆಗಡಿಸಿ, ಪುರುಷರು ಮುಂದೋಡಲು ನುಗ್ಗಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ವ್ಯಗತಿಯಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣವಿಲ್ಲದ ಹೆಂಗಸರು ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೊಡಕಾಗುವರು. ಅವರ ಪ್ರಾಣ ಕುಂತಿತವಾಗುವದು. ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಹಿಂದೂಡಿ ಮುಂದೋಡುವೆನೆಂಬ ಹಟ ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಗುಸು ಬರೀ ಪುರುಷನ ಭೋಗವಸ್ತುವಲ್ಲ, ತ್ಯಾಜ್ಯವೆಂದು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಬೀಸಾಡುವ ವಸ್ತುವೂ ಅಲ್ಲ, ಅಲಸ್ಯ ಮಾಡಿ ಒಗೆಯುವ ಆಟಿಗೆಯಲ್ಲ, ಅವಳಿಗೆ ದೇವತೆಯೆಂದು ಬರೀ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅಬಲೆಯೆಂದು ಕಾರುಣ್ಯಕ್ಕೀಡಾಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅವಳೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಪುರುಷರನೋವು ನಲಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಯಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳಿಗೆ ಕೃಭಾರ ಹಚ್ಚುವಳು, ಪುರುಷನ ಸುಖದುಃಖಗಳ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವನ ಬಾಳಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ನೀಡುವಳು.

ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಭಾರತದ ಮಹಿಳಾಲೋಕ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೇನು ಕಂಡುಬರುವದು? ಜನಸಾಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೊರಜಗತ್ತಿನ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ. ಮನೋವೈಶಾಲ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾರ ತಪ್ಪು? ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದು ಅವರ ತಪ್ಪೇ? ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡದ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ತಪ್ಪು. ಮಂದೋಡುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡದೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹಿಂದೆ ಜಗ್ಗುವ ವಿಘ್ನ ಸಂತೋಷಿಗಳಾದ ಪುರುಷರ ತಪ್ಪು. ಸೀತಾ-ನಾವಿತ್ರಿಯರ ಕತೆಗಳು ನಮ್ಮ ನೀತಿಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟು ಭದ್ರವಾಗಲು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೊಡಲಿ. ಅವರ ತ್ಯಾಗದ ದೀವಟಿಗೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಕತ್ತಲೆಯ ಮಾರ್ಗ ಬೆಳಕನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ ಅವರ ಕತೆಗಳು ಹೆಂಗಸಿನ ವ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿದಿರಲಿ. ಹೆಂಗಸಿನ ದೌರ್ಭಲ್ಯ ಮುಚ್ಚುವದಕ್ಕೆ ಆ ಕತೆಗಳ ಹೊದಿಕೆ ಬೇಡ !

ಸಮಾನಹಕ್ಕೆಂಬ ಹುಚ್ಚುಹೊಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಗುಸು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವದು ಬೇಡ. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಹುಚ್ಚುಸ್ಪರ್ಧೆ ಬೇಡ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ಹಿತಕರವಾದ ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಲಿ. ಗಂಡುಸನ್ನು ಕಂಡು ಹೆಂಗುಸು ಮೂರು ಮೂರು ಜಿಗಿಯುವದು ಬೇಡ. ಹೆಂಗುಸನ್ನು ಕಂಡು ಗಂಡುಸು ಮೂರು ಮೂರಿಯುವದು ಬೇಡ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣಗಳಿವೆ. ಆ ಗುಣಗಳ ವಿನಿಮಯವಾಗಲಿ ಹೆಂಗುಸು ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ದಯಾಶೀಲಳು; ಭಾವನಾಪ್ರಧಾನಳು. ಗಂಡುಸು ಕಾರುಣ್ಯದ ಮೂರ್ತಿ; ಬುದ್ಧಿಪ್ರಧಾನ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಗಂಡುಸು ಭಾವ, ದಯಾ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಂಗುಸಿಂದ ಪಡೆಯಲಿ. ಬುದ್ಧಿಯ ಪ್ರಖರತೆ, ಕಠೋರತೆ

ಯನ್ನು ಹೆಂಗುಸು ಗಂಡುಸಿಂದ ಎಡೆಯಲಿ. ಹೆಂಗುಸಿಂದಲೇ ಗಂಡುಸು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ವಡೆದು ಗಣ್ಯಜೀವಿಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿ ! ಪರಸ್ಪರ ರಲ್ಲಿಯೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೊಡಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಲಿ !

ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಂಡಿತರು ಹೇಳಿದಂತೆ, ಹೆಂಗುಸಿಗೆ ದಯಾಶೀಲ ಹೃದಯ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿ ಇದೆ. ಹೆಂಗುಸಿನ ದಯೆಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ರಚನಾತ್ಮಕ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ, ಗಂಡುಸು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮತೂಕವಿರಲಿ. ಸಾಮರಸ್ಯವಿರಲಿ “ ಗುಣಾಃ ಪೂಜಾಸ್ಥಾನಂ ಗುಣಿಷು ಸ ಚ ಲಿಂಗಂ ನ ಚ ದಯಃ ” ಎನ್ನು ವಂತಾಗಲಿ. ಹೆಂಗುಸಿನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಸಂಸ್ಕಾರ ಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದ ಸಾಗಲಿ. ಅರ್ಧ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಭಾರತೀಯರು ಎಂದಿಗೂ ಬಾಳಲಾರರು. ಅಂಥ ಅಜ್ಞಾನದ ಬಾಳು ಬೀಳು ಬಾಳು, ಹಾಳು ಬಾಳಾ ದೀತು !

ಈ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಟಕಕಾರರು ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಿ. ಇಂದಿನದು ಸಂಧಿಕಾಲ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿಚಾರಗಳ ತಾಕಲಾಟ ನಡೆದಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿ, ವಿಚಾರಗಳ ಕೋಲಾಹಲ ಚಿತ್ರಿಸಲು ಮಹಿಳೆಯರೂ, ಮಹ ನೀಯರೂ ತಮ್ಮ ಲೇಖನಗಳನ್ನೆತ್ತಲಿ. ಹೆಂಗುಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ ಮಹನೀಯರೂ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಬರೆದು ವಿಚಾರ ದೋಹನ ಮಂಡಿ ಸಲಿ ! ಮಹಿಳೆಯರೂ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭೀತಿಯಿಂದ ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಾಗಿ ಮಂಡಿಸಲಿ. ಬೇರೆಯವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಲಿ !

ಎನ್ನೆಯವರ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಮಾತ್ರ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನ ಒಳಹೊಕ್ಕು ನೋಡುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮದೃಷ್ಟಿ ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿ. “ ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವರಂಗ ” “ ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ, ” “ ನಾರೀಪ್ರಚಾರ ” ಇವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಹಿಂದಿನ ಹಳೆಯ ವಿಚಾರಗಳ ಚಿತ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಜೀವನವನ್ನೂ ಹೊಸ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುವ ಕಣ್ಣು ಅವರಿಗೆ ಬರಲಿ. ಕಾಲ ಸರಿದಂತೆ ಹಿರಿಕಿರಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ

ಯಾಗಿದೆ. ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿಯಲಿ! ಕಾಗದಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಲಿ! ಹಿಂದಿನ ಹಳೇ ಜೀವನ ಚಿತ್ರಿಸುವುದು ಬೇಡ. ನಮಗೆ ಹಳೆರಾಗ ಬೇಡ. ಹೊಸ ಬೆಳಕು ನೀಡುವ ಹೊಸ ರಾಗ ಬೇಕು. ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ, ಸತಿವ್ರತ ಶಿರೋಮಣಿ, ಯು ಟಿ. ಸಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇವು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಏಕಾಂಕಗಳು. ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರಿಗೆ ಭಾವಗಳನ್ನು ಅರಳಿಸುವ ಕೆರಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗ ವಾಗಲಿ! ಇಂದಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಮದುವೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ, ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿಯ ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೊಸ ಏಕಾಂಕಗಳನ್ನು ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆ ಹೊಸೆಯಲಿ. ಹಳೆಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ. ವ್ರಾಸದ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿ ಹಾಸ್ಯ ಹುಟ್ಟಿಸಲು ಹೊರಟು ಕೆಲಸೆಡೆ ಹಾಸ್ಯ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ. ಆ ಹಾಸ್ಯವನ್ನು ಎನ್ನೆ ಹವಕ್ಕೆ ತರಲಿ! ಕೆಲವೇ ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಭಾವನಿರ್ಭರತೆ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಅಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆ ಭಾವಸಮಾಧಿಯ ಗುಣ ಎಲ್ಲ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಿಸುವಂತಾಗಲಿ. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬರೀ ವಾಸ್ತವೀಕತೆಯ ದರ್ಶನ ಬೇಡ. ಆ ವಾಸ್ತವತೆ ಆದರ್ಶಗಳು ಜೊತೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಬರಲಿ. ಸಮಾಜವ ಮುಂದೆ ಬರೀ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನಿಡುವುದು ಬೇಡ. ಸಮಸ್ಯೆ ಬಿಡಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೂ ನಾಟಕಕಾರನು ತೋರಿಸಲಿ. ಆದರ್ಶ ವಾಸ್ತವತೆಗಳ ಸಂಗ ಮವೇ ಉತ್ತಮ ಏಕಾಂಕದ ಒರೆಗಳು. ಇಂಥ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಎನ್ನೆಯವರು ಬರೆಯಲಿ! ಹರಟೆ ಹೊಡೆಯಲಿ, ಕವನಗಳನ್ನು ಹೇಳಲಿ, ಅವರ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗಲಿ! ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಲಿ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು. ಮುಖಚಿತ್ರ ಮೇಲೆ ಸರಸತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎನ್ನೆಯವರ ಭಾವಚಿತ್ರವಿದೆ. ಸರಸತಿಯ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿರುವನೆಂಬ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಡ. ಆ ಹೆಮ್ಮೆ ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಚ್ಯುತಿಮಾಡದಿರಲಿ! ಸರಸತಿ ಎಷ್ಟಾದರೂ ತಾಯಿ. ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಉಕ್ಕಿಬಂದು, ಮಮತೆಯಿಂದ ಮುದ್ದು ಮಗನನ್ನು ತಲೆಯಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅದು ಅವಳ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಸೌಜನ್ಯ ಈ ವಾತ್ಸಲ್ಯ ಮಗನ ಹೆಮ್ಮೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಾರದು. ವಾಣಿಯ ಕೃಪಾಪ್ರಸಾದ ನಿರಂತರವೂ ಅವರಿಗೆ ಲಭಿಸಲಿ!

ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆ, ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಯಲು ಹೇಳಿದರು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಎನ್ನೆ
ಏಕಾಂಕಗಳಿಗೆ ಇದು ಮುನ್ನುಡಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ತೊದಲ್ನುಡಿ ಇದು.
ಸಹೃದಯರು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಬೇಕು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮನೋ
ಗತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಲು ಮುನ್ನುಡಿಯ ಭಾರಹೊರಿಸಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು
ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅಣ್ಣ ಎನ್ನೆಯವರಿಗೆ ನಾನು ಅತ್ಯಂತ ಅಭಾರಿಯಾಗಿ
ರುವೆ.

ವಿಜಯದಶಮಿ,
ಸರ್ವಜಿತ್ ಸಂವತ್ಸರ ೧೯೬೯
ವಿಜಾಪುರ

ಜಿ. ಎನ್. ಇಂದಿರಾ

ನನ್ನ ಏಕಾಂಕಗಳು

ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಏಕಾಂಕಗಳು ಈ ಮೊದಲೆ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ ರಂಗ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೂ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಬಹಳ ಏಕಾಂಕಗಳು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತಾಗಿಯೂ, ಇನ್ನಾವುದೋ ವಿಶೇಷೋತ್ಸವಕ್ಕಾಗಿಯೂ ಸಂದರ್ಭೋಚಿತವಾಗಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. 'ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ' ಜಯಂತಿಯ ದೀವಾವಳಿಯ ಸಂಚಿಕೆಗಾಗಿಯೇ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು, ಜನಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಜಾಮಾತ್ಯಗಳ ಒಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಚಿತ್ರವಾಗಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು; ಅನೇಕ ರಂಗಭೂಮಿಗಳಮೇಲೆ ಸ್ವಾಗತವನ್ನೂ ಸಡೆಯಿತು. ಜೀವನದ ಉಜ್ವಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೀಕ್ಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸುವ ಯತ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಯವೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಏಕಾಂಕಗಳ ಜೀವಾಳ. 'ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರಾದ್ಧ'ದಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ದೃಶ್ಯ ಗಂಭೀರವಾಗಿದ್ದರೂ ನಗೆಯ ಲಹರಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಿಹೋಗುತ್ತದೆ ಆ ಗಾಂಭೀರ್ಯ.

ನಾಟ್ಯಭೂಮಿಯ ಪುನರ್ರಚನೆಯಾಗಬೇಕಾದ ಕಾಲವಿದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರ ಈ ಏಕಾಂಕಗಳಲ್ಲಿದೆಯೆಂಬ ಹೆಗ್ಗುಳಿಕೆ ಈ ನಾಟಕಕಾರನಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು ಏಕಾಂಕ ಒಂದೊಂದು ರಸದ ಲಹರಿ ಮಾತ್ರ. ಸ್ವಲ್ಪ ಹುಡುಗಾಟ ಮಾಡಿ ನಗಿಸಿ, ನಲಿಸಿ ಮೋಜು ಮಾಡಿ—ಆಮೇಲೆ ಸಹಜವಾಗಿ ನಾವು ಏಕೆ ನಕ್ಕೆವು, ಎಂದು ಸಭಿಕರು ನಾಟ್ಯಮಂದಿರದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವಾಗ ತಮಗೇ ತಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಒಳ್ಳೇ ಆನೇಕದಿಂದ, ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಿಂದ, ಪ್ರತಿಭೆಯಿಂದ ಜೀವನದ ಬಣ್ಣವನ್ನೂ ಬಯಲನ್ನೂ, ಸಂಸಾರವನ್ನೂ, ರೂಢ್ಯವನ್ನೂ ಚಿತ್ರಿಸುವ ಕಲೆಯ ಇಂದ್ರಜಾಲ, ಪಂಚವು

ಕಾಣಿಕೆ

ಬಾಳಿನ ಕಹಿಯನ್ನೆ ಸಿಹಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ನಾಟ್ಯ
ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಡುವೇ
ನನ್ನನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಣ್ಮರೆಯಾದ-

ನನ್ನ ಅರ್ಧಾಂಗಿ

ಇಂದಿರೆಗೆ

ನನ್ನ ಇಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳೂ ಅರ್ಪಿತ.

-ಎನ್ನೆ

ದಿವಾಳಿಯ ದಶಮಗ್ರಹ

ಪಾತ್ರಗಳು:

ಹುಚ್ಚರಾಯ:- ಯತ್ನಕ್ಕಿಂತ ದೈವಕ್ಕೆ, ಧರ್ಮಕ್ಕಿಂತ ವತ್ತಿಗೆ ಅಧೀನನಾದ, ಅರುನಂತಿ ವರುಷಕ್ಕೆ ನವಾಪಿಸಿದ ವೆನ್‌ರನ್‌ದಾರ ನಬರಜಿಸ್ಪರಾ

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:- ಹುಚ್ಚರಾಯನ ಎರಡನೆಯ ಧರ್ಮವತ್ತಿ—ಸುನಾರು ನಾಲ್ವತ್ತು ವರುಷದವಳು.

ವತ್ಸಲಾ:- ರಾಯರ ಅಕ್ಕೆಯ ಚಿಕ್ಕಮಗಳು.

ಶಕುಂತಲಾ:- ರಾಯರ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಗಳು.

ಅಳಿಯದೇವರು:- ರಾಯರ ಕಿರಿಯ ಅಳಿಯ.

ಗಾಂಡೂ:- ರಾಯರ ಒಬ್ಬನೇ ಮಗ—ಅಲ್ಪವಯಸ್ಸಿನ ಹೊಸ್ತಿಲ ಮೇಲೆ ನಿಂತಂತೆ—೧೭ ವರುಷ ವಯಸ್ಸು.

[ರಾಯರ—ಕಾನುದಾರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾದ—ಮನೆಯ ನಡುಮನೆ ಯಲ್ಲಿ, ರಾಯರ ವಿಚಾರಭರದ ಏರಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆ, ಭರಭರಾಟಿಯಿಂದ ಸತತಪಥಹಾಕುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲನಿಮಿಷ ರಂಗಭೂಮಿ ಸ್ತಬ್ಧವಾಗಿದ್ದು ರಾಯರ ಹೆಜ್ಜೆಯ ಸಪ್ಪಳದ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೇಳಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ ಒಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಉರಳೇಗಡ್ಡೆಗಳನ್ನೂ ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈಳಿಗೆಯನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಪಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚತೊಡಗುವಳು. ರಾಯರು ಲಕ್ಷ್ಮಿವಿಲ್ಲದೆ ಶತಪಥ ನಡಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿ—]

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹೊರಗೆ ಮಳೆ ಇಲ್ಲಾ, ಭಳಿ ಇಲ್ಲಾ; ಹೋಗ ಬೇಕು ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ; ಪೆನಾಶನ್ ಆದರ ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಾ ಹೋಗ ಬಾರದೇನೋ ! ಹೊತ್ತು ಮುಳುಗಿದರೂ ಮನಿಯೊಳಗಸ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇನ್ನು ಮನೀ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಜೀಳೋದು ಅಂದರ ಒಮ್ಮೇ. ನಾನೂ ಅದೇ ಹಾದಿ ನೋಡತೇನಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಥಣ್ಣಗಸ ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟುಬಿಡತೀನಿ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀನು ಯಾಕ....ನಾನೇ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೇಶಾಂತ ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡತೀನಿ. ನೀನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿಗೋತಸ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಯಾಕದು, ಸುಮ್ಮನೆ ನಾನೇ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ; ನೀವೇ ಇರಿ ಸುಖದಿಂದ, ತಿಂಗಳಾ ಒಬ್ಬರ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಯಿತು ಅಂತ. (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪಲ್ಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತ) ಮುಖ್ಯ ನನ್ನ ನಸೀಬ ಖೊಟ್ಟಿ ಅದ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡೋದು ! ಅದಕ್ಕನೇ ಎರಡನೇ ಸಂಬಂಧ ಅಂದರ, ಕಸಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿ ಅಂಜೋದು. ಮೊದಲನೆಯವಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ರಿಗೆ ಐದೈದು ವರ್ಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿದಿರಿ. (ಕಣ್ಣೀರೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಈಗ ಇರುವಾಕೆ ಒಬ್ಬ ಕಡೆಯ ಮಗಳಿಗೆ, ಒಂದು ವರುಷ ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಗಿಲು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಬಿದ್ದ ಹಾಂಗ ಮಾಡತೀರಿ. ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದು !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂನ ಹೂನ ಹೂಂ, ಹೂಂ. ಹೂಂ ! ಒಮ್ಮೆ ಹೂಂ ಅಂತಂದರ ಅಲ್ಲೇನದು ? ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಮಾತು, ಅದೇ ಕಥೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಅದೇ; ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಣ್ಣೀರು ಕಪಾಳಕ ಬಂದ ವ್ಯಾಲೆ, ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ನೋದು ಹೂಂ ಅಂತ—ಹೆಂಡತಿಯ ಹೆಸರು ತಗೊಂಡ ಹಾಂಗ ! ಇಂಥಾ ಪರಿಯಿಂದ ಹೂಂ ಅನಿಸಿಗೊಂಡರ ಆಗೋದಾರಸ ಎನು ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಲ್ಲ ನಾರಾಯಳ, ಅಗದೀ ಹೈತ್ಸುರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳತೀನಿ.. ಹೂಂ! ಆಯಿತಿಲ್ಲೋ? ಹೂಂ! ಇನ್ನಾರೆ ಸುಮ್ಮನಾಗತೀಯಿಲ್ಲಾ ?

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹೂಂ-ಹಾಂಗೇ ಸೈ....ಸುಸೂತ್ರ ಒಳಗೇ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೋತನ ಕೂಡತೀನಿ; ಮಾತಾಡಿದರ ಮೈನ್ಯಾಲ ಬರತಿದ್ದರ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಕೈಚೆಲ್ಲಿ) ಇನ್ನ ಯಾವ ರೀತಿ ನಿನ್ನ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಮುಪ್ಪಿನ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಮೂರು ಮಂದಿ ಹೆಂಡರ ಕೈಯೊಳಗಿಂದ ಆ ದಶರಥಾ ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಪಾರಾದನೋ ಮಾರಾಯಾ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ನಿಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಅಂವಾ ಅಳೇತನಾ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಒಲ್ಲೆ ಅಂತಿದಿಲ್ಲಾ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಂತೇ ಇದ್ದ ಮಕ್ಕಳು ಅಡವಿಗೆ ಕಳಿಸೋ ಹೊತ್ತು ಬಂತು ಅವನಿಗೆ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹೆಂಡತಿನ ಕಂಡರ ವರಾ ವರಾ ಅಂತ ಕುಣಿದಾಡ ತಿದ್ದನಂತ ಆ ಮಾರಾಯಾ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಏನು ಮಾರಾಯಳ, ನಿನ್ನಂಥಾರೆ, ಒಬ್ಬಳಿದ್ದರ ಹೇಳತಿದ್ದೆ ಅವನಗ.

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ನನ್ನಂಥಾರೆ ಇದ್ದರ ಅವನ ಪುಣ್ಯಾ! ನಿಮಗೇ ಸಿಗ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಆ ಕೈಕಯಿರಾ ಆಂಥಾರೆ, ಉರಿಸಿ ಒಲೀ ತುಂಬಿಸಲಿಕ್ಕೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬೊಳ್ಳನೆ ನಗುತ್ತ) ಇಕಾ, ಹೀಂಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾತಾಡು. ಆದರ ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರಬ್ಯಾಡಾ. ಅಲ್ಲಾ, ಸುಳ್ಳೇ ನೀನೂ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಾಪ ಮಾಡಿಕೋತೀ; ನನಗೂ ತಾಪ ಕೊಡತೀ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಆಗಲಿ, ಹಾಂಗಾದರ ಅಮ್ಮ ನಾ ತಾಸ್ತ ಕೊಡ ತಿದ್ದರ....ಒಳಗೇ ಹೋಗಿ ಪಲ್ಯಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೋತೀನಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಜೇಳಿನ ಕೊಂಡಿ!....ಅಲ್ಲ ಪಲ್ಯಾ ಯಾವುದು ಮಾಡತೀದೀ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:— ಏನು ಬಾಳ ಮನಿತುಂಬಾ ಪಲ್ಯಾ ತಂದು ಹಾಕಿರಿ....ಹೇಳೋ ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ. ತಿರಗಾಮುರಗಾ ಒಂದು ಉಳ್ಳಾಗಡ್ಡಿ, ಒಂದು ಚವಳಿಕಾಯಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಾಂಗಾದರ ಚವಳಿಕಾಯಿ ಪಲ್ಯಾ ಮಾಡಬೇಕು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಮನಿಯೊಳಗ ಕೂತವರು ಆರಿಸಿ ಕೊಟ್ಟರ ಮಾಡತೀನಿ. ಆದರ ನೀವ್ಯಾಕ ನೆರವು ಆದೀರಿ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನನ್ನ ಕರ್ಮ ! ಮತ್ತೆ ಮನಿಗೆ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂದರ....ಬೇಗಂ ಸಾಹೇಬರೇನು? ಅವರು ಒಂದೂ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಬಾರದೇನು ತಾರಮನಿಯೊಳಗ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಯಾಕಷ್ಟು ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ? (ದೂಬ ತುಂಬಿ) ವಾವಾ, ಅತ್ತೀಮನಿಯೊಳಗ ಮೈಮುರಿ ದುಡಿದೂ, ಮತ್ತೂ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುಡೀ ಅಂತೀರಲ್ಲ; ಎಂತಹ ಕುಟಕ ಮನಸ್ಸು ನಿಮ್ಮದು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀನು ಕಲಿಸಿ ಇಟ್ಟ ಅಚ್ಚಾನೆ ಇದೆಲ್ಲಾ ! (ಒಳಗಿನಿಂದ ವತ್ಸಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು)

ವತ್ಸಲಾ:—ಅವ್ವಾ, ಇವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಜರದ ಸೀರೀ ಉಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲೇನು ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ:—ಹೂಂ. ಉಟ್ಟುಕೊ; ಆದರ ಜೋಕೆ ಆಂ ! ಎಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಕೊಕ್ಕಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ನೀ ಜೋಕಿಂದ ಉಟ್ಟುಕೊಂಡರ ನಿನಗೇ ಕೊಡತೀನಿ ಆ ಸೀರೀ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂಂ, ನಿನಗೇ ಕೊಡತಾಳೆ..ಈ ಮನೀನಕ ನಿನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಬರೆದು ಕೊಡತಾಳೆ !

ವತ್ಸಲಾ:—(ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ನೋಡಿದೇನವ್ವಾ ? ಒಂದು ಸೀರಿ ಕೊಡತೀನಿ ಅಂದರ ಇಷ್ಟು ಗಡತರ ಮೈಮೇಲೆ ಬರತಾನ; ಸೇರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಂಟಮಟಾ ವಸ್ತಾ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಾ. ಹಾಂಗ ನೋಡಿದರ ನನಗ ಒಂದು ಭಿಂಡೋಲಿ ಸುದ್ದಾ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಾ !

ದಿವಾಳಿಯ ಪಶಮಗ್ರಹ

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಬಾಯಿ:—ನಿನ್ನ ತಾಡು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಾರವಾ; ಅವರಿಗೆ ಅಚ್ಚೇದ ಮಕ್ಕಳು ಅಂದರೆ ಅವರೇ !

ವತ್ಸಲಾ:—ನಾನು ಮಾತ್ರ ತುಚ್ಛದ ಮಗಳು....ಅಂತೇ ಕಳವೂಟೆ ದಲ್ಲಿ ನೆಟಗೊಂಡು ಕೂತರೆ, ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ಫೋನೋಗ್ರಾಫ್ ಸುದ್ದಾ ಕೊಡಿಸಲಿಲ್ಲಾ !

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಬಾಯಿ:—ನನ್ನ ಖೊಟ್ಟಿ ನಶೀಬಾ. ಯಾವ ಕಾಲ್ಗುಣದ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿದೆಯೋ ಏನೋ !....ಕಡಿಯ ಅಳಿಯ ಅಂದರ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳೂ ಮನಿಯಲ್ಲಿಯೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಳಿಯತನ ಮಾಡತಾರೆ. ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಕ್ಕಳೂ ಅಂತಿದ್ದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಭಂದ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ಮಾಡಿಮಾಡಿಯೇ ನನ್ನ ತಲೆ ಬೆಳ್ಳಗಾಯಿತು ! ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆದಮೇಲೆ ಆದರೂ, ತಲಿಯ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಎಳೆ ಚಂಡಿಕೆ ಉಳಿಯಲೀ ಅಂತ ನಮ್ಮ ಇಚ್ಛಾ !

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಹೌದು, ಈಗೇ ಸುರುವಾಗೇದೇನೋ ಈ ವೈರಾಗ್ಯ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಲ್ಲ, ಆನಾಗ ಸಿಗತಿತ್ತು ಹ್ಯಾಂಗ....ಮೇಲೆ ಮುಷ್ಟಿ ಫಂಡು ? ಈಗೇನದ ಮುಂಗೈಗೆ ಚಂಡು ? ಪೆನ್‌ಶನ್ ಆದ ಕಾಮ ದಾರರು ಅಂದರ, ಓದಿಬಿಟ್ಟ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರ ಇದ್ದಹಾಂಗ. ಕಂಡರ ಸಾವಿರ ಸರ್ತಿ ಸಲಾಮ ಹೊಡೆಯೋ ಸಿಪಾಯರು, ಈಗ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ಕೂಡಾ ನೋಡೋ ದಿಲ್ಲ. ನಾವೇ ಕೈಮುಗಿದರೂ, ತಿರುಗಿ ಆದರೂ ಕೈ ಮುಗಿತಾರೊ ಇಲ್ಲೋ ಸಂಶಯ.

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಸಾಕು ಹೋಗ್ರಿ, ಬರೇ ನಿಮ್ಮ ರಗಳೇ ರಾಮಾ ಯಣನೇ ಆಯಿತು....ಅಲ್ಲಾ ನಾಳೇ ನೀರತುಂಬೋ ಹಬ್ಬಾ; ಬೀಗರಿಗೆ ಪತ್ರಾನಾದರೂ ಹಾಕೀರೊ ಇಲ್ಲೊ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಾಕೀನಿ ಮಾರಾಯಳ, ಹಾಕೀನಿ. ನಿನ್ನ ಮುಂದ ಯಾರ ಆಟ ನಡೀತದ ?

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಪತ್ರಾ ಹಾಕಿದ್ದರ ಮತ್ತೆ ಇವೊತ್ತೇ ಬರೋದು; ಟೀಸನ್ನ ಕಾದರೂ ಹೋಗತೀರೊ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ತಪಾಸಣೆಗೆ ಬರೋ ಮೇಲಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಿಂತಾ ಮಿಗಿಲಾದರು ಬಿಡು, ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಂಬುವವರು ! ನಾನು ಸಬ್‌ರಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಇದ್ದಾಗ ಸುದ್ದಾ ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ್ ಜನರಿಗೂ ಜೀ ಅಂತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ....ಅದೂ ಹೋಗಲಿ, ಇಷ್ಟು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಒಬ್ಬ ಅಳಿಯಂದಿರೂ ನಮ್ಮ ಸಿಫಾರಸು ಮಾಡೋದಿಲ್ಲಾ. ಈ ಅಳಿಯಂದಿರ ಮರ್ಜೀ ಹಿಡಿಯೋದಂದರ ಅಗದೀ 'ಥ್ಯಾಂಕಲೆಸ್' ಟಾಸ್ಕ್ ನೋಡು. ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಆನಿಸುವ ಅಗಳಿಗೆ ಅಳಿಯ ಅಂದಕೂಡಲೆ, ಅದೂ ಕೂಡಾ ಸೆಟೆದು ನಿಲ್ಲತೊಂತೆ !

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೌದಪಾ, ನೀಯೇನು ಅಳಿಯನಾಗಿದ್ದಿ ರಲ್ಲಿಲ್ಲವೇನು ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಕೇಳು ಆಕಿನ್ನ !

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಎನು ಕೇಳೋದು ನನ್ನ. ಎಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಉಪಗಾರಕ್ಕೇ ಮಾಡೋಹಾಂಗ ಮಾಡತಾರ, ನನಗೊಬ್ಬಳಿಗೇ ಮಕ್ಕಳು—ಅಳಿಯಂದಿರು, ತಮಗಲ್ಲೇನೋ!....ವಜ್ಜಾ; ನೀ-ಸುಸೂತ್ರ ನಿಮ್ಮ ಮನೀಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡವ್ವಾ—ಇವರ ಕಡಿಂದ ನೀವು ಅಳಿಯತನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದೂ ಬ್ಯಾಡಾ; ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದೂ ಬ್ಯಾಡಾ ! (ವತ್ಸಲೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು ಲಕ್ಷುಂಬಾಯಿಯು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ದುಡುದುಡನೆ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಾಗ, ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಅವಳನ್ನು ಅಡ್ಡ ತರುದಿ)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೌದ—ಬಂತೇ ಸಿಟ್ಟು, ತಡೆ ಇಲ್ಲದ ! ದೇವರು ಈ ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸಿಟ್ಟು, ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನೀರು ಇವೇ ಎರಡು ದಯ ಪಾಲಿಸಿದನೋ ಎನೋ!....ಅಲ್ಲ ಕೂಡ ಬಾ ಇಲ್ಲೆ. (ಅವಳನ್ನು ಕೈ ಹಿಡಿದು ಕೂಡಿಸಿ) ಒಟ್ಟು ನಿನ್ನ ವಾಸನಾನಾರೇ ಎನದ ಹೇಳಿ ಬಿಡು ಒಂಥಪಾ. ಕೊರಳೊಳಗ ತಾಳಾ ಹಾಕಿ, ದಾಸಕೂಟದ ಮೆಂಬರ್ ಆಗೋತನಕಾ ಸರ್ತಿ.... ನೀನು ಹೇಳಿದಂತೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕತೀನಿ.

ವತ್ಸಲಾ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಧಾವಿಸುತ್ತ, ಒಂದು ತಾರಿನ ಪಾಕೇಟನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಿಯ ಫಾರ್ಮನ್ನೂ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಳು.) ಅಪ್ಪಾ, ಇದು ನೋಡು ತಾರು. ಹೊರಗೆ ಪೋಸ್ಟಮನ್ ತಂದುಕೊಟ್ಟ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡುವನು.)

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:— (ಚಡಪಡಿಕೆಯಿಂದ ಮುಳುಗುವ ಹಡಗದಂತೆ ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತ) ತಾರು ಯಾಕ ಬಂದಿದ್ದೀತನ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಸುಡ್ಲಿ! ಥೂ, ನಮ್ಮವ್ವಾ, ಹಬ್ಬದಾಗ ಇದೇನೂ ಅಂತೀನಿ ಅವಲಕ್ಷಣ! (ಗಂಡನಿಗೆ ಆರ್ತತೆಯಿಂದ) ಮೇಲೆ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ಅದನೂ ಇಲ್ಲೋ? ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದದನು ತಾರು? ಸೇಕೂ ಅವರು ನೆಟ್ಟಗೆ ದ್ವಾರಂತ ಹೌದಲ್ಲೋ? ಹೀಂಗ್ಯಾಕ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಂತಿರಿ? ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ವತ್ಸಲಾ, ಭಡಾನೇ ಇದನ್ನು ಹೊರಗ ಪೋಸ್ತಮನ್ನು ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ. (ನಗುತ್ತ ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿಗೆ) ತಾರೂ ಅಂದರ ಅನಾಹುತನೇ ಇರಬೇಕೂ ಅಂತ ಈ ಹೆಂಗಸರ ಹಟ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಎಲ್ಲಿಯ ಹಟಾ ಬರತದ ಮಣ್ಣಾಗ? ಕ್ಷೇಮ ಸಮಾಚಾರ ಅದನೂ ಇಲ್ಲೋ ಹೇಳಬಾರದರೇ ಭಡಾನೆ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇಮಸಮಾಚಾರ ತಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆನೇ ಬರುವ ರಿದ್ದಾರೆ. ಐದನೆಯ ಚಾಣಂತಿತನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಹಿರಿಯ ಮಗಳು ಇಂದೇ ಬರುವವಳಂತ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—(ನಗುತ್ತ) ಅಯ್ಯಯ್ಯ! ಎಂದ?(ಉಲ್ಲಾಸದಿಂದ ಮುಖ ಅರಳುವುದು) ಆಕೆ ಒಬ್ಬಾಕೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೌದು, ದುಷ್ಕಾಲ ಒಂದೇ ಆಗಿತ್ತು ಅಂತ ನನಗೂ ಚಡಪಡಿಕೆ ಆಗಿತ್ತು. ಆಯಿತು, ಅದಕ್ಕ ಕುಂದಣಾ ಕೂಡಿಸಿದ ಹಾಂಗ, ಅಧಿಕ ಮಾಸ ಒಂದೂ ಆದಂತಾಯಿತೂ ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಅನಿಸಿತು ನೋಡು!....ಸರಕಾರ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಯಾಕ ಕಿವಿಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕೂತದ ಅಂತೇನಿ. ಕಾರಕೂನರು ಲಂಚಾ ತಿನಬಾರದೂ ಅಂತ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡೋ ಸರಕಾರ, ಅಳಿಯಂದಿರು ಮಾವಂದಿರ ಸುಲಿಗೆ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತ ಮಾತ್ರ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಬಾರದೇನೋ! ಅದ್ಯಾಕ ಮಾಡಬಾರದೂ ಅಂತೇನಿ!.... ಹುಶ್, ಏನು ಮಾಡಲಿ, ನನ್ನ ನಶೀಬ! ಸರಕಾರದ ಮಾತು ಒತ್ತಟ್ಟಿಗಿರಲಿ; ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ನನ್ನ ಒಂದೇ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗಾದರೂ ತಲೀ ಅದನೂ ಇಲ್ಲೋ ಅಂತೇನಿ....ತಲಿ ಗೊಂದೊಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿಯೆ ಈ ಹಿಂಡು ಜನರನ್ನ ನನ್ನ ಕೊರಳಿಗೆ

ಕಟ್ಟಿದನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು?..ಅಥವಾ ಹದಿನೆಂಟು ಮಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನ ಹಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ನನ್ನ ತಲೇನು ಕಟ್ಟುತ್ತೋ ಎನ್ನೋ!

ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ:—ಹದಿನೆಂಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳೋ ಏನು ಐವತ್ತೋ? ಹುಟ್ಟಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಯದಷ್ಟು ತಲೇಕಟ್ಟಿ ಹೋಯಿತೋ ಏನು?....ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗೆ ಬಾ. ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯೇ ಸೌಖ್ಯ. (ಎನ್ನುತ್ತ ತಾನೊಬ್ಬಳಿ ಹೋಗುತಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹದಿನೆಂಟು ಇಲ್ಲಾ....ಒಂಬತ್ತು!

ವತ್ಸಲಾ:—ಅಪ್ಪಾ, ನಮ್ಮಂಥವರು ಹುಟ್ಟಿ ನಿನಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟ. ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲು ಹಡೆದವರಿಗಷ್ಟೇ ಭಾರ; ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮದುವೆಯಾದವರಿಗೆ ಹಡೆದವರಿಗೆ ಕೂಡಿಯೆ ಭಾರ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹಡೆದ ಮೇಲಂತೂ ಹೊರಸಿಗೂ ಭಾರ!

ವತ್ಸಲಾ:—ಅಪ್ಪಾ ನನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡೋದರ ಬದಲಾಗಿ, ನನಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ತ್ರಿಶಂಕುವಿನ ಸ್ವರ್ಗ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿನ್ನು ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಾನು ಅಂತ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಮಾಜದವರು ನನ್ನನ್ನು ಭೂಮಿ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಎಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮದುವೆ ಮಾಡದೆ ವಾಸನಾ ಹಿಡಿದು ಬಂದೀನೀ ಅಂತ ಕೆಳಗೆ ಅಟ್ಟಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ವತ್ಸಲಾ:—ನಾನು ಕಲಿತಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಒಬ್ಬಳ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನಾದರೂ ತುಂಬಿಕೊಂಡು, ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಶಾಲೆಯು ಮಾಡುವ ಹಾಂಗೆ ಆಗಿರುತ್ತಿದೆ! ಕಲಿತ ಗಂಡಸರು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಕೂಡುವ ಹಾಂಗೆ, ಕಲಿತ ಹೆಂಗಸರು ಮಾತ್ರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಇಲ್ಲ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಿನಗೆ ಹಾಗೆ ಕಲಿಸಿದ್ದೇ ಅಂದರೆ ಸಬಾರಜಿವ್ವರರ ಮಗಳು ಬಹಳ ಕಲಿತಳೋ ಅಂತ—

ವತ್ಸಲಾ:—ನಿಜವಾಗಿನೂ ನಿಮಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ನೆತ್ತಿ ಕುಕ್ಕಿಬಿಡುತ್ತಿತ್ತು....ಈ ಹಾಳೆಯ ಹದ್ದಿನಂತಹ ಹಳೆಯ ಸಮಾಜ!

• **ವತ್ಸಲಾ:**—ಹೆಂಗಸಿನ ಗೋಳು ಅಂದರೆ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೆಣ್ಣು ಹಡೆದವರ ಗೋಳು ನೆನೆದರೆ, ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಕಾದುಕಾದು ಸಿಡಿದು, ಸಾವಿರ ಹೋಳು ಆಗುವಷ್ಟು ಸಂತಾಪ ಆಗತಕ್ಕದ ! ಮಗ ಹುಟ್ಟಿದರೆ ಮನೆ ಉದಾರ; ಮಗಳು ಹುಟ್ಟಿದಳೂ ಅಂದರ ಮನೆಯ ಸರ್ವಸ್ವವೂ ಭದ್ರ! ಮದುವೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಅಲ್ಪವಯಿಾ ಅಂತ ಇವರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ, ಮಗಳೂ ಅಳಿಯ ಇಬ್ಬರೂ ಅಲ್ಪವಯಿಾ ಅಂತ. ಮನೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ! ತಂದೆ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದಾ ಅಂತ ಉಪಕಾರ ಹಿಡಿತಾರೇನು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ? 'ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಬೇಡಾ' ಅಂತ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರು, ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗತಾರೆ ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಮಗೆ ಕಾಳಜಿ ತಪ್ಪಿತು ಅಂತ ಇಲ್ಲಾ. ವರಿಷ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ಕಾಯುವಂತೆ, ಈ ಅರಿಷ್ಟ ಅಳಿಯಂದಿರ ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದು, ಎರಡೆರಡೂ ಕೈಯಿಂದ ಸುರಿಯಬೇಕು ಅವರ ವಾದತೀರ್ಥ. ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಅಳಿಯ ದೇವರಂತೆ! ಯುಗಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಅವತರಿಸುವ ಆ ಪರ ಮಾತ್ಮಾ ಈ ಕಲಿಯುಗದೊಳಗ ಅಳಿಯಂದಿರ ಅವತಾರ ಧರಿಸಿ ಭೂಮಿಗಿಳಿದದ್ದೆ ಖರೇ ಆದರೆ, ಬೇಗನೆ ಅವನನ್ನ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕಟ್ಟೊಬ್ಬದೆ ಗುಣಾ ಕಾಣಿಸತಕ್ಕದ.

• **ವತ್ಸಲಾ:**—(ಕಣ್ಣೀರು ಒರಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅವ್ವಾ, ನನಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೆಡಕು ಮಾಡಾಡು, ಅವ್ವ ಒಳಗೆ ಹೋದಳೂ ಅಂತ, ಮಾಡಿಕೊಂಡವರನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ಯಾಡಾ ! ನನ್ನ ಕೆಟ್ಟ ನಸೀಬದ ಕಾಲಾಗ, ಅವರು ಯಾಕೆ ಅಸಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ?.....ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ನನ್ನದೇ ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ ಆಗೇದ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅರ್ಥಾತ್ ನಿನ್ನ ಹಡೆದ ನನ್ನದೇ ಮಹಾ ಅಪರಾಧ. ನಾನು ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಯಾವ ಸ್ವಾಮಿಗಳೂ ಕಾಯಿ ಕೊಡುವರು ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ....ತಣ್ಣಗೆ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಆದರೂ ಕಾಯಿ ಸಿಗತಕ್ಕದೇನೋ ನೋಡತೀನೀ !.. (ಸ್ವಗತ) ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಾಯಿ; ನನಗ್ಗೆ ಸಿಗೋದು ನನ್ನ ಕರ್ಮಫಲ ! (ಒಳಗಿನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೂ ವಿಶ್ವದ್ವಿಕ್ಕಿನಿಂದ "ಕಂತಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಮೇಳನಾಗುವುದು. ಲಕ್ಷ್ಮುಂಬಾಯಿ ನೋಡಿದವಳೆ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬಾಯಿತೆರೆದುನಳು ಹುಚ್ಚರಾಯ ಚಿಪ್ಪಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ಅಯ್ಯಯ್ಯ ! ಯಾವಾಗ ಬಂದೀ ? ಭಬೋ ಆಯಿತು ಬಿಡು ನಮ್ಮವ್ವಾ, ಎಲ್ಲಾರೂ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಕೂಡಿಧಾಂಗ ಆಯಿತು! ನಿಮ್ಮಕ್ಕನೂ ಒಬ್ಬಾಕಿ ಅನಾಯಸ ಹಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಾಕಿ ಇದ್ದಾಳ !

ಶಕುಂತಲಾ:—ಅವ್ವಾ, ಹೊರಗೆ ಟಾಂಗಾದಂವ ನಿಂತಾನ, ಅವನಿ ಗೊಂದು ಚಾರಣೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು !

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—(ಹುಚ್ಚರಾಯನಿಗೆ) ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲೇನು ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಪುಟದುದ್ದ ವನಂತೆ) ಆಂ ?

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ಟೂಂಕದೊಳಗೆ ಚಾರಣೇ ಅವ ಏನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಚಿಲ್ಲರೆ ಇಲ್ಲಾ, ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ನೋಟು ಅದಸ !

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—(ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ನೂರು ರೂಪಾಯಿದೊ, ಮೂರು ರೂಪಾಯಿದೊ ! ವತ್ಸಲಾ, ಒಳಗ ನನ್ನ ಟ್ರಂಕಿನೊಳಗ ನಾಲ್ಕಾಣೆ ಅವಸ ನೋಡು, ಕೊಡುಹೋಗು ! (ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಕೀಲಿಕ್ಕೆ ಸರ ಕೊಡುವಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಕೀಸರಿಟ್ಟು ಶಕುಂತಲೆಗೆ) ತಾವು ಯಾಕ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ ?

ಶಕುಂತಲೆ:—ಏನೋಪಾ, ಈ ಸಾರೆ ಖರ್ಚು ಬಹಳ ಬಂದಿತಂತೆ; ಅವಕ್ಕೇ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮನೀ ತೆಗೆದುಬಿಟ್ಟರು !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮೂರು ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದು ಬಿಟ್ಟರೇನು ?—

ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ:—ನೀವೂ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀ ಬಂದೆಯಿಲ್ಲೊ ಅಡ್ಡ ?

ಗುಂಡೂ:—(ಆರ್ಭಟಿಸುವ) ಅಪ್ಪಾ, ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾನು ಪೇಟೆ ಯೊಳಗ ಸಾವಾನು ತಗೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೋದೇ ಇಲ್ಲಾ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಯಾಕೋ ? ನಿನಗೇನಾಯಿತು, ಅಂಗಡಿಕಾರರಿ ಗೇನಾಯಿತು ?

ಗುಂಡೂ:—ದೀಪಾವಳಿ ಬಂದದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಹಿಂದಿನ ಬಾಕೀ ಚುಕ್ತಾ ಮಾಡಿ, ಮುಂದಿನ ಸಾವಾನು ಒಯ್ಯಿರಿ—ಅಂತಾರ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಿರಾಣಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಿನ ಸಾಮಾನು ಅದು.... ತಗೊಂಡು ಬಾ !

ಗುಂಡೂ:—ಅನರಂತೂ ಮೊದಲ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂತಾರ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ತಗೊಂಡು ಬಾರೋ !

ಗುಂಡೂ:—ನೀನೇ ಹೋಗು ಬೇಕಾದರ. ಮೊದಲು ತಲೀ ಕೆಟ್ಟು ಉದ್ದರೀ ಮಾಡೋದು; ಆ ವ್ಯಾಲೆ ಗೋಳಾಡೋದು ! ಹಿಂದಕ ಎಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಮರ್ಯಾದೀ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಂಗ ಈಗ ಕೊಡೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂಬೋದು ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ. ನೋಡಿದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬರೇ ಉದ್ದರಿ-ಉದ್ದರಿ ! ಆಸ್ತಿ ಅಂದರ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಬರೇ ಉದ್ದರೀನೇ ಮಾಡ್ಯಾನೇನೋ ಅಂತ ಕೇಳತಾರ ಎಲ್ಲಾ ರೂ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಮಕ್ಕಳು ! ಐಮಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಲಾಯಿಫ್-ಇನ್ಸುರನ್ಸ್ ಇಳಿಸೀನಿ ಅಂಬೋದು ಅವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ?

ಗುಂಡೂ:—ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ಗಳಿಸಿದರೂ ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಐದು ಸಾವಿರ ಲಾಯಿಫ್ ಇನ್ಸುರನ್ಸ್ ಮಾತ್ರ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅದ್ಯಾಕೋ, ಅದರ ಜೊತೆಗೆ—

ಗುಂಡೂ:—ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಲ. ಬರೇ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾಡೋದರೊಳಗ, ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸ ಮಗನ್ನ ಕಸದೊಳಗಿನ ಕರದ ಹಾಂಗ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಎಷ್ಟು ಮಾತಾಡತೀಯೋ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಹದಿನೆಂಟು ವರುಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವರುಷ ಕಡಿಮೆ ಆದ !

ಗುಂಡೂ:—ಅಂತೇ ಈಗಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಚ್ಚರ ತೋಗೋತೀನಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಯಾಕೋ ನಾಲಿಗೆ ಬಹಳ ಉದ್ದ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತು ? ಮತ್ತೊಂದು ಓದು ಇಲ್ಲಾ, ಬರಹ ಇಲ್ಲಾ. ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಂಗ ತಿರುಗಿ ಮಾತಾಡೋದೊಂದು ಕಲತೀದಿ. ಹಬ್ಬಾ ಹುಣಿವಿಗೆ—ಮನೆಯಿಂದ ಮೇಲೆ—ನಾಲ್ಕು ಮಂದಿ ಮಕ್ಕಳೂ ಬರುವವರೇ. ನನ್ನ ಜೀವ ಮಾನ ಇರೋತನಕಾ ಬರತಾರ; ನಾಳೆ ನಾನೇ ಹೋದೆನೆಂದರ, ನಿನ್ನ ಮನೆಯ ಹೊಸ್ತಿಲದೊಳಗ ಕಾಲು ಸಹಾ ಹಾಕೋದಿಲ್ಲಾಯಾರೂ !

ಗುಂಡೂ:—ನೀನೇ?

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಸಾಕು, ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು; ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವವರು ಕೊಡತಾರ, ಒಂದಿಷ್ಟು ಈಡಾಗಿ ಸಾಮಾನು ತರಲಿಕ್ಕೆ ಏನಾಗತದೊ ನಿನಗ ಧಾಡಿ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಉದ್ದರೀ ಅನ್ನ ಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅದಕನೊ ?

ಗುಂಡೂ:—ಎಷ್ಟೆಂದರೇನು ? ಕಿರಾಣಿಯದು ಎಷ್ಟತ್ತು ರೂಪಾಯಿ; ಕಾಳಿನಂಗಡೀದು ನೂರಾಹತ್ತು; ಸ್ವೇಶನರಿ ಐವತ್ತಾರು; ಕಾಪಡ ದುಕಾನದ್ದು ನೂರಾವಂಭತ್ತೈದು; ಸಿಂಪಿಗೇರವನದು ಇಪ್ಪತ್ತೈದು; ಹಾಲು-ಮಸರಿನವ ರದು ಹದಿನೆಂಟು; ಹೇರ್‌ಕಟಿಂಗ್ ಸಲೂನಿನದು ಐದುರೂಪಾಯಿ—

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಆಯೋಗ್ಯಾ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚು! ಹೇರ್‌ಕಟಿಂಗ್ ಉದ್ದರೀ ನಿನ್ನದೊ ನನ್ನದೊ?...ನಾಲ್ಕು ವರುಷ ಆಯಿತು, ಒಂದು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಆಗೋಣ ಆಗವೊಲ್ಲದು....ಮತ್ತೆ ಮಾತಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾನ. ವೆಂಗಸರ ಮದುವೆ ಆಯಿತು, ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ವಯಸ್ಸಾಯಿತು ಅಂದರೆ, ಹಡದವರ ಜವಾಬುದಾರೀ ಶಪ್ಪಿತು. ನಾನು ಆಸ್ತೀ ಮಾಡಿಟ್ಟೀ ಹೋಗಬೇಕೂ ಅಂತ ಕಾಯದೆ ಇಲ್ಲಾ!

ಗುಂಡೂ:—ಮತ್ತೆ ಸಾಲಾ ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಇನ್ಯಾರನ್ನ ಡ್ಯಾ ಆಗತಕದ. ಎಲ್ಲಾರ ಸಾಲಾ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಈ ಸಂಸಾರದಿಂದ ಒಮ್ಮೆ ಪರ್ಲು ಹರಕೊಂಡು ಬಿಡತೀನಿ!

ಶಕುಂತಲೆ:—ಅವ್ವಾ, ಮಸೂತ್ರಿ ನಾನು ತಿರುಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡತೀನಿ. ನಾನೇನೊ ಉಮೇದದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೆ; ಆದರೆ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಮಂಗಳಾರತೀನೆ ಆಯಿತು!

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಅವರ ಮಾತು ತೊಗೊಂಡು ಎನು ಮಾಡತಿದಿ? ಇತ್ತಿತ್ತಲಾಗ ಅವರ ತಲೀ ಸ್ವಲ್ಪ ನಾದುರಸ್ತಿ ಆಗೇದ; ಪೆನೊಶನ್ ಆದಾಗಿ ನಿಂದೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಅಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕೊಟ್ಟೀನಿ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡಾರೋ ಎನು ಈ ಅಳಿಯಂದಿರಿಂಬುವವರು ?

ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎರಡೆರಡು ಮೂರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೊಟ್ಟು, ಇಷ್ಟು ಕಾಡಿಸೋದು ಅಂದರ! ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಗೃಹಿಣೀ ಅಂತ ತಿಳಿದಾರ. ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯ ತವರಮನೆ ಅಂದರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಬೋರ್ಡಿಂಗ್, ಲಾಜಿಂಗ್ ಅಂತ ಇವರ ಉದಾತ್ತ ಕಲ್ಪನೆ! ಧರ್ಮೇಚ ಅರ್ಥೇಚ. ಮಾವನ್ನು ಭದ್ರಮಾಡತೀನಿ-ಅಂತ ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಣೇಮಾಡಿದ ಹಾಂಗ ಕಾಣತೊಡ!

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಗೇ ಬಂದು ಕೂತಾರು; ಮೊದಲು ಸಾಮಾನು ತರಿಸೊ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಮಾಡಿರಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನನ್ನ ರಲೀ ಅಂತೂ ಕೆಟ್ಟೇ ಹೋಗೇದ! ಇದಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಕೂಡಾ ಸಿಕ್ಕದ!

ಲಕ್ಷ್ಮ್ಮಂಭಾಯಿ:—ಹೋಗೊ ಗುಂಡ್ಯಾ, ಮೊದಲು ಸಾಮಾನು ತಗೊಂಡು ಬಾ!

ಗುಂಡೂ:—ಅಳಿಯಂದಿರಿಗೆ ದೀಪಾವಳಿ; ಮಾವಯ್ಯಗೆ ಮಾತ್ರ ದಿವಾಳಿ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಇಂತಹ ಜಾಮಾತರು ಗಂಟುಬಿದ್ದ ಮೇಲೆ.

ಗುಂಡೂ:—ಒಬ್ಬರಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿ—ಒಂಬತ್ತು ಗ್ರಹಗಳ ಹಾಂಗ!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಒಂದು ನವಗ್ರಹ ಯಂತ್ರ ಮಾಡಿಸತೇನಿ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೆ ಒಂದೊಂದೂ ಗ್ರಹಾ ಸಿಡಿದು ಹೋಗಿರಬೇಕು!

ಗುಂಡೂ:—ಬೀಗರು ಬರುವ ಮೊದಲೇ, ಮನೀ ಬದಲೀ ಮಾಡಿ ಬಿಡೋದು ಒಳ್ಳೇ ತಂತ್ರ ಕಾಣಿಸತೊಡ!

ಶಕುಂತಲೆ:—ಬಂದವಳು ನಾನೊಬ್ಬಳೇ. ಅವರೇನೂ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ, ಅಷ್ಟು ಯಾಕೆ ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು? ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮೂರುವರುಷ ಅದರೂ ಒಂದು ಜೋಡು ಬಿಂಡೋಲಿಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮತ್ತೇನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ವಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡೆರಡು ಜೋಡು ಬಿಲ್ವಾರ ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಂತು!

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೌದವ್ವಾ, ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗೆ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುರೇನು? ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ನನಗೆ ಬನಾರಸಿನ ಪತ್ತಲಾ ಕೊಟ್ಟುರೇನು?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಆ ವಜ್ರದ ಮೂಗುಬಟ್ಟು ತಾ, ಅರಿವು ಕೊಂಡಾ ದರೂ ಕುಡೀತೀನಿ....ಅಥವಾ ಇಂದೇ ಬನಾರಸ ಯಾತ್ರಿಗೆ ಹೊರಟು ಬಿಡತೀನಿ ಕೈಯೊಳಗೆ ತಾಳಾ ತೊಗೊಂಡು !

ಗುಂಡೂ:—(ಯಾರವರು? ಎಂದು ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಒಂದು ಪತ್ರ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬರುವನು) ಇದು ನೋಡು ಆಪ್ತಾ, ಕಿರ್ಲೋಸ್ಕರವಾಡಿಯಿಂದ ಹಿರಿಯ ಅಳಿಯಂದಿರು ಬರುವವರಂತ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಸಿಡುಕಿನಿಂದ) ಹೂಂ ! 'ಸುಸ್ವಾಗ ತಮಾ' ಅಂತ ಖಂಬಾ ನಿಲ್ಲಿಸು ಮನಿಯ ಮುಂದ.

ಗುಂಡೂ:—ಎನ್ caution ಅಂತ ಹಚ್ಚಲ್ಯೋ? ಬರೋ ಕಾರಣಾ ಆದರೂ ನೋಡಿದಿಯಾ? ಎನೋ, ಆಸಲ್ಯಾ ಜೈನೀ ಪ್ರಮಾಣೀ—ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ಪ್ರವಾಸದ ತಿಕ್ಕಿಟು ತೊಗೊಂಡು ಬರುವವರಿದ್ದಾರಂತೆ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹೂಂ, ಇಲ್ಲಿ ಉಟಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಾ ಭೋಜನಾ, ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಪ್ರವಾಸ. (ಚಿಕ್ಕ ಅಳಿಯನು ಒಳ್ಳೆ ಜಂಭರವಿಂದ ಬರುವನು. ಹನಾಲನು ಗುಡ್ಡ ಎತ್ತರ ಸಾಮಾನು ತಂದು ಇಟ್ಟು ಹೋಗುವನು. ಅಳಿಯ ಅವನಿಗೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸುವನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲಾ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವರು)

ಅಳಿಯ:—(ಹೆಂಡತಿ ನೋಡುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರಲು, ಅವಳು ಬರ ಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಖೇಕರಿಸುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು. ಗುಂಡೂ ಈ ಸಂಜ್ಞೆ ನೋಡಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು ಮಾವಯ್ಯ ಕ್ಷಣ ಹೊತ್ತು ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು ಅಳಿಯನೂ ಸುಮ್ಮನೆ ನಿಲ್ಲುವನು)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ಎಷ್ಟೋ ಹೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ) ಓ-ಓ-ಒಯೋ ! ಬಂದಿ ರೇನು ; ಹ-ಹ-ಹ-ಸಂತೋಷ (ಕೆಟ್ಟ ಮೋರೆ ಮಾಡಿ) ಬಹಾಳಾ ಸಂತೋಷ.... ಬಹಾಳಾ ಸಂತೋಷ!.... (ಎನ್ನುತ್ತ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಹಾದಿ ಹಿಡಿಯುವನು) ವತ್ಸಲಾಬಾಯಿ, ಕೈಕಾಲು ತೊಳಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಕೊಡವ್ವಾ ! (ಹೋಗುವನು.)

ವತ್ಸಲಾ:—(ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ನಾಚಿ ಒಂದು ಮೂಲೆಗೆ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಅಳಿಯ:—(ಒಳ್ಳೆಯ ದರ್ಶದಿಂದ) ಇವೊತ್ತು ಯಾರು ಬರತಾ ರಂಬೋಡು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಹೂಂ ! (ಮತ್ತೆ ಮೌನ)

ಅಳಿಯ:—ನಾನು ಗಾಡೀಗೆ ಬರತೀನೀ ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಗೊತ್ತಿತ್ತು !

ಅಳಿಯ:—ಗಾಡಿ ಎಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಬರತದ ಅಂಬೇದು ಗೊತ್ತಿತ್ತೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಏನದೂ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತಾಡಿ ಕೇಳೋದು ? ಯಾರು ಬರಬೇಕು ಸ್ಟೇಶನ್ನಿಗೆ ?

ಅಳಿಯ:—ಯಾಕೆ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ (ಒಳಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗಿ ಎಚ್ಚರ ಬಂಧಂ ಹಾಗಿ, ಧನಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣಾಗಿ ಮಾಡಿ) ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಕಾಲು ಕುಂಟುಬಿದ್ದಿದ್ದವೇನು ?

ವತ್ಸಲಾ:—ನಮ್ಮಪ್ಪನ್ನ ಆಡಿಕೊಳ್ಳೋದು ನಿಮಗೇನು ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ !

ಅಳಿಯ:—ಹೂಂ! ಅವರ? ನಾಯಾರು ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತದ್ದನೋ ಇಲ್ಲೋ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತದ್ದ; ನೀವು ಸುಕ್ಕೇ ಅವನ ತಲೀ ಕೆಡಿಸಬೇಡಿ !

ಅಳಿಯ:—ನನಗಿಂತಾ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೇ ಹೆಚ್ಚೇನು ನಿನಗೆ ? ಅಲ್ಲಾ, ನಾನು ಒಳಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಒಂದು ನಮಸ್ಕಾರ ಕೂಡಾ ಮಾಡಲಿಲ್ಲಾ. ಇದು Public insult ಅಂತ ನಾನು ಯಾಕೆ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ? ಕಾಯಿದೇ ಸೀರ್ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಟಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸಂಜೆಯ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಎಂಟು ಹತ್ತು ಘೆಂಡ್ಸ್ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಮತ್ತೆ ! (ವತ್ಸಲೆ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಯಾಗಿ-ಆಂ? ಎನ್ನುವಳು) ಅವರಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅಪಮಾನ ಆದರೆ, ನಾನು ರೀತಿಪ್ರಕಾರ ಸೈವ್ಸ್ ತಗೋಬೇಕಾಗತದ—ಅಂತ ಹೇಳು ! ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ಸ್, ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಮಹಮಡನ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ; ಮತ್ತೆ ಮಹಮಡನ್ಸ್ ಅಂತ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಮಾಡೋ ಕಾರಣಿಲ್ಲಾ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡಿಯೇ ಉಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಕು. ನಡುವೆ ಒಂದು ದಿವಸ non-vegetarian food ಸಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಬಹುದು. ಮೊದಲೇ ಈಗಲೇ ವಾನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರತೇನೆ. ಹಿಂದಗಡೆ ನಾಲ್ಕುಮಂದಿ

ಯೋಳಗ ನೀನು ಏನಾದರೂ ಕಂಯ್‌ಕುಂಯ್ ಮಾಡಿದರೆ ನೋಡು ಮತ್ತೆ!

ವತ್ಸಲಾ:—ನಮ್ಮಪ್ಪ ಅಂದರೆ ಏನಂತ ಮಾಡೀರಿ ನೀವು?

ಅಳಿಯ:—Damn it; ಮಾವನಂದ್ರೇನು? ಅಳಿಯದೇವರ
most obediently—

ವತ್ಸಲಾ:—ಸಾಕು, ಮಾವನ ಮನೆ ಅಂದರೇನು ಖಾನಾವಳಿ ಅಲ್ಲಾ!

ಅಳಿಯ:—ಆಂ! ಇದೇನು ಮೈಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಾದರೂ ಅದಸನೊ
ಇಲ್ಲೊ?

ವತ್ಸಲಾ:—ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ!

ಅಳಿಯ:—ಇದು ನೋಡು, ಮೊದಲೇ ಎಚ್ಚರ ಕೊಟ್ಟಿರತೀನಿ!
ಕಳವೂಟದೊಳಗಿನ ಗ್ರಾಮಫೋನು ಈಗಲಾರೂ ಕೊಡು ಅನ್ನು! ಬೇಕಾದರೆ
ಅಳಿಯತನಮ್ ಕಳವೂಟಮ್ ಕೂಡಿಯೇ ಒಂದು ರೇಡಿಯೋ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೂ
ಅನ್ನು. (ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ-) ಇದೇನಿಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ? ಶಿಸ್ತಾಗಿ ಒಂದು
ಫರ್‌ನೀಚರ್ ಸುದ್ದಾ ಇಲ್ಲಾ. ಇದೇನು ಜಮಖುಸಿ, ಇದೇನು ಹರಕು
ಲೋಡು? ನಮ್ಮ ಫ್ರೆಂಡ್ಸ್ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಶಿಸ್ತು ನೋಡಿ, ನನ್ನ
ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಕಟ್ಟುರು.

ವತ್ಸಲಾ:—ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಬರೋ ಕಾರಣಾನೇ ಇಲ್ಲಾ!

ಅಳಿಯ:—Hold your tongue! ಹೆಂಗಸರು ತಾರಮನಿಗೆ
ಬಂದಕೂಡಲೆ, ಇಲ್ಲಿ ಗೂಡಿನೊಳಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಆಗತದಲ್ಲವು? ಹೆಚ್ಚೂ
ಕಡಿಮೆ ಮಾತಾಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ರೀತಿಸ್ತಕಾರ ಸ್ಟೆಪ್‌ನಿಗೊಂಡೇ ಬಿಡತೀನಿ
ನೋಡು!

(ಹುಚ್ಚರಾಯನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈಹಿಡಿದು ಜಗ್ಗುತ್ತ
ಲಕ್ಷ್ಮಿಂಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನೀವು steps ಇಳಿದೇ ಬಿದ್ದೀ ಅಂತೀನಿ, ಹೊಸ್ತಲ
ಕೆಳಗ. ನಮ್ಮ ಮನೀ ಅಂದರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಅಳಿಯಂದಿರ ಧರ್ಮಾರ್ಥ
ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೃಹ ಅಲ್ಲ!

ಅಳಿಯ:—ನಿಮ್ಮ ಮಗಳ್ಳ ನನಗೆ ಕೊಟ್ಟೀರಿ. ನೆನಪು ಅದಸನೊ
ಇಲ್ಲೊ?

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ಎಲ್ಲಾ ನೆನಪು ಅದ! ನೀವೂ ನೆನಪು ಇಡಿರಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮಾವಾ, ಒಬ್ಬ ಮಾನವಾ—ಅಂಬೋದನ್ನ!....ಜಗತ್ತಿ ನೋಳಗ revolution ಇಲ್ಲದೆ evolution ಆಗೋದಿಲ್ಲ! , ಹಿಂದಿನ ಬಾಯಿಸತ್ತ ಮಾವ ನಾನಲ್ಲ. ಮಗಳನ್ನು ಹಡೆದರೂ ಮಾನವನಾದ ಮಾವ ನಾನು!

ಅಳಿಯ:—ನಾನು ಅಳಿಯದೇವರು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:— ನೀವು ದಶಮಗ್ರಹ. ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗ್ರಹಗಳು ಕೂಡಿಯೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಂದಿತು. ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯತನ ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಆಗಲಿ! ದಿನಾ ಒಂದು ಪಕ್ಷಾನ ಆಗಲಿ; ದಿನಾ ಒಂದು ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಆಗಲಿ. ಒಂದು ದಿನ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೂ ಬರತೇನೆ ಮಾಸಲೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ!

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ಹುಚ್ಚರಾಯ ಹಿಡೀತೋ ಏನೋ ಇವರಿಗೆ! ನಿನ್ನಿ ಸಂದಲೂ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ತ್ರಾಸ ಆದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಾಳರ! ಯಾವಾಗ ಲಾದರೂ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ನನ್ನಿ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಮಾಡತಾರ. ಇವರಿಗೆ ಅದೊಂದು ರೋಗವೇ ಅದೆ....ತಾವು ಏನೂ ರಪ್ಪು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು!

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನನ್ನ ತಲೆ ನನ್ನ ಹಗಲಮೇಲೆಯೆ ಅದೆ!

ಅಳಿಯ:—ನಿಮ್ಮ ಮಗನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡಿರಿ ಹಾಗಾದರೆ; ನಾನು ಹೊರಡತೇನೆ.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—(ನಗುತ್ತ) ಹ-ಹ-ಹ! ನನ್ನ ಹಗಲ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ತಲೆಯ ಭಾರ! ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮಗಳ ಭಾರ. ಇಷ್ಟೇ ಹಾನಿಲ್ಲೋ ಶಿಕ್ಷೆ? ಈ ಶಿಕ್ಷೆ ನೀವು ಮೊದಲೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಾನುನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಡ್ಡು ಉಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ!....ನಾನು ಹದೆದ ಮಗಳು. ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಇರಲಿ. ಅವಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ, ಅವಳಿಗೆ ಉಚ್ಚಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವೆ. ಒನ್ನ ಹೂಟ್ಟಿ ಯನ್ನು ತಾನೇ ಮುಂಬಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಜಗತ್ತು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿ ಭಟನೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಾಂತಿ ಬೇಕೇಬೇಕು!

ಅಳಿಯ:—ಅವಳ ಒನ್ನಿಗೆಯಿದೆಯಷ್ಟೆ?

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—(ಕಣ್ಣೀರು ಒರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಪುಸ್ತಕ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಳ್ಳಿ. ನನ್ನ ಮಗಳಿಗೆ ವಸವಾಸ ತರಬೇಡಿ!

ಹೆಚ್ಚರಾಯ:—(ಯಾವುದನ್ನೂ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ತರದೆ) ಅವಳ ಅಪ್ಪನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಯದೆ. ನೀವು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿರಿ !

ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ:—ನಡುನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿ ಹೋಗಬೇಡ್ತೀ. ಅವರಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದದೆ. ನನ್ನ ಮೋರೆ ನೋಡಿರಿ, ಮಗಳ ಮೋರೆ ನೋಡಿರಿ !

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ಹ-ಹ ! ನನ್ನ ಮೋರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೆಟ್ಟಗೆ ನೋಡಿರಿ. ನಾನು ಹುಚ್ಚರಾಯ—ಅಂತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆಯೇನು ನನಗೆ ? ಸಮಾಜದ ಹುಚ್ಚುನಡತೆ ನೋಡಿ ಈಗ ಅನಿಸತದೆ....ನನಗೆ ? ಎಂಥಾ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿತ್ತು ಆವಾಗ....ಅಂತ.

ಅಳಿಯ:—Good bye.

ಹುಚ್ಚರಾಯ:—ನಮಸ್ಕಾರ. ಹೋಗಿ ಬರಿ, ಅಥವಾ ಬರಲೇ ಬ್ಯಾಡ್ !

(ಅಳಿಯ ಸಾಮಾನು ಕಟ್ಟಹತ್ತುವನು. ಎತ್ತಲಾ ಅಳುತ್ತ ಅವನ ಕಾಲಿಗೆ ದೀಳುವಳು. ಲಕ್ಷ್ಮಂಬಾಯಿ ಒಮ್ಮೆ ಗುಂಡನ ಮೋರೆ, ಒಮ್ಮೆ ಅಳಿಯನ ಮೋರೆ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತುಹಿಡುವಳು. ಹುಚ್ಚರಾಯ ಒಳಗಿನಿಂದ ಒಂದು ಜೋಡು ತಾಳಾ ತಂದು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಬರುವನು. ಗುಂಡೂ ಚಹಾದ ಕಪ್ಪುಬಿಸಿ ತಂದು-‘ಚಹಾ ತಗೊಳ್ಳಿರಿ’ ಅನ್ನುತ್ತ ಇದನ್ನು ನೋಡಿ, ನೆಲಕ್ಕೆ ಪುಳಿಸಿ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು)

—ತೆರೆ.

ಪುರಾಣದ ಪೂರ್ವರಂಗ

ವಾಕ್ಯಗಳು

ಗಂಗಾಬಾಯಿ
ಬಾಗಿರಥಿಬಾಯಿ

ತುಂಗಾಬಾಯಿ
ನರದಾಬಾಯಿ

(ದೇವರಗುಡಿ, ನಮ್ಮ ಪುರಾಣದ ರಂಗಭೂಮಿ. ಇಂದೇಕೋ ಆಚಾರ್ಯರು ಬರಲು ತಡವಾದ್ದರಿಂದ ಬಂದವರು ಹೊತ್ತುಗಳೆಯಲು ಹರಟಿಕೊಚ್ಚುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಇದೂ ಒಂದು ಪುರಾಣ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ ಇದೊಂದು ಪುರಾಣ, ಪೂರ್ವರಂಗ.)

ಗಂಗಾಬಾಯಿ:—(ಬತ್ತಿ ಹೊಸೆಯುತ್ತಲೇ ಗೋಣು ಮೇಲೆತ್ತಿ ಆಕಳಿಸುತ್ತ) ಇದೇನೈ ನಮ್ಮವ್ವಾ—ಏನ್ನೂ ಬರವಲ್ಲ ಆಚಾರು. ಮನ್ಯಾಗಾರ ಬ್ಯಾಳಿಗಿಟ್ಟ ಬಂದೀನಿ....ಎಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತಿ ಹೋಗತಾವೋ ಏನಮಣೋ!

ನರದಾಬಾಯಿ:—(ಎಲೆ ಹಚ್ಚುತ್ತಲೇ) ಯಾಕೆ? ನಿಮ್ಮಲ್ಯಾ ಹತ್ತ ಘಂಟೆದ ಅವಸರ ಏನು ?

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಭಾರ್ತಿಬಾಯಿಯು ತುಂಗಾಬಾಯಿಯೊಡನೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.)

ಗಂಗಾ:—ಅಲಾಲಾಲಾ! ಇದೇನೈನಾ ತುಂಗಾಬಾಯ್, ಯಾವೂರ ರಾಜಾ ಸತ್ತ ಇವತ್ತೆ? ಒಳ್ಳೇ ಆಡ್ ಹೊತ್ತಿನೊಳಗೆ ಒಡಹಾಯ್ದಿರಿ ಗುಡೀ ಕಡೆ? ಪುರಾಣಕಂಠೆ ಬಂದಿದ್ದೊ?....

ತುಂಗಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ಉಡಸಾರ್ಣಿಗೆ ಶಗಣೆ ಇದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮನ್ಯಾಗ; ಅವಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾರ ಬಿದ್ದದ್ದೆನೋ ಅಂತ ಹುಡುಕ್ಕೋತ ಹೊಂಟಿದ್ದೆ.

ಹಾದ್ಯಾಗ ಭಾಗೀರ್ತಿಬಾಯ್ನ ಒದರಿದ್ರೆ; ಅದು ಹಂಗಾರ ಬಂದ ಹೋದ್ರಾಳು ಅಂತ ಬಂದೆ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—(ಗಂಗಾಬಾಯಿಗೆ) ಸೀನಶ್ವಾರ ಮಂಗಳ ಆತೇನೆ ?

ಗಂಗಾ:—ಎಲ್ಲಿದ್ದಿ ನಮ್ಮವ್ವಾ. ಇನ್ನೂ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರಾ ರಾಮಾ ಲಕ್ಷ್ಮಣರನ್ನ ಬ್ಯಾಟಿ ಆಡ್ಲಿಕ್ಕೆ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾನ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋ ಏನೂ ವಸಿಸ್ತರೆ ?

ಗಂಗಾ:—ಯಾರ ಆದ ಭಾಗ್ಯ ಏನು ? ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಧಾಂಗ ಕಾಣಸ್ತದ ನೋಡ್ಲಿ.

ತುಂಗಾ:—ಸವಣೂರ ಸೇತೂರಾಮಾಚಾರ ಮೊಸಿ ಹಡದ್ದೇನೆ ? ದಿನದಾಗ ಅಂತ ಕೇಳಿದೆ.

ವರದಾ:—(ಮುಂದೆ ಬಂದು) ಅಯ್ಯೋಯ್ಯೋ ! ಹಡದ್ದಲ್ಲಾ ಮೊನ್ನೆ ಸೃಷ್ಟಿದಿವಸ.

ತುಂಗಾ:—ಆಂ ? ಗಂಡೋ ಹೆಣ್ಣೋ ?

ವರದಾ:—ಹೆಣ್ಣೂ, ಗಂಡೆಲ್ಲಿದ ಹುಟ್ಟಬೇಕು ಮಣಾಗ.

ಗಂಗಾ:—ಏನರೆ ಯಾಕ ಆಕ್ಕೋವಲ್ವಾಕ್ಕ. ಸುಸೂತ್ರ ಹಡದ್ದಿಲ್ಲೋ ವಾಕು.

ತುಂಗಾ:—ಹಂಗ ಅಂದ್ರ ಹೆಂಗ ಆದೀತ ಹೇಳ್ತ ಗಂಗಾಬಾಯ್ ! ಮನೆತನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ಗಂಡಸ ಮಗಾ ಅಂತ ಬ್ಯಾಡ ?

ವರದಾ:—ನೋಡ್ರೆವಾ ಇದೊಂದ ಹಿಡಿದರ ಐದ ಹೆಣ್ಣು ಆದವು. ಹಿರೇ ಹುಡುಗಿ ಅಂತೂ ಮನೀಯೆತ್ತಾ ಬೆಳೆದ ಕೂತದ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ವರಾ ಅನ್ನಿ ಸಿಗವಲ್ವು. ಬಂದವ್ರೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿ ಕಾಡು ಅಂತ ತಿರಿಗಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆತ್ತಾರ.

ಗಂಗಾ:—ಈಗಿನವ್ರೇನೆ ನಮ್ಮವ್ವಾ ! ಬರೇ ಛಂದಾಚಾರಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಾರ. ಚಲಿವ್ವಿ ಏನ ಅರಕೊಂಡು ಕುಡಿತಾರೋ ಏನ ಮಣ್ಣೋ !....ನಮ್ಮ ಮದುವೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದೆ ಬರಲಿಲೆವಾ !

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಅಲೆ ಮೊನ್ನೆ ಯಾರೋ ಹೇಳತಿದ್ದರ್ರೆ.....ಆಂ..... ಇಂವಾ.....ನೆನಪುನಾಡಿಕೊಳು ತ್ರ) ಧೂ ಸುಡ್ಲಿ ಬಾಯಾಗೆ; ಅದ ಹೆಸರು.....

(ಮತ್ತಿನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅಂವಾ ಯಾರೋ ವಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಂದಾನಂತಲ್ಲೇ....

ವರದಾ:—ಹೊಂಟ-ಅವನು !....ಅಂವಾ ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾನು ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾ; ಮಡ್ಡಮ್ಮನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಬಾವಾ ಅಂವಾ.

ಗಂಗಾ:—ಮಡ್ಡಮ್ಮನಾರೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೇ, ಯಾ ಅಮ್ಮನಾರೆ ಯಾಕ ಮಾಡಿಕೊ(ವಲ್ಲನ್ಯಾಕ....ಅಂವಾ ಏನೇ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರನ ಕಂಡ್ರ ಆಗೂದಿಲ್ಲಾ; ನೋಡ್ತಿ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾದರಳಿಯಾನ ಸ್ವಾದರಸೊಸಿ ನೆಗೆಣ್ಣಿ ಮಗಳು ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಾ....ಪಾಪ....(ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳೇ ಕಣ್ಣೀರು ಸುಂಸುತ್ತ) ಚಿಕ್ಕಾಕೆ ಇರೂವಾಗ್ನ ನಮ್ಮ ಹಾಂಗ ಆಗಿ ಬಿಟ್ಟಾಳ. ಎರಡನೇ ಗಂಡಸೂರ ಮಾರಿ ಅಂಬೂದೂ ಕಂಡಿಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿ! ಅಂಧಾಕೆಗೆ ಬಯಕೆ ಆಗ್ತಾವ ಅಂತ ಸುದ್ದೀ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಾಟಕಾ ಬರದಿದ್ದಂತೇಳೆವಾ ಆಕಿಮ್ಮಾಲೆ; ಎರಡ್ ಹೊತ್ತು ಪುರಾಣಕ ಅಂತ ಹೊರಬೀಳೂದೂ ಸುದ್ದಾ ನಿರ್ಬಂದ, ಇನ್ನ. ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರನ್ನ ಕಂಡ್ರ ಕೆಂಡಾಕಾರತಾನ ಮುಂಡೇಮಗಾ. ಅವರೇನು ಇವನ ತಲೀ ಮ್ಯಾಲೆ ಮೆಣಸ ಆರೀಲಿಕ್ಕೆ ಕೂತಾರೋ ! ತಾನೂ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಮ್ಮ ಆಗ್ಯಾನ ನೋಡಿದ್ರ-ತಮ್ಮ ಮಂದೀ ತಪ್ಪು ತಾನು ಎಣಿಸಬೇಕೇನೈವಾ ಹೀಂಗ ?

ತುಂಗಾ:—ಏನೋ ಜನರು ಸುಧಾರಿಸಲಿ ಅಂತ ನಾಟಗ ಬರೀತಾ ರಂತ. ನನಗಾರ ಏನು ಗೊತ್ತು ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಶಾಮ ಅಂತಿದ್ದಾ....ಅಲ್ಲಾ ಅವರು ಏನಾರ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಬರದಿರತಿದ್ದಾರು. ಅಂಧಾದು ಅದು ನಿಮ ಗಂತನ ಯಾಕ ತಿಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು?

ಗಂಗಾ:—ವಿಚಾರ ಎಲ್ಲಿದ ಬರತಾವ ಮಣ್ಣಾಗ! ಸುಟ್ಟಿತು ಇವನ ವಿಚಾರ-ನಮ್ಮದ ನೋಡೇ ಬರದಾನವಾ ಸಹನ ಆಗದ್ದಕ್ಕ !

ವರದಾ:—ಅಂದ್ರ ?

ಗಂಗಾ:—ಅಂದ್ರೇನೂ.....(ಪೆಚ್ಚು ಮೋರಮಾಡಿ)....ಇದೇನು ಎದ್ದ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲೆ ತುಂಗಾಬಾಯ್ ?

ತುಂಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಹೋಗ್ತೀನೈವಾ ಹೊತ್ತು ಆರು. (ಹೋಗುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ)

ವರದಾ:—ಅಯ್ಯ ! ಹಂಗುಡೊಂಟ್ರಿಲೆ ಗುಡಿಗೆ ಬಂದು, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ನಮಸ್ಕಾರಾ ಹಾಕಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲಾ ?

ತುಂಗಾ:—ಹೌದ ನೋಡ್ರೇ ಮರ್ತಬಿಟ್ಟಿ. ಮ್ಯಾಲೆ ಸುಟ್ಟ ಮರವು ಬಂದು !

('ಸ್ವಾಮಿ ನಮ್ಮಪ್ಪಾ ದಯಾನಿಧಿ. ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಪ್ಪಾ' ಎಂದು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ, ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕಿಬಂದು) ಇನ್ನಾರೆ, ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡ್ರೆವಾ ಅಡಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗತದ.

ತುಂಗಾ:—ಯಾಕ ಎನೇನಾಗಬೇಕು ಅಡಿಗಿ ?

ತುಂಗಾ:—ಏನಾಗೋದೂ (ಎಡಗೈಯೊಳಗಿನ ಗೋಟುಪಾಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಯಿಂದ ತಿರುವುತ್ತ,) ಒಂದನ್ನೂ, ಒಂದ ಪಾಯಸೂ ಏನೇನಾ. ಹೊರಣಾ ಕಣಕಂತೂ ಸೈಯ್ಯಸೈಯ್ಯ. ಅತೀ ಒಂದನ್ನೂ ಕ್ಕೂಡಬೋಳಿ, ಅಷ್ಟ ಕರ್ಚಿ ಕಾಯಿನೂ ಕರಿಬೇಕಂತ ಮಾಡಿನಿ. ಹಬ್ಬ ಹುಣಿವಿ ಅಂದಿಂದ ಮತ್ತೆ ಆಗಬೇಕಲೇವಾ ಎಲ್ಲಾ ನೇಮದ ಪ್ರಕಾರ. ಒಂದ ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕಚ್ಚು ಅನಸ್ತದ. (ಉಸಿ ನಗೆಯಿಂದ)....ಒಂದ ವ್ಯಾಳ್ಯಾಕ್ಕೆ ತಂದ ಹಾಕಾವು ಇಲ್ಲಾಂತ ಗೋಳ್ಯಾಡಿದ್ರೂ ಕಡುತಂದಾರೆ ಮಾಡ್ರೆನಿ ನಾನೂ.... ಹೆಂಗ ಬಡಬೇಕ ಹೇಳಿ ?

ಗಂಗಾ:—ಹೌದ್ರೆವಾ ಖರೇ ಅದ. ಬ್ರಾಂಬರ ಭೋಜನಾ ಅಂದಿಂದ ಪುರಾಣದಾಗ ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳಿತರ್ಹ ಹಾಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕಲ್ವಾ.

ತುಂಗಾ:—ಹೋಗಿ ಬರ್ತಿನೆನಾ ಭಾರ್ತಿಬಾಯ್. ಹರಟೆಗೇನು, ಅಂತಿಲ್ಲಾ, ಪಾರಿಲ್ಲಾ. ಗಂಗಾಬಾಯ್, ಸಂಜೆಮುಂದ ಸವಡ ಅದ್ರ ಬರೆಲ್ಲಾ ಮನೀಕಡೆ....ಬರೋ ಮುಂದ ಹಾಂಗ ಒಂದಿಷ್ಟು ತೀರ್ಥಾತಂದ ಬಿಡ್ರೆಲಾ, ಮತ್ತ ನನಗೆಲೆ ಸವಡು ಆಗಬೇಕು ?

ಗಂಗಾ:—ಯಾಕ ನೀವೂ ನಮ್ಮ ಮನೀಕಡೆ ಬಂದ ಬಿಡ್ರೆಲ್ಲಾ ! ಒಂದ ದಿವಸೇನು ಬಡವರ ಮನೀಗೆ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬರಬಾರದ ?

ತುಂಗಾ:—ಆತ ಹಂಗಾರ, ನಾಳೆ ಕಾರ್ತಿಕಕ್ಕೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಮಂಗ ಕಾರ್ತಿ ಬತ್ತಿನಾರ ಮಾಡಿಕೊಡಿರಂತ ಬರ್ತಿನಿ.

ಗಂಗಾ:—ಎಂದ ಹಚ್ಚುಸಬೇಕಂತ ಮಾಡಿರಿ ಕಾರ್ತಿಕಾ ?

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಆಚಾರು ಬಂದ್ಸ ಬಿಟ್ಟ ನೋದ್ರೆ. ಪುರಾಣ ಮುಗಿಸಿ ಕೊಂಡ್ಸ ಹೋಗಿಲ್ಲಾ.

ತುಂಗಾ:—ತೀರಿ ಹೋತ್ರವಾ. ಇಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಕೇಳಿಕೋತ ಕೂತ್ರ ಅಲ್ಲಿ ನ್ನಾಣಾ ತೋಗೋತಾರ ಸಮ್ಮದು ಹಿಂದಾಗಡೆ.

ಭಾಗೀರ್ತಿ:—ಪ್ರಾಣದೇವರ ಗುಡ್ಯಾಗ ನಿಂತು ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಹೆದರ್ತಾರೇನೈ ?

ಗಂಗಾ:— ಅಯ್ಯ ! ಅವ ಪ್ರಾಣದೇವ್ರ ಬ್ಯಾರೆ, ನಮಗೊಂದು ಗತಿ ಇಲ್ಲಂತ ಈ ಪ್ರಾಣದೇವ್ರ ಕಡೆ ಬರ್ತೀಪೆ.

(ತುಂಗಾಬಾಯಿಯು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೂ ಆಚಾರ್ಯರು ಬರುವುದಕ್ಕೂ ಅಡ್ಡ-)

—ತೆರೆ

— — —

ನಾರೀಪ್ರಚಾರ

ಪಾತ್ರಗಳು

ನರ್ಮದಾ, ಸಿಂಧು, ಕಾವೇರಿ, ಗೋದಾವರಿ

(ನಾಲ್ವರೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು), ಟೀಚರ್
(ಮೇಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರ ತರಗತಿಯ ಶಿಕ್ಷಕೆ) ಗೃಹಸ್ಥ (ಕಾವೇರಿಯ ತಂದೆ)
ಅಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಯ ಸಣ್ಣ ಸಿಪಾಯಿ; ದೊಡ್ಡ ಸಿಪಾಯಿ.

[ಯಾವುದೂ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯೊಳಗಿನ ಸಣ್ಣ ರೂಮು. ಈವೊತ್ತು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿದಿದ್ದರೂ ಕ್ಲಾಸು ಅದೆ ಅವರೆ ಯಾವ ಕ್ಲಾಸು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲು ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇರುವ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳು ಏನೋ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಬ್ಬಳು ಪೇಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬಳು ? ...ಒಮ್ಮೆ ಓದುವುದು ಒಮ್ಮೆ ಹಾಡುವುದು ಹೀಗೆ ಏನೋ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅವರ ಮಿಸ್ಟೆಸ್ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗವೆ]

ನರ್ಮದಾ:—[ಏನೇಯವಳು] (ಸುಳ್ಳು ಸುಳ್ಳೆ ಜೋರಿನಿಂದ ಓದುತ್ತ) ಕಾವೇರಿಯಿಂದಮಾ ಗೋದಾವರಿವರಮರ್ದ ನಾಡದಾ ಕನ್ನಡದೊಳ್ (ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಾವೇರಿ ಮತ್ತೆ ಗೋದಾವರಿ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ನೋಡುತ್ತ) ಕಾವೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿ....(ಎನ್ನತ್ತ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಕುಳಿತ ಜಾಗವನ್ನು ಅಳಿದು) (ಮತ್ತೊಬ್ಬಳನ್ನು (ಏನೇಯ)ಕೂಗಿ) ಸಿಂಧೂ ಇದು ನೋಡು ನಮ್ಮ ದಕ್ಷಿಣ ಮೋರಿ....ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಮೇರಿ ನೋಡು ಇದು ! (ಕಾವೇರಿಗೆ) ಎಲ್ಲಿ ಎತ್ತು ಮೋರೆ ಮೇಲೆ ! (ಗೋದಾವರಿಯ ಗದ್ದನನ್ನೆತ್ತಿ) ಇದು ನೋಡು ಇದು ಉತ್ತರದ

ಮೇರಿ— What mary? ನಮ್ಮ ಸೈರಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂದರೆ ಏಕೀಕೃತ ಕರ್ನಾಟಕ ನೋಡು !

ಗೋದಾವರಿ:— (ಪೇಟೆ ಬಾರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗ್ಧಳಾಗಿ) ತಾಯೆ ಬಾರ ಮೊಗವ ತೋರ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೇ ! ಹರಸು ತಾಯೇ; ಸುತರ ಕಾಯೆ, ನಮ್ಮ ಜನ್ಮದಾತೆಯೇ ||

ನರ್ಮದ:—(ಮತ್ತ ಪೇಟೆ ಕಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ) ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ....ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ....ನಾ ವಡೆದ ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ—

ಗೋದಾವರಿ:—ಮೂವತ್ತು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಬಿಟ್ಟು ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ಹಡಿ ಹೊಸಾ ಖಾನೇಸುಮಾರಿ ವೃಕಾರ; ಆದರೆ ನನ್ನ ಪೇಟೆ ಬಾರಿ ಸೋದಕ್ಕ ಅಡ್ಡ ಬಂದಿರೆಂದರ ನೋಡು !

ನರ್ಮದ:—ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ, ನಾಲ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ.....

ಕಾನೇರಿ:—(ನರ್ಮದೆಯ ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿ)ಯೇ, ಹುಚ್ಚುಮೋಡೀ, ನಾ ಏನು ನಿಬಂಧ ಬರಿಯಬೇಕು ಅಂತೀಯೋ, ಬೇಡ ಅಂತೀಯೋ ?

ನರ್ಮದ:—ಓಹೊ, ಬರೆಯಿರಿ ಭಾವೀ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರೆ !

ಗೋದಾವರಿ:—ನೀವು ಹೀಗೆ ಸಂತೀ ನಡಿಸಿದರ ನಾವು ಪೇಟೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಾರಿಸಬೇಕು ?

ಸಿಂಧು:—(ಹೆಣೆಯುವಾಗ ಕೈಗೆ ಸೂಜಿತಾಗಿ) ಅವ್ವಯ್ಯಾ ! ನಿಮ್ಮ ಮಹಾಯುದ್ಧದೊಳಗ ನನಗೆ ಗಾಯ ಆಯಿತು !

ನರ್ಮದಾ:—ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಗಡಿಬಡಿಯೊಳಗ ಅರಿವಿಗೆ ಕಸೂತಿ ಹಾಕು ವದರ ಬದಲು, ಬಟ್ಟೆಗೇ ಕಸೂತಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರಬೇಕು ಇಷ್ಟೇ !

ಕಾನೇರಿ:—ನೀವು ಹೀಗೇ ಟಾಕೀಯಂತ್ರದಂತೆ ಮಾತಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ, ನಾವು ಭಾಷಣಾ ಏನು ಬರಿಯಬೇಕು ತಲಿ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಭಾಷಣಾ ಏನು ಬರೀತಿ ನಿನ್ನ ತಲಿ ? ಇದೇನು ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊಸಾ ಫ್ಯಾಶನ್ ಏನು ? ಭಾಷಣಾ ಬರೆಯೋದು, ಕಾಪಿ Writing ಓದೋದು, ಓರಲ್‌ಡ್ರಿಲ್ ಮಾಡೋದು !

ಗೋದಾನರಿ:—ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಬರೆಯುವನು ರಿದ್ದೀರಿ ನೀವು?

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾವ ಭಾಷಣ ಅಂದರೇನು? ನಾಳೆ 'ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಗತಿ ಸಂಘ'ದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 'ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆಗಳು' ಎಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಗೋದಾನರಿ:—ಒಳ್ಳೆದು, ಯಾವ ಯಾವ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವಿ?

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾವುವೆಂದರೇನು? ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆ-ಕಾಲೇಜು-ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ಇರುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಕನ್ನಡ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದ ಆವಶ್ಯಕತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರ....

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ-ಅಲ್ಲ-ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಗಂಡಸರಿಂದಾಗುವ ಅಡಚಣೆಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟಿರುವೆಯಲ್ಲ?

ಕಾವೇರಿ:—ಆಂ!

ಗೋದಾನರಿ:—(ಗಡಗುಸಿ ನಗುತ್ತ) ಹೌದೂ ಅಂದೆ!

ನರ್ಮದಾ:—ಎಷ್ಟೋ ಗಂಡಸರು, ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಬೋಧಿಸತಾರಲ್ಲ, ಹಾಗೇ ಸ್ತ್ರೀಯೂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿರಬೇಕು ...ಅಂತ ನಾವು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅಂದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅನಂತಕಾಲಕ್ಕೂ ಗಂಡಸರಿಂದ ಒದಗುವ ಗಂಡಾಂತರಗಳು ತಪ್ಪಬಹುದು.

ಕಾವೇರಿ:—ನರ್ಮದಾ ನೀನೇನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅಸರಾಗ್ಯವ ಮಾತೇ ಹೇಳುತ್ತೀ! ಅಲ್ಲ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಸಂಘದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟರೇ ಬರುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥಾದು 'ಗಂಡಸರಿಂದಾಗುವ ಅಡಚಣೆಗಳು' 'ಗಂಡಸರು ಸ್ತ್ರೀಯರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಹಾಕಬಾರದು' ಅಂತ ನಾರ್ಥಪ್ರಚಾರದಂತೆ ನಾರ್ಥಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಾಲೆ ನಡೆಯೋದು ಬಂದಾದೀತು!....ಸ್ತ್ರೀಯರ ಯಾವುದೇ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಪುರುಷರ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಡೆಯುವ ಬಗೆ ಹಾಗೆ? ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಅಂದರೆ ರಥದ ಎರಡು ಗಾಲಿಗಳಿದ್ದಂತೆ....ಅಂತ ಹೇಳತಾರಲ್ಲ!

ನರ್ಮದಾ:—ರಥದ ಗಾಲಿ ಆಯಿತು, ಟಾಂಗಾದ ಗಾಲಿ ಆಯಿತು....
ಮೋಟಾರ ಬಸ್ಸಿನ ಗಾಲಿಗಳಿದ್ದಂತೆ ಅಂದರೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಂಡಾಂತರ
ಒದಗಿತು.

ಸಿಂಧು:—ಹಾಗಾದರೆ 'ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರು ಅಂದರೆ ಒಂದು ರಾಯಿಟಾ
ಆಯಿಂಗಲಾದ ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕೋನಗಳಿದ್ದಂತೆ' ಅಂತ ಹೊಸದೊಂದು
ಉಪಮೆ ಕೊಡೋಣ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಾವು ಬರಿ ಇನ್‌ಸೈಕ್ಟರರ ಮನಸ್ಸು ಒಲಿಸಿ,
ಶಾಲೆಯ ಗ್ರಾಫ್ಟಿಂಗ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಸಂಘದ
ಸ್ಥಾಪನಾಮಾಡುವಂತಹ ಉನ್ನತವಾದ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಾರದು....
ಅಂತ ನನ್ನ ದೀನಸೂಚನೆ.....ಇವೆಂತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ
ಉದ್ದೇಶವೇ ಬೇರೆ ಆಗಿದೆ: 'ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಂದರೆ ಮದುವೆಯಾಗದ ಹುಡುಗಿ
ಯರು ವಿಶೇಷ ಶಿಕ್ಷಣಪಡೆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಆಗು
ಬಹುದು' ಎಂಬ ಹಡೆದವರ ಸ್ವಾರ್ಥಸಾಧನೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಹೊರತು
ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಸಿಂಧು:—(ಚಪ್ಪಾಳೆಕೊಡದು) ಇದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲಾ ಅಂತ ನನ್ನ ಅನ
ಮೋದನೆ ಇದೆ....ನಗಬೇಡಿರಿ, ಯಾಕಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರರು
ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು; ಏನೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಐದನೆಯ
ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಶಾಲೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಆಗಿ ಬಿಡುವದು ಅಂತ.
ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಾನೂ ಅವರೇ ಹೇಳಿದರು. ಏನೆಂದರೆ 'ನಾಲ್ಕನೆಯ ಇಯತ್ತೆ
ಆದ ಕೂಡಲೆ ದೇಶಸ್ಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗಿಯರಲ್ಲಾ ಮದುವೆಯಾಗಿ
ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಬರೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಹಿಳೆಯರು, ಕೊಂಕಣಿ
ಮಹಿಳೆಯರು ಇವರೇ ಉಳಿಯುವರು'....ಅಂತ.

ನರ್ಮದಾ:—ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಇದೂ
ಒಂದು ಅಡಚಣೆ.

ಸಿಂಧು:—ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಕಿಯರ ಭವಣಿ
ಯೇಂದರೇ ಮುಗಿಯಿತು. ಪ್ರತಿಯವರೂ ಶಾಲೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ
ನೂರುತಿಂಗಳ ಹಕ್ಕಿನ ರಜೆ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿಯೂ ಅವರು ಸಂತಾನ

ಸಂಕಲ್ಪಿತನ ಓಡುಗಿನಿಂದ ಕೂಡಾಗಿ, ಬೇಗನೆ ಶಾಲೆಗೆ ಬರಲೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ 'ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅವಿವಾಹಿತ ರಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು' ಎಂಬ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನೂ ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಗೋದಾವರಿ:—ಛೆ, ಛೆ, ಅವರು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಒಪ್ಪಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.....ಮತ್ತು !

ಕಾವೇರಿ:—ನಮ್ಮ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಚಳುವಳಿನೇ ಕಡಿಮೆ. ಆದುದ ರಿಂದಲೇ ನಾವು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇರ ತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಗೆ ನಾವು ವೇಪರಿನಲ್ಲಿ, ವಾಟ್‌ಫಾರ್ಮಿನ ಮೇಲೆ, ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಲಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಉರುಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಾಲೆಗಳೇಕೆ ಇರಕೂಡದು? ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ಕಲಿಯತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೇ ನಾವೂ ಕಲಿಯಬೇಕಂತೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವರೂ ಯಾಕೆ ಕಲಿಯಬಾರದು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಹೌದು ಮೊಟ್ಟಕ್ಕುಲೇಶನ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಟ್ರೈಗೊನಾ-ಮೆಟ್ರಿ- ಸಂಸ್ಕೃತಗಳಂತೆ ಕಸೂತಿ ಮತ್ತು ಆಡಿಗೆಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪುರುಷ ರಿಗೂ ಇಡಬೇಕು.

ಸಿಂಧೂ:—ಅಹುದು. compulsory ಇಡಬೇಕು.

ಗೋದಾವರಿ:—ಆದರೆ ಕೆಳಗಿನ ಇಯತ್ತೆಯೊಳಗೆ—ಅದೂ ಮೂರ ನೆಯ ಇಯತ್ತೆಗೆ ಕನ್ನಡ, ಹಿಂದೀ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪರ್ಸಿಯನ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಯಾಕೆ?...ಈ ಹಿಂದೀ ವಿಷಯ ನಮಗೇ ಯಾಕೆ? ಮೇಲಿನವರಿಗ್ಯಾಕೆ ಬೇಡ?

ಸಿಂಧೂ:—ಯೇ ಹಿಂದೀ ಇರಲೇ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಿಂದೀ ಚಿತ್ರಪಟ ಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಶ್ರಾಸ ಆಗತದೆ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಅಲ್ಲಾ, ಇಷ್ಟು ಭಾಷಾ ಏನೋ ಕಲಿತವಿ. ಆದರೆ ವಧೂಪರೀಕ್ಷದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಹೊರತು ಮತ್ತು ಯಾವ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ ನೂತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರೋದಿಲ್ಲ !

ಕಾವೇರಿ:—ಇಂದಿನಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಚಳವಳಿ ಯನ್ನು ಆರಂಭಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು....ಮೊದಲನೆಯ ಚಳವಳಿ ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗತಕ್ಕದ್ದು !

ಸಿಂಧು:—ಹೌದು ! 'ಮುಂದೆ ಬೇಕಾದರೆ ವರಗಳೇ ವಧುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕತಾ ಬರಲಿ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಇಲ್ಲಾ, ಬಂದರೂ refuse ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು !

ಕಾವೇರಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ಗೋದಾವರಿ, ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗಿರಲಿಕ್ಕೆ ನೀನು ವಚನಕೊಡುವಿಯಾ ?

ಗೋದಾವರಿ:—(ಗಾಬರಿಗೊಂಡಂತೆ) ಆಂ!.....(ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಹೂಂ, ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡಲಿ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ಅವಿವಾಹಿತಳೇ ಆಗೋದಾದರೆ ಈ ಕಲಿಯುವ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಯಾಕೆ ಬೇಕು....ಅಂತೀಯೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಇಲ್ಲ, ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೇಳಿ ತಿಳಿಸತಾಳಂತ !

ಕಾವೇರಿ:—ಯಾಕೆ ಸಿಂಧು, ನೀನು ಸಿದ್ಧಳಿರುವಿಯೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಎದಕ್ಕೆ?..... ಓಹೋ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಕಾವೇರಿ, ಸ್ವತಃ ನೀನೇ ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೀಯೇನು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಛಿ. ಅವಳು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಅಲ್ಲೇನು ?

ಸಿಂಧು:—ಅಲ್ಲಾ, ಇವೊತ್ತು ಇನ್ನೂ ಟೀಚರೇ ಬರಲಿಲ್ಲ ?

ನರ್ಮದಾ:— ಇವೊತ್ತು ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಲ್ಲೇನು ? ಸ್ಪೆಶಲ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಅಂದಮ್ಯಾಲ, ಹೆರಳಿದ ವೇಳೆಗೆ ಬರತಾರೇನು ?

ಗೋದಾವರಿ:—ಮತ್ತೆ ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹಾ, ಕಾವೇರಿ, ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆ ನೋಡು !

ಸಿಂಧು:—ಅಂದರೆ,....ನಮ್ಮ ಟೀಚರೂ ಅವಿವಾಹಿತರೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅಂತೀಯೇನು ?

ಕಾವೇರಿ:—ಆದಿರಲಿ, ಈಗ ಅವಿವಾಹಿತರಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹೆಸರು ಕೊಡುವವರು ಕೈಯೆತ್ತಿರಿ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆ ಹೆಸರು ನನ್ನದೇ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ರೆರಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯೊಳಗೆ ತಿಳಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಗತಿ ನೆಟ್ಟಗಾಗಲಿಕ್ಕಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಾಳೆಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರೋದೂ ಬಂದಾದೀತು !

ಕಾವೇರಿ:—ಇಂತಹ ಹೇಡಿ ಹೆಂಗಸರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ನಾಡು ಈ ಹಾಡಾಗಿರುವುದು !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಲ್ಲ, ಸ್ತ್ರೀಯೆಂದರೆ ಗಿಡದ ನೆಳಲು, ಮರದ ಬಳ್ಳಿ ! ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ಥಾನ ಎಲ್ಲಿಯದು ?

ಕಾವೇರಿ:—ಮೊದಲು ಈ ಉಪಮಾನಕ್ಕೆ ಸ್ಥಾನಕೊಡಬಾರದು.... ನೀವು ಬಿಡಿರಿ, ನಾನು ನನ್ನ ಧೈರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಟೀಂಕಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ !

ನರ್ಮದಾ:—ಅಂದರೆ—ಭಾವಿಬಿಳೋದೆ ಹೆಂಗಸರ ಧೈರ್ಯಸಾಧನೆ ಅಲ್ಲ....ಹೌದಲ್ಲೊ—ಮತ್ತೆ ?

ಸಿಂಧು:—(ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಓಡಿಬಂದು) ಓಹೋ! ಬಂದರು. ಬಂದರು ಟೀಚರ್ ಬಂದರು. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಟೀಚರ್ ಬರುವರು. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪರ್ಕ್, ಬಲಬಗಲಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲೇಡೀ ಛತ್ರಿ, ಕಾಲೊಳಗೆ ಆರ್ಥಫೋಟಿನಾಂತಿಗುವ-ಕಟ್ಟುವ-ಶ್ಯೂಜ್, ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಬಣ್ಣದ ಸೀರೆ...ಇತ್ಯಾದಿ.)

ಟೀಚರ್:—(ಪ್ರವೇಶ) ಎಲ್ಲಾರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಿರಿ. (ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲುವರು. ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡಿ ಬೆರಗಾಗಿ) ಇದೇನು ! ಯಾರೂ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ!.... ಶಾಲೆಗೆ ಬರೋದು ಅಂದರ ಇವರಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಹೋದ್ದಾಂಗ ಆಗತದೆ... ಒಳ್ಳೆಯದು ನಾಳಿನ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ. 'ಯಾರಿ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿತು?....ಗೋದಾವರಿ, ಸ್ವಾಗತಗೀತ ತಯಾರು ಮಾಡಿದೇನು ? ಹೇಳು ನೋಡುವಾ !

ಗೋದಾವರಿ:—ಹುಸ್ಸಿ ಟೀಚರ್—ತಾಯಿ ಬಾರ, ಮೊಗವ ತೋರ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮಾತೆಯೆ !

ಟೀಚರ್:—ಇದೇನೇ—ಧಾಟಿ ನೆಟ್ಟಗೆ ಇಲ್ಲಾ....ಅಲ್ಲಾ, ಇದಕ್ಕೆ ಆ 'ಫ್ಯಾಹೊ ಫ್ಯಾಹೊ . ಫುಲೇತಾಜಿ' ಅಂಬೂ ಧಾಟಿ ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದೇನೋ ಓಡು ! ಆ ಧಾಟಿ ಬಹಳ ಛಾನ್ ಆಗತದಲ್ಲ ?

ನರ್ಮದಾ:—ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಧಾಟಿಯ ಛಾನಸ್ತಾನ ಬಹಳ,

ಟೀಚರ್:—ಹಾಗಾದರೆ, 'ಪ್ರಿಯ ಆಮುಚೇ ರಾಷ್ಟ್ರಭೂಮಿ' ಅಥವಾ 'ಆಮುಚಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾ'—ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ತಯಾರುಮಾಡಿರಿ.

ಗೋದಾವರಿ:—ಬಾಯಿ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಹಾಡುವವರು. ಬೇಕಾದರೆ 'ಉದಯವಾಗಲಿ' ಅನ್ನತೇನೆ.

ಟೀಚರ್:—ಹಾ, Hold your tongue Godu—ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕನ್ನಡ—ಮರಾಠೀ ಅಂತ ವಾದ ಹೂಡಬಾರದು. ತಿಳಿಯಿ ತಿಲ್ಲೋ! ತಮ್ಮ ಹತ್ತರಾದರೋ ಶಾಣವಣಾ ಕೇಳಬ್ಯಾಡಿ ... ಸುಳ್ಳೇ ಇಲ್ಲದ ರುಗಳಾ ಮಾಡೋದು !

ನರ್ಮದಾ:—(ಮೆಲ್ಲಗೆ ಗೋದಾಗೆ) ಇದೂ ಒಂದು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಅಡಚಣೆ ನೋಡು. ಕಾವೇರಿ, ಇದೂ ಒಂದು point ತಗೊ!

ಟೀಚರ್:—ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡೋದು....ಆ ಹಾಡು ತಗೊಂಡು ? ನೀವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಮಾಡ ತೀರೋ, ನಿಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಸ್ವಾಗತಮಾಡತೀರೋ?...ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೀ ಹಾಡು ಹಾಡಿರಿ; ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷಾ ಆದು !

ಸಿಂಧು:—ಬಾಯಿ, ಹಾಗಾದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಯಾಕೆ ಹಾಡಬಾರದು ? 'ವೇದಾಂತೇಷು ಯಮಾಹುರೇಕ ಪುರುಷಂ, ವ್ಯಾವೃತ್ಯಧಿತಂ ರೋದಸೀ !'

ಟೀಚರ್:—ಛೆ. ! ಅದೇನು 'ರೋಡಸೀ' ಅಂತ ಕೊನೆಗೆ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹೌದು, ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಿಳಿಯದಿದ್ದರೆ 'ರೋಡಸೀ'ನೇ ಆದೀತು. (ಕಾವೇರಿ-ಗೋದೂ ಇಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಏನೂ ಮಾತಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು.)

ಕಾವೇರಿ: ಗೋದೂ:—ಬಾಯಿ, ನಾವು ಕನ್ನಡ ಹಾಡು ಆದರೇ ಬರುವವರು. (ಟೀಚರ್ ದುರುಗುಟ್ಟುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ನರ್ಮದಾ:—ಬಾಯಿ, ಅವರು ಚಳವಳಿಯ ಮಂದಿ. ನಾಳಿನಿಂದ ಅವರು ನಾರ್ಕೀ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸುವವರಿದಾರೆ !

ಟೀಚರ್:—ನಾಳೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸತೇನೆ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಕೈ !

ನರ್ಮದಾ:—ಬಾಯಿ, ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಯವರೆಗಾದರೂ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವರೋ ಇಲ್ಲೋ ನೋಡಿರಿ !

ಟೀಚರ್:—ಯಾಕೆ, ಮದುವೆಯ ನಿಶ್ಚಯ ಆಗಿದೆಯೇನು ?

ನರ್ಮದಾ:—ಹೇಳಿದೆನ್ನಲ್ಲ ಬಾಯಿ, ನಾರ್ಪೀ ಪ್ರಚಾರ ಅಂತ. ನಾರ್ಪೀ ನಾಯಕನಂತೆ ಇವರೂ ಆಜನ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ಪ್ರಚಾರ ನಡೆಸುವವರಂತೆ !

ಟೀಚರ್:— ಹಾ, Hold your tongue— ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮಾತು ಆಡಬಾರದು.

ಕಾವೇರಿ:— ನಾವು ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡರೂ ಆಡಬೇಕೋ ಬೇಡೋ ಹೇಳಿರಿ. ಬಿನ್ ಇಯತ್ತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭನಾಡಿ ಬಿ. ಎ. ದ ವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ—ಬಾಯಿಮುಚ್ಚಿರಿ, hold your tongue ಎಂದೇ ಹೇಳುವವರು. ಹಾಗೆಂದೇ ಹೆಂಗಸು ಇಂದು ಇಷ್ಟೊಂದು ಮುಖಹೀನಳಾಗಿ ದ್ದಾಳೆ. ಹೆಂಗಸಿನ ನಾಲಗೆಗೆ ಮೇಲಿನವರೆಂಬವರೆಲ್ಲಾ ಬೀಗಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಬೇಡಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ.

ನರ್ಮದಾ: — ಹೌದು, ಮದುವೆ ಆಗುವವರೆಗೆ ಮಾಸ್ತರರ ಕಟ್ಟಾಯ, ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರ ಕಟ್ಟಾಯ. ಅಂತೂ ಹಿಂದೂ ಹೆಂಗಳೆಯರಿಗೆ ಹಿಟ್ಟರನ ಅಳಿಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ !

ಟೀಚರ್:— Hold your tongue ! ಇದು ನೋಡ್ರಿ ಎಲ್ಲರೂ ಶಾಂತಚಿತ್ತತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ನೀವು ಹೀಗೆ ಹುಡುಗತನದಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಿಷ್ಟರಂತೆ ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿ ಗೇಡಿಕಳಂತೆ ಮಾಡೋದು ಶೋಭಿಸೋದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನಿಮ್ಮ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮಿಸ್ ನಾಯಿಟಿಂಗ್‌ಲೆ ಇವಳು ಸಮಾಜಸೇವಾ ಮಾಡಿದಳು—ಆ ಪ್ರಕಾರ ನೀವು ಸಮಾಜಸೇವಾ ಮಾಡಬೇಕೂ ಅಂತ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ ಅದೆ. ಶಕುಂತಲಾನ ಪಾಠ ಓದಿ ನೀವೂ ಗಾಂಧರ್ವವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಬಾರದು. ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಯಾವುದುಬೇಕು ಅಷ್ಟೆ ನೀವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೋಡ್ರಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ' ಸ್ತ್ರೀಪ್ರಗತಿ ಸಂಘ ' ಸ್ಥಾಪನಾ ಮಾಡುವವರು ಇದ್ದೀವಿ. ಹೀಗೆ ನಾವು ಒಂದಿಲ್ಲ ಅನೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಶಾಲೆ ಮುಂದೆ ಬರತದೆ. ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಮೊದಲಾದ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂತುಷ್ಟರಾಗತಾರೆ!

ನರ್ಮದಾ: —(ಕಾವೇರಿಗೆ) ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಯ ಪಗಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸತಾರೆ !

ಕಾವೇರಿ: — ಇಷ್ಟೇ ಏನು ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದ ಧ್ಯೇಯ ?ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರಂಭದ ಭಾಷಣಕ್ಕೆ ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟರ್ ಯಾಕೆ ? ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟ್ರೆಸ್ ಯಾಕೆ ಬೇಡ ? ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಯಾಕೆ ಕಾಲು ಹಾಕಬೇಕು ?

ನರ್ಮದಾ: —ಯಾಕೆಂದರೆ ಕಾಲವೇ ಹಾಗಿದೆ!

ಟೀಚರ್: — ಇಲ್ಲಾ, ಇನ್‌ಸ್ಟೆಕ್ಟ್ರೆಸ್ ಅವರಿಗ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ದ್ದಾರೆ.

ಸಿಂಧೂ: — ಮೂರು ತಿಂಗಳ ರಜೆ ಏನಿ?

ಕಾವೇರಿ: — ಹಾಗಾದರೆ ನಮಗೆ ಈ ಶಾಲೆಯೇ ಬೇಡ; ಎಲ್ಲರೂ ನಡೆಯಿರಿ !

ಟೀಚರ್: —ನೋಡ್ರಿ, ಯಾರಾದರೂ ಎದ್ದು ಹೋದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ವಾಲಕರಿಗೆ ರಿವೋಟರ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.....ನುಮ್ಮನೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಾಳಿನ ತಯಾರಿ ಮಾಡಿರಿ ...ಯಾರಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಭಾಷಣ ತಯಾರ ಮಾಡ್ರಿ ! ಬೇಕಾದರೆ ಗಡಕರಿ ಅವರ ಸಕಾಳೆ ಅಭ್ಯಾಸ—ಅದೂ ನೋಡ್ರಿ. (ಕಾವೇರಿ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

(ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೆ ಒಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಸಿರಾಯಿಯು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಸಿರಾಯಿ: —(ಸಲಾಂ ಮಾಡಿ) ಬಾಯಿ ರಾನನಾಬ ಬುಲಾತೇ ಹೈ. ಹುಡಿಗಿ, ಬಹಾಳೆ ಅಳಾಕ ಹತ್ತೈ ತಂತ್ರಿ ಅದಕ್ಕ ಕರಿತಾರು. (ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೊಳ್ಳನೆ ನಗುವರು) ಹಾಂಗೂ ಇದೊಂದು ವತ್ರಾ ಕೊಟ್ಟು ಬಾ ಅಂದಾರಿ. (ಕೊಡುವನು.)

ಟೀಚರ್: —(ಸತ್ಯಬಡಿಸು)....As my husband is unwell I cannot attend the school tomorrow. So please post-pone the inaugural address. ಇದು ನೋಡ್ರಿ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಅವರ ಸತ್ಯ. ಸಂಘದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕ ಬೇಕಂತೆ !

ಕಾವೇರಿ:—ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳುವದು. ಸ್ತ್ರೀ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಬಂಧಕಗಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಂತೆ, ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಅವಿವಾಹಿತಳಾಗದ ಹೊರತು ಗತ್ಯಂತರವೇ ಇಲ್ಲ!

ಸಿಪಾಯಿ:—(ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಬಾಯಿ ಸಾಹೇಬ, ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ನಿಂತಾರಿ!

ಟೀಚರ್:—ಗಂಡಸರೂ ಹೆಂಗಸರೂ ?

ಸಿಪಾಯಿ:—ನೋ ಬುಡ್ಡಾ ಹೈ ಬಾಯಿ ಸಾಬ್ !

ಕಾವೇರಿ:—ಯೇ, ಗಂಡಸರನ್ನು ಯಾರನ್ನೂ ಒಳಗೆ ಬಿಡಬೇಡ!

ಟೀಚರ್:—ಇರಲಿ! ಗಾರ್ಡಿಯನ್ ಬಂದಾಗ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. (ಸಿಪಾಯಿಗೆ) ಕರೆ ಅವರನ್ನು ಒಳಗೆ!

(ಒಬ್ಬ ಗೃಹಸ್ಥನು ಬರುವನು ಸಾಧಾರಣ ೫೫ ವಯಸ್ಸಿನವ. ಸಾಮಾನ್ಯ ತರಗತಿಯ ವೇಷ ನೋಡಲೇನೂ ಸನಾತನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾನೆ)

ಗೃಹಸ್ಥ:—(ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಹ-ಹ-ನಾನೇಕೆ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿ ಕಾವೇರಿನ್ನು ಕರೀಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೆ. (ಕಾವೇರಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ) ಕಾವು, ನಡಿಯವ್ವಾ! ನಡೀ! ಇನ್ನೊತ್ತು ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂದರೂ ಬಂದಿಯೇನು. ಹೂ. ಇರ್ಲಿ ನಡಿನಡಿ! ಅಲ್ಲ ಅವರು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂತಾರ! ನೀನಿಲ್ಲಿ ಸಾಲೆಗೆ ಬಂದು ಕೂತೀದಿ. (ಟೀಚರಿಗೆ) ಬಾಯಿ, ಇವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿನ್ನು ಕಳಿಸಿ ಕೊಡಿ ಅಕನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾರ!

ಎಲ್ಲರೂ:—(ಚಪ್ಪಾಳೆತಟ್ಟಿ) Congratulations ಕಾವೇರಿ! ಎಂದು ಹೋಳೆ ?

ನರ್ಮದಾ:—ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ನಿನ್ನ ನಾರ್ಕೀ ಪ್ರಚಾರ ?

(ಕಾವೇರಿ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾಕುವಳು. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿ, ಬಲಿಯೊಳಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಹುಲಿಯಂತೆ ಗತ್ಯಂತಃವಿಲ್ಲದೆ ಸಿನ್ನಹಾಯಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಳು.)

ಗೃಹಸ್ಥ:—ಹ-ಹ-ಹ! ಏನೋ ಅಕೇ ಬಾಸಿಂಗ ಬಲಾ ಒದಗಿ ಬಂದಿದ್ದರ ಹೋಳೆಗೇನೂ ಸಿಗಬಹುದು ನಿಮಗ! (ಟೀಚರಿಗೆ) ಬರತೇನ್ನಿ

ರಾಯರ, ಅಲ್ಲ ಬಾಯಿ—ಹ-ಹ-ಹ! ಮುಷ್ಟಿಗಲ್ಲಿ ಮರವು!....ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಧಾಸ್ಯ ಹಾರತಕ್ಕದ! ಆಗ್ಲಿ ಮಗ್ಗುಲಿ-ಧೂ, ಬಾಯಿ! ನಮಸ್ಕಾರ! ಏನೋ ಸಿಮ್ಮ ಅಶೀರ್ವಾದ ಇದ್ದರ, ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು ಹಾಕಬೇಕೂ ಅಂತೇನಿ. ಅಕ್ಕೇಡೊಂದು ಮದುವೆ ಮಾಡಿದ ಅಂದರ, ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಗೆದ್ದಂತೆ ಆಯಿತು.....ಹುಡುಗನೂ ಭಬೋ ಇದ್ದಾನೇನಿ. ಉತ್ಪನ್ನ ನೆಟ್ಟಗದ! ಕಲಿತಾಕೀ ಅಂದಮ್ಮಾ ಲೆ ಪಿಪೇಷ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ. ಆತನೂ ಕಲಿ ತವನೆ ಇದ್ದಾನೇನಿ....ಹ-ಹ! ಬರತೇನಿ ರಾಯರ, ಅಲ್ಲ ಬಾಯಿ ಹಾಂಗಾದರ!

ಟೀಚರ್:—(ನಗುತ್ತ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ) ಒಳ್ಳೇದು ಸಿಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗದ ಲಗಾಮು ಮುತ್ತ ಬೇಗನೆ ಹಾಕರಿ!

ಗೃಹಸ್ಥ:—(ಬಿನ್ನ ತಟ್ಟಿ ಕಾವು, ಸಡಿಯಿಟ್ಟಾ (ಮುಂದೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಾಗ)

ಎಲ್ಲರೂ:—(ಹಿಂದಿಂದ) Congratulations ಕಾವೇರಿ! Three cheers for the prospectives wife! ಹಿವ್, ಹಿವ್-ಹುರೆ!

—ತೆರೆ

ರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಪಿತ್ತದ ಪ್ರಕೃತಿ. ಆದರೂಳಗ ಬಗಲೊಳಗ ಎರಡು ಕೂಡ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಕೂಡ. ತಲೆಗೆ ಚಕ್ರ ಬರುವದೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. (ಧ್ಯಾನ ಮಗ್ನನಾಗಿ) ಹೇ ಚಕ್ರವಾಣಿ, ಅಂತೂ ಈ ಭಕ್ತನನ್ನು ಕಾಪಾಡಿದೆ!ಆಂ? ಹೂಂ. ಹೂಂ. ಬಳಿದು ಜಿಲ್ಲತೇನೆ.....ಆದರೆ ಉಡಸಾರಣೆ ಆರಿವಿ ಮಡಿಯ ಕಡೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ. ಏನು? ದೇವರ ವಸ್ತ್ರದಿಂದ?.....ಹ-ಹ. ಆಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ!....ಪಂಚೆಯಿಂದ ಅಂದೆಯಾ! ಆದರೆ ಪಂಚೆ ಒಂದೇ ಇದೆ. ಉಟ್ಟು ಕೊಂಡದ್ದೇ ಒಂದು. (ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಆಂ! ಇಂಗಿಹೋಗೋದ ರೋಗೇಗೇ ಹಿಂಡಿ ಜಿಲ್ಲಬೇಕೆ. ಅಲ್ಲಾ, ಇಂಗಿ ಹೋದರೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿ ತಲ್ಲಾ....ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇಂಗಿತೋ! ಮತ್ತೆ, ಮಾತಿನ ರುಳ ಎಂತಹದು..... ಏನು? ರುಳ ರುಳ ಮಾತಾಡಬೇಕೆ? ಅಲ್ಲಾ, ಮಾತಿನ ರುಳಾ ಅಂದೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಾ, ಆಡಿಗೆಯ ವಲಿಯ ಕಾವು, ಆ ಕಾವಿಗೆ ಆರಿರಬೇಕು ಅಂತ..... ನೀರು ಇಂಗಿದರೆ ನೆಲಾ ಉಬ್ಬಿತ?... ಬರೋಬರಿ, ಉಬ್ಬಲೆಬೇಕು. ಗಂಗಾ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪೃಥ್ವಿ(ದೇವಿಗೆ) ಅನಂದ ಆಗದೇ ಇದ್ದೀತೆ? ಆಂ! ನೆಲದ ಹಕ್ಕಳ ಕೆತ್ತಿ ಸಾರಿಸಬೇಕೆ? ಆಗಲಿ. ಸಾರಿಸತೇನಿ....ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಹಾಕಬೇಕೆ!....ಬೇಕಾದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಹಾಕಬಹುದು. ಮುಸುರೆ ಯಾದರೆ ಬೇಕಾದರೆ ಸಡಸಾಲೆಯಲ್ಲಿ. (ಮತ್ತೆ ಕಿವಿಗೊಟ್ಟು ಕೇಳಿ) ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಇಲ್ಲ! ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು. ಊಟಕ್ಕೆ ಎಲೆ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ!..... ಆಗಲಿ ನೈವೇದ್ಯ, ಇಷ್ಟು ಎಲೆ ತರತೇನೆ..... ನೈವೇದ್ಯ ಇಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಡಿಗೆನೇ ಆಗಿಲ್ಲ? ಆಗಲಿ!.....ಸಾವಕಾಶ ಆಗಲಿ!.....ಆಂ! ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕು ? ಯಾಕೆ ? ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲ, ಕಾಳು ಇಲ್ಲವೆ ?ಸಾಗಲಿ, ಒಗ್ಗರಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಗಲಿ. ಇಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಮಮ ಅಂದ ರಾಯಿತು.....ಬೇಳೇನೆ ಬಿ-ಎಲ್ಲ!..... ಥೂ! ಈ ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಅಂತ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಯಾರು ಎನಂದದ್ದೂ ಕೇಳಿಸ ದಂತೇ ಆಗಿದೆ; ಡಬ್ಬು ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ಕಂಡವರಿಗಲ್ಲಾ ಪ್ರಮಾಣಮಾಡುವ ದಡು ಬಿದು ಹೋಗಿದೆ.....ಬೇಳೇನೂ ಒಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ನೀನು ಅಂದಿಯಾ? ನನಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು-ಬೇಳೇನೂ ಬಂದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ....ಸರಿ. ತೊಗರೆಬೇಳೆ ಇರ ದಿದ್ದೆ ಹೆಸರಬೇಳೆಯ ಸಾರೂ ನಡೆಯಬಹುದು....ಮತ್ತೇನು ಹುಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ

ನಿಂಬೇಹಣ್ಣು, ಅರಿಷಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲ!....ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ!....
 ಅಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನೇ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ 'ಬ್ಯಾಕ್ ಟೇಟ್' ಅಂತ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗೆ
 ಹರಿಸಬಹುದು. ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ! ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ
 ಘೃತ ಇದೆಯಲ್ಲ....ನಂದಾದೀಪಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆಯೇ? ಹೇಳಿದನಲ್ಲ 'ಬ್ಯಾಕ್
 ಟೇಟ್' ಅಂತ. ದೇವರಿಗೂ ಬ್ಯಾಕ್ ಟೇಟ್, ಮತ್ತೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು?....
 ದೇವರು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?....ಬೆಳಕಿನೊಳಗೆ ಇದ್ದು ಮಾಡಿ
 ದಾದರೂ ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ. ಹೋಗಲಿ, ಸ್ವಯಂಪ್ರಕಾಶವುಳ್ಳ ಆ ಪರಮಾತ್ಮ
 ನಿಗೆ ನಂದಾದೀಪ ಯಾಕೆ ಮತ್ತೆ!. ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಹಾಳು ಮಾತು! ದೀಪ
 ಹಚ್ಚಿದರೆ ಏನತ್ತು ರೂನಾಯಿ ದಂಡ ಅಂತ ಕೇಳಲಿಲ್ಲೇನು? ಜಗತ್ತಿನ ವ್ಯವ
 ಹಾರವೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯೊಳಗೇ ಸಾಗತಕ್ಕದ್ದು, ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ
 ಯೊಳಗೆ....ಬರಗಾಲ ಅಲ್ಲಿದು, ಇದು ವ್ರಳಯಕಾಲ. ನಾನೂ ಎಷ್ಟೊ ಬರ
 ಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ, ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಈ ಬರದ ಬಣ್ಣವೇ ಬೇರೆ
 ಇದೆ....ಯಾಕಮ್ಮ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳತೀಯೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಪೂರ್ಣವಿರಾನು ಆದರೂ
 ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಲ್ಲ! (ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಆಯಿತು ಕಿವಿ
 ಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರವೇ ಕಲಿಸಿದೆ ಇದೂ ಒಂದು
 ಒಳ್ಳೇ ಟಿಪ್ಪಣಿ. ವಿಮಾನ ದಾಳಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಈ ಮನೆಯ ದಾಳಿಗಾಗಿಯೆ
 ಎ. ಆರ್. ಪಿ. ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಿದ್ದು .. (ಒಳಗಿನಿಂದ—ಒಂದು ಎಣ್ಣೆಯುಂಟೆ?
 ಒಂದು ಬೆಣ್ಣೆಯುಂಟೆ? ಕಾಳುಂಟೆ? ಕಡಿಯುಂಟೆ? ದವಸವುಂಟೆ? ಧಾನ್ಯ
 ವುಂಟೆ? ತಿನಿಸೆ, ಉಣಿಸೆ, ಒಂದಾದರೂ ಜೀನಸೆ, ಹಾಲೇ, ಮೊಸರೆ,.....
 ಅಯ್ಯೋ, ಬಾಳ್ವೆ! ಯಾರಕಾಗಿದ್ದೀರಿ ಗಂಡಸು? ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಗು
 ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂಡೋದಕ್ಕಿಂತ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಏಡ್ಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು'.....
 ಇತ್ಯಾದಿ ವಾಗ್ವಾಣಿಗಳು ಕರ್ಣಪಟಲವನ್ನು ಭೇದಿಸುತ್ತಿರಲು-ಆಚಾರ್ಯರು
 ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಕಣ್ಣು ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಕಾಜಿನ ಕೆಳಕಿಗಳಿದ್ದರೂ ಮುಚ್ಚಿರಿ,
 ಜೀರುಗಂದಿಗಳಿದ್ದರೆ ಭದ್ರವಡಿಸಿರಿ. ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಂದ ಕಿವಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು
 ಡಬ್ಬು ಬೀಕಿರಿ. (ಹಾಗೇ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ) ಆಯಿತು ನಮ್ಮ ಎ. ಆರ್. ಪಿ.
 ಇನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದಾಳಿ ಬರಲಿ. (ಡಬ್ಬು ಮಲಗಿಕೊಂಡು ದೇವರ ಮನೆಯ
 ಬಾಗಿಲವನ್ನೂ ಮುಚ್ಚುವರು.)

ಸತಿವ್ರತ ಸಿರೋಮಣಿ!

ಪಾತ್ರಗಳು

ನಳಸಿಂಹ:— ಮಾಟ್ರಿಕ್ ವಾಸಾಗಿ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಸಿರೋಮಣಿಯಾದ
ಪತಿ ಪರಮೇಷ್ಠಿ, ಆಧುನಿಕ ಆದರ್ಶ ಗೃಹಸ್ಥ.

ದುರ್ಗಾದೇವಿ:— ನಳಸಿಂಹನ ಸಿಂಹಣಿ, ಬಿ. ಎ., ಬಿ. ಟಿ. ಆದ
ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್ !

ಶ್ರೀಪತಿ:—ನಳಸಿಂಹನ ಬಾಲ್ಯದ ಗೆಳೆಯ, ಒಬ್ಬ ಸ್ವೇಷನರಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ.

ಶ್ರೀಮತಿ ವೀರಾ-ಮೇರಿ:—ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿನಿ.

ಪ್ರೊಪೆಸರ ಕೆ. ಪರವೇಶ್ವರನ್:— ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಒಬ್ಬ
ಮಾನಸ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು.

[ಸ್ಥಳ: —ನಳಸಿಂಹನ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ, ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಪಡಸಾಲೆ- ಅಪ್-ಟು-ಡೇಟ್
ಸಿಸ್ಟಿನಮ. ನಳಸಿಂಹನ ಅಳುತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಲಾಲಿಸುತ್ತ 'ಫರನೀಚರ್
ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಚ್ಛವಾಡುತ್ತಿರುವನು']

ನಳಸಿಂಹ:— (ಹೆಂಡತಿಯ ಫೋಟೊ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕನ್ನಪ್ಪಕ್ಕೆ
ಯಾವುದೂ ಫಾಟಿಯಲ್ಲಿ) ' ದೇವಿ ನೀನ್ನ ದಾಸ ನಾನು ನೀನೇ ದೇವತಾ ನಾ
ಸತಿವ್ರತ'.....(ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಮೇಜಿನಮೇಲಿಟ್ಟು, ಒಂದು ಮಾಲೆ ಹಾಕುವನು. ಅಳು
ತ್ತಿರುವ ಮಗುವನ್ನು ಮತ್ತೆ ರಮಿಸುತ್ತ) ಯಾಕೆ ಮಗೂ, ಯಾಕೆ ಮಗೂ, ನಿನಗೆ
ಹಾಲುಣಿಸುವುದೊಂದೇ ಪಂಚೇತಿ ಬರುತ್ತದಪ್ಪಾ. ಹೊಯ್‌ಹಾಲು ಹಾಕಿ
ದರೆ, ಅವನದು ನೊರೆಹಾಲನೊಲೆನು' ಅಂತ ಅಳತೀ. (ಗಿಲಗಿಲ್ ಎಂದು

ಸಪ್ತಳಮಾಡುವ ಒಂದು ಕಪ್ಪುರದ ಗೊಂಬೆ ತೋರಿಸುತ್ತ) ಅಬಬ! ನೋಡೋ ಇದು ಮಜಾಗಾಟಾ! (ಒಳಗಿನಿಂದ-ಮಿಸೆಸ್ ದುರ್ಗಾದೇವಿ, ಎಂಬ ಕೂಗು)

ನಳಸಿಂಹ:— (ನಸುನಾಚುತ್ತ ತ್ವರಿತದಿಂದ) ಅಂ ? (ಒಲಿಯುತ್ತ ತೊನೆಯುತ್ತ) ಬನ್ನಿರಿ, ಬನ್ನಿರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಅಯ್ಯೋ ಇವರು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಲಿ?

(ಮಿಸೆಸ್ ಮೀರಾ-ಮೇಲೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ)

ಮೀರಾ-ಮೇಲಿ:— ಇಲ್ಲವೇನೂ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರು ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಇಲ್ಲವಲ್ಲ ?

ಮೀರಾ-ಮೇಲಿ:— ಹಾಗಾದರೆ-ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಸಭೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿರಿ. ನಾನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿರುವೆ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ನಳಸಿಂಹ:— ಓಹೋ, 'ಆಗಲಿ. (ಅವರು ಹೋಗುತ್ತಲೆ ಮತ್ತೆ 'ಏಕಹೋತಾ ರಾಜಾ! ಏಕಹೋತಿ ರಾಣಿ' ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ-ಕೂಸನ್ನು ರಮಿಸುತ್ತ) ಯಾಕೋ ನನ್ನ ರಾಜಾ.....

(ಮತ್ತೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ 'ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರೇ' ಎನ್ನು ೨-೩ ಸಲ ಕೂಗು)

ನಳಸಿಂಹ:— ಎಲಿ! ಎನವ ಇದು. ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲದಾಗೇನೇ ಇಷ್ಟು ಜನ ಬರತಾರಲ್ಲ! ಪರಸತಿಯರ ಜೋಡಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು !

(ಶ್ರೀಶತಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು)

ಶ್ರೀಶತಿ:— (ನಳಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ, ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಎಲ ಸಿಂಹಾ ! ಇಲ್ಲಿ ಯಾಕೋ ನರಸ್ಯಾ ನೀನು ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಓಹೋ! ಯಾರು ಶ್ರೀಶತಿ ? ಬಾ, ಬಾ. ಕೂಡಬಾ.

ಶ್ರೀಶತಿ. — ಅಲ್ಲೋ, ನರಸಿಂಹ, ಏನಿಂದು ವಿಚಿತ್ರಾ ? ನಾಲ್ಕೈದು ವರುಷ ಆಯಿತಲ್ಲ ನಾವೂ ನೀವೂ ಬೆಟ್ಟಿಯಾಗದೆ ? ಏನು ನೌಕರಿ ಮಾಡ ತೀಯುವ ಈಗ ?..... ಅಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂದಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ರಾಜ್ಯ ದೊಳಗ ? ಅಲ್ಲಾ, ಏನು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲಿ ? ಇದೇನು ಬಗಲೊಳಗ ಕೂಸಿನ್ನೇನು ಎತ್ತೀದಿ ? ವಿವಾಟ ನಗರದೊಳಗಿನ ಬೃಹನ್ನಳಿ ಕಂಡಂತೆ ಕಾಣತೀಯಲ್ಲೋ ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಬೃಹನ್ನಳಿ ಅಲ್ಲೋ, ಬೃಹನ್ನಳಿ—ಯಾಕಂದರ ನಾನೀಗ ಬೃಹತ್ ನಳಸಿಂಹ, ನರಸಿಂಹ ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಅಂತೀಯಾರೆ ಏನೂ ನರಸಿಂಹಾ? ಅಲ್ಲಾ, ನಾನು ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿ ಬಿಲ್ ಕೇಳಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದರ ಇದು ನೋಡು—ಅಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ನೋಡೆ ಇಲ್ಲಲ್ಲ ಮತ್ತೆ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಹ್ಯಾಗೆ ನೋಡಬೇಕು, ಮನೆಯೊಳಗ ಹೆಂಗಸರು ಇದ್ದಾಗ ಬಂದರೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಹೌದು, ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಆಳು ಮನಶ್ಯಾನ ಬರತೀರ ತಾನ. ಆದರೆ ಈಸಲ ನಿಟಿಂಗ ವರ್ಕದೊಳಗ ಕೆಲಕೆಲವು ಹೊಸ ನಮೂನೆ ತರಿಸಿದ್ದೆ. ಅದಕ್ಕ ತೋರಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ.

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಂತೂ ವ್ಯಾವಾರ ಬೇರೆ ನಡಿಸಿಯೇನೂ ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಏನು ಮಹಾ ವ್ಯಾಸಾರೋ; ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕೂ ವ್ಯವಹಾರಾ.

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳೂ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಧರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಅವರಿಗ್ಯಾಕೆ ಟೊಪ್ಪಿಗೆ ಹಾಕತೀಯೋ ಮಾರಾಯಾ ? ಅವರು ತಲೆ ತೆಗೆದು ಓಡಾಡಿದರೇ ನಮಗೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಫಾಯಿದೆ. ನೂರಾಯೆಂಟು ಫ್ಯಾನ್ಸಿ ಮಾಲು ತರಿಸಿ ಸೆಂಟಪರಸಂಟಿ ಫಾಯಿದೆ ವ್ಯಾಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ.....ಅದಿಲ್ಯೋ, ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನ್ನದೇನು ಹಕ್ಕೇಕತ್ತೋ!

ನಳಸಿಂಹ:—ನಿನಗೆ ಕೇಳುವಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ, ಕೂಡುವಷ್ಟು ವೇಳೆ ಅದಯಿಲ್ಲೋ ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಸುರುವಂಶೂ ಮಾಡು ನೀ.

ನಳಸಿಂಹ:—ಪುರುಷನಿಗೆ ಒಲಿಯದ ಕಲೆಯಿಲ್ಲ, ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಇದು ನೋಡು ಸಾಕ್ಷಿ, ಈ ಕೂಸು ಅಲ್ಲ, ನಾನು-ಘಂದರೆ ನರಸಿಂಹನಿದ್ದವನು ನಳಸಿಂಹನಾದೆ-ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನ ತನ್ನ ಸಂಶೋಧನದ ಕೈ ಚಾಚಿದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಒಂದಾದರೂ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಇದೇ ಒಂದು ಸಿಕ್ಕಿತು, ಇದರಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿ ಪಾಕವಿಶಾರದನಾದೆ. ಕವಿಗಳು ನವರಸ ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಇದು ನೋಡು ವಡ್ರಸಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವನ ಸಾವಿರ ನಾಲಗೆಗಳನ್ನು ನೀರು ಬಡಿಸಿ ಬಿಡುವೆ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಅಂತೂಯೇನು ಅಡಗಿಯವ ಆಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತಾ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕ ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಾ ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ. ಇನ್ನೂ ಕೇಳು ನನ್ನ ಬೃಹತ್ ಕಥಾ.

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಅಂದರೆ ? ನಿ ನ ಗೂ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರಿಗೂ ಏನಾದರೂ.....

ನಳಸಿಂಹ:— ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲೋ, ಅವರು ನನ್ನ ಸತಿದೇವಿ, ನಾನು ಅವರ ಆದರ್ಶ ಗೃಹಸ್ಥ .

ಶ್ರೀಪತಿ:— ಯೇ, ಏನ್ಮಾತಾಡತಿ ? ಕೈಯೊಳಗೇನು ಬಳಿ ಹಾಕಿ ಯೇನು ?

ನಳಸಿಂಹ:— ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಚಾರನಾದರೂ ಮಾಡೋ. ಕೈಯೊಳಗ ಬಳಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮುಂಗೈ ತ್ರಾಣದಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನೇ ತಲೆಕೆಳಗ ಮಾಡೀನಿ. ಈ ಧೈರ್ಯ ಗಂಡಸಿಗೇ, ನನ್ನಂತಹ ಗಂಡಸಿಗಲ್ಲದೆ ಮತ್ಯಾರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯಾನೋ ?ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳು, ಏನೊ ಒಂದು ಸವಿಗನಸಿನಲ್ಲಿ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ವಧುವನ್ನು ಮದುವೆಯಾದೆ. ನನ್ನ ಬಾಗ್ಯ. ಸೌಭಾಗ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಪಾಸ್ಸಾದೆ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಇಹಲೋಕದಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾದರು. ಸಂಸಾರದ ಭಾರ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು. ನನ್ನ ತಂದೆಯ ಆಸ್ತಿ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಿತು. ಮುಂದೆ ಮಾಡಬೇಕೇನು, ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಈ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೊಬ್ಬ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಅಗಬಹುದು ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದರೂ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಪರ್ವ ತಪ್ಪಿಸುವ ಬಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ? ಅಂತೇ ವಿಚಾರಮಾಡಿದೆ. ನಾನು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗೋದಕ್ಕಿಂತ ಸನ್ನವಳು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ಫಾಯಿದೆ ? ಸೆಂಟಪರಸೆಂಟ ಪ್ರಾಫಿಟ್ ! ನಿನ್ನಂತೆ ಇದೂ ಒಂದು ವ್ಯಾಪಾರನೇ ಮತ್ತೆ. ನಾನು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗಿ ನೌಕರಿ ಹತ್ತಿದರೂ ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗಲಾರದು, ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಯೊಳಗೆ. ಅದೂ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ಪಗಾರ ತಗೊಂಡು ಮೂವತ್ತು ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಹಿಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ನನ್ನವಳು ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದರೆ ಕರೆದು ನೌಕರಿ ಕೊಡುವರು-ಅರಂಭಕ್ಕೆ ಲಾ ರೂಪಾಯಿ, ಮುಂದೆ ಬಿ, ಟಿ,ಗೆ

ಸಹ ಅವರೇ ಕಳುಹಿಸುವರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ನೋಡು ರಾಜನಂತೆ. ನಳರಾಜನಂತೆ ನಾನು ಅದರ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವೆ. ಅವಳು ಶಾಲೆಗೆ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ !...ನನ್ನವಳೇ ನನ್ನ ಅನ್ನದಾತಕಾದಮೇಲೆ ಮಾನವ ಧರ್ಮದಂತೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಲ್ಲವೆ? ಹೇಗಿದೆ ನನ್ನ ಬುದಿ ಚಾರುರ್ಯ? ಯಾವ ಅರ್ಥ-ಪ್ರಾಪ್ತಜ್ಞನಿಗೆ ಹೊಳೆದಿತ್ತೆ ಈ ಮಿಥ್ಯವ್ಯಯದ ವಿಚಾರ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಹೇಡಿ. ಹೇಡಿ. ವಿಚಾರವಂತೆ ವಿಚಾರ! ವಿಚಾರವೈ ವ್ಯಭಿಚಾರವೊ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಹ-ಹ-ಹ! ಸತಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಏಕವತ್ಸೀ ವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿ ಅದರ್ಥ ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿರುವುದು ನನ್ನ ವ್ಯಭಿಚಾರವೊ?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಯೇ, ಹೆಸರಿಗೆ ನರಸಿಂಹಾ, ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಪುರುಷಾರ್ಥ ಅನ್ಯವುದು ಏನು ಉಳಿಯಿತು?

ನಳಸಿಂಹ:—ಏನೊ ಅದು ಪುರುಷಾರ್ಥ? ಧರ್ಮಾರ್ಥ ಕಾಮಮೋಕ್ಷ ಹೌದಲ್ಲೊ? ಧರ್ಮ ಬಂದೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನೌಕರಿಗೆ ಬಂಡಗಾಲಿ ತಂದಿರುವ ಅರ್ಥ? ಉದ್ಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲದಮೇಲೆ ಅರ್ಥವಲ್ಲದ ಬರಬೇಕು? ಎಲ್ಲಾ ಅನರ್ಥವೇ. ಇನ್ನು ಮೋಕ್ಷ- ಆ ಮಾತು ಈಗ ಯಾಕೆ? ಉಳಿದದ್ದು ಬಂದ ಕಾಮ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಮತ್ತೆ ಈ ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಪ್ರಸಂಜ ಸ್ವಾರಂಭಿಸಿದ್ದು?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ತಾನು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಡಿಸೋದು ಅಂದರೇನೊ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಲ್ಲೊ, ನಾನು ಮನೆಯೊಳಗೆ ಕೂಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಹೇಗಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದೇ ಅಲ್ಲ. ಉದ್ಯೋಗಂ ಪುರುಷಲಕ್ಷಣಂ ಅಂತ ಹೊಸ ಮೊಂದು ಉದ್ಯೋಗ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಏನೇನು? ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಮಡಿಸೋದು ಅಂದರೇನು? ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಂತ ಜಗತ್ತೇ ಕಿರುಚ ಕೊಳ್ಳತದ-ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ತೇಜನ ಅಂತೆ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಮಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡಾ ಅಂದ್ರೆ? ಇದಕ್ಕೆ

ನನ್ನ ಹೇಡಿತನ ಅಂತಿಯೊ, ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಢತನ ಅಂತಿಯೊ? ಜಗತ್ತಿ
ಗೊಮ್ಮೆ ತಿಳಿದಾದರೂ ತಿಳಿಯಲಿ, ಸ್ತ್ರೀಶಿಕ್ಷಣದಿಂದಲೇ ಜಗತ್ತಿನ ಮೋಕ್ಷವೊ
ಹೇಗೆ ಎಂಬೊದು. ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಇದೇ ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲಾ
ಬರವಕ್ಕದ್ದೇ. ಅದು ಕಟ್ಟಿಟ್ಟ ಬುತ್ತಿ, ಬರೆದಿಟ್ಟ ಭವಿಷ್ಯ. ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣ-ಸ್ತ್ರೀ
ಉದ್ಯೋಗದಿಂದಾಗುವ ಸಾಮ್ಯ ವೈಷಮ್ಯಗಳು ಒಮ್ಮೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿದಮೇಲಾ
ದರೂ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಸ್ಥಾನನಿರ್ಣಯವಾಗಲಿ, ಅಂತ ನಾನೀಗ ಈ ಕಾರ್ಯ
ಕೈಕೊಂಡಿರುವೆ ಇನ್ನು ನನ್ನದೇ ಹೇಡಿತನ ಅನ್ನುವಿಯಾ ಅನ್ನು-ಗಂಡುಸಾಗಿ
ಗ್ರಾಜುಯೇಟ ಆಗಿ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ನೌಕರಿ ಹತ್ತಿ ಅಂತಃಪುರದ ಕಂಚುಕಿ
ಯಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೆಯ ಗಂಡು ಮಾಸ್ತರನಾಗಿ ಹೆಡ್‌ಮಿಸ್ಟ್ರೆಸ್
ಕಡಿಂದ ಪುಷ್ಪ ಏರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಮಾದರಿಯ
ಗೃಹಸ್ಥನಾಗಿ ನಸ್ಯಂತೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇನು? ಆಗಲೆ ನಿನ್ನ
ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ನೀನೇ ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲ? ನಿನ್ನ ದಾದರೂ ಏನು ಮಹಾ ಪೌರುಷ
ಇದೆ ಆದರಲ್ಲಿ? ವಘ್‌ಉ-ಪಾವಡರು-ರೀಲು ರೀಬನ್ನು-ಪಿನ್ನು-ಬಳೆಗಳನ್ನು
ಮಾರುತ್ತಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಜ್ಞಾನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೇ ಅಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನ ದೂ
ದೊಟ್ಟಿವಾಡು? ಕಲೋಪಾಸಕನೆಂದು ಬಣ ಬಳೆದುಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ರಂಗ
ಭೂಮಿಯಮೇಲೆ ಕುಣಿದು ಹೊಟ್ಟೆಹೊರುವ ಅರ್ಥನಾರೀ ನಟೀಶ್ವರನಿಗಿಂತ
ನನ್ನದೇನು ಕೀಳು?

ಶ್ರೀಪತಿ:—ನಿನ್ನದೆಲ್ಲಾ ವಾಡಾಯಿತೊ, ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯೊಂದು
ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಬೇಕಲ್ಲ ?

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಲ್ಲೊ, ತ್ರೀತಾಯುಗದಿಂದ ಒಂದೇ ಸವನೆ ಈ ಹೆಣ್ಣು
ಜನ್ಮ. ಪಾತಿವ್ರತ್ಯ-ವಾತಿವ್ರತ್ಯ ಅಂತ ಗಂಡಸಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಂದು
ಪಡಿದ್ದೆವೆ ಅಂತ ನೆನ ಹೇಳಿ ತನ್ನ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಮರೆಯ-ಬಯಸಿದ ಈ
ಹೆಣ್ಣು-ಈ ಕಲಿಯುಗದ ಇವತ್ತಿನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ
ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲಿ. ಈ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಗಂಡು, ಹೆಣ್ಣು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆ
ಯಾಡುತ್ತ ಹೊರಗೆ ಅಂಡಲೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮನೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿ
ಯನ್ನು ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಇರಲಿ. ಹೆಂಡತಿ ಪತಿವ್ರತೆಯಾಗಬೇಕಂತೆ ಈ ಗಂಡು
ಬಿಳಿಗಿಂದು ಮೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊರಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ

ರಾಜರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತೀರಿಯೇ ಹೋಯಿತು, ಒಂದು ದೇಶವನ್ನು ಗೆದ್ದ ಕುರುಹಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣು ಕೊರಳಿಗೆ ಬೀಳಲೇಬೇಕು.

ಶ್ರೀಪತಿ:—ಯಾಕೋ, ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಏಕವತ್ಸಿವ್ರತಸ್ಥನಾಗಿರಲಿಲ್ಲವೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:—ಅಂತೇ ಕೃಷ್ಣಾ ವತಾರದಲ್ಲಿ ಆದರ ಸೇಡು ತೀರಿಸಿಕೊಂಡ. ಆದರೆ ವಾಸ, ಈ ಹೆಣ್ಣು ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಕಾಯಿದೆಯ ಮೂಗುದಾಣ! ಏನೋ ದುರ್ಯೋಧನದಿಂದ ದ್ರೌಪದಿ ಮಾತ್ರ ಐದು ಗಂಡರ ತೊತ್ತಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೂ ದ್ರೌಪದಿಯಾಗಿ ವನವಾಸ ಉಪವಾಸ ಮಾಡಿ ಸೈರಂಧ್ರಿಯಾಗಿ ಪರರ ಆಳಾಗಿ ಸೇವಿಸಿ ನೊಂದು ಬಂದ ಈ ಕೋಮಲ ಕರುಳಿನ ಹೆಣ್ಣು ಇಂದಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದು ಹಾಯಾಗಿ ಬಾಳಲಿಚ್ಛಿಸಿದರೆ ಈ ಪುರುಷನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಾಕೆ ಕೆಣಕಬೇಕು? ಆದ್ದರಿಂದ ಕೇಳು ನನ್ನ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು, ನೋಡು ನನ್ನ ನೀತಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ನನ್ನವಳೇ ನನ್ನ ಪತಿವ್ರತೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳೇ ನನ್ನ ಅನ್ನಬ್ರಹ್ಮ, ನನ್ನ ಪಾಲಿನ ಪರದೈವ.

ಶ್ರೀಪತಿ:—(ಗುಗುಗುಸು ನಕ್ಕು) ಹ-ಹ-ಹ! ಆಯಿತು ಇದೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಫ್ಯಾಶನ್ನೇ ಬಂತು ಬಿಡು, ಅಲ್ಲೋ ಯಾರೊ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿನ್ನ ತಲೆ ತಿಕ್ಕಿರುವರು ನೋಡು, ಎಂತಹಾ ಬೆಪ್ಪ ಗಂಡಸೋ ನೀನು. (ಹೊರಗೆ ಜಾಗಿಲು ಸಪ್ಪಳ) ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇರು. ಹೆಣ್ಣು ತಿರುಗಿ ಕೆಟ್ಟಿತು ಎಂಬೋದನ್ನು ಮರಿಯಬೇಡ. ನಾನು ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೇದು ಗುಡ್‌ಬಾಯ್. ಬಿಲ್ಲಿಗೆ ಆ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. (ಹೋಗುವನು)

(ದುರ್ಗಾದೇವಿ ತನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಮೀರಾ-ಮೇರಿಯೊಡನೆ ಬರುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:—(ಟೀಬಲ್ ಮೇಲೆ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಪರ್ಸ್ ಬಗೆದು) ಅಂತೂ ಇಂದಿನ ಉಪನ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಂತೀರಿ, ಮೀರಾ-ಮೇರಿ? (ನಳಸಿಂಹನನ್ನು ನೋಡಿ) ಯಾಕೆ ಇನ್ನೂ ಚಹಾ ಆಗಿಲ್ಲೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:—(ಮೆಲ್ಲಗೆ) ಹ-ಹ-ಹ! ನೀವು ಬರೋ ಟಾಯಿಮಾ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ. ಆಃ....ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಇಡಲಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದೀವಿ ಕಾಣಿಸೋದಿಲ್ಲೇನು?

ನಳಸಿಂಹ:—ಆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಯಾರಾದರೂ—

ದುರ್ಗಾ:—Oh, I see ! Thank you, ಈಗಲೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಪರಮೇಶ್ವರನ್ ಅವರೂ ಬರುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಒಳ್ಳೇ ದಿವ್ಯವಾದ ಉಪಹಾರ ಆಗಲಿ.

(ನಳಸಿಂಹ 'ಸೂಂ' ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕಿ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು)

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಇವರೇಯೋ ನಿಮ್ಮ ಬೆಟರ್-ಹಾಫ್ ? (ದುರ್ಗಾ ಖಿನ್ನನೆ ನಗುವಳು.) ಆದರೂ ನೋಡಿರಿ, ನಮ್ಮ ಕೈ ಹಿಡಿಯೋ ಗಂಡಂದಿರು ನಿರಕ್ಷರಕುಕ್ಷಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ಜೀವಂತ ಅಜ್ಞಾನದೊಡನೆ ಪ್ರಪಂಚ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದು....ನಮ್ಮ ಮಿಸ್ಟರು, ದಿನಕರ ಇದ್ದಾರಲ್ಲಾ ನನ್ನಷ್ಟೆ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಳಕಾಲಕೆಳಗೇ. ಏನೋ, ಪ್ರೇಮ ಕುರುಡು ಅಂತಾರಲ್ಲ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಅವರ ವ್ರಾಯ-ಅವರ ರೂಪ ಮೋಹಕವೆನಿಸಿತು. ರಜಿಸ್ಟರ ಮದುವೆಯಾದೆ. ನನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯ್ಗಳ ಇಚ್ಛೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್‌ನಾದೆ. ಮೀರಾ ಹೋಗಿ ಮೇರಿ ಆದಾಳೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನನಗಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮರ್ಯಾದೆಯೇನು. ನನ್ನ ಪಗಾರ ಏನು; ಅವರೂ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಸಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಗಳಿಸುವ ಎದೆಗಾರಿಕೆ ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತೆ ಈ ಗಂಡಂದಿರಿಗೇನೂ ನಮ್ಮಷ್ಟೇ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕಂತೆ. ಏಕೋ !

ದುರ್ಗಾ:— ಅದಕ್ಕೇ ನೋಡಿ 'Ignorance is bliss' ಅನ್ನೋದು. ನಮ್ಮ ಮನೆಯವನು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಟ್ರಿಕಾದ ವರೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದಾನೆ. ಮನೆಗೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸುರತಿದ್ದಾನೆ. ವಾಕಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿಯಂತೂ ಸಳರಾಜ, ಶಿರುಸಂಗೋಪನದಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಾಂಟೀಸರಿ ಇದ್ದಂತೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಪಾಠಶಾಲೆಯಂತೆ ! ಇಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಮನೆಯ ಗಂಡಸು ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಕಲಿತವನಿರಬೇಕು. ಮೇಲಾಗಿ ನಮ್ಮವನಿಗೆ ಡ್ಯಾಗನಿಸಿಕ್ ತತ್ವಗಳೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಓರಣವಾಗಿ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೆ. ಮತ್ತು ಮನೆಯನ್ನು ಕಾಯುವುದರಲ್ಲಿಯೂ Faithful dog (ನಂಬಿಕೆಯ ನಾಯಿ) ಇದ್ದಂತೆ !

ನಾನು ಒಂದು ಸಿನೇಮಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಸಹಾ ಬರುವವರಿಗೆ ಎಚ್ಚರ ದಿಂದಲೇ ಇರುತ್ತಾನೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಆದರೆ ನೀವು ವಂಪತಿಗಳು ಜೋಡಾಗಿ ಹೋಗೋ ದಿಲ್ಲೇನು ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ, ಸಿನೇಮಕ್ಕೆ?

ದುರ್ಗಾ:—ಗಂಡಸಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಒಮ್ಮೆಲೆ ಸಲಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದು ಅಂತಾ ನನ್ನ ಮತ. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದವರು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೇಗೆ bit by bit ಕೊಡುವ ವದ್ಧತಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಅವನ್ನು ನಾವೂ ಪುರುಷರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ 'ಪಾಲಿಸಿ'ಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ತಕ್ಕದ್ದು. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀವು ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ನಿಶ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ನಾನೇನೋ ಗಂಡಸರನ್ನು ವಶಗೊಂಡು ದುಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದೆ. ಪಾಪ-ಅಪೂ ನಮ್ಮಂತೆ ಎರಡು ಕಾಲುಳ್ಳ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಂಬ ಭೂತದಯಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮವನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಾನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರಹತ್ತಿದಾ. ಆಮೇಲೆ shut up ಅಂದೆ. (ತಿರಸ್ಕರದಿಂದ ನಗುವಳು)

ದುರ್ಗಾ:—ಗಂಡಸಿಗೆ, ನಿರುವ್ರೋಗಿ ಗಂಡಸಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಟ್ಟುದರ ಫಲ ಇದು. ಕಾಡು ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಟಗಾರನಾದ್ದ ಈ ಮಾನವನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಲ, ಅಧಿಕಾರದ ಶಸ್ತ್ರ ದೊರೆತರೆ ನಾಕು, ಮನೆಯ ದೇಗತಿಯನ್ನೆ ಜಿಂಕೆಯಂತೆ ಬೇಟೆಯಾಡುವನು. ಅಂತೇ ನೋಡಿ, ನಾನು ನನ್ನವನನ್ನು 'ಸತಿವ್ರತಾ ಧರ್ಮ'ವೆಂಬ ಅಜ್ಞಾನದ ಮುಖವಾಡ ಹಾಕಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪಾಪ! ಅವನು ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಮೋಕ್ಷವೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದಾನೆ. ಇದೇ ಪರಮ ಸುಖ! ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪೂಜ್ಯವಾದ ಈ ಸ್ತ್ರೀ ವಸ್ತು ಪುರುಷನ ಕಾಲ್ಪನವಾಗ ಬಹುದು. 'ಯತ್ರನಾರ್ಯಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೆ ರಮಂತೆ ತತ್ರದೇವತಾಃ' ಎಂದು ಹಳೆ ನುಡಿಯೂ ಸಹ ಸಾರಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಆದರೆ 'ನ ಸ್ತ್ರೀ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮಹರ್ತಿ' ಎಂದೂ ಒಂದು ಹಳೆ ನುಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲಾ.

ದುರ್ಗಾ:—ಆಗಿನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಕಾರರು-ಗಂಡಸರಿದ್ದರು. ಗಂಡಸಿನ ಸ್ವಾರ್ಥವು ಗಗನಕ್ಕೇರಿಯೆ ಅವನ ಸಾಡು ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಶೋಚನೀಯವಾಯಿತು. ಆಗಿನ ಸ್ವಡನ್ನು ಈಗ ನಮ್ಮಂತಹ ಪುರ್ವಾಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಾಧಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಇಂದು ನನ್ನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಅದರ ಮನು ನಾನೇ !

ಮಿರಾ-ಮೇರಿ:—ಅಂತೂ ನಿನಗೆ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಪತಿ ದೊರೆತುದು ನಿನ್ನು ಸುದೈವ.

ದುರ್ಗಾ:—ದುರ್ವೈವದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅವನ-ನನ್ನ ಸುದೈವವಾಯಿತು.....ನಾನಂತೇನೆ ಗಂಡಸರು ಕಲಿತಾದರೂ ಮಾಡೋದೇನೂ ಅಂತ? ಮತ್ತೂ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕೂಡೋದೆ ಆಡುಹಲ್ಲವೆ? ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕರೆದು ಕೆಲಸ ಕೊಡುವಂತೆ ಪುರುಷರನ್ನು ಯಾರು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ? ಗಂಡವೆಂದಿರೆಂದರೆ ರಥದ ಎರಲು ಗಾಲಿ ಗಳೆಂದು ಎಷ್ಟೋ ವರುಷದ ಹಿಂದೇ ಹೇಳಿಲ್ಲವೆ ಎಂದಿತರು. ಇಷ್ಟು ದಿನಸ ಪತಿದೈವವೆಂದು ಪತಿ ಸೇವೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಜ್ಞಾನದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕಂಡ ಸ್ತ್ರೀ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಾನು ರಥದ ಮತ್ತೊಂದು ಗಾಲಿಯಾದರೆ ತನ್ನೇನು? ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರಿಗೆ ವಾತ್ಸಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮನ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆತರೆ ಭಾರತವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ ತ್ರೀತಾಯುಗದಿಂದ ಕಲಿಯುಗದವರಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯನ್ನು ಕಡಿಮೆಯೆಂದೆಣಿಸಿ ಅವಳನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತ ಬಂದ ಈ ಗಂಡಸಿಗೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ದೊರೆಯಬೇಕು. ಅಂತೇ ಅದರ ವ್ರಥವು ದೃಷ್ಟಾಂತ, ಜೀವಂತ ದೃಷ್ಟಾಂತ ನಾನೇ ಆಗಿದ್ದೇನೆ. ರಾಮನಿಗೆ ವಿಧೇಯಕಾದ ಸೀತೆಯು ಕೊನೆಗೊಮ್ಮೆ ತನ್ನ ದುರ್ಗಾವತಾರವನ್ನು ತೋರಬೇಕಾಯಿತು, ರಾಮನು ಅವಳ ಮುಂದೆ ತಲೆ ಬಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇಂದು ಅದೇ ದುರ್ಗೆಯು ಈ ನರಸಿಂಹನನ್ನು ನಳಸಿಂಹನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ನನ್ನ ಗಂಡನ ಮೇಲೆ ನನಗಿರುವ ಯಾವ ದ್ವೇಷವೂ ಅಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಂದಿಳಿದು ಬಂದ ಮಾನವ ಕುಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರದ ಪ್ರತೀಕಾರದ ಪ್ರತೀಕ. (ಬಲ ಕೊಡುವಳು ಹೊಸಗೆ ಬಾಗಿಲ ಸ್ಪರ್ಶ)

ಓಹೋ! ಅತಿಥಿಗಳು ಬಂದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. (ಮತ್ತೆ ಬೆಲ್ ಕೊಡುವಳು)

ನಳಸಿಂಹ:— (ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ, ಆಜ್ಞೆ ಯಾಗಲಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ತಲೇನೆ ಇಲ್ಲ.

ನಳಸಿಂಹ:— (ತನ್ನ ತಲೆ ಹಿಡಿದು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಯಾರದು?

ದುರ್ಗಾ:—ನಿಮ್ಮದು! ಮೆದಳು ತೆಗೆದು ಬರೇ ಕೂದಲು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡೀರಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮಂತಹ ಗಂಡಸರದು. ಯಾತಕಾಗಿರಿ ಗಂಡಸರು-ನೋಡ್ಲಿ ಹೊರಗೆ ಯಾರು ಬಂದರು.

ನಳಸಿಂಹ:—ಆದರೆ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಂದೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಮುಖಾ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಲಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಹ್ಯಾಗೆ ಹಾಕಲಿ! ಪರಸ್ತ್ರೀಯರೆಂದರೇನು ಹುಲಿ-ಸಿಂಹ ಏನು? ಪಾಪಾ, ಸಭ್ಯ ಗೃಹಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೊರಗೆ ಕೂಗಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಹಾ ಕೊಡದೆ ಹಾಗೇ ನಾಚಿಕೊಂಡು ಒಳಗೇ ಕೂಡ್ಲಿ. (ಮತ್ತೆ ಬಾಗಿಲು ಸಪ್ಪಳ)

ನಳಸಿಂಹ:— (ಎದೆಗಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು) ತೆಗೆಯುತ್ತೇನೆ ಬಾಗಿಲಾ. (ಹೋಗಿ ಬರುವನು.)

(ಆಫ್ ಟುಡೇಟ್ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಪರಮೇಶ್ವರರು ಬರುವರು)

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ಹ್ಯಾಟ್ ತೆಗೆದು) ಹಲ್ಲೊ-ಹಲ್ಲೊ!

ದುರ್ಗಾ:—ಹೀಗೆ ಬನ್ನಿ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿರಿ. (ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟು) ನಿಮಗೆ ಮನೆ ಸಿಕ್ಕಿತೋ? ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— Does'nt matter, Does'nt matter, ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು,

ನಳಸಿಂಹ:—(ಸ್ವಗತ) ಏನು ಲಚ್ಚಾ ಗೆಟ್ಟು ಗಂಡಸಿವನು! ಹೇಗೆ ಬೇಕು ಹಾಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಗಡ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾನೆ.

ದುರ್ಗಾ: (ನಳಸಿಂಹನಿಗೆ) ಹೂಂ-ಬೇಗನೆ ಬರ್ಲಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ನಳಸಂಹನನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡಿ) ಇವರಾರು ನಿಮ್ಮ ಚಪ್ಪಾಸಿ?

ದುರ್ಗಾ:—ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ಫಡಪೋಸಿ-ನಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—Oh, I see! ಅದಕ್ಕೇ ಅನಿಸಿತು. ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅವನ ಕೃತಿಗಳೇ ಕೈಗನ್ನಡಿಯಂತೆ. I could read his mind.

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾಕೆ ನಿಮಗೆ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲಾ ಅದು ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಕಂಡಿತು-ಆದರೆ What a disparity! ಒಬ್ಬರಲ್ಲಿ Superiority ಬೆಳೆದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ Inferiority ಯೂ ಬೆಳೆಯ ಹತ್ತವದು. ಹಾಗೆ ಇವರಿಗೆ Inferiority ಯ ರೋಗ ಬೆಳೆಯಹತ್ತಿದೆ. I Could read it from his manners

ದುರ್ಗಾ:—ನನಗೂ ಅದೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಆದರೆ ಇದು ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಎರಡೂ ಸರಿಸಮನಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಬರುವ ಸಂತತಿ ಉಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಇದೇ ವೈಷಮ್ಯ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹ-ಹ! ಸಂತತಿಯಂತೆ! ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಸಂತತಿ! ಸಂಸಾರವೆಂದರೆ ಸಂತತಿಗಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ. (ಕೂಸು ಅಳಹತ್ತುವುದು)

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಇದೇನು? ಇದು ಶಮ್ಮ ಸಂತತಿ ಅಲ್ಲವೋ?

ದುರ್ಗಾ:—ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಯಜಮಾನರ ಸಂತತಿ. ತಾವು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದ ದಿಗ್ವಿಜಯದ ಕುರುಹಿಗಾಗಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ಆದರೆ ಇದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಯಕಾಲಜಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯ ಹೃದಯ-ಸ್ತ್ರೀಯ ಮನಸ್ಸು ಎಂದರೆ ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಕೂಸಿನಂತೆ ಕೋಮಲ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಕಾಪಾಡುವಳು ತಾಯಿಯಲ್ಲದೆ ಮಕ್ಕಳು? ಇವೊತ್ತಿನ ನನ್ನ ವಿಷಯವೇ ಅದಾಗಿತ್ತಲ್ಲವೆ?—
Women's Education and women's psychology—

ಇಂದಿನ ಸ್ತ್ರೀ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ವರೂಪವು radically ಬದಲಾಗಬೇಕು. A woman is known for her tenderness but today's education is making a woman masculine. (ಸ್ತ್ರೀಯು ಸೌಕುಮಾರ್ಯದ ಪುಕ್ಕಳಿ. ಇಂದಿನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮ ಹೆಂಗಲೆಯರನ್ನು ಗಂಡುರಾಮಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.)

ಮೀರಾ-ಮೇರಿ:—That's what exactly we mean (ನಾವು ಬಯಸುವುದೂ ಅದೇ.) ಈ ಗಂಡಸರ ಬಿಂಕವನ್ನು ಇಂದು ನಾವು ಪೊಳ್ಳು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಶ್ರೀಮತಿ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯವರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—I challenge this is against psychology. (ಇದು ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿರುದ್ಧವೆಂದು ನಾನು ಪೂರ್ವತೋಚ್ಛು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.) ನೀವು ಹೆಡ್ ಮಿಸ್ಟ್ರಿಸ್ ಆಗಬಹುದು, ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಗಲಾರಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ನಾವು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದೇವೆ ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—your very sex shows your inferiority. ಒಂದು ಶಾಲೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಸುವುದು ನಿಮಗೆ ಆಗದು ಸಂಸಾರ ರಥವನ್ನು ನಾಗಿಸುವುದು ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗದು. ಪುರುಷನ ಮೆದುಳು ಯಾವ ಯಾವ ಜಟಿಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಬಹುದೋ ಆಯಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಕೋಮಲ ಮೆದುಳು ಬಿಡಿಸಲಾರದು. ಇಂದಿನ ಜಾಗತಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನವು ವಿಶೇಷ ಮನ್ನಣೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಂದಿನ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಪುರುಷರು, ಇಂದಿನ ಯುದ್ಧ ವೀರರು ಪುರುಷರು, ಇಂದಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಿರೋಮಣಿಗಳು ಪುರುಷರು ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಾಜಕಾರಣ ರೇಲ್ವೆ ಮತ್ತು ಮಿಲಿಟರಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯೆಂದೇ ಭಾವಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೋದರೂ ನಿಮಗೆ ವರುಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ತಿಂಗಳು maternity leave (ಹೆಂಗಯ ೮೫) ಬೇಕು....ತಡೆಯಿರಿ, ಒಬ್ಬ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಆರೋಪಿಯ ತಲೆ ಹೊಡೆಯಲು ಸ್ತ್ರೀ ಕೈಯತ್ತ ಬಹುದೆ ?

ಹೇಳಿರಿ ! ಒಂದು ಅನಾಥ ಮಗು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದೆ ತುಡುಗು ಮಾಡಿದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಹೈರೆಯವು ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬಹುದೇ ? ಹೇಳಿರಿ ! ಸತ್ತ ಮಗು ವನ್ನು-ಗಂಡನನ್ನು ಸುಡುಗಾಡಿಗೊಯ್ದು ದಹನ ಮಾಡಿ ಬರಬಹುದೇ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಹೈರೆಯ ! ಇದು ಮಾತೃಹೈರೆಯ ತಾಯಿ ! Therefore man is man and woman is woman.

ಮೀರಾ ಮೇರಿ:—ಯಾಕೆ ಪ್ರೊಫೆಸರ ಪರಮೇಶ್ವರನೋ, ಹೆಣ್ಣು ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಳಿಲ್ಲವೇನು ? ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ, ಚನ್ನಮ್ಮ, ವಿದ್ಯಾಪುರಿಯಾ, ಎಲಿಜಾಬೆತ್ ಇವರ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಏನು ಹೇಳುವವು ?

ಪರಮೇಶ್ವರ:—ರಾಜ್ಯವಾಳಬಹುದು ರಾಣಿಯರಾಗಿ, ಆದರೆ ಗಂಡ ಸನ್ನು ಆಳಬಾರದು, ಭಾರವಾದ ರಾಣಿಯರಿಗಿಂತಲೂ ಬೇಕೆಯೊ ನೀರೊ ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಆಶ್ರಯ ! ಎಲಿಜಾಬೆತ್-ವಿದ್ಯಾಪುರಿಯಾ ಇವರು ರಾಣಿಯರಾಗಿ ದ್ದರೂ ಹೆಣ್ಣುತನ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟದ್ದಿಲ್ಲ. This is all Psychology, Psychology and nothing else.....ಹೆಂಗಸಿಗೆ ಗಂಡಸನ್ನು ಆಳ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಅಂತಃಪುರದಲ್ಲಿ ಆಳಬಹುದಲ್ಲದೆ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. your superiority complex is ruling your husband but the sentimental heart of a wife must yield to her husband (ನಿಮ್ಮ ಅತ್ಮಗೌರವದ ಭಾವನೆಯು ನಿಮ್ಮ ಗಂಡನನ್ನಾಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹೃದಯವು ಗಂಡಿಗೆ ಸೋಲಲೇ ಬೇಕು

ನಳಸಿಂಹ:—(ಈ ಕಾವನ್ನು ನೋಡಿ ಕಾತರನಾಗಿ) ಅಲ್ಲಾಸ್ ಚಹಾ ಆರಿ.....

ದುರ್ಗಾ:—Mr Parameswar I am sorry. Good bye. ಚಹಾ ಬೇಡ ಒಳಗೆ ಒಯ್ಯಿಡು. (ನಳಸಿಂಹನು ವಿಷಣ್ಣವದನನಾಗಿ ಮುಕುಮುಕಿ ನೋಡುವನು) ಯಾಕೆ, ಕೇಳಿಸಲಿಲ್ಲವೇನು ? ನನ್ನ ರೇಸುಕೊಟ್ಟು ತಂದಿಡು, ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಹೊರಡುವ ಹೊತ್ತಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಬರೋದು ತಡ ವಾದರೆ ಕಂದಿಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕ್ಲಬ್ಬಿಗೆ ಬರಬೇಕು ತಿಳಿಯಿತಲ್ಲ. ನಿನ್ನದ ಕೆಲಸ ಸಹಾ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕು ನಿನಗು. ಇವೊತ್ತು ತೊಟ್ಟಕ್ಕೆ

ನೀರು ಹಾಕುವುದಾಗಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ರಾತ್ರಿಯ ಅಡಿಗೆ ಏನಾಗಬೇಕು ಗೊತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ನನ್ನ ಬೆಡ್‌ಸಿಂಗ್ಸ್‌ ಇವೇತ್ತಾದರೂ ಬದಲಿಮಾಡಿ ಹಾಕು ಮತ್ತೆ. ಇವೇತ್ತಾದರೂ ರಾತ್ರಿ ಆ ಕೂಸು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಿರುಚಿದಂತೆ ಏನಾದರೂ ಹೊಟ್ಟೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರಿ ಅದಕ್ಕೈ. (ಅವೇಶದ ಭರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಟೇಬಲ್‌ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತಾಡಿ ಹಾಕುವಳು) ಹೋಗಿ-ಯಾಕೆ ನಿಂತಿರಿ ಖುಂಬದಂತೆ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— ಛೇ-ಛೇ-ಛೇ! (ಟೇಬಲ್‌ ಗುದ್ದಿ) I can't bear it, I can't bear it. ಗಂಡಸಿನ ಅವಹೇಳನಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ ?

ಮೀರಾ-ಮೇರಿ:—ದೇವಿ, ಮುಂದಿನ ಸಲದಿಂದ ಯಾರೂ ಗಂಡಸರನ್ನು ಉಪನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕರೆಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—Thank you. (ಎದ್ದು ಹೊರಟು ನಿಲ್ಲುವನು)

ನಳಸಿಂಹ:—(ಅಜುತ್ತ ಅವನ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ) ಹಾಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳಬೇಡಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಚಹಾಪಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:—(ಅವನ ಚಿನ್ನು ತಟ್ಟಿ) I know your feelings are suppressed. (ನಿನ್ನ ಭಾವನಾವೇಶವೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿದೆ. ನಾನು ಬಲ್ಲೆ) ಇದು ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆ ಸ್ಫೋಟವಾಗಲೇ ಬೇಕು.

ನಳಸಿಂಹ:—ಯಾವ ಸ್ಫೋಟ ?

ದುರ್ಗಾ:—(ಕೈಯೊಳಗಿನ ಉಂಗುರ ಒಗೆದು) ಘಟಿಸ್ಫೋಟ !

ನಳಸಿಂಹ:—(ಹೋಗಿ ಕಾಲು ಬಿದ್ದು) ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಸತಿವ್ರತ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ತರಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಅಯ್ಯೋ-ಅಯ್ಯೋ ನನ್ನ ಕೈ ಬಿಡಬೇಡಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—(ಅಚಿಗೆ ಮೋರಿ ತರುವಿ, ಸುಮ್ಮನೆ (ಕೂಸನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ) ಆ ಗೊಂಬೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಡೆಯಿರಿ.

ಪರಮೇಶ್ವರ:— ಹ-ಹ-ಹ ! ಹ-ಹ-ಹ ! V for Victory-ಸ್ವಾಮಿ ನಳಸಿಂಹರೇ ನಡೆಯಿರಿ. ರಿಕ್ರೂಟಿಗೆ ಭರ್ತಿ ಆಗಿರಿ, ನರಸಿಂಹರಾಗಿರಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹೂಂ ಹೊರಡಿರಿ.....ರಣಹೇಡಿ !

- ಪರಮೇಶ್ವರ:- (ಮತ್ತೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ) ಹೂಂ ನಡೆಯಿರಿ.
Successful retreat (ಯಶಸ್ವಿಯಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುವದು) ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಬ್ಬುಲಿಗೆ. (ಮತ್ತೆ ಗಹಗಹಿಸಿ ನಗುತ್ತ ಹೋಗುವನು)

ನಳಸಿಂಹ:- (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಪಾದಕ್ಕೆ ದಿವ್ವದುಡುಕುತ್ತ) ಅಯ್ಯೋ ನನಗೆ ವನವಾಸ ತರಬೇಡಿರಿ. ಸೀತೆಯ ವನವಾಸಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯಾದರೂ ಯಿದ್ದ. ನನಗ್ಯಾರು ದಿಕ್ಕು. ನಿಮ್ಮ ಪಾದದಲ್ಲಿಯೆ ನನಗೆ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಲಿ. (ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕುವನು.)

ದುರ್ಗಾ:- (ತಿರಸ್ಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಯವ ಉನ್ಮಾದದಿಂದ) ಹ-ಹ! ಗಂಡಸಂತೆ, ಗಂಡುಸು! ಹುಂ-ಚಹಾ ಹಾಕು. ಹತ್ತು ನಿನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ.... (ಮೇರಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಮುಗುಳುನಗೆ ನಗುವಳು ನಳಸಿಂಹನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಚಹ ಹಾಕುತ್ತಿರುವಾಗ-)

— ತೆರೆ

—

ಟೆಲಿಫೋನ ಟಾಕೀಜ್!

(ದೃಶ್ಯ: ಎದುರಿಗೇ ಕಾಣುವುದು ತ್ರಿಲೋಕ ಸಂಚಾರಿ ನಾರದನ ಸುದ್ದಿಯ ಕಾರಖಾನೆ. ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾರು ಸುದ್ದಿಗಾರರು ಎರಡೂ ಕಿವಿಗೆ ಫೋನಿನ ಬಾಯಿ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸುದ್ದಿಗಾರರ ಮುಖಸ್ಥನ ರೀವಿವಿಂಡ ನಾರದನು ಎದುರಿಗೇ ಸಾವಿರಾರು 'ಫೋನ್' ಕನೆಕ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕದ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇಂದ್ರ, ಲೋಕ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕ, ವೈಕುಂಠ, ಕೈಲಾಸ, ಯಮಲೋಕ, ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರ ಕಚೇರಿ ಹೀಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಅವನ ವರ್ತಮಾನ ಶಾಖೆಗಳು ಹೋಗಿವೆ. ಒಮ್ಮೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದನೆಂದರೆ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅವನ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಒಂದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ನಾರದನು ಫೋನ್ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ನಾರದನ ಸುದ್ದಿಯ ಸುರಿಮಳೆಯೇ ಸಮ್ಮಲೇಖನವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.)

ನಾರದ:—ಹಲ್ಲೋ! ನಾನೊ, ನಾನು ತ್ರೈಲೋಕ್ಯರೂಟರ ಚಕ್ರ ವರ್ತಿ ನಾರದಮೂರ್ತಿ ಹಲ್ಲೋ! ಹಲ್ಲು ಮುರೆಸಿಕೊಂಡಿರಿ ಅಂದೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ! (ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಹಾಗೆ ಅಭಿನಯಿಸುವನು.) ಆಂ?....ಹೂ. ನಿಮಗೇ ನಿಮಗೇ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಗೇ ನಾನೀಗ ಮಾತಾಡತ ಇರೋದು. ಇದೇನು ವಿಚಿತ್ರ! ಏನಂದಿ? ಗುಪ್ತ ಗುಪ್ತ ಆದನ?....ಓಹೋ! ಗುಪ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗಾನ? ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಕನೆಕ್ಟ್ ಕೊಡು ಅಂದ್ರಾ? ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಯಾರಿಗೆ ತಿಳಿತದ? ಆ ಸತ್ತ ಲೋಕದೊಳಗೆ ಬರೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಲ್ಲದೇ ಕನ್ನಡ ಎಲ್ಲಿದೆ ಬರಬೇಕು ಮಣ್ಣಿಗೆ...ನಿನಗೆ ಏನು ಧಾಡಿ ಅಂತಿನಿ! ಸರಿ, ದಾಡಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ರಾ? ಕೈ ಖಾಲಿ ಇರದಿದ್ದರೆ ಬಾಯಿ ಗೇನು ಬಂದದ್ದು, ಪೊಡಿ....ಅಲ್ಲಾ ಗುಪ್ತ ಈಗ ಹೋದದ್ದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೂ ಕಾರಸ್ಥಾನಕ್ಕೂ? ಯಾಕೆ? ಬಂಗಾಲದ ಖಾನೇಸುಮಾರಿ ಇನ್ನೂ ಮುಗಿಲ್ಲ

ಏನು? ಬರಗಾಲದ ಎರಡನೇ ಆವೃತ್ತಿ? ರುವ್ರ ಹೋಗಬೇಕೋ, ಇಂದ್ರ ಹೋಗಬೇಕೋ ಅಂತ ವಿಚಾರ ? ಮಳೆಗಾಲ ಅದ, ಇಂದ್ರನೇ ಹೋಗಲಿ....
 ವರಣ ? ಹಾ, ವರಣ ಎಲ್ಲಿ? ಕರೇನೀರಿಗೆ ವರ್ಗ ಆಯಿತು? ಅಲ್ಲಾ ಈ ಸಾರೆನೂ ಬಂಗಾಲನೇ ಯಾಕ? ಬಂಗಾಲಕ್ಕೇ ಏನು ಕೊಂಬು ಮೂಡ್ಯವ ಏನು? ಹೌದ?...ಓಹೊ ಕೊಂಬು ಮೂಡಿತಂತೇ ಬಂಗಾಲ ಹೋಗಿ ಬರ ಗಾಲ ಆಯಿತು? ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾಳಿ ಏನು ಇಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೋ?...ಅದೇ ನಾನೂ ಹೇಳಿದ್ದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆಗ ಕ್ಲಬ್ಬದ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಪಾಕ ನಿಮ್ಮ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಅಂತ!....ಹೌದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ ಕರ್-ನಾಟಕವೇ ಒಂದು ನಾಟಕ ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾಕ ನಿಮ್ಮ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಒಯ್ಯುತ್ತೀರಿ ಅಂತ!....ಹೂಂ. ಹೌದು, ಹೊಸ ಹೊಸ ಕಾಲೇಜೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ಯಾವ. ಅದೇ ಅಂದೆ. ಅಲ್ಲೇ ನಿಮ್ಮ ತಂಬೂ ಊರಿ ಬರಗಾಲದ ಬಾವುಟಾ ಹಚ್ಚಿದರ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಫಜೀತಿ ಏನು ಅಂದೇ? ಸರಿ, ಇದೆಲ್ಲಾ ಮುಂದೆ ಮಾತಾಡೋಣ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಳಿಕೊ....ಆಂ? ರೂಟರ ಕಂಪನಿಯವರು ನನಗಿಂತ ಮೊದಲೇ ಯುದ್ಧದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಾರ ? ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡತೀಯೇನು?...ಹ-ಹ-ಹ ! ಹೀಂಗ! ಸಕ್ಸಸ್‌ಫುಲ್ ರಿಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡೋಮುಂದ ಬಾಂಬು ಬಡಿದು ಸತ್ತಂಥ ವೀರರು ಹೇಳಿದರ ? ...ಆಕ್ಸಿಸ್, ಅಲಾಯಿಜು ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ತೋಳು ಏರಿಸ್ಕಾರಿ ಏನು? ತೋಳು ಏರಿಸಿದರೂ ಅಲ್ಲೇನು ಕಸಗೊಳ್ಳತಾರ ಬಡೂ....ನಿಮ್ಮಲ್ಲೆ ಸತ್ತವರಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದ ಅವ ಅಂತ ಹಿಟ್ಟರನ್ನವ್ಯಾಲೆ ಬರಗೊಡಸಲೇನು?...ಏನು ನಾನು ಸುದ್ದಿ ನಾದರೂ ಹೇಳಲ್ಯೊ ಬ್ಯಾಡೋ? ಮತ್ತೆ ಸುಳ್ಳುಸುಳ್ಳು ನನ್ನ ತಂಬೂರಿಯ ತಂತಿ ಹಿಡಿಸಿ ಯಾಕೆ ಕಳಿಸಿದಿರಿ ಭೂಲೋಕಕ್ಕೆ ?....ನನ್ನ ತಂಬೂರಿ ತಂತಿಯಿಂದ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ ಮಾಡು ಅಂದ್ಯಾ?...ನನ್ನ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮದೊಳಗ ಸುಳಿಯುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕ ? ತಾರತಂತಿ ಅಲ್ಲದು, ನನ್ನ ಜೀವದ ತಂತಿ; ನನ್ನ ಜೀವನದ ಗಾನವನ್ನು ಮಿಡಿಯುವ ತಂತಿ....ಸುದ್ದಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ? ಅಂದರ? ಕಾಗದ ಇಲ್ಲೊ, ಏನು ವೇಳೆ ಇಲ್ಲೊ? ಏನು ಅಥವಾ ಮೈಯೊಳಗ ತ್ರಾಣ ಇಲ್ಲೊ? ಒಂದು ಬಟ್ಟಲ ಡಬ್ಬುಹಾಕಿ ಬರೆದುಕೊ ಬೇಕಾದರ !....ಇಲ್ಲಿಯ ಹೊಸಾ ಸುದ್ದಿ ಅಂದರ ಅವೇ-ಜನಾ ಎವರ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು ಅಂತ ವಿಚಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇದ. ಮತ್ತೆ ಮೊಳೆ ತೊಗೊಂಡು ತಾಡವೋಲೆ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಬೇಕು. ಅಂತ ಕೆಲವು ಲೇಖಕರು ಹಳೆಯ ಕಂಠ ಮಸೆಯಲಿಕ್ಕೆ

ಹತ್ಯಾರ; ಕೆಲವರು ಕಾಗದಾನೇ ಕೊಡಿದರೂ ಅಂತ ಕಂಠಶೋಷ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ಯಾರ. ಭಾಷಖಾನೆಯೊಳಗಿನ ಕಂಪೋಜಿಟರರು ಪಾಪಾ, ಅವರ ಗತಿ ಏನು? ಬರೇ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿಸಿ ಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಿಕೊಬೇಕೇನು, ತಮ್ಮ ಹಣೆಯಬರೆಹ ಅಂತ?...ಏನು ಮೊಳೆಗಳ ಸೀಸಾ ಎಲ್ಲಾ ಕರಗಿಸಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಹಾಕಿಕೊಬೇಕೊ, ಜಗತ್ತಿನ ಕೂಗು ಕೇಳಿಸಬಾರದು ಅಂತ.... 'ಕುಂಠಪತ್ರದ ಉಲುಗೆಡದಗ್ಗಲಿಕೆ'ಯ ಕುಮಾರವ್ಯಾಸ ನಗುತ್ತಿರಬೇಕಲ್ಲ ಈಗ?...ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ-ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ-ಭಾಷಖಾನಿ-ತಾಡವೋಲೆಗಳ ತಾಪತ್ರಯ ಗಳಲ್ಲದೆ ಶ್ರುತಿ-ಸ್ಮೃತಿ ಅಂತ ವೇದ ಸಾರಿದ ಋಷಿಗಳೂ ಇಂದಿನ ವಿಜ್ಞಾನದ ಹಾಡು ನೋಡಿ ಗಡ್ಡ ಹುರಿ ಹಾಕುತಿರಬಹುದೇ....ಹಾ, ಬರಗಾಲಾ ಅಂತ 'ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ'ದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಕವಿತೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದರ ಕಾಗದ ಇಲ್ಲ; ಮಶಿ ತುಟ್ಟ. ಎದೆಯೊಳಗಿನ ರಕ್ತ ಎದ್ದಿ ಬರೆಯಬೇಕು ಅಂದರ, ರೇಶನ್-ಕೂಳಿನ ರಕ್ತ-ಎಷ್ಟು ಪೂರೈಸೀತು? ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಹಿತಿಲೋಕ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಯಿತಿಲೋಕ ಆಗೇದ. ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಬಾಯಿಂದನೇ ಮಾಡಬೇಕು. ಎತ್ತಿದ ಕೈ, ಚಿತ್ರದೊಳಗಿನ ಹಿಟ್ಟರನ ಕೈಯಂತೆ, ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೋ ಎಂಬಂತೆ ಹಾಗೆ ನಿಂತು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂತೂ ಇದಿಷ್ಟು ತಾಜಾ ಬಾಕ್ಸಿ....ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಅಂಬುವವರಿಗೆ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ಸಿಗೋದಿಲ್ಲಾ ಇದೊಂದು ಸಂತೋಷದ ಸಂಗತಿ. ಬ್ಲೇಡು ತುಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮಂತೆನೇ ಋಷಿಗಳು ಅಗಬೇಕು ಅಂತ ತಲೆತುರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೊಂದು ಎರಡನೆಯ ಆನಂದದ ವಾರ್ತೆ. ಎಷ್ಟೋ ರಸಿಕರು ಚಹಕ್ಕೆ ಸಕ್ಕರೆ ಇಲ್ಲದೆ, ನಮ್ಮಹಾಗೆ ಅಮೃತ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಬರಿ ಅಧರಾಮೃತದಮೇಲೆಯೇ ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತಿಗಳ ಕೈಚೀಲಗಳೆಲ್ಲಾ ತುತ್ತಿನ ಕೈಚೀಲಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿವೆ....ಹಳ್ಳಿಗರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು ಕಡಿಪಟ್ಟಣ ಪೂರೈಸದೆ, ಲಂಕಾಪಟ್ಟಣದ ಅವಶೇಷವಾದ ಚಕಮಕಿ ಕಲ್ಲನ್ನು ಕಟಿಯುತ್ತಿರುವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಚ್ಛಂದರ್ ಅರಿವಿಗಳೇ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಊರಿಗೆ ಊರೇ ಸಮವೇಷ (Uniform)ದಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ....ಏನು ಹಾಳೆ ತೀರಿತೊ? ಸರಿ. ಮುಂದಿನ ಸಲ ಕೆಲಕೆಲವು ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅಚ್ಛಾ! ನಮಸ್ತೆ!

ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ

ಜನಾಬಾಯಿ ಅಹಲ್ಯೆಯ ಕೋಣೆಯ ಮುಂದೆ ಬೀಸುತ್ತ, ಹಾಡು ಹೇಳುತ್ತಿರುವಳು.)

ಅಡಗೀಯ ಮನಿಯೊಂದು ಗರತೀಯ ಗುಡಿಯವ್ವಾ !

ಅಡಗೀಯ ಸವಟು ಅಕೆ ಹುಟ್ಟು !

ಅಡಗೀಯ ಸವಟು ಅಕೆ ಹುಟ್ಟು ಅದರೀಲಿ !

ಅನ್ನ ಪೂರಣೆಯ ಮರಸ್ಕಾಳ !

ಗರತೀಯ ಮನಿಮುಂದ ಸರಸೋತಿ ಕುಣಿದಾಳ !

ರತಿಗೂಡ ಸಿರಿಫುಗಡಿ ಅಡ್ಕಾಳ,

ರತಿಗೂಡ ಸಿರಿಫುಗಡಿ ಅಡ್ಕಾಳ ಗರತೀಯ !

ಗುಣಕ ಮೈಮಣಿಸಿ ಬಾಗ್ಕಾಳ !

ಅಹಲ್ಯೆ:— (ಹೊರಗಿನಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತ) ಓ! ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ ಯವರೇ, ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಂಗೆ ಕೇಸರು ಬಾಸರು ಇಡಿಸಿದಿ ಅಂದರ “ಪಬ್ಲಿಕ್ ನುಯಿಜನ್ಸ್” ಅಂತ ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಲೆ ಖಟ್ಟೆ ಹಾಕತೇನಿ ನೋಡು. ನಿನ್ನ ಗರತಿಯ ಗುಡಿಮುಂದ ಕುಣಿದಾಡಿದ ಸರಸ್ವತಿ, ಇದು ನೋಡು ನನ್ನ ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಹಿಮಾಲಯದ ಎತ್ತರ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಾಳ. ನಿನ್ನ ಗರತೀ ಹಾಡು ಕೇಳುತಾ ಕೂತರೆ ನಮ್ಮ ಸರಸೋತಿ ಸೆರೆಗು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸುತ್ತಿ ಭಾವಿ ಹಾರಿಕೋ ಬೇಕಾದೀತು.

ಜನಾ:—(ಗದ್ದದ ಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟುಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಅಯ್ಯಾ! ಅಯ್ಯಾ ನನ ಶಿನನ! ಬಿದ್ದಿ ಬಾಯಾರ ನೀವು ಬಹಳ ಚೀಷ್ಟಿ ಮಾಡುವವರು. ಏನೋ ನಮ್ಮ ಸಣ್ಣ ಬಾಯಿಯವರು ಮನ್ಯಾಗ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ.....

ಅಹಲ್ಯಾ:—ನಿನ್ನ ದೊಡ್ಡ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇನು ? ಆಗಲಿ, ಈ ಸಣ್ಣಬಾಯಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿ ಕಿವಿಯೊಳಗೆ ಬೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೇ ಓದುತಾರ ಆಯಿತಲ್ಲೋ ?

ಜನಾ:—ಹೌದರೇ ಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ಸಾಲ್ಯಾಗ ಹಿಂತಾ ಹಾಡು ಕಲಿ ಸಾಂಗ ಇಲ್ಲೇನಿ ? ನಾನೂ ಮೊನ್ನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕರಿ(ಲಾಕಂತ ನಿಮ್ಮ ಸಾಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಿರೆನಾ, ಆಗ ನಾನೂ ನೋಡಿದೆ. ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಬೊಗಳೆ ! ಇದೇ ನನ್ನಾ ಅಂತ ಗಾಬರಿಹೊಡೆದು ನೋಡಿದ್ದಿ. ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡು ಕೂಡ ಕುಣ ದಾಡಕೊಂತ ಹಾಡತಿದ್ದು. ಅದೇನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹಾಡೆನಿ ? ಇದೆಂಥಾ ಹಾಡ್ತಿ ಬಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು ಕಡಿದಾಡಿದಹಾಂಗ ! ಎಲ್ಲೆ ಒಂದು ಜರಾ ಹೇಳ್ವಿ ನೋಡೋಣ, ನೀವು ಹ್ಯಾಂಗ ಹೇಳತೀರಿ ?

(ಅಹಲ್ಯೆ ನಗುತ್ತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಳು. ಜನಾಬಾಯಿ ಹಿಟ್ಟು ಗುಡಿಸಿ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿ “ಆಯ್ ನನ ಗರತೀ ಹಾಡು !” ಎಂದು ಬೆರೆಗು ಬಟ್ಟು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಅಹಲ್ಯೆಯು ಕೋಣೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು ಓದುವ ಕೋಣೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ ತನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪದ್ಯ ಪುಸ್ತಕದ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ “ಖಂಜಾಚಿ”ಯ ಪದ್ಯಾವಳಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು “ಲೋಟ್-ಗಯೀ” ಎಂಬ ಹಾಡನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ಆಗಾಗ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಒಳಗೆ ಇಣಕಿ ತಾಯಿಯ ಭೀತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕವಿತೆ ಅನ್ನಹತ್ತುತ್ತಾಳೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ “ಲೋಟ್-ಗಯೀ” ದಾಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಯಾವುದೋ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗೀತೆ ಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ)

ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ:—(ಒಳಗಿನಿಂದಲೆ, ಅಹಲ್ಯೆ, ಎ (ಅ) ಹಲ್ಯೆ (ಅಹಲ್ಲಿ, ಅಹಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಅನವರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ “ಅ” ಲೋಪವಾಗಿ ಬರೇ “ಹಲ್ಲಿ” ಎಂದಿವೆ ಕೇಳಬರುವುದು) ಯೇನಯೇ ಹಲ್ಯೆ—

ಅಹಲ್ಯೆ:— ಸುರುನಾಯಿತು, ನಮ್ಮ ದುರ್ಗಾದೇವತೆಯ ಅವತಾರ. (ಒಳಗಿನಿಂದ ಮತ್ತೆ ‘ಎ ಹಲ್ಲಿ, ಎ ಹಲ್ಲಿ’) ತನ್ನ ಮ ತದ್ಭವಗಳ ಕೈಪಿಡಿಯೊಳಗೆ ‘ಅಹಲ್ಯಾ’ ಇದರ ತದ್ಭವ ‘ಹಲ್ಲಿ’ ಅಂತ ಒಂದು ಹೊಸಾ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತು. ಏನು ಸವಿತ್ರ ಹೆಸರು ಅಂತ ನಮ್ಮ ಅವ್ವ ಅಹಲ್ಯಾ ಅಂತ. ಇಟ್ಟಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಸೌಂದರ್ಯ ನೋಡಿ, ಸೋತು ಒಂದು ಕಣ್ಣು ಸಾಲದೆ ಸಾವಿರ ಕಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತಾ ಆ ಇಂದ್ರ, ಇಂದು ಈ ಅಹಲ್ಯೆಯನ್ನು

ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ ಚಿಂದಪ್ಪ ಮೂರನೆಯ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಕೂತಾನೋ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆ ಚಿಂದಪ್ಪನ ಸಲುವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮವ್ವ ಮೂರುಮಂದಿ ಮಾಸ್ತರ ಜನರನ್ನು ಒಟ್ಟುಳ. ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರನ ಚಿಕ್ಕಪ್ಪನಂತೆ ಈ ಚಿಂದಪ್ಪ ನಮ್ಮ ವರೀಕ್ಷೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನಂತೆ. ಒಂದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ ಅಕೆ ರತಿ ಆಗ ರಬ್ಬೆಕು, ಸರಸ್ವತಿಯಾಗಿರಬೇಕು, ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಯಾಗಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ದ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಮದು ವೆಯ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ ವಾಸಾಗಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾರಬ್ಧ ಬೇಕು ಅದಕ್ಕೂ. ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ನೃತ್ಯ, ಸಂಗೀತ, ಸುದ್ದಾ ಈ ವರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕಂಪಲಾಸರಿ. ಸರಿ, ನಾನೇ ಮದುವೆ ಆಗೋದಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮವ್ವ ಯಾರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡತಾನ? ನಾನೇನೋ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ವಾಸಾಗಿ ಮುಂದೆ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ M. B. B. S. ಆಗಿ ಬಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿಂದ ಇರಬೇಕು ಅಂತೇನಿ. ನಮ್ಮವ್ವ ನಾನು ಬೇಗನೆ ಮುತ್ತೈದೆ ಸುವಿತ್ತಿ ಆಗಿ ಮೂವತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಿ ಆಗಬೇಕು ಅಂತಾಳ....ಆಗಲಿ ನಾನು ಡಾಕ್ಟರ ಆಗಿ ಬಂದು ಮೊದಲು ಈ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಂಕದೊಂಗೆಕ್ಕೆ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಹುಡುಕತೇನೆ. ಈ ಮುಸ್ಸಿನ ಮುತ್ತೈದೆಯರ ಮೂಢತನವನ್ನು ಮೂಲವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯಲು ಒಂದು ರಾಮಬಾಣ ಹುಡುಕತೇನೆ. (ಎಂದು ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಿಗೆ ಕಾಣುವಂತೆ ಒಂದು ಬಾಣದ ಚಿತ್ರ ತೆಗೆಯುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:— (ಅಕ್ಕಸತನದಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಯ್ಯಾ ನಮ್ಮವ್ವಾ! ಮಾಸ್ತರು ಬರೋ ಹೊತ್ತಿ ನ್ಯಾಗ ಚಿತ್ರಾ ತಕ್ಕೊತ ಕೂತಾಳ. ಏನು ತಲೀಗಿಲೀ ಕೆಟ್ಟದೇನು ಇದಕ್ಕೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:— ಮಿತಿವಿಾರಿ ಉಂಡರ ಹೊಟ್ಟೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಕೆಡತದೋ ಹಾಂಗೇ ಮಿತಿವಿಾರಿ ಓದಿದರ ತಲೀನೂ ಕೆಡತದ ಅವ್ವಾ. ಫ್ರಾಯ್ಡಿನ ಮಾನಸಶಾಸ್ತ್ರ ನೀನು ಓದಿಲ್ಲೇನು? ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿ ಹೇಳತಿದ್ರು-ಅದಕ್ಕೇ ಅಭ್ಯಾಸನೂ ರೇಷನಿಂಗ್ ಪದ್ಧತಿ ಮ್ಯಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ. ಇನ್ನ ಸರಕಾರದವರೇ ಕಂಪ್ರೋಲ ಹಾಕುವವರು ಇದ್ದಾರೆ ಸಾಲೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ಕ.

ದುರ್ಗಾ:— ನಾಕು ತಲಿತುಂಬ ಹರಟೆಹೊಡೆದೆಂದರೆ ನೋಡು, ಈಗ ಫೋಕಾಣೇ ಮುರದೇನು. ತೊಗೊಂಡು ಕೂಡು ಪುಸ್ತಕಾನ. ನಾಳೆ ಬೆಳ

ಗಾಗೋದರೊಳಗೆ ಕನ್ಯಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಾರೆ. ಆಗ ಓದಿಸಿದರ ಒಂದಾರೆ ಪಾಠ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಬರಲಿ. ಅಷ್ಟಾರೆ ಓದಿ ಘಟ್ಟಮಾಡಿಕೋ. ಒಂದು ಅಲ್ಲದ ಹಾಂಗ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮಾಸ್ತರನ್ನ ಇಟ್ಟರೂ ಒಬ್ಬ ವರಾ ಏನು ಪಾಸ ಮಾಡವಲ್ಲಾ. ಅಂಥಾ ರಂಭಾ, ಉರ್ವಶಿ ಅಂತಹಾ ಮಗಳು !

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಂದರೆ, ನನ್ನ ರಂಭಾ ಉರ್ವಶಿನ್ನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂತ ಇಟ್ಟೀಯೇನು ಮಾಸ್ತರನ್ನ ? ನೃತ್ಯನೂ ಕಲೀತೇನಿ ಅಂದಮ್ಯಾಲೆ ಮೇನ ಕೆಯೂ ಆಗತೀನಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗೇದ ನಮ್ಮವ್ವಾ ಆ ನಿನ್ನ ನೃತ್ಯಾ, ನಿನ್ನ ಸಂಗೀತಾ. ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ವರಾ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಹೋಗತಾನೆ ಅಂತ ಹೇಳೇ ಸುರುವು ಮಾಡಿದ್ದು. ಸುಡ್ಡಿ, ನಮ್ಮ ಕಾಲಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಈ ನಾಟಕಾ ಸಿನೆಮಾ ನೋಡೇ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾರ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಲ್ಲ ಅವ್ವಾ! ಇವತ್ತ ನಮ್ಮ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಆದ. ಇವೊತ್ತಾದರೂ ಒಂದು ದಿನಸ ಸೂಟಿ ಇರಲಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಸುಟ್ಟಿತು, ನಿನ್ನ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷಾ. ಆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರಿಗೇನು ಫುಕಟೆ ರೊಕ್ಕ ಕೊಡಬೇಕೇನು ? ಅವಾಸಿ ದಾನಕ್ಕ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಲ್ಲಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗಿ ಪರಿಣಾಮ ಬಂದರೂ ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸೋದು ಮುಗಿಸವಲ್ಲೇ.

ದುರ್ಗಾ:—ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದಿ ಅಂದ್ರ ಟೊಂಕಾ ಮುರಿಸಿಕೊಂಡೀ. ಒಂದು ಮದಿವಿ ಆಗೋತನಕಾ ಹೇಳಿಸಿಕೋ ಅಂತದ. ನಾಳೆ ಮದಿವಿ ಆಗಿಹೋದಿ ಅಂದ್ರ ಅದೇ ಅದ ಅಲ್ಲಾ, ಗುಡ್ಡಮುಟ್ಟು ಒಗೆಯೋದು; ಗುಡ್ಡ ಭಾಂಡಿ ತಿಕ್ಕೋದು. ಆ ಮ್ಯಾಲೆ ಯಾರು ಹೇಳಿಸಿಕೊ ಅಂತಾರ ನಿನಗೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇವೊತ್ತು ಅಂತೂ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಬರೋಬರಿ ಇಲ್ಲ, ನಾವೊಲೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಮಲ್ಲೇ ! ಮನಸ್ಸು ಬರೋಬರಿ ಇಲ್ಲಂತ, ಅಂದ ರೇನ ಹಾಂಗ ? ಮತ್ತ ಆ ಮಾಸ್ತರ ಜನರ ಹೆಣಕ್ಕ ರೊಕ್ಕ ಬಡಿಯೋದೇನು ಛಂದಕ್ಕೇನು ? ಇವರಿಗೂ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಪೆನ್ಸನ್ ಆಗಿತ್ತು ಅಂದರೆ ನಿನಗೇನು ಹೇಳುಸತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲಾ. ಏನೋ ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಷ ನೋಕರಿ ಅದ ಅಂತ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಚಲೋ ಅದ ನಿನ್ನದೂ ಶಿಕ್ಷಣದ ಧೈಯ

ದುರ್ಗಾ:—ಸಾಕು ಸುಮ್ಮನು ಕೂಡು....ಅಕಾ ಮಾಸ್ತರು ಬಂದರೇನೋ ನೋಡು. ಒಂದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸಿಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಅಂದರ ನೋಡು ಹೇಳಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಅಂದೀ. (ಎಂದು ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು ಹೋಗುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:—(ಹಣೆಹಣೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡು) ಏನು ಮಾಡಲಿ! 'ನಮ್ಮ' ಅವನ ಒಬ್ಬ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರ ಆಗ್ಯಾಳ. (ಸುಧಾಬಾಯಿ. ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಕೈಯೊಳಗೆ ಪರ್ಸ, ಚಿತ್ರಚಿತ್ರದ ಒಂದು ಪಾತಾಳು ಉಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕಾಲೊಳಗಿನ 'ಶ್ಯೂಜ್' ಬಿಚ್ಚಿ ಬರುವಳು.)

ಸುಧಾ:—(ಅಹಲ್ಯಾ 'ನಮಸ್ತೆ' ಮಾಡಲಾಗಿ) ನಮಸ್ತೆ, ಅಹಲ್ಯಾ. ಫೇಡೆ ತಯಾರು ಮಾಡೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—(ಒಳಗೆ ಅವನನ್ನು ಇಣಕಿ ನೋಡಿ) ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿ, ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಧಡೆ ಫೇಡೆ ಕೊಡುತೀನಿ. ಇವೊತ್ತಾದರೂ ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಕೊಡಿರಿ.

ಸುಧಾ:—ಅಗ್—ಹಾಂಗೆ ಆಗಲಿ ಹಾಂ? ನಾನೂ ಇವತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಪೇಟಿಯೊಳಗ ಹೋಗಬೇಕಾಗೇದ.

(ಒಳಗಿನಿಂದ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ, 'ಹಲ್ಲೀ, ಏ ಹಲ್ಲೀ ಅಭ್ಯಾಸ ಕೇಳನೋದಿಲ್ಲಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತ ಬರುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅವ್ವಾ, (ಮಾಸ್ತರ ಬಾಯಿಯ ಮುಖನೋಡಿ) ಅವ್ವಾ ಇವೊತ್ತೇನೋ ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಅದ ಅಂತ. (ಬಾಯಿ ಬೇಡ ಬೇಡವೆಂದು ಸನ್ನೆ ಮಾಡುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:—ಆಂ? ಹೌದೇನಿ ಬಾಯಿ? (ಗದ್ದರಿಸುವಳು)

ಸುಧಾ:—(ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಛೇ, ಛೇ, ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಹಲ್ಯಾನೇ 'ಬೇಡ ಇವೊತ್ತು ರಿಝಲ್ಟು ಅದೆ—'

ದುರ್ಗಾ:—ಆಕೆ ಏನು ಹೇಳತಾನ, ನೀವೇನು ಕೇಳತೀರಿ? ರೊಕ್ಕಾ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ರೆ, ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆ ಕಡೀತೊಡ. ಬಿಡಬ್ಯಾಡ್ತಿ ಆಕಿನ್ನ.

ಸುಧಾ:—ಹಾಂಗೆ ಆಗ್ಲಿ. ಹೇಳತೇನೆ. (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಎಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪುಸ್ತಕ ತಾ. (ಅಹಲ್ಯೆ ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅವರ ಕೈಗೆ ತಿವಿಯುವಳು. ಒಳಗೆ

ನಿಂ ೩ 'ಖಂಜಾಂಚಿ'ಯ ಸದ್ಯಾವಲಿ ಬೀಳುವದು. ಅಹಲ್ಯೆ ಕೂಡಲೇ ಅದನ್ನೆ ತ್ರಿಕೊಳ್ಳು ವಾಗ ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ ಅಸನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವಳು.) ಬರೇ, ಖಂಜಾಂಚಿಯೊಳಗಿನ ಕವಿತಾನೇ ಪಾಠ ಮಾಡತೀಯೇನು ?

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇನದು ? ಅಭ್ಯಾಸ ಪಾಠ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತಾಳ ಹೌದಲ್ಲೋ ? (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಯಾಕ ಎ ಚಿದುರಿ ! (ಸೋಟಿ ತಿವಿದು) ಮಾಸ್ತರು ಹೇಳಿದ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತೀಯಾ ? (ಖಂಜಾಂಚಿ ಪುಸ್ತಕ ಅಸಳ ಕೈಗೆಕೊಟ್ಟು) ತಗೋ ಈ ಪುಸ್ತಕಾನ, ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಠಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸು. (ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿಗೆ) ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ನಾ ಈಗ ಉಡಸಾರಣಿ- ಉವಗಾರಣಿ ತೀರಿಸಿಗೊಂಡು ಬರೋದರಾಗನೇ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಸು ಅಂತಾ ಹೇಳ್ತೀ....ಮತ್ತ ಅಷ್ಟು ಒಪ್ಪಿಸಿಗೊಂಡೇ ನೀವೂ ಹೋಗಿ— ತಿಳಿಯಿತಿಲ್ಲೋ ? (ಹೋಗುವಳು.)

ಬಾಯಿ:— (ಹಣಿಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುವಳು) ಹೂಂ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆ. ಆ ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರ ಓದು. (ಅಹಲ್ಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕ ಕೊಡಲು ಅವರೊಳಗಿಂದ 'ಝೂಲಾ'ದ ಸದ್ಯಾವಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳು ವದು) ಆಂ ! ಇದೇನಿದು ? ನಿನ್ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಕವಿತಾ ಅಂದರೆ 'ಖಂಜಾಂಚಿ' ನಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಅಂದರೆ 'ಝೂಲಾ !' ಅಂತೂ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸಿ ಇದೇ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡತೀ ಅಲ್ಲವೇ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೌದು ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ಇನ್ನೆತ್ತು ನಾಲ್ಕು ತಾಸು, ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳು ಬರೆ ಅಭ್ಯಾಸನೇ ಮಾಡಿದರೆ ತಲಿ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ? ನನಗೆ ಕಲಿಸಿ ಕಲಿಸಿ ನೀವೂ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬಂದೀರಿ ? ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಮುಂದೆ ಈ ಕಪಟಿ ನಾಟಕ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಈಗಾಗಲೆ ಹುಚ್ಚರಾಸ್ವತ್ರಿಗೆ ಸೇರುವ ಹೊತ್ತು ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

(ಒಳಗಿನಿಂದ ಪೇಟೆಮಾಸ್ತರ್ ಮಂಜುಳಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಸುಧಾ:—ಓಹೋ, ನಿಮ್ಮ ಪೇಟೆ ಮಾಸ್ತರರು ಬಂದರು. ಇನ್ನು ನಾನು ಹೊರಡತೇನಿ.

ಮಂಜುಳಾ:—ಛೇ, ಛೇ, ನಿಮ್ಮದು ಸಾಗಲಿ. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ ಅದೆ, ನಾನು ಹೋಗತೇನಿ.

ಸುಧಾ:—ಛೇ, ಛೇ, ಬೇಕಾದರೆ ನಾನೇ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಸುರುವು ಮಾಡ್ತೀರಿ (ಎಂದು ಒಳಗೆ ಇಣುಕುನುಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು) ಛೇ, ಛೇ, (ದುರ್ಗಾಬಾಯಿಯ ಕಡೆಗೆ ನೋಡಿ) ನನ್ನ ಕ್ಲಾಸು ಇನ್ನೂ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ.

ಮಂಜುಳಾ:—ಬಾಯೀ, ಮತ್ತೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸ....

ದುರ್ಗಾ:—ಆಂ? (ಕಣ್ಣು ತೆರೆದು) ಕೆಲಸಾ! ಮತ್ತೆ ಇದು ಏನು ಕೆಲಸ ಅಲ್ಲೇನು? ಅದೇನಿಲ್ಲಾ. ಈಗ ಕಲಿಸೇ ಹೋಗ್ತಿ.

ಸುಧಾ:—ಹಾಗಾದರೆ—

ದುರ್ಗಾ:....ಹಾಗಾದರೆ ಏನು ?

ಸುಧಾ:—ನಾನೂ ಕಲಿಸೇ ಹೋಗತೇನಿ ಅಂದೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಇವೊತ್ತು ಅದಿಷ್ಟು ಘಟ್ಟ ವಾಕುನ ತನಕಾ ಆಕೆನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಗಿಟ್ಟೀರಿ. (ಪೇಟೆ ನೋಡುತ್ತಾ) ಮಂಜುಳಾಬಾಯಿ, ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಹತ್ತು ಹಾಡು ಆದರೂ ಕಲಿಸಿ ಹೋಗ್ತಿ. (ಹೋಗುವಳು)

ಮಂಜುಳಾ:—ಹತ್ತು ಹಾಡು ಕಲಿಸೋದರಕಿಂತಾ, ವಧೂವರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಹತ್ತು ಹಾಡು ಬಾರಿಸಿ ಹೋಗೋದು ಒಳ್ಳೇದು. ಹೂಂ ಅಹಲ್ಯಾ, ನಿನ್ನಿನ ಯಮನರಾಗದ ಸ್ವರಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಂದವೋ!

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇಲ್ಲ, ಆ ಯಮನ ರಾಗ, ಕಲಿಯೋದರೊಳಗೆ ನಾವೇ ಯಮನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕದೋ ಅನಿಸತದೆ. ಅಥವಾ ಅದೂ ಒಳ್ಳೇದೆ. ಯಮನ ಕಡೆಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಆ ರಾಗಾ ಕಲಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದೆ, (ಎನ್ನುತ್ತ ಪೇಟೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಮಂಜುಳಾ:—(ಪೇಟೆ ಬಾರಿಸುತ್ತ ಯಮನ ರಾಗ ಹೇಳುವಳು)

ಸುಧಾ:—(ಅಡ್ಡ ಬಾಸು) ಹೂಂ, ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡು.

दमयन्त्याः स्वयंवर काले बहवो राजानो मामिषं वृणीति
मामिषं वृणीतेति गन्धमाताः कुण्डिनपुरमागच्छन् ।

ಅಹಲ್ಯಾ:— (ಯಾರಿಂದ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ತಿಳಿಯದೆ, ಅಚ್ಚಿ ಈಚೆ ನೋಡುತ್ತ ಅಭ್ಯಾಸ ತಪ್ಪಿಸುವ ಹಂಚಿಕೆಯಿಂದ) ಮಾಸ್ತರಬಾಯಿ, ದಮಯಂತಿಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂವರ ಅರ್ಥಾತ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ ಮ್ಯಾರೇಜ ಇತ್ತು ಅಂತಲ್ಲವೇ ?

ಸುಧಾ:—ಹೌದು, ಇದ್ದಿರಬೇಕು, ಮೊದಲ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡು.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಪೇಟೆಯೊಳಗೇ ಭಾಷಾಂತರಮಾಡಿ ಬಾರಿಸಲೇನು ಬೇಕಾದರೆ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಬ್ಬರು ಮಾಸ್ತರನ್ನು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಎಂಗೇಜ ಮಾಡೋದು? ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮ ನನಗೆ ಎರಡಾದರೂ ತಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಗಿತ್ತು. ಪಾಪ! ಪಾಪ! ನಮ್ಮವ್ವ ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಟೂಶನ್‌ಗೆ ಇಡತಾಳಂತ ಆತನಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕು ?

ಸುಧಾ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ಹಚ್ಚಬೇಡಾ. **मन्यमाना:** ಇದು ಯಾವ form ಹೇಳು. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತಿದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಆಂ !

ಅಹಲ್ಯಾ:—ನುತ್ತಿ ಯಾವ ಫಾರ್ಮು ಬಾಯಿ ? ಇನ್ನು ಉಳಿದದ್ದು ನನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಒಂದೇ—ಕ್ಲೋರೋಫಾರ್ಮು. ಹೂಂ, ವಧು ಪರೀಕ್ಷೆಕರೊ ವ್ಯಾಕರಣನೇ ಕೇಳತಾರೇನು? ಈ ಪರೀಕ್ಷೆ, ಈ ವ್ಯಾಕರಣಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡು ತಲೆ ಹಿಮಾಲಯದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಒಂದು ದಿನಸವಾದರೂ ತಪ್ಪಿ ಕೂಡಾ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಹೊಲಿಗೆ, ಒಂದು ಹೆಣಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ('ಬಾಯಿ' ಸ್ವಲ್ಪ ಡೊಂಕು ಮೋರೆ ಮಾಡಲು) ಅಲ್ಲಾ, ಬಾಯೀ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಲಿಪಿನೋಳಗ ಸೇರಿದ ಅಹಲ್ಯಾ, ದ್ರೌಪದಿ ಅಂತ ಪಂಚಕನ್ಯಾ ರತ್ನಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಾ! ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗಂಡನನ್ನೇ ನಂಬಿಕೊಂಡು ಇದ್ದವರು ಎಷ್ಟು ಜನ ?

ಸುಧಾ:—Silence ! ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭೂತಕಾಲಗಳಿವೆ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:— ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರೋದಂತು ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದೊಳಗಿನ ಎರಡು ಭೂತಗಳು. ಒಂದು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಭೂತ, ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಲೆಯ ಭೂತ. ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ ಮೂರನೆಯದೊಂದು ಭೂತ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಮದುವೆಯ ಭೂತ.

ಮಂಜುಳಾ:—(ಬೇಸತ್ತು) ಯಾಕೆ ಅಹಲ್ಯಾ, ಯಮನರಾಗದ ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಹೇಳತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ ? (ಸುಧಾಬಾಯಿಯನ್ನು ದುರಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅದೇ ನಾನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಾಡಿ, ಬಾಯಿಂದ ಸಂಗೀತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಬಂದದ್ದು ಅಂತ....ನನ್ನ ತಾಯೀ, ಸಂಗೀತದೊಳಗಾದರೂ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕೀತು ಅಂದರ, ಅದೂ ಒಂದು ಸತ್ತ ಶಾಸ್ತ್ರವೇ ಕಟೀತರೀ ಯಮನ ರಾಗ ಅಂತ. ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ಸೈಗಲಾನ ಹಾಡಾದರೂ ಹೇಳಿದರ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. (ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಗೀತಾಬಾಯಿ ಬರುವಳು.)

ಗೀತಾ:—(ಸೆರಗಿನಿಂದ ಬೆವರು ಒರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹೂಂ, ಅಹಲ್ಯಾ ಬೇಗನೇ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಬರಿ, ಸುಸ್ವಾಗತಂ! (ಸ್ವಗತ) ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲದೊಳಗಿನ ಮೂರು ಭೂತಗಳು ಇಲ್ಲೇ ಕೂಡಿದಂತಾಯಿತು. ಒಂದು ಭೂತಕ್ಕೆ ತಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭೂತಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಹೌದು, ಕಾಲು ಮಾತ್ರ ಖಾಲಿ ಅವೆ, ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲ. ಹುಂ! ಎಲ್ಲರ ತಾಳಕ್ಕೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿಯೆ, ಹೆಂಗಸಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೊಳಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಬಂದಿದೆ.

ಗೀತಾ:—ಅಂದರೇನು ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಂದರೇನು ? ಅಡಿಗೆಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅವನ ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯ; ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರ ಪ್ರಳಯ ನೃತ್ಯ; ಪಡಸಾಲೆಯೊಳಗೆ....

ಗೀತಾ:—ಯಾಕೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊತೀಯೋ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸಲ್ಯೋ ?

ಸುಧಾ:—ಯಾಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಮಂಜುಳಾ:—ಯಾಕೆ, ಯಮನ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿನಗೆ ಬೇಕೋಬ್ಯಾಡೋ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—(ತೀರ ರೋಸಿಗಿಟ್ಟು) ಯಮನ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗೋಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ? ನನಗೆ ಬೇಕು ನನ್ನ ಕಲ್ಯಾಣ—ಅಹಲ್ಯಾ ಕಲ್ಯಾಣ, ತಲೆಗೆ ಕೊಡತಿಯ ಪೆಟ್ಟು ಹಾಕುವ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತ ನನಗೆ ಬೇಡ.

(ಸುಧಾಬಾಯಿಗೆ) ನಿಮ್ಮ ದಮಯಂತಿಯ ಸ್ವಯಂವರವನ್ನ ವಧೂ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಓದಿದರ ಘಟಿಸ್ಸೋಟವೇ ಆದೀತು ಬೇಡ. (ಗೀತಾಬಾಯಿಗೆ) ಗೀತಾ ಬಾಯಿ, ನಿಮ್ಮ ನೃತ್ಯಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವರನ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಹಡೆದ ಹೆಣ್ಣು ಹೆಣ್ಣಿನ ಕುಲಕ್ಕೇ ಹೊರತಾದೀತು ಬೇಡಾ....(ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಶರಣು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬಾಯಿಗೂ ಗುಡ್‌ಬಾಯ್!.... ಇಂದೇ ನನ್ನ Matric ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರಿಣಾಮವಾದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ತ್ರೀಯಾಗುವೆ. Matric ಆಗುವ ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣು Minor ಆಗಿರ ಬಹುದು. Matric ಪಾಸಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರ ಅಧಿಕಾರವೂ ನಡೆಯದು. ನಾನು ನನ್ನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಾನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವೆ. ಡಾಕ್ಟರಾಗುವೆ. ನರ್ಸ್ ಆಗುವೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಮಿಸ್ಟೆಸ್ ಆಗುವೆ.

(ಒಕ್ಕಲುಗಿತ್ತಿ ಜನಾಬಾಯಿ ಕಸಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಲು, ಪೊದಲು ಅವಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅಹಲೈ ಭಯವನ್ನು ನಟಿಸುವಳು)

ಓಹೋ! ನೀನು ಕಸಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿಯಾ? ನಮ್ಮ ಮಾತೋಶ್ರಿಯವರು ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದೆ. ಅದರೂ ನಾನೇನು ಅಂಜಿದಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊ. ಯಾಕೆಂದರೆ ತಾಯಗಂಜುವ ಮಗಳ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಇನೋತು ಬಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಜೀವನನಾಟಕದ ನಾಯಕಿಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುವವ ಳಿದ್ದೇನೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಸ್ತ್ರೀಯು ಸ್ವತಂತ್ರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಂಬೋದನ್ನ ತೋರಿ ಸುವದಕ್ಕೆ—

ಜನಾ:—ಇಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ-(ಎಂದು ಕಸಪೊರಕೆ ಎತ್ತುವಳು)

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಮತ್ತೇನು, ನೀನೂ ನನಗ ಟ್ಯೂಶನ್ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೇನು ಮತ್ತೆ? ಅತ್ತೆಯ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳ ವಿಜಯ ಪತಾಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೇ ಬಂದಿರುಲ್ಲ! (ಮೂವರು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ) ಅಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಯಾಕೆ ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಡಸತೀರಿ ?

ಜನಾ:—ಏಲ್ಲೇ ಬಾಯಿ ಕಸಾ ಕೂಡಸತೇನು. ಬಾಯಿ ಸಾಹೇಬ್ರು ಮತ್ತೆ ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡತಾರ.

ಗೀತಾ:—ನೀನು ನೃತ್ಯ ಕಲೀದಿದ್ದರೆ ಬಿಡು. ನಾಳಿನಿಂದ ನಾನು ಶಿಕ್ಷಕನಿಗಾಗಿ ಬರೋದಿಲ್ಲ. (ಹೊರಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಪುನೇಶಿನಿ.)

ದುರ್ಗಾ:—ಯಾಕ ಮುಗಿಯಿತೇನು ನಾಚಿನ ಕ್ಲಾಸು ?

ಗೀತಾ:—ನೋಡಿ ನಿಮ್ಮ ಮುಲಿಗೀಗೆ ಕೇಳಿ.

ದುರ್ಗಾ:—ಮುಲಿಗೆಂತ ! ಆಕಿಗೇನು ಕೇಳತೀರಿ. ನಾಳೆ ಕನ್ಯಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದವರಾ, ಹುಡುಗಿ ನಾಚ ಮಾಡತಾಳೇನು ಅಂತ ಕೇಳಿದರ—

ಅಹಲ್ಯೆ:—ಅಂತ ಕೇಳಿದರ, ಮೊದಲೇ ನಾಚುವ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮತ್ತ ಯಾಕ ನಾಚು ಕಲಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೈಹಿಡಿಯೋ ವರನನ್ನ ಕಣ್ಣಿತ್ತಿ ಕೂಡಾ ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾಚುವ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡನ ಮುಂದೆ ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಣಿಯುವ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿದರ ಆ ಗಂಡ—

ಜನಾ:—ತಾಳಾ ಹಾಕಬೇಕು. ಯಾಕರೀ ಬಾಯಿ ? ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕುಣೀಲಾಕ ಹತ್ತಿದರ ನವಿಲು ಕಂಡ ಹಾಂಗ ಆಗ ಬೇಕು.

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇ ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ, ಅಲ್ಲೆ ಒಂದು ಪಡಿ ಜೋಳ ಕೂತಾವ ನಿನ್ನ ಹೆಸರ್ಲೆ ಭಡಾನೆ ಕಸಾ ಉಡುಗಿ ಅವಷ್ಟು ಬೀಸಿಡು ಅಂತ ಹೇಳಿದರ ಇಲ್ಲಿ ಪಂಟುಬಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೆಯೇನು ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೋಗು ಯೇ ಸಂತ ಜನಾಬಾಯಿ, ಕಲ್ಲು ಬೀಸಿ ಕೃಷ್ಣನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದೇ ಖರೆ ಆದರೆ, ಒಂದು ಪಡಿಜೋಳ ಬೀಸುವದ ರೊಳಗೆ ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಸಾಹೇಬರ ಮುಂದೆ ಇವೊತ್ತು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸು. ಪಾಪ, ಆಕೆ ಬೇಡಿದಷ್ಟು ವರಗಳನ್ನು ಅಂದರ ವರನನ್ನ ಕೊಡಬಹುದು.

ದುರ್ಗಾ:—ಯೇ ಗಂಡರಾಮಿ, ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನಾಚು ಮಾಡೋದುಬಿಟ್ಟು—

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅವ್ವಾ ಇವೊತ್ತೇ ಕೊನೆಯ ದಿವಸ ನೋಡು. ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿ ನವರೆಗೂ ಸಹಿಸಿದೆ. ರಿಝುಲ್ಪು ತಿಳಿಯಿತು ಅಂದರ. ಈ ಅಹಲ್ಯೆ ಅಂದರೆ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಸಾಕಿದ ಬೆಕ್ಕಿನ ಮರಿ ಅಲ್ಲ—

ದುರ್ಗಾ:— (ಜನಾಬಾಯಿಯ ಕೈಯೊಳಗಿನ ಕಸಪೊರಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಸುಮ್ಮನ ಈಗ ಗಿಜ್ಜ ಕಟ್ಟಿಕೋ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ-(ಕಸಪೊರಕೆ ಎತ್ತುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯಾ:— ಇಕಾ, ಕೊನೆಯ ಸಲ ಕಟ್ಟುತ್ತೇನೆ. (ಗೆಜ್ಜೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು) ಜನಾಬಾಯಿ, ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂತೇನೋ ನೋಡಿಬಾ ಹೋಗು (ಜನಾಬಾಯಿ ಹೋಗುವಳು. ಗೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಲು ಸುರುವು ಮಾಡುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:— ಇವೊತ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಎಂಟುಹತ್ತು ಧರದ ನಾಚು ಹೇಳಿ ನೀವು ಹೋಗಿ.

ಸುಧಾ:— ಆಯಿತು. ನೃತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಗೀತ ಜೋಡು ಆಗಲಿ. (ಹೋಗುವಳು.)

ಅಹಲ್ಯೆ:— ದಮಯಂತಿ ಸ್ವಯಂವರ ನಾಳೆ ನಡಿಯಲಿ. ಬಾಯಿ ಜೋಕೆ. ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೋಗಿ, ನೀವೇ ಆನ್ನೋಹೊತ್ತು ಬಂದೀತು. (ಸುಧಾಬಾಯಿ ಹೋಗುವಳು)

ಗೀತಾ:— ಹೂಂ! ನಿನ್ನಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕು.

ಅಹಲ್ಯಾ:— ಬಾಯಿ, ಚಾತಕಪಕ್ಷಿಯಂತೆ ನನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಕ ರಿಝಲ್ಟಿನ ಮೇಘಮಾಲೆಯನ್ನು ದಾರಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಂದು ಕ್ಷಣಹೊತ್ತು ಆದರೂ ಮೈಮರೆತು 'ನಾಚೋ ನಾಚೋ ಪ್ಲಾರೆ ಮನಕೆ ಮೋರ' ಅಂತ ಭಾವರಂಗ ದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿ ಕುಣಿತೇನೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ನೃತ್ಯ. ಇದೇ ನನ್ನ ಕೊನೆಯ ಸಂಗೀತ. (ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಮೈಮರೆತು ಕುಣಿಯುವಳು. ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದ್ರೌಪತಿ, ಸೀತಾ ಬರುವರು.

ದ್ರೌ. ಸೀ:— (ಚಪ್ಪಳಿ ಹಾಕಿ) 'ಮನ್ನೇ ಮೋರ' 'ಒನ್ನಮೋರ'; 'ಒನ್ನಮೋರ'; 'ಒನ್ನಮೋರ.'

ಅಹಲ್ಯಾ:— (ಆನಂದ ಅಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ಏನು ರಿಝಲ್ಟು ಆಯಿತೆ ?.... ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ಬಂದಿತೆ?....ನೂಸ್ತರ ಬಾಯಿ, ಗುಡ್‌ಬಾಯ್.

ಗೀತಾ:— ನಾಳೆ ಫೀಜ ಕಳಿಸು ಅಂತ ಹೇಳು. (ಹೋಗುವಳು)

ಮಂಜುಳಾ:— ನನಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಸಗಾರ ಅಡ್‌ವಾನ್ಸ್ ಬೇಕಂತಾ ಹೇಳು. (ಹೋಗುವಳು)

ದ್ರೌಪತಿ:— ಏನು ಮಹಾರಾಯಳೆ, ಪರೀಕ್ಷೆಯ ದಿವಸ ಸಹಾ ನಿನ್ನ ಟ್ಯೂಶನ್ನಿಗೆ ಸೂಟ ಇಲ್ಲವೇನು ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ನನ್ನ ರಿಝುಲ್ಪು ಅದಮ್ಯಾಲೇ ನನಗೆ ಕಾಯಂ ಸೂಟಿ.

ಸೀತಾ:—ಅಂದರೆ ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಂದರೇನು—ಸುಮುಹೂರ್ತ ಸಾವಧಾನ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—Shut-up. ಈ ಅಹಲ್ಯೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ ದವಳು ಅಂಬೋದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು? ಹೆಣ್ಣೆಂದರೆ ಕಲ್ಯಾಣಿಬಿದ್ದ ಅಹಲ್ಯೆ ಯಲ್ಲ; ಕಲ್ಲಿನಂಥ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತ ಶಿಲ್ಪಿಯನ್ನು ಕುದುರಿಸುವ ರೂವಾರಿ. ನಾನು ಡಾಕ್ಟರಳಾಗಿ ಬಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪಿಡುಗುಗಳಿಗೆ ಸೂಜಿ ಮದ್ದು ಕೊಡುವೆ. ನೀವೇನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಿರಿ ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಾನಂತೂ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ' ಯಾಗಬೇಕು ಅಂತೀನಿ.

ಅಹಲ್ಯೆ:—ಅಂದರೆ, ಈಗ ನೀನು ಮರಾಠಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜಾಣ್ಣೆ ಆಗಿರುವೆಯೋ, ಏನು ಕನ್ನಡ ಧಡ್ಡೆ ಯಾಗಿರುವಿಯೋ ?

ಸೀತಾ:—ಕನ್ನಡ ಧಡ್ಡೆ ಯೇ ನಿಜ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಯಾಕೆ ? ಕನ್ನಡ ಹೆಣ್ಣಿನ ಬುದ್ಧಿ ಮೋಣಕಾಲು ಕೆಳಗೆ ಅಂತೀನು ?

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ಥಾನ ವೆಲ್ಲಿದೆ ? ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಒಂದು ಗದ್ಯ-ಪದ್ಯ ಸಂಗ್ರಹ ಓದಿಸಿದರೆ, ನಮ್ಮ ಮಾಸ್ತರರು ಒಂದು ಮಹಾಯಜ್ಞ ಮಾಡಿದಂತಾಯಿತೇನು ? ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ನಮ್ಮ ಮೈಯೊಳಗ ಇಂಗಿ ರಕ್ತದೊಡನೆ ನಾಡಿ ನಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಉಜ್ವಲ ಇತಿಹಾಸ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಮುಂದೆ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡಬೇಕು. ಶಾಲೆ—ಕಾಲೇಜು ಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಕಸ್ತೂರಿಯಂತಹ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಕಲಿಸಬೇಕು.

ಅಹಲ್ಯೆ:—ನಿನ್ನ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ'ಯ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ನಾನೇ ಕೊಡತೇನೆ; ಪರೀಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೇನೆ ಕೊಡತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಮುದ್ದಣನಿಗೇ ನೀನು ಮನೋರಮೆಯಾಗು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು ಸಾಕುಮಾಡು. ನೀನು ಮಾತ್ರ ಮನ್ಮಥನಂಥಾ ಬರ್ನಾರ್ಡ್‌ಶಾನ್ಸೇ ಮಾಡಿಕೋ ಯಾರು ಬ್ಲಾಡಾ ಅಂತಾರ.

ಸೀತಾ:—ಇಲ್ಲ, ಆಕೆ (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ ಹೋಗಿ) ಅನ್ನಿ ಬಿಜೆಂಟ ಆಗಬೇಕು ಅಂತಾಳೆ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹೌದು ನೀನು ಮಾತ್ರ ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲು ಮುರಿಯೋ ರಾಮಚಂದ್ರನನ್ನೇ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಬಾ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಶಿವನ ಬಿಲ್ಲೋ, ಏನು ಡಾಕ್ಟರರ ಬಿಲ್ಲೋ !

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಡಾಕ್ಟರ ಬಿಲ್ಲೇ ನಿಜ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಓದಿ ಓದಿ ಹಿಮಾಲಯದಂತಹ ತಲೆ, ಧಾರದಂತಹ ದೇಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಿಂತ ಇಂದಿನ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ರಾಮಚಂದ್ರರು ಮುರಿಯೋದು ಡಾಕ್ಟರ ಬಿಲ್ಲೆ ?.

ಸೀತಾ:—ಯಾವ ಬಿಲ್ಲೂ ಬೇಡ, ಬಾಣ ಬಿಟ್ಟಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಸಾರ್ಟುಮೆಂಟಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತೇನಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ರೇಲ್ವೆದೊಳಗ ಹಾಕಿಬಿಡು, ರೇಲ್ವೆದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸ್ಥಾನನಿರ್ವಾಣ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರಲಿ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇಲ್ಲಾ, Combatant clerk ಆಗಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಖಾತೆ ಸೇರು. ಯಾಕೆಂದರೆ ಜೀವನಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೆಂಬ ಅಚ್ಚಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಡನೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು Combatant ಏ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು.

ಸೀತಾ:—ಯಾವದೂ ಇಲ್ಲ ನೋಡು. ಮೊದಲ ರೇಶನಿಂಗನೊಳಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕತೇನಿ. ಅಂದರೆ ಕಾಳಿನ ಚೀಲ ನೋಡಿ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲ ಆದ್ರೂ ಶಾಂತ ಆದೀತು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಂತೂ ಅರ್ಜಿ ಎಷ್ಟು ತಯಾರ ಮಾಡಿದಿ ?

ಸೀತಾ:—ಎಷ್ಟು ಯಾಕ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕು ಬರಿಯಬೇಕು ಅನ್ನೊದನ್ನ ಕಲಿತು ರೋಗ ಹಾಕಿದವಳು ಇನ್ನೂ ಮರತೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ Interview ದೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ಉತ್ತರಾ ಕೊಡಬೇಕು ಅನ್ನೋದನ್ನ ಪಾಠಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೇನಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹಾಗಾದರೆ ಆಫೀಸರರು Interview ದೊಳಗ Why dont you marry ಅಂತ ಕೇಳಿದರೆ ಏನ ಹೇಳತಿ ?

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಹಿಯರ್, ಹಿಯರ್-ಇಲ್ಲೋಡು ಇಷ್ಟಾಗೀನೂ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿ, ವರಾ ಆಗಲಿ ಸಿಗದಿದ್ರ ನನ್ನ ಕಡಿಗೆ ನರ್ಸ್ ಆಗಿ ಬಾ. ನಿನ್ನನ್ನೂ ನೌಕರಿಗೆ ಇಟಗೋತೇನಿ ಹೆರಿಗೆಯ ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಾನಂತೂ ಆದರ್ಶ ಶಿಕ್ಷಕೆಯಾಗಿ ಕನ್ನಡಿತಿಯರನ್ನೂ, ಭಾರತದ ಭಾವೀ ಉಜ್ವಲ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನಿ. (ಜನಾಭಾಯಿ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ ತಂದು ಕೊಡುವಳು)

ಮೂವರು:—(ಪೇಸರಿಗಾಗಿ ಕಚ್ಚಾಡುತ್ತ) Hullo, Hullo Congratualtions! (ಎಂದು ಜಗ್ಗಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಪೇಸರು ಹರಿಯುವದು.)

ದ್ರೌಪತಿ:—(ತನ್ನ ಪಾಲಿಗೆ ಬಂದ ತುಂಡನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) Hullo, Congratulations (ಅನಂದೋದ್ದೇಗದಿಂದ) ಇದು ನೋಡು—Miss ದ್ರೌಪತಿ ಅಂತ (ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಅವಳ ತುಂಡಿನಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಸೀತಾಳ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತುಂಡು ನೋಡಿ ಜೋಡಿಸುತ್ತ) ದ್ರೌಪತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ—ಅಯ್ಯ, ಸುಡ್ಲಿ ದೇಶ ಪಾಂಡೆ ಅಂತ ಕೊಟ್ಟಾರಲ್ಲ, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಅನ್ನೋದರ ಬದಲು.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಅಂದರೆ ದ್ರೌಪತಿ ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ V for Victory ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ. ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ ಆಗುವವರಿಗೆ M for Matric ಯಾಕೆ ?

ಸೀತಾ:—(ಸರಿಯಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ) ಅಯ್ಯ ಹುಚ್ಚಿ, ಇದು ನೋಡು ನಿನ್ನ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಕೆಳಗ ಆದ. ಮೇಲೆ X. Y Deshpande ಅಂಥ ಕೂಡಿ ಸೋದು ಬಿಟ್ಟು Miss ದ್ರೌಪತಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅಂತ ಜೋಡಿಸೀದಿ, ಇಕಾ ಇದು ನೋಡಿ—ಲೇಡಿಜ ಇಟ್ಟಾಲಿಕ್ಸ್ ಅಕ್ಷರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಗೆಲುವಿನ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷರ.

ಅಹಲ್ಯಾ:—ಇಕಾ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು. ಸೀತಾ ಸರದೇಶಪಾಂಡೆ. Congratulations ! ಹಾಕು ರೇಶನಿಂಗಿಗೆ ಅರ್ಜಿ (ತನ್ನ ಹೆಸರು ಹುಡುಕ ಹತ್ತಲು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಅವಳ ಕೈಯೊಳಗಿನ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವಳು)

ದ್ರೌ. ಸೀತಾ:—ಯಾಕೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಸಿಗವಲ್ಲದೇನು ? (ಅಹಲ್ಯೆಯ ಮುಖ ಕ್ರಮೇಣ ಪೆಚ್ಚಾಗುವದು)

ಸೀತಾ:—ಎನ್ನು ವರ್ತಮಾನಪತ್ರದವರೇ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮೊಳೆ ಜೋಡಿ ಸೋದನ್ನು ಮರೆತರೋ !

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು, ಕನ್ನಡ ಸೇಪರು; ಮೊಳೆ ತೀರಿದ್ದರೂ ತೀರಿರಬಹುದು.

ಸೀತಾ:—ಅಥವಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯೊಳಗೆ 'ನಜರ ಚೂಕ' ಆಗಿರಬಹುದು.

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ನಿರಾಶೆಯಿಂದ ಮುಖವು ಕಪ್ಪಿಟ್ಟು ಉಶ್‌ಶ್.. ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು, ಅತ್ಯಂತ ದುಃಖದಿಂದ) ಯಾರೋ ನನ್ನ ಬೇಕೆಂತೇ ನವಾಸ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

ದ್ರೌಪತಿ:—ಹೌದು. ಇದೂ ನಿಜವೇ ಇರಬೇಕು. ಯಾಕೆಂದರೆ ನೀನು Matric ಆಗಿ, M. B. B. S. ಡಾಕ್ಟರ ಆದಿ ಅಂದ್ರೆ, ಈಗಿದ್ದ ಗಂಡಸ ಡಾಕ್ಟರರ ವೃತ್ತಿಗೆ ಚಕ್ರ ಬಂದಿರಲು ಅಂತ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸ್ವಾರ್ಥಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಗಂಡಸು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿರಬೇಕು.

(ಅಹಲ್ಯೆ ದುಃಖಾನೇಶದಿಂದ ಅಳಹೋಗುವಳು. ಅಳುವು ಬಾರದೆ ಕಣ್ಣು ಕತ್ತಲೆ ಗಟ್ಟಿ ಉಸುರು ನಿಂತಂತಾಗಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ದೊಪ್ಪನೇ ಬೀಳುವಳು)

ದ್ರೌಪತಿ:—ಅಯ್ಯೋ—Accident—Accident

ಸೀತಾ:—ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ, ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಬೇಗನೇ ಬರಿ—

ದುರ್ಗಾ:—(ದಡಬಡಿಸಿ ಬಂದು) ಯಾಕ ಯಾಕ? ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಲೆ ಅಂತಾಳೆನು?

ಶುಭ್ರರೂ:—ಇಲ್ಲಾ ವರಿಕ್ಸ್ ನವಾಸ ಅಂತಾ ಹೇಳಿ ಮೂರ್ಛೆ ಹೋಗ್ಯಾಳೆ.

ದುರ್ಗಾ:—(ನೋಡಿ, ಗಾಬರಿಯಾಗಿ) ಅಯ್ಯೋ-ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನ ಹಣೇ ಬರಹ ಗಣೇಶ್ಚವತೇ! ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಮ್ಮವ್ವಾ ಈ ಸುಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷಾ ಸುಡ್ಲಿ. ಸೀತಾ, ಭಡಾನೆ ಹೋಗು ಯಾರ್ನರ ಡಾಕ್ಟರನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಬಾರವಾ. ಬ್ಯಾಡಾ, ಸರಕಾರೀ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೇ ಕರಕೊಂಡು ಬಾರವ್ವಾ.

ಸೀತಾ:—ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮುಂದಿನ ಓಣೆಯೊಳಗೆ ಕಲ್ಯಾಣ ರಾಯರು ಹೊಸತಾಗಿ M. B. B. S. ಆದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ Family ಡಾಕ್ಟರ ಅವರು. ಅವರೇ ಕರಕೊಂಡು ಬರಲ್ವಾ?

ದುರ್ಗಾ:—ಹೋಗು ಹೋಗು ಯಾರನ್ನರೆ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ. (ಸೀತಾ ಕೋಗುವಳು.) ದ್ರೌಪತ್ಯಾ, ಒಂದಿಷ್ಟು ನೀರಾರೆ ತೊಗೊಂಡು ಬಾರವಾ.

ತಲಿಗೆ ಬಡಿಯೋಣ. ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಫಜೀತಿ? ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ್ರೆ, ಏನಾತೀ ಇದೊಂದು! ಮನೆಯಲ್ಲಾದರೂ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲಾ. (ದ್ರೌಪತಿ ನೀರು ತರುವಳು. ತಲಿಗೆ ನೀರು ಬಡಿದು) ಅವ್ವಾ, ಅಹಲ್ಯಾ ಏಳ ಕೂಸು. (ಡಾಕ್ಟರರು ಬರುವರು) ಡಾಕ್ಟರ್, ಬರೆಸಾ. ದೇವರು ಬಂದಹಾಗೆ ಬಂದಿರಿ. ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಹುಡುಗಿಯ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಟಗೊಳ್ಳಿ.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ಹಾ ಗಾಬರಿಯಾಗಬೇಡಿ. ಒಂದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿರುಕಾಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಿ. (ಸೀತಾ ಹೂಂಗುಟ್ಟಿ ಹೋಗುವಳು. ಡಾಕ್ಟರು ನಾಡಿ ಹಿಡಿದು 'ಸ್ವೆಥೊಸ್ಕೋಪ' ಹಚ್ಚಿ) ಒಂದು ಇಂಜಕ್ಟನ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ತಾನೇ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಷ್ಟು ಮಾಡ್ರೆಸಾ. ದೇವರು ನಿಮಗ ಮನಿತುಂಬ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೊಡಲಿ.....ನಿಮಗ ಪುಣ್ಯ ಬರಲಿ.....ನನ್ನ ಕೂಸು. ಹ್ಯಾಂಗ ಮಲಿಗೆದ್ರಲೆ?

(ಸೀತಾ ನೀರು ತರುವಳು. ಡಾಕ್ಟರರು ಇಂಜಕ್ಟನ್ ಕೊಡುವರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾವಧಾನವಾಗಿ ಅಹಲ್ಯಾ ಎದ್ದು ಕೂಡುವಳು.)

ದುರ್ಗಾ:—(ಅತ್ಯಂತ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ) ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಕ್ಷುದ್ರಮ್ಮ. (ಅವಳಿಕೊಂಡು) ಹೋಗಿ ಬಿಡು ಆ ಸುಟ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಅಷ್ಟೇಹೋತು. ಚೀಟಿಂಗ ಹೇಳಿಸಿಗೋ. ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದ ವರಾ ಒಂದು ವಾಸ ಮಾಡಿದ ರಾಯಿತು. (ಅಹಲ್ಯಾ ಸುಮ್ಮನೆ ತಲೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತುಟಿ ಕಚ್ಚಿ ಹಿಡಿದು ಕೂದ್ರುವಳು.) ಏಳು ಡಾಕ್ಟರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡು.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ಒಳ್ಳೇದು ನಾನು ಬರತೀನಿ, ನಮಸ್ಕಾರ.

ದುರ್ಗಾ:—ಅಯ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್! ದ್ರೌಪದ್ವಾ ನೀನೇ ಒಂದು ಕವ್ವು ಚಹಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾರವಾ. (ದ್ರೌಪತಿ ಹೋಗುವಳು) ನೋಡ್ರಿ ಮನ್ಯಾಗ ಗಂಡಸರು ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲಾ. ನೀವೇನು ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬ್ಬಾಡ್ರಿ. ಕೂತುಗೊಳ್ಳಿ. (ಕಲ್ಯಾಣರಾಯರು 'ಛೇ ಛೇ ಚಹಾ ಆಗೇದ ಬೇಡ' ಎನ್ನುವರು.) ಭಿಡೆ ಮಾಡಿಕೊ ಬ್ಬಾಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್! (ಡಾಕ್ಟರ್ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವರು. ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ಡಾಕ್ಟರನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ನಿರೀಕ್ಷೆ

ಸುವಳು. ಸೀತೆಯನ್ನು ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಕರೆದು) ಸೀತಾ, ವರಾ ಏನ ಭಲೋ ಇದ್ದಾನೆ, ತೋಳೆದ ಮುತ್ತಿನಂಥಾ ಮಾರಿ.

ಸೀತಾ:— (ಆನಂದದಿಂದ ನಗುತ್ತ) ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೇ ಕುಬೇರನಂಥಾ ಸಾವಕಾರ್ಯ, ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ !

ದುರ್ಗಾ:—ಅವರ ಗೋತ್ರ ಏನು ಸ್ವಲ್ಪ ಕೇಳತೀಯೇನು ?

ಸೀತಾ:—ಓಹೋ ! (ಡಾಕ್ಟರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು) ಡಾಕ್ಟರ, ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಏನಿ ? (ಆಹಲೆ ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಸೀತೆಯನ್ನೂ ಡಾಕ್ಟರನ್ನೂ ನೋಡುವಳು)

ಡಾಕ್ಟರ:— ಯಾಕೆ ? (ಸಹಜವಾಗಿ ಆಹಲೆಯನ್ನು ನೋಡಿ) ನನಗೆ ಹೊತ್ತಾಯಿತು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ದುರ್ಗಾ:— ಯೇ, ದ್ರುಪ್ತೇ, ದ್ರುಪ್ತಕೃ-ಲಗೂನೇ ಚಹಾ ತೋಗೊಂಡು ಬಾರ್ಸ (ದ್ರೌಪತಿ ಚಹಾ ತರುವಳು, ಡಾಕ್ಟರರು ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲದೇ ಕುಡಿಯಲು ನೋಡುವರು) ಈಕೆ ಅಲ್ಲ—ಆಕೆ, ತಲೆಗೆ ಕೈಹಚ್ಚಿಗೊಂಡು ಕೂತಾಳಲ್ಲ ! ಸಿಡಿಲು ಬಡೆದವರ ಹಾಂಗ. ಖೋಡಿ ಏನೋ ನಾಪಾಸಾತಂತ. ದಿನಾಲೂ ಹತ್ತಿಂಟು ತಾಸು ಚೀಟಿಂಗ ಹೇಳಿಸತಿ(ವಿ, ಡಾಕ್ಟರ. ಹಾಡತಾಳ, ಬಾರಸತಾಳ, ನಾಚು ಮಾಡತಾಳ, ಅಮ್ಮಾಲೆ ಕವಿತಾ, ಕಥಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಾಠ ಮಾಡ್ತಾಳ. (ಡಾಕ್ಟರರು ನಗುವರು.) ನೋಡ್ರಿ ಡಾಕ್ಟರ್—ಮನೆಯೊಳಗ ಗಂಡಸರಿಲ್ಲಾ, ನೀವೇನು ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿಕೊಬ್ಯಾಡ್ರಿ; ಮಕ್ಕಳ ಸಮ ನೀವೂ. ಏನೋ ದೇವರ ಅನುಗ್ರಹ ಆದರ ಅಷ್ಟು ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚೋದರೊಳಗ ತಲೀವ್ಯಾಲೆ ಅಷ್ಟು ಅರ್ಚಿಕಾಳು ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತೀವಿ....ಡಾಕ್ಟರ, ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ಅಷ್ಟು ಹೇಳಿಬಿಡಿ.

ಕಲ್ಯಾಣ:—ನಮ್ಮ ಗೋತ್ರ ವಶಿಷ್ಠ.

ದ್ರೌಪತಿ:—ನಿಮ್ಮದು ಅರುಂಧತಿ ಅಲ್ಲೀ ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ?

ದುರ್ಗಾ:— (ಆನಂದದಲ್ಲಿ) ಅಯ್ಯೋನೋಡ, ದೇವರ ಗೋತ್ರ ಅಂತೂ ಬಿಡತಡ. ಆಯಿತು ಬಿಡಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಾ ಹ್ಯಾಂಗಾರೆ ಬಗಿಹರಿ ಸೋಣು. (ಆಹಲೆ ಕಳ್ಳ ನೋಟದಿಂದ ಡಾಕ್ಟರರನ್ನು ನೋಡುವಳು ಮುಗುಳು ನಗೆ ನಗುತ್ತ ಡಾಕ್ಟರರೂ ನೋಡುವಾಗ ನಾಚಿ, ಮುಖ ಕಳೆಗೆ ಹಾಕುವಳು. 'ಒಳ್ಳೇದು ನಮಸ್ಕೇ ಬರತೇನೆ' ಎನ್ನುವರು) ಹೋಗಿಬರ್ತೆವ್ವಾ, ಬಾಸಿಂಗ ಬಳಾ ಭದಗಿ

ಬಂದಿದ್ದ ಅಷ್ಟು ಲಗೂನ ಹೋಳಿಗೆ ಹಾಕಿಸಿಬಿಡೋಣ. (ಡಾಕ್ಟರರು ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಹೋಗುವರು. ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ಒಂದಿಷ್ಟು ಶುಂಠಿ ಹಾಕಿ ಹಾಲು ಮೆಳ್ಳಸಿ ತರತೀನಿ ಆಂ ? (ಹೋಗುವಳು)

ದ್ರೌಪತಿ:—ಪಂಚ ಕನ್ನಿ ಕೆಯರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದ ಅಹಲ್ಯಾ ದೇವಿಯವರೇ ಆಯಿತು ಇನ್ನು ತಾವೂ 'ಕನ್ನಡ ಜಾಣೆ'ಯಾಗಿ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯ ಗರತಿಯಾಗಿರಿ. ಇದೇ ಸ್ತ್ರೀಯರ ರತ್ನ ಸಿಂಹಾಸನ.

ಸೀತಾ:—V for Victory. M for Marriage (ಅಹಲ್ಯೆಗೆ) ನೀನು M. B. B. S ಆಗದಿದ್ದೂ M. B B S. ಆದವರ ಅರ್ಥಾಂಗಿ ಯಾಗು ಅಂದರೆ ಅರ್ಧ ಧೈಯ ಸಾಧಿಸಿದಂತೇ.

ಜನಾ: — (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಅಯ್ಯ ನನ್ನ ಶಿವನ ! ನಮ್ಮ ಬಾಯಿ ಹ್ಯಾಂಗ ನಪಾಸ ಆದ್ರಿ ಬಾಯಾರ ? ಅವನ ಹೊಟ್ಟೆ ಥಣಗಾಗಲಿ, ಯಾರು ಅವಾ ನಮ್ಮ ಬಾಯನ್ನ ನಪಾಸು ಮಾಡಿದವಾ.

ಅಹಲ್ಯೆ:—(ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಚೇತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಜನಾಬಾಯಿ, ಹೇಳು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮಾಡಿಸಿದ ನಿನ್ನ ಬೀಸುಕಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಹಾಡು ಹೇಳು ದ್ರೌ. ಸೀ:—ಹೇಳು ಹೇಳು, ನಿಮ್ಮ ಬಾಯರು ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಕಲಿಯಲಿ. (ಜನಾಬಾಯಿ ಹೇಳುವಳು.)

—ತೆರೆ

ಸಾಹಿತಿತ್ವ ಶ್ರಾದ್ಧ

ಪಾತ್ರಗಳು

- ೧ ಒಬ್ಬ ತರುಣ ಸಾಹಿತಿ
- ೨ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ನುರಿತ ಸಾಹಿತಿ
- ೩ ಪ್ರಕಾಶಕ ಹಾಗೂ ಸಂಪಾದಕ

ಪ್ರವೇಶ ೧

(ದೃಶ್ಯ:— ಪ್ರಕಾಶಕ-ಸಂಪಾದಕರ ಕಛೇರಿ. ಎದುರಗೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಟೇಬಲ್ ಅದರ ಮೇಲೆ ಆನೇಕ 'ಪ್ರೊಫಿ'ನ ಹಾಳೆಗಳು, ದಾತಿ, ಟಾಕು, ಲೆಟರ್ ಪ್ಯಾಡ್, ಅದೇ ಬಂದ ಪತ್ರಗಳ ರಾಶಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹರವಿಬಿದ್ದಿವೆ. ಸಂಪಾದಕರ ಎದುರಗೇ-ಟೇಬಲ್‌ನ ಆಚೆ-ಮತ್ತಿತರ ಕುರ್ಚಿಗಳು ಎಡಬಲದಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸೆಲ್ಯುಗಳೂ 'ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್' ಪುಸ್ತಕ-ಪತ್ರಿಕೆಗಳೂ ಮತ್ತಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಅವುಗಳ ಮೇಲಿವೆ. ಸಂಪಾದಕರು 'ಫ್ರೂಫ್' ಪಾಸು ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮಗ್ನರಾಗಿರುವರು.)

ಹೊಗ್ಗೋ ಇವನ! ಒಪ್ಪೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಮುದ್ರಾರಾಕ್ಷಸನ ಕೈಚಳಕ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೇ ಒಪ್ಪೋಲೆಗೊಂದು ಒಪ್ಪೋಲೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ-ಕಾಗದಿಲ್ಲದ ತುಟ್ಟಿಯ ದಿವಸದಲ್ಲಿ-ಟಿಕ್ಸ್ ಬಿಟ್ಟು ಬರಿ ಒಪ್ಪೋಲೆಯನ್ನೇ ವಾಚಕರ ಕೈಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದೀತು!....ಹುಂ! 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಂಸ' ಅಂತ ಇದ್ದುದನ್ನು 'ಸಾಹಿತ್ಯಹಂಸ' ಅಂತ ಹೊಡೆದು ಬಿಟ್ಟಾನು ಘಾಠಾಯಾ! ಇದೇನು ಕಂಫ್ರೆಜಿಟರನ ಕಲೆಯೋ, ತಲೆಯೋ! ಮತ್ತೇನು

ಮೊಳೆಯಿಲ್ಲದ ಅಚ್ಚಿನ ಖಾನೆಯಾಗಿರಬೇಕು ಇವನ ತಲೆನೂ....ಎಲಾ ! ಪೌರ
ನೀತಿ ಇದ್ದದ್ದನ್ನು ಕ್ಷೌರನೀತಿ ಮಾಡ್ಯನಲ್ಲಾ ಶಹಬಾಶ್ ! ಮೊಳೆ ಜೋಡಿ-
ಸುವವನೊ ಏನು ಜೋಡುಹೊಲಿಯುವವನೊ ಇವ ಎಲ್ಲಾರ....ಇಲ್ಲಾ,
ಇವನೂ ಕ್ಷೌರನೀತಿಯವನೆ ಕಾಣಿಸತಾನ-ಪೌರನೇ ಇವ ! 'ವಾಚಕರಲ್ಲಿ
ಬಿನ್ನಹ' ಜೋಡಿಸೋದೆ ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಾನೊ ಏನು ಮಣ್ಣೊ. ಪ್ರಕಾಶಕರ
ಹೊಟ್ಟೆಕಡಿತ ಈ ಮುದ್ರಾಕ್ಷಸಗೇನು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು. ಏನು ಬಿನ್ನಹಕೆ
ಬಾಯಿಲ್ಲವಯ್ಯಾ' ಅಂತ ದಾಸೋಕ್ತಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ಬಿಟ್ಟೀಬಿಟ್ಟಾನೊ....
ಎಲ್ಲಾ ಕಠಿಣ ! ಚಂದಾ ಹಣಾಕೊಡೋದು ಅಂದರ ಪ್ರಕಾಶಕರ ಹೆಣಾ
ಚಂದಾಮಾಡೋದು ಅಂತ ಶಪಿಸತಾರ ಈ ವಾಚಕರು. ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳಿಗೆ
ನೋಡಿದರ ವ್ಯವಹಾರದ ಬುದ್ಧಿವೇ ಇರೋದಿಲ್ಲ. ನೂರು ಪುಟದೊಳಗೆ
ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಮುಗಿಸಿರಿ ಅಂದರ ಕನಿಷ್ಠ ನಾನೂರು ಪುಟಬೇಕು
ಅಂತಾರ ! ಹುಂ ಅಂತ ಬರೆಯೋದು, ಮತ್ತೆ ಪುಟಕ್ಕೆ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ
ಕೊಡ್ತಿ ಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡ್ತಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಂದರ ಸಟ್ಟಾವ್ಯಾಪಾರ
ಅಂತ ತಿಳಿದಾರ. ಮತ್ತೆ ಮ್ಯಾಲೆ ನೂರಾಯೆಂಟ್ ಕರಾರು-ಕಾಗದ ಪತ್ರ !
ಯಾ ಮಗಾ ಕೇಳತಾನ ಇವರ ಕರಾರು ಕಾಗದ ಪತ್ರ ! ಅಲ್ಲಾ, ಏನೊ
ಪ್ರಕಾಶಕರು ಇದ್ದಾರಂತ ಈ ಸಾಹಿತಿಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಾರ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು
ಮರೆತು ಬಿಡತಾರ ಅವರು !....ಇರಲಿ, ಇರಲಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಏನು ಓಡ್ಯಾರು
ಇವರು. ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ ಅಂತ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಪ್ರತಿ ಛಾಪಿಸಿಗೊಂಡರ
ಈ ಮಕ್ಕಳಿಗೇನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. (ಮತ್ತೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಓದುತ್ ಕೂಡುವಷ್ಟ
ರಲ್ಲಿಯೇ, ಶುಭ್ರವೇಷಭಾರಿಯಾಗಿ ದೇಶಾವರಿ ನಗೆಯನ್ನು ಮಿಂಚಿಸುತ್ತ ಬಗಲೊಳ
ಗೊಂಡು ಹೆಬ್ಬೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತರುಣನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ತರುಣ:— (ಪ್ರವೇಶಿಸಿ) ಗುಡ್, ಗುಡ್.....ಹ-ಹ-ನಮಸ್ತೆ,
ನಮಸ್ಕಾರಿ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:— (ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿ) ಬರಿ. ಯಾರು ನೀವು ?
ಕೂತುಕೊಳ್ಳಿ.

ತರುಣ:— (ಅತ್ಯಂತ ವಿನಯದಿಂದ) ಫಿ. ಫಿ. ಫಿ. ಇರ್ಲಿ ಇರ್ಲಿ.
ಇರ್ಲಿ ಇರ್ಲಿ. (ಎಂದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಹೋಗುವನು.)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಏನು ಇರ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಮರ್ಯಾದೆ ತೋಗೊಂಡೀರಿ ! ಇತ್ತಕಡೆ ಬಂದು ಕೂಡ್ರಿ. [ಸ್ವ] ಸರಿ, ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ದೇಶಾವರಿಯ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ಇವ ಒಬ್ಬ ಹೊಸಬ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇದ್ದಿರಬೇಕು ಅಂತ ತೋರತದ.

ತರುಣ:— (ಬಗಲೊಳಗಿನ ಗಂಟುತೆಗೆದು) ಹ-ಹ ! ಇದೊಂದು ಕತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ತಂದೀನಿ. ಏನೊ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಚಿಗುರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಕ್ಕೀತು ಅಂತ!....ಹ-ಹ- ! ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೇ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದದ್ದು ಅಂದರೆ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಂತಹದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೂ ಒಂದು ಪುಷ್ಪ ಎರಲಿ ಅಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಛಿ. ಛಿ. ಅವಶ್ಯ ಎರಿಸತೀನಿ ಪುಷ್ಪ.

ತರುಣ:— (ದೇಶಾನರ ನಗುವನು.)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—[ಸ್ವ] ನಕ್ಕ ! ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುವ ರೋಗದೇ ಬಡಿದಂತೆ ಕಾಣಿಸತದೆ ಇವನಿಗೆ [ಪ್ರ.] ಎಲ್ಲಿ ನೋಡೋಣ ಇತ್ತಕಡೆ ಚಾಚರಿ ನಿಮ್ಮ ಹೊತ್ತಿಗೆ.

ತರುಣ:— (ಅಕ್ಕಂತ ಆದರದಿಂದ ಆಶೀರ್ವದಿಸುವನು) ಹ-ಹ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:— (ಪಾನ ತಿರುವುತ್ತ) ಇವೆಲ್ಲಾ ಕತೆಗಳು ನಿಮ್ಮವೇನೋ?

ತರುಣ:—ಹ-ಹ- ಹೌದರಿ. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಬರೆ ದಿಟ್ಟು ಬಹಳ ದಿನವ ಆಯಿತು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—[ಸ್ವ] ಗೆದ್ದ ಲಿಗಿದ್ದಲಿ ಇಲ್ಲೇನು ನಿಮ್ಮ ಮನಿಯೋಗ ! [ಪ್ರ.] ಆದರೆ ಇದೇನಿದು ಒಂದೊಂದು ಕತೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಪೆನ್‌ನೇಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಲ್ಲಾ.

ತರುಣ:—ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಮತ್ತು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೆಸರು ನೀವು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನೇ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟಿಬಿಡಬೇಕಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಇದೇನಿದು S. K. D ಅಂದರೇನು ?

ತರುಣ:—S. K. D. ಅಂದರೆ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಧುರೀಣ' ಅಂತ, S. K. D. ಅಂದರೆ 'ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಾಭರಣ' ಅಂತ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---[ಸ್ವ] 'ಸರಸ್ವತೀ ಕಂಠಾಭರಣೋ' ಏನು ಸರಸ್ವತೀ ಗಂಟಲಗಾಣೋ. [ಪ್ರ] ಹೂ. ಸಾಗಲಿ.

ತರುಣ:---S. S. S. ಅಂತ ಎಸೆಕ್ಕೂಬ್ಬ ಇದೆ ನೋಡ್ರಿ. ಅಂದ್ರೆ 'ಕಾಹಿಲೈಸೇವಾಸಕ್ತ', ಅಂತ. S. S. K. ಅಂತ ಒಂದಿದೆ ನೋಡಿರಿ, ಹಾಗಂದರೆ 'ಸಮಾಜ ಹೃತ್‌ಸಹಸ್ರದಲಲರಣಿ' ಅಂತ ಒಂದು ಕತೆಗೆ ಇಟ್ಟೀನಿ. R. J. M. S. H. ಅಂತ ಇನ್ನೊಂದಿವ್ವಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ 'ರಸಿಕ ಜನ ಮನ ನಾರ ಸೋತ್ತುಂಗ ಹಂಸ' ಅಂತ S. P. ಅಂತ ಎರಡೇ ಅಕ್ಷರ ಉಳ್ಳದ್ದು 'ಸಮಾಜ ಪಂಕೇರುಹ' ಅಂತ. ತಿಳಿಯಲ್ಲ? ಅವಗ್ಯಾಲೆ, ಪ್ರಕಾಶನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಇನ್ನೊಂದು ಏನಂತಿ ಇವನ್ನು ನನ್ನ ಪಂಚಪಾರಂ-ಪರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವರ್ಣಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಮನಸ್ಸಿದೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ, ನಿತಾಮದ, ಪ್ರಕಾಶನದ ಇಷ್ಟೇನೂ ಇಲ್ಲವೆ ನಿಮ್ಮ ಗೋತ್ರದ ಖುಷಿಯುನಾಕವೂ ?

ತರುಣ:---ಛೇ. ಛ. ಅಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ---ತಾಯಿ, ನಮ್ಮ ಅತ್ತೆ---ಮಾವ, ಅಕ್ಕತಂಗಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಸರಿ, ಸು. ಮಾರ ! ಎಷ್ಟು ಮಂದಿನ್ನ ಕೆ. ಕೊಂಡೀರಿ.

ತರುಣ:---ಅಂತೇ ನಮ್ಮ ಜೋಡಿ ನಮ್ಮ ಬಂಧು ಬಳಗದ ಹೆಸರುಗಳೂ---

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಿ ಅಂತ ನಂಬಿ.

ತರುಣ:---ಅಧನ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಾಪಾಚಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ ಅಂತ ಒಂದು ಹರಿಜನ ಕನ್ಯೆಗೆ ಅವರ್ಣ ಮಾಡಬಿಡಬೇಕೂ ಅಂತನೂ ಅನಿಸತದೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:---ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮದೂ ಹರಿಜನ ಕನ್ಯೆಯೊಡನೆ.....

ತರುಣ:---ಅಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮನೆ ಕಥೆಯೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿ ದರೆ ನನ್ನ ಕಥಾಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸ್ವರೀಜ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸ್ವರೀಜ್, ಮದ್ರಾಸಿನದ ಅನಾಹುತ ಇತ್ಯಾದಿ ವೈವಿಧ್ಯವೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ನಾಪಾಚಿಕ ಘೋರ ಸಮ

ಸೈಯನ್ನೆ ಸೂರೆಗೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. (ಸ್ವಲ್ಪ ಆವೇಶ ಬಂದಂತಾಗಿ) ಏನು ಇವೊತ್ತು ಈ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ಕಾಣತಾನೆ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟಾನಂತ ಎರಡೇ ಕಣ್ಣು—ಬರಗಾಲ, ಬಂಗಾಲ, ಕಂಗಾಲ, ಯುದ್ಧ ಚಳುವಳಿ, ದಾಂಪತ್ಯ, ವಿಧವಾ, ಬಾಲಗಂಧರ್ವ ವಿವಾಹ ಒಟ್ಟೇನು ಎಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಾ ತುಂಬ್ಯವೆ. ಏನು ಮಾಡಲಿ, ಎಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು 'ಸೆನ್‌ಸಾರ' ಮಾಡತಾರೋ ಅಂತ ಭಯ. ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಬಗೆಯ ನೂತನ ವಿನೂತನ ಶೈಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಿಬಿಟ್ಟೇನಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪಾತ್ರಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಕೃತಿವರ್ಣನೆ, ಸಂಭಾಷಣೆ ಕಥಾವಸ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಮಿಕಲ್ ಫಾರ್ಮುಲಾ ಕೂಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಪಾಸ್—ತಕ್ಕಡಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೂಡಿದೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಮಾಸ್ತಿಯವರ ಸುಬ್ಬಣ್ಣ, ಇನ್ನೊಂದರಲ್ಲಿ ಆನಂದರ ಮಾಟಗಾತಿ, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಆನಂದಕಂದರ ಬಡತನದ ಬಾಳು ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ, ಆಯಾ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ ಅಂತ....ಅಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಗಳಂತೆ ನಾನೂ ಒಂದೇಮಗ್ಗಲು ಖಾಲಿ ಇದ್ದ ಹಾಳೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆದೀನಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಥಾಸಂಗ್ರಹ ಹಾಕುವಂತಿಲ್ಲವಲ್ಲ ?

ತರುಣ:—ನೀವು ಬಿಡಿ. ನಾನು ರೂಕ್ಕ ಕೊಡಿಸತೀನಿ ಹಾಕರಿ. ನೀವು ಅದಕ್ಕೇನೂ ಕಾಳಜಿಮಾಡಬೇಡಿ. ಇವೊತ್ತು ಈ ಕವಿಗೆ ದೊರೆಯ ಬೇಕಾದ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಅಂದರೆ ಕೇವಲ ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತೇಜನ....ಮತ್ತೆ ನೀವು ಕತೆ ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಕುದಂಬರಿನೂ ಒಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟೇನೆ. ಕೇವಲ sex problem ಇದ್ದು ಬರೆಯಬೇಡಿ. ಅಥವಾ ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಬರಿಸ್ತೀನಿ. sex ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಗ್ರಂಥ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಬರ್ಥ ಕಂಪ್ರೋಲ್, ಬೇಕಾದರೆ ರಜಸ್ವರ ಮ್ಯಾರೇಜ್ ಬೇಕಾದರೆ ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ....ಒಟ್ಟೇನು ನಮ್ಮದೊಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಾಧೋಳಗ ಬೀಳಲಿ ಅಂತ....ಛಿ. ಛಿ. ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಾಧೋಳಗನ ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದೀನಿ. ಒಂದೊಂದು ಅಧ್ಯಾಯ ಗ್ರಂಥವೇ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಾದ ಅನಿಸತದರೇ.

ತರುಣ:—ಛೇ! ಅದಕ್ಕೇಕೆ ವಿಸಾದರಿ. ಪುಸ್ತಕ ಅಧ್ವೀತಿಯ ಅಂದರ ವಿಸಾದೇನು?....ಮತ್ತೆ, ಅಂತೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಗೆ ಕಾಯಂ ಚಂದಾದಾರನಾಗಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲೆಗೆ ನನ್ನನ್ನು ಆಜೀವ ಸದಸ್ಯನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರೋಫಕನನ್ನಾಗಿಯೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅಲ್ಲಾ, ಬೇಕಾದರೆ ಆಜೀವ ಸಲಹೆಗಾರ, ಲೇಖಕ ಅಂತನೂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹು. ಬೇಕಾದರೆ ಬೇಕಾದ್ದೂ ಮಾಡತೀವಿ ಬಿಡ್ಡಿ. ಅಲ್ಲಾ ಏನೂ ಒಂದು ಐವತ್ತು ಚಂದಾದಾರರನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ.

ತರುಣ:—ಐವತ್ತಂತೆ! ಏನೂರು ಚಂದಾದಾರ್ಯನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡ ತೀತಿ. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟೆ ಮಾಡತೀರೇನು? ಬೇಕಾದರೆ ನಿಂತಕಾಲ ಮ್ಯಾಲೆ ಹಣಾರೋಖ ಎಣಿಸತೀನಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—(ಬಾಯಲ್ಲಿ ನೀರುಜಿಟ್ಟು) ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಜರೂರು ಜರೂರು ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟೆಮಾಡತೀನಿ.

ತರುಣ:—ಮೆನಿ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್! ಭಾವೀ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶುಕ್ರಿಯಾ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ್ತು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ನಿಮ್ಮಂತಹ ಲೇಖಕರೂ ಚಂದಾದಾರರೂ ನಮಗೆ ದೊರೆ ತರೆ ನಾಳೆ ಕನ್ನಡವು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದು.

ತರುಣ:—ಸಿರಿಗನ್ನಡಂ ಗೆಲೆ....ಚಹಾ ಗಿಹಾ ತೋಗೋತೀರೇನು?

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಛೇ. ಛೇ. ನಾವು ಚಹಾದವರು ಅಲ್ಲ.

ತರುಣ:—ಹಾಗಾದರೆ ಪುರಿ? ಸಿರಿಕಂಡ?

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಆಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಯಾಕೆ?

ತರುಣ:—ಛೇ. ಛೇ. ಸಿರಿಕಂಡನು ಮೆಲೆ....ಎಲ್ಲಾ ಅಂತಡಿ ಹಾಗಾ ದರೆ ಯಾವುದು ನಿಶ್ಚಿತ ಆದಂತಾಯಿತು? ಕಥಾಸಂಗ್ರಹವೋ? sex ಕಾದಂ ಬರಿಯೋ? ಆಥವ....

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಯಾಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೂಡಿಸಿ ನಿಮ್ಮದೊಂದು 'ಆಮ್ನಿ ಬಸ್' ಹೊತ್ತಿಗೆಯನ್ನೆ ಹೊರಡಿಸೋಣ ನಡೆಯಿರಿ—ಅಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ ರೂಪಾಯಿ.... ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಚಣೆ.

ತರುಣ:— ಮನೆಯವರಿಗಾದರೂ ಬರತೀರೋ ಇಲ್ಲೊ? ಹೇಳಿದೇನಲ್ಲಾ, ನಮ್ಮ ತಿರ್ಥರೂವರು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೀರ್ತಿಶೇಷರಾಗಿ ಭಂಡಾರದ ಬೀಗದ ಕೈಯನ್ನೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:— ಅವರೈ. ಎಶ್ಯ! ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೇ ನಿ(ವು 'ಜಿಡಿ ಕೆ'ಟ್ರಾ' ಮಾಡಿರಿ ನಿಮ್ಮ ಉದ್ಗ್ರಂಥ!

ತರುಣ:— ಹಾಗಾದರೆ ಹೊರಡೋಣ ನಡೆಯಿರಿ. (ಹೋಗುವರು)

[ಸ್ತವೇಶ ೨]

(ನಾಲ್ವರು ವಯಸ್ಸಿನ ನೂತನ ಸಾಹಿತಿಂಗಳು ಕೆದರಿದ ತಲೆ, ಮುಂಡು ಉಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಮೈಯಲ್ಲಿ ಅಂಜಲಿ ತೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕ್ಷುಬ್ಧ ಮಹಾಸಾಗರದಂತೆ ತಾಳ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಯ್ಯಾಡುತ್ತ ತನ್ನ ಕೋಣೆಯ ನೆಲವು, ಕಪಾಟಿಗಳಿಂದೆಲ್ಲಾ ತನ್ನ ಬರಹಗಳನ್ನು ತೆಗೆತೆಗೆದು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ರಾಶಿ ಹಾಕುತ್ತ 'ಕಡಲು ಬಂತೋ, ಕುಣಿಯುತ್ತಾನೆ! ಬಸಲಿಗಲ್ಲೋ ಕಾಸುತ್ತಾನೆ! ಹೊಡಿ ಹೊಡಿ ಹೂಡಿ ನಗಾರಿ ಮೇಲೆ ಕೈ!' ಎಂದು ದಮರು ಬಾರಿಲುತ್ತು ಕುಣಿಯುತ್ತ ಹಾಡುವುದಾದ ಮೇಲೆ) ಇಂದು ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರುಷನ ಒಬ್ಬ! ಅವನ ತಿಲಾಂಜಲಿ ಇದು! ಅವನ ದಹನದ ಚಿತೆಯಿದು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಷುವಾಗಿ ಗೆದ್ದುಲಿ ಹನ್ನದಂ, ಕಾವಾದಿವೆ, ಇಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ರುದ್ರನಾಗಿ ನಾಶವಾಡುವೆ. ಇಂದೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶಕಾಲ. ಎಲೈ 'ಸಾಯಿತಿ'ಯೇ ನಟನಾಗಿ ನಿನ್ನ ಡೋಂಬರ ತಂಡವನ್ನಾರಂಭಿಸು (ಎಂದು ಡಮರುಬಾರಿಸುತ್ತ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತವನು) ಯಾವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಈ ಗೇಣು ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮುಂಬುವುದಿಲ್ಲವೋ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು? ಯಾವ ಆನಂದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಲಿ?....ಜನರ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆಯಲಿ? ಈ ನೀಚ ನಿಷ್ಕರುಣ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದರೆ ನನಗೇನು ಬರಬೇಕಾಗಿದೆ? ನನಗೆ ಬೇಕು ಅರ್ಥ, ನನಗೆ ಬೇಕು ಸ್ವಾರ್ಥ! ಸ್ವಾರ್ಥದ ಗೋರಿಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಗುಮುಟವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಿ? ಇದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಎಲೈ ನೀಚ ಸಮಾಜವೇ, ಇದು ನೋಡು ನಿನಗೆ ಇದರ ಬೂದಿಯು ನವ ಸಿಗದಂತೆ ಇದನ್ನು ಹೊಳಿ ಮಾಡಿ ಹುಡುಗೊಡಿಸಿ ಬಿಡುವೆ.... (ವಿಚಾರಿಸಿ) ಕೀರ್ತಿಗಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯವೆ! ಎಲೈ ಕೀರ್ತಿ ಶನಿಯೆ ನಿನ್ನಿಂದ ಪಾರಾ

ಗುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದೊಡನೆ ನಿನ್ನ ನನ್ನ ಭಸ್ಮೀಭೂತಗೊಳಿಸುವೆ.... ಸಮಾಜವನ್ನ ತಿದ್ದ ಬೇಕೆಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ, ಸಮಾಜದ ಮಂಕು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು, ಡೊಂಕು ಹೆರವಾಯಿತು. ಸಮ-ಜವನ್ನು ಸಂಗಡಿಸಬೇಕೆಂದೆ, ವಿಂಗಡಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಹೊಟ್ಟೆ ಬರಿದಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಬರೆಯಲಿ? ಇಗೊ! ಸಾಹಿತ್ಯ ಪುರುಷನೆ ಇದೇ ನಿನ್ನ ಕೊನೆಮೊದಲ ತಿಲಾಂಜಲಿ. (ಎಳ್ಳು ನೀರು ತಂದು ಬಿಡುವನು) ಇದೇ ಸಾಹಿತಿತ್ವ ಶ್ರಾದ್ಧ! ಇನ್ನು ನಾನು ಬದುಕುವುದು ಮಾನವನಾಗಿ!....ಹುಂ! ಇನ್ನೇಕೆ ತಡ? ಫಲಂ, ಪುಷ್ಪಂ, ದೀಪಂ ಸಮರ್ಪಯಾಮಿ, (ಎಂದು ಕಡ್ಡಿಕೊರೆದು ಒಂದು ಪಂಚಿಗೆ ಹಚ್ಚಿ ಆ ಪಂಚಿನಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಾಶಿಯನ್ನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಓದಿದುಕೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಕೈಯಿಂದ ಡಮರು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಮತ್ತೆ ಮೊಲಿನ ಹಾಡನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯ ಶತ್ರುವನು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಾಶಕನು ಬಂದು)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಎಲ! ಇದೇನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಏನು?

ಸಾಹಿತಿ:—ಆಲ್ಲ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಡೊಂಬರ ನೃತ್ಯ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಏನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ರೌದ್ರಾವತಾರ ಇದು? ಇದೇನಿದು ಕೈಯೊಳಗ ?

ಸಾಹಿತಿ:—ಅದು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಳಯಾಗ್ನಿ—ಆಯಿತು. ಸಾಹಿತ್ಯ ದಹನದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪಾಂಚಜನ್ಯ ಪುಟಿಸುವ ಸೀನೊಬ್ಬ ಪ್ರಕಾಶಕ ಇಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲು.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—(ಕೈಯೊಳಗಿನ ಪಂಜು ಬೀಸಿ ಒಗೆದು, ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಾಶಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ಹೋಗುವನು)

ಸಾಹಿತಿ:—ಹಾ! ಮುಟ್ಟಿನರೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಣೆ!

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಅಲ್ಲೊ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದರೆ ಬಂತೇನು? ನನಗಾದರೂ ಕೊಡಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನಿನ್ನ ಕೈಗೆ ಸಿಗಬಾರದೆಂದೇ ಈ ಉಗ್ರೋಪಾಯ

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಯಾಕೆ, ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಗತ್ತು, ಓದಿ ನಲಿದು ಆನಂದ ಹೊಂದಬಾರದೇನು? ಅಷ್ಟೊಂದು ಸ್ವಾರ್ಥ ಯಾಕೆ ನಿನಗೆ?.... ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗಾದರೂ ಹಾಕಿದರೆ ನಾಲ್ಕು ದುಡ್ಡು ಬರಬಹುದಲ್ಲ, ಹಾಳೆಯ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿ ಗಾಗಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಾನು ಸುಡುವುದು ಸ್ವಾರ್ಥದ ಪ್ರಭಾವ ಅಲ್ಲ, ಅರ್ಥದ ಅಭಾವ | ಹೇಳು ಅರ್ಥಕೊಡುವ ತ್ರಾಣ ನಿನ್ನಲ್ಲಿದ್ದರೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಎಷ್ಟಾದರೂ ಕೊಡಬೇಕಂತೀದಿ?...ನೋಡು ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹ್ಯಾಗೇ ಇರಲಿ, ನನಗೆ ನಿನ್ನ ನಾಮದ ಬಲವೊಂದಿದ್ದರೆ ಸಾಕು ! ನಾನು ರೊಕ್ಕ ಕೊಡುವುದು ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗಾಗಿ: ಮೂರು ಅಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನನ್ನ ಹೆಸರಿನ ಮೂರಕ್ಷರಕ್ಕಾಗಿ ನೀನೂ ಮೂರಕ್ಷರ ಬಿಟ್ಟೇ ಕೇಳತೀಯೇನು ? ನಾವು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾರಾಟದಿಂದ ನೀನು ಚಿನ್ನದ ಗೋಪುರ ಕಟ್ಟಿದೆಯಲ್ಲೊ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹೇಳಿದೆನಲ್ಲಾ, ಹೆಸರು ಬಿದ್ದ ಸಾಹಿತಿ ಇದ್ದರೆ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಐವತ್ತು ಪ್ರತಿಗಳು ಅಂತ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಆ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥಗಳ ಒಂದು ಮಾಲೆ ಮಾಡಿ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೋ ಅಂತೀಯೇನು ? ಸುಡು ನಿನ್ನ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥ. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದೊಂದು ಅಕ್ಷರವನ್ನು ಎದೆಯ ನೆತ್ತರದಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ ಬರೆದೀನಿ. ನಿನ್ನ ಐವತ್ತು ಗ್ರಂಥ ಮಾರಿದರೆ ಒಂದು ಪೌಂಡ್ ಮಾಂಸ ಸಹ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ನನ್ನ ದೇಹಕ್ಕೆ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಅಂದರೆ, ನೀನು ಗ್ರಂಥ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ ನಿನ್ನ ಬೋರ್ಡಿಂಗಲಾಜಿಂಗ ಖರ್ಚು ಕೊಡು ಅಂದೇನು?...ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಕಾದಂಬರಿಯೊಳಗೆ ಗೌರೀಶಂಕರ ವರ್ಣನೆ ಬರತದ-ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಮಾಲಯ ನೋಡಿ ಬರತೇನಿ ಅಂದೆಂದರೆ?...ಅದೂ ಹೊರಗಿ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟೆ ಗೊಳಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮೊಳಗುತ್ತೀಯೇನು ?

ಸಾಹಿತಿ:—ಆ ಹೆಸರು ಮೊಳಗದಂತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೇ ಈ ಉಪಾಯ ಕೈಕೊಂಡೀನಿ. ನಡೆ, ನೀನಿನ್ನು ಹೊರಡು. ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾಶಕ ನಾನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬರಲಿ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಈ ಸೇಡು ತೀರಿಸದೆ ಬಡುವುದಿಲ್ಲ. (ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಪಂಜನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವನು.)

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಬಿಡು, ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀನೊಬ್ಬನೇ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲ.... ಸ್ವತಃ ನಾನೇ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗತೀನಿ ಇನ್ನ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಹೂಂ, ಎರಡನೆಯ ಬ್ರಹ್ಮರ ಹಸ್ತ ಲಿಖಿತವನ್ನಿ ಕೈಯೊಳಗೇ ಇರುವಾಗ ನೀನೂ ಬ್ರಹ್ಮನಾಗುವುದೇನು ಆಶ್ಚರ್ಯ !

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಯಾಕೆ, ವಿಧಿಲಿಖಿತವೇ ಇರುತ್ತದೆ ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ಯೆ ಯೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಗಿಹಿಡಿಯೋ ನಾಲಗೀನ. ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಡಬ್ಯಾಡ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ನಿನ್ನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಡುವನ ನಾ ಅಲ್ಲಾ, ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಲ್ಲಿನಾಥ.ಕವಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಡುವನ ಅರ್ಥವರಿಯದ ಗಮಕೆ, ನಾಟಕಕಾರರನ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾಡುವನ ನರವೈತನಟ, ಉದ್ಧಾರಕನೆಂದರೆ ನಾನೇ, ತಿಳಿಯಿತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗಲೆ ಎಲ್ಲಾ ಹೊಗಳಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಾಳೆ ನೀನು ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕಂಡೋಲನ್ನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿಯ ಲಿಕ್ಕಲ್ಲಾ ಅಂತ ಈಗ ತೆಗಳತೇನಿ.

ಸಾಹಿತಿ:—ನಾನು ಸತ್ತಮ್ಯಾಲೆ ನನ್ನ ಹೊಗಳಿದರೇನು ತೆಗಳಿದ ರೇನು ? ಆದರೆ ನಾನು ಜೀವಂತ ಇದ್ದಾಗಲೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಲು ಕೊಟ್ಟು ನಿನ್ನ ಕಾಲ ನಾಟ್ಯವನ್ನು ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಯ ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ—

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ಒಳ್ಳೇ ಕಲ್ಪನೆ ! ನೀನು ಸಾಹಿತ್ಯ ರುದ್ರ ! ನಾನು ಕಾಲ ನಟ ! ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ—ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮಂತಹ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮರ್ಜಿ ಹಿಡಿಯೋ ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾಶನೇ ಇನ್ನು ಸಾಹಿತಿಯಾಗುವನು.

ಸಾಹಿತಿ:—(ಸಂತಾಪವೇಂ) ನಿರ್ಲಜ್ಜಾ ! ಸಾಹಿತಿಯ ಬಾಯೆಂಬುಲಕ್ಕೆ ಕೈಚಾಚಿ ಅವನ ಎಂಜಲ ತಿಂದು ಬದುಕಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿನಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ.

ಪ್ರಕಾಶಕ:—ನೀನು ಹೀಗೇ ನಿನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶರಪಂಜರದ ಮೇಲೆ ಒರಗಕೊ, ನಿನ್ನಿ ಮಣಿದ ಹೊಟ್ಟೆ ಗಗನಕ್ಕೆ ನೆಗೆದು ಕಾಮನಬಿಲ್ಲಾಗಲಿ ಆಯಿತು, ಇದೇ ನಿನ್ನ ನಾಟಕಾನ 'ಸಾಹಿತಿಯ ಶ್ರದ್ಧೆ' ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ನಾನೇ ಬರೆದು ಛಾಪಿಸತೀನಿ ! (ಹೊರಡುವನು.)

(ಸಾಹಿತಿ ತನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ರಾಶಿಗೆ ಪಂಜು ಕೊಟ್ಟು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಡೆಸರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅದೇ ಸುಡು ಹಾಡುತ್ತ ದುಂಡಿಗೆ ಕುಣಿಯುತ್ತವನು.)

ಹಿನ್ನಡೆದ ವೀರ

ವೀರ:---ಒಂದು ವರ್ಷದ ಯುವಕ.

ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ:---ಯುವಕನ ಸುಶಿಕ್ಷಣ ಹೆಂಡತಿ.

(ಯುವಕನ ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿದೆ ಯುವಕ, ಅದೇ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿ ಯಿಂದ, ಯೋಧನ ವೇಷದಲ್ಲಿಯೆ, ಮುಳು ಬರುವನು. ಕೂರಳೊಳಗೊಂದು ಮಾಲೆ, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಪುರಾಯಿ, ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗೆ, ಎದೆಗೆ 'V' ಎಂಬ ಗುರುತು.)

ಯುವಕ:--- ('ಜಲ್ ಚಲೈ ನವಜನಾನ'—ಎಂದು ಸಿಳ್ಳುಹಾಕಿ ಹಾಡುತ್ತ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು...ಹುರುಪಿನ ಹುಮ್ಮಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ 'V' for Victory' 'V' for Victory' ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಬಾಗಿಲು ಧಡಧಡ ಬಡೆಯುವನು.. ಒಳಗಿ ನಿಂದ ಏನೂ ಉತ್ತರವೇ ಬಾರದಿರಲು ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮುಖವ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಆಶ್ಚರ್ಯ, ನಿರಾಶೆಯ ಕಳೆ ಮೂಡಿ ಮೂಡಿ ಮುಳುಗುವುದು)

ಪ್ರಿಯೆ, ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ (ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದು) ತೆರೆ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ, ನಿನ್ನ ಹೃದಯದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ...ಪ್ರೇಮ ದೇವತೆಯ ಪೂಜೆಗಾಗಿ ಭಕ್ತನು ಬಂದಿರುವನು, ಪ್ರೇಮಮಂದಿರದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆ.

(' ಪ್ರೇಮಕಿ ಪ್ಯಾಸಿ ಬಸಿ ಬನವಾಸಿ' ಎಂದು ಗುಣಗುಡುವನು.)

...(ಬಾಗಿಲ ತೆರೆಯದಿರಲು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು) ಯೇ-ಏನ ಯೇ-ಬಾಗಿಲಾ ತೆಗೆ ಅಂದೇ.....(ಒಳಗಿನಿಂದ ' ಯಾರವರು ?' ಎಂದು ದನಿ ಕೇಳುವದು.) ಆಂ ?.... ಅಂದರ ? ನಾನು! ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ ವೀರ !

(ಒಳಗಿನಿಂದ- ' ಅವರು ಊರಲ್ಲಿಲ್ಲ' ಎಂದು ಕೂಗು.)

ವೀರ:— ಅಂ! ಅನರು ಅವರ ಯಾರಪಾ ಮತ್ತ.... (ಮತ್ತೇನೂ ಹೋಚಿಸಿ ಕುಬ್ಜು ಹೂಸುತ್ತ) ಇದೇನು ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ನಾನು ವೈರಿಗಳಿಗೆ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಬಿಡುವೆನೆಂದು ಬಗೆದು-ರಜಪೂತ ರಮಣಿಯಂತೆ, ನಾನು ನಿನ್ನ ಸಲ್ಲದಲ್ಲ ಎಂಬ ವೇಷಾಂತಿಟ್ಟೆಯೇ?.....ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದೆ ನೆಂದು ಮೇಲೆ ರಜಪೂತನೆಂದು ತಿಳಿದಿಯೇನು? ನಿನಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸವತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದು ಕಂಡ ಬೀರ ನಾನು. ಕರೆ, ಬಾಗಿಲು ತರೆ, ದಾರಿಕಾಯುಕ್ತಿಯವ ನಿನ್ನ ಸವತಿಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡು.

(ಧಡಲನೆ ಬಾಗಿಲು ತರೆಯುವುದು)

ಹೆಂಡತಿ:— (ಅಶ್ವಯುಧದ ಗಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟುಕೊಂಡು) ಅಪ್ಪಯ್ಯ!

ವೀರ:— 'ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂದಿರ ಸೀನೇಲಿ! ಸ್ವನಯಕ ಮಂದಿರ ಹೋಲಿ! ಮರ ಗಮ್ತುಕ ದೇವಿ!..... (ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಹೆಂಡತಿಯ ಮುಖ ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಮತ್ತೆ ಆಲೆ ಎಲ್ಲಿ?

ವೀರ:— 'ಪ್ರೀತಿಚಾ ಭಿಕಾರಿ ಆಲಾ ಕುಡ್ಡಾ ದರ್ಶನಾಲಾ'

ಹೆಂಡತಿ:— ಸುಕು ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗಾಟಿಕೆ. ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ, ಏನು ಕಂಡಿರಿ ಯಾವುದೂ ಪೂರ್ಣ ಇಲ್ಲೇನು?

ವೀರ:— ಸ್ತ್ರೀಯೆ, ಹಸಿವಿ ಹಸಿವಿ! ಬಂಗೂದ ಹಸಿವಿ ಅಲ್ಲ, ಉಸುರಿಯಯಾಮನ ಹಸಿವಿ....ಈ ದಿನ ಭಕ್ತನನ್ನು ನಿನ್ನ ಕೃಪೆಯದ ಜಗುಲಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಲ್ಲಾ ಬರುವವರು ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಬಾರದೇನು?

ವೀರ:— ಅದೇ ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಕಾಳಿದಾಸನಂಥವ, ಅಲ್ಲ ಯಕ್ಷ ನಂಥವ ಒಂದು ಮೋಡದ ಜೊತೆಗೆ ಟಪಾಲು ಕಳಿಸಿದನಂತ!....ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇವರು ನಿನ್ನಗೆ ಒಂದು ಸಂದೇಶ ತಿಳಿಸದೆ ಇದ್ದದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ, ಸಂದೇಶದಕ್ಕಿಂತಲೂ ನಾನೇ ಮೊದಲು ಬರೆತೀನಿ ಅಂತ ತಿಳಿಸಿತು. ಯಾಕಂದರೆ, ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹಾಕೋ 'ಲವಲೆಟರು

‘ಸೆನ್‌ಸಾರ’ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗೋ ಯುದ್ಧದೊಡನೆ ಯಾರು ಸೆನ್‌ಸಾರ ಮಾಡುವವರು ಅಂತ ಬಿಂಕದಿಂದ ಬಂದೆ ನೋಡು.....ಅಲ್ಲದೆ ನಾನು ಹೊರಟ ಕೂಡಲೆ ನನ್ನ ಹೃದಯ ತಂತಿಯ ಟಿಲಿಗ್ರಾಂ ನಿನ್ನ ಅಂತರಂಗಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿ ನಿನ್ನ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿರಬೇಕು ಅಂತಲೂ ವಿಶ್ವಾಸ ಇತ್ತು.....ಆದರೆ ದುರ್ವೈವದಿಂದ ನನ್ನದೇ ಎಡಗಣ್ಣು ಹಾರಿತು ಗಾಡಿಯೊಳಗೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಅಂದುಕೊಂಡೆ ಸಮತಿಮತ್ತರ ಸುರುವಾಗು ತದೆ ಅಂತ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅದು ಎಂದ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ್ನಾರೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದೀರಿ, ಕರೆಯಿರಿ ಒಳಗೆ. ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಣ್ಣುಂಬ ನೋಡಿ ಆದರೂ ನೋಡ ತೀನಿ....ಈ ಗಂಡನರು ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋದರೇ ಈಸರಿ. ಊರು-ಕೇರಿಬಿಟ್ಟು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರಂತೆ ತೀರಿಯೆ ಹೋಯಿತು.

ವೀರ:— (ಅವಳ ಮುಖವನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ನೋಡುತ್ತ ನಿಂತು) ನೋಡು, ನೋಡು—ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾಳೆ ಅರಿವಿಣ—ಕುಂಕುಮ ಹಚ್ಚು. (ಕೊರಳೊಳಗಿನ ಹಾರ ತೊಗಾಡುವುದು) ನೋಡಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನು ನೋಡಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನನ್ನ ಫೋಟೊ.

ವೀರ:— ನನ್ನ ಕಣ್ಣೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಫೋಟೊ. ನನ್ನ ಹೃದಯದ ಕನ್ನಡಿಯೊಳಗೆ ನಿನ್ನ ಫೋಟೊ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಆ ನಿಮ್ಮ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ ಫೋಟೊ ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ ತೋರಿಸಿರಿ. ಯುದ್ಧ ಆಡಿ ಬರೇ ಮಡ್ಡಮ್ಮನ್ನ ಗೆದ್ದುಕೊಂಡು ಬಂದಹಾಂಗ ಕಾಣತದೆ.

ವೀರ:— Exactly. ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೂಡಿ ‘ವಿಜಯ ಶ್ರೀ’ ಎಂಬ ಮಡ್ಡಮ್ಮನನ್ನ ಗೆದ್ದು ತಂದಿವೆ ಯುದ್ಧ ಭೂಮಿಯಿಂದ. ನಿನ್ನ ಸವತಿ ಅಂದರೆ ಇಕೊ, ನನ್ನ ಕೆರಳಿನಲ್ಲಿ ಉಯ್ಯಾಲೆ ಆಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ನೋಡು, ವಿನನ ಜಡಿಯ ಮೇಲಿನ ಗಂಗೆಯಂತೆ. (ಮಾಲೆ ತೆಗೆದು ಹೆಂಡತಿಯ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತ) ತೊಗೊ, ನಿನ್ನ ಸವತಿಯನ್ನು ನಿನ್ನ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿಕೊ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಸವತಿ ಅಂದರೆ ಇದೇನೇ ! ಸಿಶ್—

ವೀರ:— ಸವತಿ ಅಂಬೋ ಮಾತಿಗೇನೇ ಭೂತ ಬಂತೇನೋ ಮೈಯಾಗ ಅನಿಸತದ. ಸವತೀನೆ ಬಂಕರಂತೂ ತೀರಿಯೆ ಹೋಯಿತು..... ಪ್ರಿಯೆ, ಈ ಯುದ್ಧ ವೀರರನ್ನು ಇನ್ನದರೂ ಸ್ವಾಗತಮಾಡು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಆಹಾ ! ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ರಕ್ತದ ಕಾಲಿವೆ ಹರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಲ್ಲವೆ ?

ವೀರ:— ಉ ಹೂಂ ! ಇದು ಮಾತ್ರ ಕೇಳಬೇಡ....ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯ ಅಹಿಂಸಾವ್ರತವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಈ ವೀರ ಒಂದಾದರೂ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೆ ?....ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಯುದ ವೆಂದರೆ ದ್ವಿತೀಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ—ನಿನ್ನ ವೀರಹಜ್ಜರದೊಡನೆ. ಹೆಚ್ಚೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೂಬಾಣಗಳನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಿರುವ ಈ ಮನ್ಯಧನೊಡನೆ ನಾನೂ ಇಷ್ಟು ದಿವಸ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಾಗಿ ಹೋರಾಡಿ ಇಂದು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ಮಿತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ವಿಜಯದ ಭೇರಿಯನ್ನು ಹತ್ತೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊಳಗಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಮಗೂ ಹಬ್ಬ ಬೇಡವೆ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಯುದ್ಧ ಮುಗಿಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ನೌಕರೀನೂ ಮುಗಿಯಿತು. ನಾಳೆ ಹೊಟ್ಟೆಗೇನು ?

ವೀರ:— ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೆ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರೇಶನ್ನಿನ ಕೂಳು ತಿನ್ನುವದಕ್ಕಿಂತ ನಿನ್ನ ಸ್ರೇವಾಲಾಸವನ್ನು ಕೇಳುವುದೆ ಈ ಬೆಂದ ಹೃದಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾದ ಆಹಾರ.

ಹೆಂಡತಿ:— ನಿಮ್ಮ ಮೂತಾಯಿರು. ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು ?

ವೀರ:— ಅಂದರೆ ? ನನ್ನ ಮಾರಿ ನೋಡಿದರೆ ನಿನಗ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬುವದಿಲ್ಲ ಅಂತಾಯಿಲ್ಲ ? ಈ ಯುದ್ಧ ವೀರನನ್ನು ನೋಡಿ ನಿನಗೆ ಹಸಿವೆ ಹಿಂಗುವದಿಲ್ಲವೆ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ನೀವೇನು ಯುದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತೀರೋ, ನಾಟಕದೊಳಗಿನ ಪಾಟುಮಾಡಿದ ಹಾಂಗ. ನಾಟಕ ಮುಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಹಾಗೇ.

ವೀರ:— ಖಡ್ಗವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ ಈ ವೀರನು ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ಎದುರಿಸುವನು....ಆದರೂ ನಾನು ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಯಾರು ಹೇಳಿದರು. ಮುಂಚೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆಗಿ ನನಗೆ ಹುಂಬರ ಹಾಗೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡು ಅಂದಿಯೇನು? ನಾನೇನು ಹದಿನಾರು ರೂವಾಯಿಯ 'ರಿಕ್ರೂಟ' ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಮಾಡಿಯೇನು?.... 'Pen is mightier than the sword'— ನೀನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಯೋ ಮುಂದೆ ಈ ಗಾದೆಯು ಮಾತು ಕಲಿತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ? ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡೋ ರಿಕ್ರೂಟಿಗಿಂತ, ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಕ್ಲಾರ್ಕರೇ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಂತ!....ಆದರೆ Combatant military clerk ಆಗಿದ್ದೆ ಅಂತ ಅಶ್ವವಾದ A. R. P feats ಎಲ್ಲಾ ಕಲಿತಿದ್ದೆ.... ಅಲ್ಲ, ನಾನು ಮಿಲಿಟರಿ ಅಕೌಂಟೆನ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾರ್ಕ ಆಗಿ ಹೋದದ್ದರ ಉದ್ದೇಶ ಆದರೂ ಏನೂ ಅಂತ ಮಾಡಿದ್ದಿ?.....ಫರ್ಡಕ್ಷಾಸ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಯ ವಾಸ್ತವಗಿರಿಗೆ ಸುದ್ದಾ ನಾವು, ನಾಲಾಯಿಕು. ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ವರ್ಷ ಮಿಕ್ಕಿದ್ದರಿಂದ ರೆವೆನ್ಯೂ ಅಂತೂ ಬ್ಲಾಕು. ಮತ್ತೇನು ಮಾಡಬೇಕು—ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಾ ಮಿಲಿಟರಿ ಖಾತೆ! ಜಪಾನಕ್ಕೆ ಓಡಿಹೋಗೋ ಅಂಥಾ ದೇಶದ್ರೋಹ ಈ ವೀರನಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸೇರಬೇಕೆಂದೋ ಸರ್ವಿಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಅಂತ. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಗೆ ಇದ್ದದರಿಂದ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ರಿಕ್ರೂಟ ಆಗದೆ, ಲೆಕ್ಕಿಗನಾಗಿ ಮಿಲಿಟರಿ ಅಕೌಂಟೆನ್ಸಿ ಸೇರಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೊರನಾಡಿನ ಜೀವನ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಚಯ ಆಯಿತು. ಹೊರನಾಡಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಪ್ರಚಾರ ಆಯಿತು..... ಅಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯ! ಸನ್ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿನಂತಲೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭಾ ಇತ್ತು ನಿನಗೆ ನೆನಪು ಅದೆಯೋ ಇಲ್ಲೋ?..... ಅದೇ ನೀನು ಮೊದಲುಗತ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಿ. ಹಸಿರು ಬಳೆ, ಹಸಿರು ಸೀರೆ, ಗುಲಾಬಿ ಗಲ್ಲ—

ಹೆಂಡತಿ:— ಧೂ ಸುಡ್ಲಿ, ಇದೇನು ಅಸಹ್ಯ!

ವೀರ:— ಇಲ್ಲ, ವಣಗು ಮಾಡತಾವಾಡತಾ ರೋವಾಂಛ ಬಂತು.—ರೋಮಾನ್ಸ್ ಅಲ್ಲ ಮತ್ತೆ. ಅಂದರೆ, ನಾನು ಹೇಳೋ ಉದ್ದೇಶ

ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೆ. ಕಾವ್ಯಪ್ರತಿಭೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಮ-
ಗ್ರೀನೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಮತ್ತೂ ವಿಧವೆಯ ಗೋಳು, ಬಡವರ ಗೋಳು,
ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಗೋಳು, ಕನ್ನಡಮ್ಮ ಗೋಳು, ಭಾರತ ಮಾತೆಯ
ಗೋಳು—ಅಂತೇ ಈ ಗೋಳು - ಗುಮ್ಮಟದೊಳಗಿನ ಪಾರಾಗಿ ಯುದ್ಧ
ಭೂಮಿಗೆ ಹೋದರ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯ ಖಣಿಯೇ ಹತ್ತಬಹುದು ಅಂದು-
ಕೊಂಡೆ....ಇನ್ನು ತೀಗೋ ದಿನಾ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ಕವಿತೆ ಮೊದಲು
ಮೂಡುತ್ತದೋ ಮುಗಿಲ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ಮೊದಲು ಮೂಡುತ್ತಾನೋ.....
ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಆಗಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಯಕ್ಷ ನ ಹಾಗೆ ಅರಣ್ಯರೋಧನ
ಮಾಡುತ್ತ ಚಾತಕದಂತೆ ನಿಸ್ಯವೂ ನಿನ್ನ ಟವಾಲಿನ ಮೇಘ ಮಾಲೆಗೆ ಬಾಯ್ತೆ-
ರೆದು ಕೂತಾಗ, ಮೇಘ ಮಾಲೆ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ - ಸಿಡಿಲು ಮಾತ್ರ ಬಣೆಯು
ತ್ತಿತ್ತು....ವೈಯಸಿ, ದಿನಾಲು ನಾನು ನಗಲಿರುಳೊ—Office time ನಲ್ಲಿ
ಕೂಡ—ಹೆಣೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೊಂಗನಸುಗಳಷ್ಟು ಸರಕಾರದವರು ಹಿಂದುಸ್ತಾ
ನದ ಬಗ್ಗೆ Post war plan ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾನು ನಮ್ಮ ಭಾವೀ
ದಾಂಸತ್ಯ ಜೀವನದ Post war plan ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ. ಯುದ್ಧೋತ್ತರ
ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕು,
ಪ್ರಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಎಣಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೆ.
ರಶಿಯಾ ದಿ ರೆಪು ಮಿತ್ರರಾಷ್ಟ್ರವಾದ್ಯರಿಂದ ಅದರ ಾಜಕೀಯ ತತ್ವಗಳನ್ನೂ
ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಿ-
ಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಾವು ಸಮತಾವಾದಿಗಳಾದರೆ, ನಾನಿನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯಾದರೆ
ನೀನು Supply Department ನಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಯಾವ
ಅಭ್ಯಂತರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನು ಮನೆಯ Kitchen department
ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು....ಎಲಾ! ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಕಿಚನ್ ಡಿಸಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ
ಬಂದೆನಲ್ಲ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಡಿಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಏಳಿ ಅಂದೆ.

ವೀರ:— ಹೌದು. ಅಂದರೆ ಅಲ್ಲ; ನಾನೀಗ ನನ್ನ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮ-
ಗ್ರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ನಲ್ಲ? ಆ ಕಾವ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಯಿಂದ ಇನ್ನ ತೆಗೆದುಕೊ
ನನ್ನದೇ War-time literature ಹೊರಡಿಸುತ್ತೀನಿ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮ್ರಾಜ

ದಲ್ಲಿ ಅಭೂತಪೂರ್ವಕ್ರಾಂತಿ!.....ಅಂದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾಕೆ? ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿ ಆದ ಮೇಲೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತಾನೇ ಕುಂಬುವದಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಕಾವ್ಯ ಮಾರಾಟ ಆಗಿ ಅಲ್ಲ, ಕಾವ್ಯ ಓದಿ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ಪಡೆದು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರಿಗೆ ಹಸಿವೆ ಆಗಿಲ್ಲೇನೋ.

ವೀರ:— ಆಹಾ! (ನೆನಸಿಕೊಂಡು) ಒಮ್ಮೆ ಒಂದು ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಾಂಬು ಹೀಗೆ ಹಾರಿತು-ಶಿಲೆ ಕವಿಯ ಆ ಕ್ಷಣಕ್ಕಿದ್ದರೆ Skylark ಬಿಟ್ಟು ರೆಕ್ಕೆಯ ಬಾಂಬಿನ ಮೇಲೆ ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೌದು, ನೀವೇನು ಶತಕೃತ್ಯ ಮಾಡಿದಿರಿ?

ವೀರ:— ಪ್ರಿಯೆ, ನಿನ್ನ ನಾಲಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉದ್ದ ಹೋಯಿತು, ಇರಲಿ. ರಶಿಯಾದ ಸಮತಾವಾದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತೀನಿ.....ನನ್ನ ನೌಕರಿ ಮುಗಿಯಿತು ಅಂತ ನಾನು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಯೆ ಆದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದು ಬಿಟ್ಟೆಯೋನು? D. S. P. ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ Vacancy ಬಿದ್ದರೆ ನನಗೇ ಮೊದಲನೇ Preference ಉ!.....ಯಾವ ಜಾಗೆ ಅಂದಿ? Constable ಅಲ್ಲ ಮತ್ತೆ, Clerical ಉ!....'ಲೆಕ್ಕಿಗ ಮಿತಾಕ್ಷರರು ಬೆಳೆದು ಮೆರೆದಿಹ ನಾಡು |....ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚೆಲುವ ಕನ್ನಡನಾಡು |'....

ಹೆಂಡತಿ:— ಇದೇ ನಿಮ್ಮ ಶೂರತನ ಹಾಗಾದರೆ.

ವೀರ:— ಹುಂ! ಶೂರತನಾ ಅಂತ. ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಜೀವ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡು ಪಾರಾಗಿ ಬಂದ. ನಿನ್ನ ಕುಂಕುಮ ಬಲ ಬಲವತ್ತರ ಇದೆ ಅಂತ ತಿಳಿ....ಒಂದು ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಅಫೀಸಿನಿಂದ ತುಸು ದೂರದಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಜಪಾನೀ ಬಾಂಬು ಬಿತ್ತು. ಏನು ವರ್ಣಿಸಲಿ ಆಗಿನ ಅಭೂತಪೂರ್ವವಾದ ಕರುಣಾಜನಕ ದೃಶ್ಯ! ತಕ್ಷಣ ಅಡ್ಡ ಬಿದ್ದು ಪ್ರಾಣಾಯಾಮ ಸುರುವು ಮಾಡಿದೆ. A. R. P. ಮಂತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಧ್ಯಾನಮಾಡಿದೆ. ಕುತ್ತು ಪಾರಾದೆ. ಈಗ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ನಿಂತೀನಿ....ಚಕ್ರವ್ಯೂಹ ವನ್ನು ಭೇದಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅಭಿಮನ್ಯು ಪುನಃ ಉತ್ತರೆಯ ಮುಖಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಅಭಿಮನ್ಯು 'V' for Victory ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ವಿಜಯದ ಬಾವುಟ ವನ್ನು ಹಾರಾಡಿಸುತ್ತ ಹಿಂತಿರುಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತರೆಯ ಯಾವ ಒಂಧು ಉತ್ಕಟ

ಹರ್ಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಉಹಿಸಬಲ್ಲೆಯಾ?...ಪ್ರೇಯಸಿ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗುವುದೆಂದರೇನು ಕಡಮೆ ಪರಾಕ್ರಮವೆಂದು ತಿಳಿದೆಯಾ?... ನಾನೇನು ಎರಡನೆಯ ಉತ್ತರ ಕುವಾರ ಅಂತ ಮಾಡಿದೆಯೇನು?... ಇವು ಹಿಂದಿನ ಕತೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಯುದ್ಧ ಅಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಕಮರ್ಷಿಯಲ್ ಯುದ್ಧ. Economic wars ಅಂತಾರ ಇವಕ್ಕೆ....ವೈರಿಗಳ ಸೆರೆಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ, ಜೀವ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರಿಗಲ್ಲಾ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಭಿನಂದನಪೂರ್ವವಾದ ಮೆಚ್ಚು-ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ನನಗೂ ಈ ಹಾರ ಹಾಕಿದವರು ಯಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿರುವಿ?...ವಿಜಯಪ್ರಿಯೊಡನೆ ನನ್ನ ರಜಿಸ್ಟ್ರರ ವಿನಾಹ ಮಾಡಿದರೇನೊ ಎಂಬಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಕಲೆಕ್ಟರರೇ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿಬಂದ ಯುವಕರಿಗೆಲ್ಲ ವಿಜಯ ಹಾರಗಳ ನ್ನುಪಿಸಿದರು. ಪ್ರಿಯೆ, ಸಾವಿನ ದನಡಿಯಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಬರುವದೆಂದರೇನು ಸಣ್ಣ ಮಾತಿ?...ಇಷ್ಟೊಂದು ಗೌರವಾರ್ಹನಾಗಿ ನಾನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಾಗಿಲು ಬಡೆದರೂ ಬೇಗನೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮನುಂದಿರದ ಬಾಗಿಲವನ್ನು ತೆರೆಯ ಲಿಲ್ಲ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಲಿ, ಮೈ ತೊಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೆ.

ವೀರ:— ಹಾಗಾದರೆ ಪ್ರಿಯೆ, ಮೈ ತೊಳೆದು ಸಿರ್ಸಲವಾದ ಅಂತಃ ಕರಣದಿಂದ ಈ ನಿನ್ನ ಶೃಂಗಾರ ದೇವತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇಮದ ಚಾಮರದಿಂದ ಆರಾಧಿಸಲಾರೆಯಾ? (ಹಾರ ತೆಗೆದು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯುವನು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಆಯಿತು, ಯುದ್ಧ ಪರ್ವ ಮುಗಿಸಿರಿ. ಇನ್ನು ಶಾಂತಿ ಪರ್ವ ಅಂತ ಮನೆಹಿಡಿದು ಕೂಡಿರಿ.

ವೀರ: . ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸ್ತ್ರೀ ಪರ್ವ ಅಂತ ನೀನು ನನ್ನ ಕೊರ ಳಲ್ಲಿ ನಗಾಲೆ ಹಾಕು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಮಾಲಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬಂದ ಈ ವೀರ ಅಭಿಮನ್ಯುವಿಗೆ ಈ ಸಿರುತ್ತರೆಯು ಹೊನಗಾಲೆ ಹಾಕುವಳು.

ಯು. ಟಿ. ಸಿ. ಪರಿಷತ್ತು ‡

ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರಗಳು:

೧. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ:— ಮೈಸೂರಿನ 'ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೇಫೆ' ಯ ಒಡೆಯರು—ಪರಿಷತ್ತಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು. ಸುಮಾರು ೫೦ ವಯಸ್ಸಿನ ದುಂಡು ನೋರೆಯ ಮುಂಬುಗಲ್ಲದ ಜೊಂಡು ಮೀನೆಯ ಆಜಾಸುಭಾಹುಗಳು.

೨. ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ 'ಅನಂದ ಭುವನ'ದ ಮಾಲಕರು.

೩. ಹಂಪಿಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:— ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ 'ಪ್ಯಾರಿಸ ಇಂದೂ ಓಟಿ' ನ ಒಡೆಯರು.

೪. ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯರು:— ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿ, 'ಶ್ರೀ ಕ್ರಿಸ್ತ್ ರೆಸ್ಪೊಂಟಿ' ದ ಒಡೆಯರು.

೫. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:— ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ 'ಮಾರುತಿ ವಿಲಾಸ' ಮಾಲಕರು.

೬. ನರಹರಿಯಾಚಾರ್ಯ:— ಡಾವಣಗೆರೆಯ 'ಬೊಂಬಾಯಿ ಟೀ ಕ್ಲಬ್' ನ ಒಡೆಯರು—ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು, ಸ್ಥೂಲಕಾರ್ಯರು.

೭. ಕವಿ ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಪೊಟಿಲ್ ಮುಖಜರು. ಗೌರವ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು.

(ಇವಲ್ಲದೆ ಸೊಲ್ಲಾ ಪೂರ, ತೆರಿಗಿ, ಲೋಯಾ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಹರಿಹರ ಮುಂತಾದ ರೇಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಷನ್ ರೆಸ್ಪೊಂಟಿಗಳು ಮಾಲಕರೂ ಉಳಿದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅಲಂಕಾರ ಶ್ರೋತೃಗಳಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದಾರೆ.)

[ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಾಡುವರು]

‡: ಸಿವಾಜಿ ಪರಿಷತ್ತು, ಯುನೋಪರಿಷತ್ತುಗಳು ನಡೆದ ಕಾಲಕ್ಕೇ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ದಕ್ಷಿಣ ಕರ್ನಾಟಕಗಳ ಸೀಮಾ ರೇಖೆಯಂತಿದ್ದ ಹರಿಹರದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಡುಪಿಯ ಟೀ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆಯಿತು ಅದರ ಬಂದು ಅಧಿವೇಶನದ ಚಿತ್ರ ಇದು.

ಉದಯನಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ಕೃಷ್ಣನ ನಾಡು
ಉಣಿಸುತಿನಿಸಿನ ನಿಧಿಯು ಸೊಗಸು ದೋಸೆಯ ಗೂಡು || ಪ ||

ಬಾವನ್ನದುಸಿರೆ ಮೀರಿಸುವ ಮೈಸೂರ ಪಾಕು
ಆ ಜಲಧಿಯನೆ ಜಿಗಿದ ಇಡಲಿ ವಡೆಗಳ ಸೊಂಕು
ಭಾಜಿಯಿಂ ಕಾವ್ಯರಸಗಳ ಮೀರಿಸಿದ ಪಾಕು
ಭೋಜನವೆ ಬೇಡವಿವ ಭಾರಿ ಬೊಂಡವ ಬೇಕು || ೧ ||

ಲೆಕ್ಕಗರ ಸೋಲಿಸುವ ಹಿರಿಯ ಉದರಿ ಬೀಡು
ಜಕ್ಕಣನ ಶಿಲ್ಪಿದಚ್ಚಿನ ಚಕ್ಕುಲಿಯ ಗೂಡು
ಮಧ್ಯಮತವನು ಸಾರಿದವರಿಗಿದು ತವರೂರು
ಬಕ್ಕಣವ ಬರೆದನಿಸಿ ಸಿರಿಯ ನಲಿಯುವ ತೇರು || ೨ ||

ಕಾಸೇರಿಯಿಂದ ಗೋದಾವರಿಯ ಕಟ್ಟೊಡ್ಡದು
ಆಸೇರಿ ಹಿಮಚಲವ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ಕುಲನಾಡು
ಆವಗಂ ಕಬ್ಬಿಗರ ಸ್ಫೂರ್ತಿಸುವ ಚಹ ನೋಡು
ಕಾವ ಉಡುಪಿಯ ವೀರ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನಾ ಬೀಡು || ೩ ||

ಕವಿ ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರು: - (ಎಪ್ಪದ ಸಂತು) ಮಹಾಸೇ-

ಯರುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಲ್ಪಮತಿಯಾ ಒಂದು ಏರ್ಪಾಡನೇ. ಏನೋ ಅಳಲಿ ನೀವಾ
ಅಂತಾ ನಾನೂ ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೊಂತಾ ಸುಗಂಧ ಕಟ್ಟಿ ಸಂತಿದ್ದೇನೆ.
ಉಪುಪಿಯ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮೇಲೆ, ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದರ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿ ಆರುತಿಯ
ಹಾಡುಗಳನ್ನು ನಾನು ರಚಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸತ್ಯ ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಎಲ್ಲಾ
ಅಚ್ಚಾನೂ ಹಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಮ್ಮತ್ತು, ಒಂದು ಮನಾಲಿ ಮೂಗಂತಾ
ಕಡಮೆ --- ಒಂದಾನೆ ಮೂರ್ಕಾಸು ಮಾತ್ರ. ಕಳೆದ ಐವಾರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ
ಪ್ರತಿವರುಷ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯುವಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ನಾನು
ಹೋಟ್ಟು ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾನೂ ಮಾಡಬೇಕು
ಅಂತಾ ಸದ್ಭಾವಿ ತೋರ್ತಾ ಇದೆ. ಏನೋ ಶ್ರೀಹರಿಯ ಪ್ರೇರಣೆ, ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ
ಸುದೈವ, ಈ ಸಲ ನಾನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಕಾವ್ಯಗೋಷ್ಠಿಯಲ್ಲಿ
ಒಂದು ನಾಡ ಕವನ ಕಟ್ಟಿ, ಯಮಕಿನಿವ ಗಮಕಾ ಮಾಡ ತೋರಿಸಿದೆ.

ಆ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೊಂದು ಮೆಡ್ಲಾ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. (ಎದೆಗೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡದ್ದನ್ನು ತೋರಿಸುವನು.) ಇದೇ ಈಗ ಈ ಇಬ್ಬು ಬಾಲಕರು ಏನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೊಡಲ್ಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸಿದರಲ್ಲಾ ಅದೇ ಕವನಾ—ನಾನೇ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡ್ತೀ. ಜಗತ್ತಿನೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳಕು ಆ ವಿಶ್ವಜೋತಿಯ ಪ್ರತಿನಿರಳು ಅನ್ನೋಹಾಗೇ ಗಮಗನ ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಇದೇ ಧರ್ಮಿಯ ನಾಡಕವನಾ ಕಟ್ಟಿದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ವತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ..... ಕಂತಾ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿದ್ದೆ ನಾನೇ ಹೇಳಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಪೀಠನಾ ಅಲಂಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು:— (ಎದ್ದು ನಿಂತು ರೀವಿಯಿಂದ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಟಿ ಬೀರಿ, ಕೈಯೊಳಗಿನ ಘಾಸಣಸನ್ನು ಹಿಡುವರು) ಮಾನ್ಯರೆ, ಮಹನೀಯರೆ, ಸಮಾನಶೀಲರೆ, ಕಾಂಕ್ಷೇಡುಗಳೇ,—ಈ ಹೊತ್ತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಉಡುಪಿಯ ಕ್ಲಬ್ಬುಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನಕ್ಕೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಈ ಹೃದಯ ಮುಂದೆ ಬರತು ಇದೆ. (ಹೊಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು) ಹರಿಹರೇಶ್ವರನ ನಾಡ್ವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ದ್ವೈತಾನುಯಾಯಿಗಳೆಲ್ಲಾ ದ್ವೈತ ದೇಹಿಗಳಾವರೂ ಅಷ್ಟೈತ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಬೆರೆತಿರ್ದೇವೆ. ಹರಿಹರ ಪ್ರಾಚೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೀಡು, ತುಂಗಭದ್ರೆಯ ಮೈತೊಳೆವ ಭದ್ರವಾದ ಸೆಲ..... ಇದು ಕಲಿಯುಗ, ಕ್ರಾಂತಿ-ಕೋಲಾಹಲಗಳ ಯುಗ. ಜಗತ್ತಿನ ರಂಗ-ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬರಿ ಯುದ್ಧ ಪರಿಷತ್ತುಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಕೂಲಿಕಾರರಿಂದ ಕವಿಜಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ವರೆಗೆ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಶ್ವಾಸರೋತಭತ್ತಗಳಂತೆ ಉರಿಯುವಾಗುತ್ತಲಿವೆ—ನಮ್ಮ ಕವಿವುಂಗವ ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರು ಹೇಳಿ ಕಂತೆ ನಾವೂ 'ಉರಿಯುವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿ ಕೃಷ್ಣನ ನಾಡು' ಎಂದು ಯಾಕೆ ಹಾಡಬಾರದು? ನಮ್ಮಷ್ಟು ಪ್ರಸಂಜೆ ಸುತ್ತಾಡಿ ದವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉಡುಪಿಯ ಹುಟ್ಟುರು ಬಿಟ್ಟು ಆಸೇತು ಹಿಮಾಚಲದ ವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದೇವೆ ನೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಸೀವ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ತು ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಬಂಧುಗಳು ಆಶ್ರಮ ತೆಗೆದಿದ್ದರು. ಅಂಥ-ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಅರುಣ ನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆಗಳು ತಲೆತಲೆಯಿಂದ ವಾಸಮಾಡಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೂಡಾ ಮರೆತು, ತಿಲಗು, ಮರಾಠಿ, ಅರುವು ಮಾತಾಡುತ್ತಿ

ದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಹಸಾ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಏನು ಬೇಕು ? ನಾವೂ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬೇಕು, ನಾವೂ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬೇಕು — ಪುಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬಾರದು. “ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ” ಬರುವ ಮೊದಲು “ ಉಡುಪಿಸ್ತಾನ ” ನಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇವೆ..... ಹ! ಹ! ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಭಾಷಣ ಇನ್ನೂ ಅಚ್ಚಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಪ್ರೆಸ್ಸುಗಳದೊಂದು ತುಂಬಾ ತೊಂದ್ರೆ, ಸ್ನಾನಿ, ತುಂಬಾ ತೊಂದ್ರೆ. ನಮಗೆ ಬಿಲ್ಲು-ವಾನತಿ-ಪುಸ್ತಕ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ತುಂಬ ಪ್ರಯಾಸ. ಸಿಕ್ಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಾದರೂ ಸುರ್ತಿಗೆ ಅಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಮಾರಾಯಾ, ಅವನಿಗೆ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವತಿಯಿಂದ ಆಭಾರಮನ್ನಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ..... ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಆರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ವಿಗ್ನಾಸನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.....ಮೊದಲು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ, ಆಗಿಂದ ಭಾಷಣ.

(ಎಲ್ಲ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೂ ತಂತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗಳ ಹೆಸರುಗೊಂಡು ಆ ವತಿಯಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— (ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಎದ್ದು ನಿಂತು) ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಅಚ್ಚು-ಮೆಚ್ಚಿನ ಸಹೋದರ (ಶ್ರೀ. ಧೃಕ್ಷರಿಗೆ) ಸಹೋದರರಷ್ಟೇ ತಾನೆ ? (ತುಂಬಾಕು ಬಾಯ್ತುಂಬ ಬರಲು ಹೋಗಿ ಉಗುಳಿ ಬಂದು) ಏನೋ ಸುದೈವಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಉಜ್ವಲ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿಯೇ ಬರೆಯಿಸಿ (ನಾಲಿಗೆ ಕಚ್ಚಿಕೊಂಡು) ಅಂದರೆ ನಕಲು ಮಾಡಿಸಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.....ನಿಮಗೆ ಅಚ್ಚಾದ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವದರಿಂದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನಷ್ಟೇ ಹೇಳಿ-ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.....ನೀವೆಲ್ಲಾ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಕೊಲ್ಲಾಪುರಾ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರಾ, ಹೈದರಾಬಾದು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮೊದಲಾದ ಕನ್ನಡ-ಮ್ಮನ ಗಡಿನಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ.....ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೆಫೆ ಎಂದರೆ ಸತತವಾಗಿ ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ—ಅದರ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ನೆರವೇರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಿಜ್ರಭಣಿಯಿಂದಲೇ ಮತ್ತೆ — ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ಕೆಫೆ ಸತತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.....ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮ, ಅಯ್ಯೋ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಮ್ಮ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಳಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಬಾಡಿದ ಕೊಡಬಳಿಯಂತೆ.....ನಾಲ್ಕು

జనరు కూడి ఒందే ప్లేటు బక్కరిసలిక్కే కూతరే ఘేగాగబేకే హాగే నమ్మ కన్నడమ్మ హంచీమోగిద్దాళి. చట్టి ఒందేడి, పల్కా ఇన్నోందే డిగి, టో(సే నాల్కు కడిగి..... (మండ్రిగ్గి ఎత్తి) కనాటక ఏకే-కరణవాగువదే కన్నడమ్మన హణేయల్లి బరదిద్దరే అదు నావు ఓట్టి ఒడేయిందలీ ఆగబేకు. కనాటకదల్లి టుడుపి-మంగళూరు ఓట్టి నవరు బందు శ్రమనహిసి యావ ఒందు టురుపిసింద కేలస మాడుత్తి ద్దారో అదను బేరే యారు మాడుత్తిల్ల అంత ఘేళలు నిమ్మేల్లర వతియింద ననగి బహు అభిమాన అంబోదు అనిసుత్తది.....

నమ్మక్క కష్టజీవిగలు యారు? కనాటకదల్లి టేద్యోగి-కరణవాగ బేకాదరే కేవల నమ్మ టుద్యోగవన్నే స్వీకరిసబేకు. అందరేనే బండ్వాళిల్లదే కన్నడమ్మన సేవే మాడలిక్కే బరుత్తది. బండ్వాళిల్లదే నమ్మ టుద్యోగ అంద మేలే బండవాళశాహిగళన్న బగు బడియో సేవేయూ నమ్మింద ఆగుత్తది. ఇత్తిడిగేనో సాహితీగళు--హాగే నిత్య బరొ బూయం టుద్దరి గిరాకెగళాద కేలవు సాహితీగళు మాతా-డుత్తా ఇరుత్తారే—శ్రమజీవిగళ టుద్ధారక్కాగి సాహిత్య బరియబేకు అంతిద్దారంతే! సంతోష. ఇదక్కాగి నావు ఒందు అభినందనపర గొంతు వళియన్న సాహిత్యపరిషత్తిగి కళిసోణ నావు కష్టజీవిగళు అంతా ఘేళలిక్కే ననగి తుంబా ఘేమ్మ. యావ ఫ్యాక్టీగళు, యావ మిల్సు, యావ స్కూల్సు నమ్మ హాగే దుడిమి మాడతావే? నిత్య నావు ఎద్దే కేళిగళన్న ఎబ్బిసుత్తేవే. తుముతుము నసుకినల్లి బందు ఘోటిలా ప్రవేర మాడిరి. నేర అడుగే మనేగే ఘోగిరి—ఒబ్బ దోసే ఘుయ్యత్తానే, ఇన్నోబ్బ నాళిన ఘిట్టు రుబ్బుతానే, మత్తోబ్బ టుండి కట్టుతానే.....ఇమ్మోందు తిండితిర్థగళన్న సిద్ధ పడిసిదరూ కర్మ మాడియూ అనాసక్తియన్న వహిసువ ఘోగియంతే ఒందన్నా రుచి నోడదే ఇరువరు. చిక్క చిక్క బాలక మాణిగళు కప్పు బసిగళ కింకిణి నాదదోడనే తన్న బకేటా కేయల్లి తేగిదుకొండు స్వానిటిరి ఇన్నవేక్చరనాగి నింతిరుత్తానే.....పుట్టి పుట్టి ఎళియ మక్కళు శాలిగి

ಹೋಗೋದಿಲ್ಲ - ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ; ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ !.....ಇದೇ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಣಿಯಾಗಿದ್ದವರು ಈಗ ಕುಬೇರರಾಗಿ ನಮ್ಮೆದುರಿಗೇ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೇ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೀಗೆ ಕೃತಘ್ನರಾಗಬಾರದು. ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ನಾನು ಹೇಳೋ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಇಂದರೆ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ನಾಗಿ ಬದುಕು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲೇ ಏನು ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.....ಒಂದು ಹೋಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕುಟುಂಬ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಹಾಗೆ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕವೇ ಒಂದು ಹೋಟ್ಟು ಅಂತ ಆದಾಗ, ಆ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡಕುಲ ಒಂದು ಅಂತ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ನಮಗೂ ಹೆಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತದೆ.....ಹೀಗೆ ಮಾಕ್ಕು, ನಿರ್ಬಿ ವೊದಲಾದವರ ತತ್ವಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು--ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡೂ ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮತಗಳನ್ನು ಬಿಡದೆ--ಸಮತಾವಾದ, ಸೋಶಿಯಾಲಿಝಂ,--ಕಮ್ಯುನಿಜಂ..... (ಮರೆತು ಪುಸ್ತಕ ತೆಗೆಯಲು ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಬಿಟ್ಟು) ಫ್ಯಾಶಿಝಂ--ಹೀಗೇನೋ ಎಲ್ಲಾ ಇಸುಮುಗಳು ಅಂತಾರಲ್ಲಾ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಾಂತಿಸಂಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಕೈಚಾಚಿ ನಿಂತ ಸಮಾಜ ಅಂದರೆ ಉಡುಪಿಯ ಸಂಘಗಳು ಅಂತಾ ಹೇಳಿ.....ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕಾದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕುರಿತು ನಾವು ಮೊದಲು ವಿಚಾರವಿಸಿಮಯ ಮಾಡಿ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗೋಣಾ ಅಂತ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ..... (ಸ್ವ. ಧ್ವನಿ) ಧ್ಯಾಂಕ್ಸು ಅಂತಾ ಒಟ್ಟು ಕೊನೆಗೇ ಹೇಳಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ? ಆಗಬಹುದಲ್ಲವೆ? (ಅವರು 'ಆಗಬಹುದು' ಎಂದು ಗೋಣು ಹಾಕುವರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವರು)

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:—ವರವ್ರಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ನಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಪರಕೀಯರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೆ ರಕ್ಷಾಕವಚವಾಗಿ ಒಂದು ಭದ್ರವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಮರಾಠೀ ಜನರು ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರದ ನಮ್ಮ ಹೋಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಸಾಮಾನುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನಾವು ಆಚ್ಚಗನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬೇಕೋ ಇಲ್ಲವೇ ಪರಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೋ ?

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:—ಊಹಾಂ—ಅದಾಗದು, ಅದಾಗದು. ನಮ್ಮ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಮಾರುತೀ ನಿಲಾಸಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಯ ಜನರು ಬರ-

ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ತಿಂಡಿಗಳ ರುಚಿಯೊಡನೆ ಕನ್ನಡದ ರುಚಿಯೂ ಹೊರನಾಡಿನವರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿ. ಹೀಗೆ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಚಾರ ನಾವು ಉಡುಪಿಯ ಜನರು ಮಾಡುವಷ್ಟು ಯಾವ ಸಂಘಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ಮಾಡಲಾರರು ಅಂತ ನನ್ನ ನಂಬಿಕೆ.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅಂತಲೇ ನಾನೂ ಕೇಳಿದ್ದು, ದೋಸೆ ಅಂಬೋ ಮಧುರವಾದ ಸೊಗಸಾದ ಹೆಸರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ವರೆಗೂ ಅಮೋಘವಾಗಿ ಅಂತಾರೆ. ಇದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅಪಾರ್ಥವಾಗುವವರಿಂದ ಈ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾರೂ ಉಚ್ಚರಿಸಬಾರದು.

ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ನಮ್ಮ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬರುವ ಹಿಂದೂ ಕನ್ನಡ ಜನಗಳು ಕೂಡ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಮಾ ಅಂತಲೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೇನೋ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲಂಕಾರ ಅಂತ ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಶಬ್ದದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧಕರಿಂದ ವಿಚಾರ ಆಗಬೇಕು.

ಆಂಜನೇಚಾರ್ಯ:— ಆಹಾ! ಸೊಗಸಾದ ವಿಚಾರಾ!

ಸೊಗಸಾದ ವಿಚಾರಾ! ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಮಾ-ರೂಪಕ-ಉತ್ತೇಕ್ಷೆಗಳೆಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಘನವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವದು ಅಲ್ಲವೆ?

ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಾಚಾರ್ಯ:— ಇದ್ದೋಡ್ಡಿ ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯರೆ, ಉಪಮಾ ಇದರ ಅವಭಂಶ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಅಂದಿರಿ—ಮಹಿಮಾ ಇದರ ಅವಭಂಶ ಮೆಂತೆಹಿಟ್ಟು ಅಂತಿರೋ?

ವೇದವ್ಯಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಅದು ಹೋಗ್ಲಿ. ನಮ್ಮದು ಇನ್ನೊಂದು ಸೂಚನೆ. ಹೋಟೆಲಿನ ಹೆಸರು ಇಡೋವಾಗ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು 'ಮದ್ರಾಸ ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್' ಅನ್ನುವದು, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದವರು 'ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಓಟಲ್' ಅನ್ನುವದು ಉಚಿತವಲ್ಲ. ಆಯಾ ಸ್ಥಳವಾಚಕ ನಾಮಪದಗಳನ್ನೇ ಚೋಡಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಬೋರ್ಡು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ-ಧಾರವಾಡದವರು ಹೊರಪ್ರಾಂತದವರಿಗೆ ಭಾಷಾದೋಷವಾಗದಂತೆ ಬೋರ್ಡು ಬರೆದು ಕಳಿಸಬೇಕು.

ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮರಳಿ ಬಂದ ಯೋಧರಿಗೆ ಹೊಸ ಉಪಹಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸ

ಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಉಡುಪಿಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ತಿಂಡಿ-ತಿನಿಸುಗಳ ಒಂದು ಸಂಪೋಧನ ಕಚೇರಿ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.

ಹೈಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:- ಬಳ್ಳಾರಿಯಂಥ ಗಡಿನಾಡ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಓಟ್ಟಿಗೆ ಬರೋ ಅನೇಕ ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಅಂತ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು. ನಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಯ ಮಗಲಿಗೆ ಒಂದು ಹಿಂದೂ ಮಿಲಿಟರಿ ಹೋಟೆಲುಂಟು. ಎಷ್ಟೋ ಜನ ನಮ್ಮ ಹೋಟೆಲಿಗೆ ಬಂದು 'ಕಟಾಲೆಟ್' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಆಮೆಟ್' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಕರಿ' ಕೊಡ್ತಿ, 'ಬಿಳಿ' ಕೊಡ್ತಿ ಅಂತಾ ಕೇಳತಾರೆ. ಇಲ್ಲಾಂದರೆ ಈ ಗಡ್ಡವ ನಾಬಿಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೋಗದೆ ಇಲ್ಲದ ತಂಟೇನೇ ಹೂಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಕಟ ಅಂದ್ರೆ ನಾವು ರೇಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೈ ಸ್ಟೇಷನ್ ಸಂಗೀತ ಹಾಡ್ತಿದರೆ, ಅವರು ದಿಲ್ಲಿ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಮಾಲಿ ಸಂಗೀತ ಹಾಡ್ತಿದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆಲಾಪ-ವಿಲಾಪ ಕೂಡಿ ಬೇತಾಳ ಕುಣಿದಂತೆ ಆಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಜಿನ್ನಾ ನಾಯೇಬರನ್ನ ನಮ್ಮ ಸಮ್ಮೇಳನದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನೌಹಾರ್ಡ್ ಬೆಳೆಸಿಕೊಡಬೇಕು, ಒಂದು; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನ ದೂರ ಅಟ್ಟಬೇಕು.... ಅಥವಾ ನಾವೇ ಕಂಬಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು.... ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳದೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿಚಾರಾ ಅನ್ನೋದು ನಡೀಬೇಕೂ ಅಂತ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ.

ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:- ಇದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಸೂಚನೆ ನನ್ನದು. ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಂತಾ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಡತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಸರ್ವಜನ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ಉಪಹಾರ, ಫಲಹಾರ, ತಿಂಡಿ-ತೀರ್ಥಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಕಸಿಗಲಿಗಿಂತ ಮಿಗಿಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಸರ್ವಜನ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತಗೊಳಿಸುತ್ತ ಬಂದವರು ನಾವು. ಆದರೆ ಅದೇ ಸರ್ವಜನ ನಾಲಿಗೆ ಹೋಟ್ಟಿನ ಮಾಣಿಗಳು ಎಂದೊಡನೆ ಅವರೇಳವ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸರ್ವಜನ ಸಮತಾವಾದದಲ್ಲಿ ಈ ತಾರತಮ್ಯಭಾವವಿರಬಾರದು. ತಾರತಮ್ಯವನ್ನೊಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಮಧ್ಯಾಚಾರ್ಯರು ಕೂಡ ಉಡುಪಿಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇಂದಿನ ಸರ್ವಜನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಉಡುಪಿಯ ಹೊಟ್ಟೆ ಅಡಿ-ಗಲ್ಲು ಎಂದರೆ ಏನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ನಡೆ-ನುಡಿ, ಉಡುಪು-ತೂಡು ಇವುಗಳ

ಸಂತೆ ನಡೆಯುವುದು ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ. ಹೋಟ್ಟಿನ ತಿಂಡಿ-ತಿರ್ಥಗಳಿಲ್ಲದೆ ಯಾವ ಸಮ್ಮೇಲನದ ಯಂತ್ರವೂ ನಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ನಿರ್ವಾಣವಾದುದು ಹೋಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಯೇ! — ಆದುದರಿಂದ ಹೋಟ್ಟಿನ ಮಾಲಿಕರಿಗೂ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಯಾವದೇ ಉಚ್ಚ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಪಟ್ಟ ದೊರೆಯಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ವರುಷ ಇದಕ್ಕೂ ಕಠಿಣವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿ ವಾಸಾದೀತು ಎಂದು ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕಬೇಕು.....ಮತ್ತು ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಭೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೇ ಎಷ್ಟೋ ಮಾಣಿಗಳು ಆಮರಣ ಅನಿವಾರ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ದುರ್ಘಟನೆಯ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದೂ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಸರಿ, ಎಲ್ಲ ಸೂಚನೆಗಳೂ ಸಾಮಾಹಿಕವಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿವೆ ಅಂತಾ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ನನಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲಕೆಲವು ಹೊಸ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಿದೆ. ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಕ್ಲೀನರಾಗಳಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಅವರೂ ಕುಟುಂಬಿಗಳಾಗಿ ಮನೆತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರೋ ಹಾಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಅಂತಾ ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:— ಹಿಯರ್-ಹಿಯರ್ ! ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮಂಥ ಮೇನೇಜರಂಗೂ ಮಾಣಿಗಳಿಗೂ ಪ್ರಾವಿಡೆಂಟ್ ಫಂಡ್ ಮಧ್ಯದ ನೌಕರನಾಗಲಿ ಲಾಭ ದೊರೆಯಬೇಕು.....ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಒದಗದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ವಧುಗಳು ದೊರೆಯದೆ ನಾವೇ ಕೈಯಿಂದ ಅನ್ನ ಕುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಬ್ಬಲಿಗಳಾಗಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.....ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮಂಥಹ ಒಡೆಯರು ನಮ್ಮನ್ನು ಜಾಮಾತ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಗತಿಯೇನು ? ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಗಳ ನಟರೂ ನಮ್ಮಂತಹ ಮಾಣಿಗಳೂ ಬೇಗನೆ ಸಂಸಾರ ನೌಕೆಯನ್ನೇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀನಿವಾಸಾಚಾರ್ಯ:— ಸ್ವಾಮಿ, ಹೋಟ್ಟು ಇಟ್ಟವರು, ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ, ಖಾನಾವಳಿ ವ್ಯವಸಾಯ ವಗೈರೆ ಏನೂ ನಡೆಸಬಾರದು. ಅಡಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಕೊಂಡಿವೋ, ನಮ್ಮ ಹೆಂಡ್ತು ಸಹಾ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಲೇಮುಂದೇ ಕೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು: - ಸರಿ, ಇನ್ನೇನಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳಿವೆಯೇ ?

ಅಂಜನೇಯಾಚಾರ್ಯ:--- ಸೂಚನೆಗಳೇನು ಸ್ವಾಮೀ, ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಂಡಹಾಗೆ, ಜಡೆಗಟ್ಟಿದ ತಲೆಯಿಂದ ಹೇನುಗಳು ಬರುವಹಾಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು ಬಂದೇ ಬರುತ್ತವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:---ಈ ಮೊದಲೇ ತಯಾರಿಸಿದ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಓದಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಈಗಾದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕುಹೂಂ, ನರಹರಿ ಆಚಾರ್ಯ ಓದಿರಿ.

ನರಹರಿ ಆಚಾರ್ಯ:---ಈಮೊದಲೇ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾದ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು: -

೧ ರೇಲ್ವೆ ಸ್ವಾಲಿನ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಗೂರೊಳಗಿನ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೇ ಧಾರಣಿ ಇರಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯಗಳ ಧಾರಣಿ ನಿರ್ಣಯ ಉಡುಪಿಯ ಕೇಂದ್ರಪರಿಷತ್ತಿನಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣತಾಪೆಯಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ವಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಲೋಂಡಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿ:---ಅದು ಹ್ಯಾಗೆ ಶಕ್ಯವಿದೆ ಸಾರ್ ? ರೇಲ್ವೇ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ತೆತ್ತು ಪ ವರವಾನವೆಷ್ಟು ?

೨ ಸತತವೂ ಜನತಾ ಜನಾರ್ದನನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಟೂಂಕಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ತೋಳೇರಿಸಿಕೊಂಡು ನಿಂತವರೆಂದರೆ ಉಡುಪಿಯ ಹೋಟ್ಟುನವರು. ಕಾರಣ ಎಲ್ಲ ಹೋಟ್ಟುಗಳು ವಾರದಲ್ಲಿ ಏಳೂದಿನ, ದಿನದಲ್ಲಿ ೨೪ ತಾಸೂ ತೆರೆದಿಡಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದವರು ಸಕ್ರೀಕೋರಾ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯ ಒಯ್ಯತಕ್ಕದ್ದು.

೩ ಈಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಹಿಟ್ಟಿಗಿಂತ ತೌಡಿನಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಹಿಟ್ಟ್ಯಾಮಿನ್ ಇರುವದೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಇಡ್ಲಿ ದೋಸೆಗಳನ್ನೂ ತೌಡಿನಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

೪ ದುಡ್ಡಿಗೆ ಸಿಗಲ್ ಚಾದಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಇಡಬಾರದು.

೫ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂದರೆ ಡಾಲ್ಡಾದಲ್ಲಿಯೇ ತಯಾರಿಸಬೇಕು. ಎಣ್ಣೆಯ ಸಾಮಾನುಗಳಿಗೆ ತುಪ್ಪದ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟರೆ ತಪ್ಪು ದಂಡನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುವದು.

೬ ಪ್ರತಿನವರು ಸಾಹಿತ್ಯಸಮ್ಮೇಲನದ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೋಟ್ಟುಗಳ ಪರಿಷತ್ತೂ ನಡೆಯಬೇಕು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಹೋಟ್ಟುಗೂ ಇರುವ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಈಗಲೇ ಹೇಳಿ ಆಗಿದೆ.

೭. ಬಾಲಕವರ್ಗದ ಮಾಣಿಗಳಿಗೆ ರಾತ್ರಿ ಶಾಲೆ ಹಾಕಿ ತಿಂಡಿ-ತಿನ್ನುಸುಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದೇ ಉದುಪಿ ಸಾಕ್ಷರತಾ ಪ್ರಚಾರ.

೮. ಪರಸ್ಪರ ಹೋಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ನಡೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ.—

೯. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಟ್ಟಿನವರು ಗ್ರಾಮೋಫೋನ್ ಬಿಟ್ಟು ಒಂದೊಂದು ರೇಡಿಯೊ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೦. ಉದ್ದರಿ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ಬಂದು ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಉಳಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು:—ಒಕ್ಕೂರಲಿನಿಂದ ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಠರಾವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಗೈಯಿಲ್ಲ. (ಗೊಂದಲವೇಳುವದು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಶಿಸ್ತು ! ಶಿಸ್ತು !! ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಸ್ತು ಪಾಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಕನ್ನಡಮ್ಮನ ಅಪಮಾನ.

ಲೋಂಡಾ ತೆಲಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು:— ನಮ್ಮ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೀವು ಒಮ್ಮತ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಅಂತೀರಿ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಎಲ್ಲ ಸಮ್ಮೇಲನಗಳಲ್ಲಿ ಠರಾವಳಿ ಆಗುವದೇ ಹೀಗೆ. ಮುಂದೆ ಸಾಗುವದೇ ಬೇರೆ ! ಕಾರಣ ಈಗ ಅವೆಲ್ಲ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ತಕರಾರು ನಡೆಯಲಾರದು. ನಡೆದರೂ ಅವು ಬಹುಮತದಿಂದಲಾದರೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಲೆ ಬೇಕಾಗುವದರಿಂದ ನೀವು ಮೌನ ತಾಳಲೇ ಬೇಕಾಗುವದು.

ಹಯಗ್ರೀವಾಚಾರ್ಯ:— ಆದರೆ ಈ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳು ಒಮ್ಮತದ ಯಾವಾಗ ಪಾಸಾಗಿವೆ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಯುದ್ಧ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೆ ಪಾಸಾಗಿವೆ ಸ್ವಾಮಿ. ವರುಷ ವರುಷವೂ ಮತ್ತೆಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸಾ ಠರಾವು ತರಬೇಕು. ಈ ಸಲ ಬಂದ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿದರೆ ಆಯಿತು.

ನರಹರಿ ಅಚಾರ್ಯ:— ಈಗಿನ ಅಧಿವೇಶನ ಈಗ ಬರಬಾಸ್ತು ಆಯಿತು. “ ಒಂದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ” ಗೀತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಲ್ಲಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಯಾರೂ ಹೋಗಬಾರದು, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು; ಅಂದರೆ ಹಾಡುವಾಗ ಎದ್ದು ನಿಲ್ಲಬೇಕು ಅಂತ.

ಮಾಣಿಗಳು:— (‘ ವಂದೇ ಮಾತರಂ ’ ಹಾಡು ಹೇಳುವರು)

[ತೆರೆ]

ಕ್ರಾಂತಿ ಪಟ

ಪಾತ್ರಗಳು:

ಮನ್ಮಥರಾಯ: — ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಪಟ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು — ‘ಕರ್ನಾಟಕ ತಾಂಡವ ಚಿತ್ರಪಟ’ದ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರು; ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಇಳಿಯಾದರೂ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕಳೆಯೇರಿದ, ಅಷ್ಟಾವಕ್ರವೆನಿಸಿದರೂ ತಿದ್ದಿ ತೀಡಿದ ಮುಖವುಳ್ಳ ಸ್ಥೂಲಕಾಯದ ವಾಮನ ಮೂರ್ತಿ.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಯಜ್ಞಶ್ವರಂ: — ‘ಸ್ವುಡಿಯೋ’ ಮೆನೇಜರರು; ಕಾಯ ತೆಳ್ಳಗಿದ್ದರೂ ವೇಷ-ಪಾವುಡಗಳಿಂದ ಜರ್ಜರಿತ ಕಾಣುವ ಳು; ವರುಷದ ತರುಣರು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರಿಗೆ ನರ್ಮಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ವಾ. ಸಿ. ಕೈಲಾಸ: — ಕಥಾಲೇಖಕರು — ಕೇವಲ ಕನ್ನಡಕ ಮಾತ್ರ ದಿಂದಲೇ ಪ್ರಸಂಚಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಲೋಕಿಗಳು ಎಂಬ ಮುಖಮುದ್ರೆಯುಳ್ಳವರು.

(‘ಕರ್ನಾಟಕ ತಾಂಡವ ಚಿತ್ರಪಟ’ದ ಸ್ವುಡಿಯೋದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರ ಕಲಾ ಪೂರ್ಣವಾದ ಕೋಶದಿ ಸುತ್ತಲೂ ತಮ್ಮ ನಿರ್ಮಿತಗಳ ಚಿತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ತಸ್ವೀರುಗಳು. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಗೇ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರು ಕೂತಿದ್ದಾರೆ, ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿರುವ ಅನೇಕ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಗುಚಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರೂ ಮನಸ್ಸು ಇನ್ನಾವುದೋ ವಿಚಾರ ಪ್ರಳಯದಲ್ಲಿ ತಾಂಡವಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತನ್ನಿಂದತಾನೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮೆನೇಜರರು ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರ ಎಡಗಡೆಗೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದಾರೆ.)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮೆನೇಜರ್—(ಬೆಲ್ ಹೊಡೆಯುವನು),

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಪತ್ರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಿರುವಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದವನು ಚಟ್ಟನೆ ಎದ್ದು ಕಿವಿಯೊಳಗಿನ ಅತ್ತರಲುಂಡೆಯಿಂದ ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತ ಮೈಗೆಲ್ಲ ಸವರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹಾ! ಸಿಕ್ಕಿತು, ಸಿಕ್ಕಿತು!.....

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಏನು ಸಿಕ್ಕಿತೋ ನಿಮ್ಮ ಉಸಿಲು. ಆ ಪ್ರೇಮ ನಟಿಯ ಕರಾರು ಪತ್ರಾ ನೋಡ್ರಿ ಅಂದ್ರೆ ನನ್ನ ಸರ್ಸನಲ್ ಫಾಯಿಲ್ ತೆಗೆತಿ ದ್ವೀರಿ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಅದ್ದೇ, ಅದ್ದೇ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆ ಸರ್! (ಮತ್ತೆ ನೋಡಿ) ಹಾ—ಹಾ! ಇಲ್ಲಿ, ಇಲ್ಲಿದೆ ಸರ್! (ಎಂದು ಓದಲು ಹೋಗಿ) 'ಮೈ ಡಿಯರ ಪ್ರಾಣೇಶಾ.....' ಆರ್! ಇದು ಕರಾರು ಪತ್ರ ಅಲ್ಲ ಸಾರ್, ನಿಮಗೆ ಬರೆದ ಲವ್‌ಲೆಟರ್! (ಕೂಡಹೋಗುವನು)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅದನ್ನೇಕೆ ಅಫೀಸ ಫಾಯಿಲಿಗೆ ಹಚ್ಚಿದ್ವೀರಿ? (ಕಸೆದುಕೊಳ್ಳುವನು)

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಪ್ರಸಂಗ ಬಿದ್ದಾಗ ತಮಗೇ ಉಪಯೋಗ ಬೀಳಲಿ ಅಂತ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— (ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಓದಿ) you wretch of a star! ಈ ಸ್ವಾರುಗಳು ಅನ್ನೋವೆಲ್ಲಾ ಗುಂಗೀದಳ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಣ-ಹಣ ಅಂತ ಹೆಣದ ಸುತ್ತಲಿನ ರಣಹದ್ದಿನಂತೆ ಹಾರಾಡುತ್ತವೆ. (ಕಥಾ ಲೇಖಕರಿಗೆ) ಈ ಪ್ರೇಮ ನಟ ನಮಗೆ ಹೀಗೆ ಚಕ್ರಾಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು?.... ನಾವು ಕೋರ್ಟಿನ ಕ್ಲಬ್ಬಿ ಹತ್ತಲೇಬೇಕು. ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಗದುಹಣ ಅಗಾವು ಕೊಟ್ಟು ಮೇಲೂ ಇಂತಹ ಅಸಭ್ಯ ವರ್ತನೆ!

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದರೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲಾ ನಿರ್ಣಯ ಆಗೂದಾ ದರೆ ಚಿತ್ರಪಟ ಯಾವಾಗ ಹೊರಬೀಳಬೇಕು.

ಕಥಾಲೇಖಕ:— ಆಹಾಹಾ! ಎಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಕೈಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳು. ನಾಯಕ ನಾಯಕಿಯರ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಶನ!..... ನಾಯಕಿ ನಾಯಕನ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೂ ಮಾರಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಸಿದ್ಧಳಾಗುತ್ತಾಳೆ!

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮೇಲೆ ಐವತ್ತು ಸಾವಿರ ನಗದು ಅಗಾವ ಕೊಟ್ಟರೂ ಈ ಹಾಡು..... ನಾನು ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಇವಳ ಹಟ. ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡೋದಕ್ಕಾಗುತ್ತೆ !.... ಕೈಲಾಸ ವಾ. ಸಿ. ಗಳೇ, ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಲು ನಾನು ಅಯೋಗ್ಯನೇ ?

ಕೈಲಾಸ:— ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಅನ್ನಬೇಡಿ ಸ್ವಾಮಿ !.... ಅಯ್ಯೋ ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಯಕನನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದೇನೆ.... ಮೊದಲು ತಿರುವೆ ಬೇಡುವ ಬೀದಿಯ ತಿರುಕ. ಆದರೆ ಕೋಕಿಲಿ ಕಂಠ. ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾವಕ್ರ, ಆದರೆ ಹೃದಯ ಪವಿತ್ರ ಮನ್ಮಥರಾವ್ ನಿಮ್ಮಂಥಹ ಹೃದಯ.....

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಅಯ್ಯೋ ಇಂತಹ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಡು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಸಾರ್— ‘ ಹಿಗ್ಗುನಿಯಾಕೊ ಈ ದೇಹಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗುನಿಯಾಕೋ ’ (ಎಂದು ತೊಡೆ ಚಿಪ್ಪರಿಸುತ್ತ ಹೇಳುವನು)

ಕೈಲಾಸ:— ಓ ಕುಂಟದಾಸರೇ, ವೈಕುಂಟದಾಸರೇ, ಅಯ್ಯೋ ಅಯ್ಯೋ ಬಂದು ಮಾಡಿ ಸ್ವಾಮಿ ತಮ್ಮ ಸಾಗ್ರಸಂಗೀತಾನ! ಇಂತಹ ಚಾಲೀ ಹುಡುಕಿದರಿ ಅಂದರ ಸರಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ಧಾರ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ, ಯಾಕೆ ನಿಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೊಳಗೆ ಬಡಿದಾಟಾ ಅಂತೀನಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಅಂದೊಡನೆ ಹೀಗೇನೆ ! ಹಾಯ್, ಹಾಯ್ ಕರ್ನಾಟಕವೇ !

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಗೋಣು ಹಾಕುತ್ತ) ಆಹಾ, ಆಹಾ ! ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಲೂರಾಗ ಹಾಕಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಏನು ಸೊಗಸು, ಏನು ಸೊಗಸು.

ಕೈಲಾಸ:— ಇದೇನು ಮೆನೇಜರರು ಅಂದರೆ ಕಲಾ ಸಂಗೀತಾ-ಎಲ್ಲ ಶಾಖೆಗಳ ಸೋಲ ಎಜಂಟರೇ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಾರಲ್ಲಾ ಅಂತೀನಿ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳೇ, ಆ ಶಟವಿಯ ಪಾತ್ರ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ಮುಗಿಯುವ ಹಾಗೆ ಕಥೆಯನ್ನೇ ಪಲ್ಲಟಿಸಿಬಿಡಿರಿ..... ಆ ದಂದ್ರ ಚಂದ್ರಹಾಸ, ಸೇವಕನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಅವನೇ ಇವಳಿಗೆ ನಾಯಕನಾಗಬೇಕಂತೆ.

ಯಜ್ಞಶ್ವರ:— ನೋಡ್ರಿ, ನೋಡ್ರಿ ಸನ್ನಿವೇಶಾನ! (ಅರ್ಧ ತನ್ನ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ) ಓಹೊ ರೌದ್ರಾವತಾರ! ಒಂದು ಮಾಲಕಂಸ ತರಾಣಾ ಬೇಕು..... 'ತನಧಿತ್ತೋಂ ತರನ ಧೀರೇನಾ | ತಾನತಿರೆನಾ ತಾನಾತಿರೆನಾ..... ದರ್ ದರ್ ದರ್ ತನಧಿತ್ತೋಂ '.....(ಏಕಾಂತವಾಗಿ) ಕತೆಗಾರರೇ ಹೇಗಿದೆ ಚಾಲಿ ?

ಕೈಲಾಸ:— ಮಲೇರಿಯಾ ಫಿವರ್ಸ ಬರುವಾಗ ಚಳಿ ಬರೋ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಪರವಾ ಇಲ್ಲ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಆ ನಿಮ್ಮ ಸಂಗೀತಾನ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಿಗಿರಿಸಿ, ನಿಮಗೇ ನಾದ್ರೂ ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆಯುತ್ತದೋ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿ ಸದ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ.

ಯಜ್ಞಶ್ವರ:— ಅಂದರೆ ಇಷ್ಟೇ, ತಾವು ನಾಯಕನ ಪಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು. ಒಂದು (ಮನ್ಮಥರಾಯ ದುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡುಸು.) ಅಂದರೆ ಪ್ರೇಮನಟಿಯನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತಲ್ಲಾ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾಯಕ, ಆ ದುರುಳ ಚಂದ್ರಹಾಸನೇ ನಾಯಕ ಆಗವೊಲ್ಲನೇಕೆ, ಅವನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನುರಕ್ತಳಾಗುತ್ತಾಳೆ ಅಂತ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವಳ ಉದ್ದೇಶ ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಎರಡೂ ಸಫಲವಾಗುತ್ತವೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಇದೆಲ್ಲಾ ಕಥಾಲೇಖಕರ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಯಿತು. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಶೂಟಿಂಗಿಗೆ ಪ್ರೇಮನಟಿ ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟೊಕೊಳ್ಳಿ, ಮುಂದೆ ?

ಯಜ್ಞಶ್ವರ:— ಪ್ರೇಮನಟಿ ಇಲ್ಲಾ ಕಾಮನಟಿ! ಫ್ರಂಟ್‌ಪೋಜ ಬಿಟ್ಟು ಬರಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ಪೋಜ ಅಷ್ಟೇ ತೆಗೀತಾ ಹೋದರಾಯಿತು..... ಕ್ಲೋಜಸ್ ಅಂತೂ ಬಿಟ್ಟೇಬಿಡಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಯಾವ ನಟ ಆದರೇನು ? ಪ್ರೇಮ ನಟಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ, ಲಿಪ್ಪನ್ ಟೀಯೂ ಅಷ್ಟೇ. (ತನ್ನ ಮಾತಿನ ಚಾಪಲ್ಮಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನಗುವನು)

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಥ್ವಾ, ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳೇ, ಹೀಗೆ ಮಾಡ್ಲಿ. ಹತ್ತು ತರುಷಗಳ ತರುವಾಯ ಅಂತ ಒಂದು ನೋಟೀಸ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟು,

ಒಂದಿಷ್ಟು ಕಥಾ ಸಾರಾಂಶ ತಿಳಿಸಿ, ನೊಡಲನೆಯ ನಾಯಕಿ ತೀರಿ ಹೋದಳೋ, ಓಡಿಹೋದಳೋ ಅಂತ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ದ್ವೀತಿಯ ವಿವಾಹ ದೊಂದಿಗೆ ಇಂಟರವಲ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಅರಂಭವಾಗಲಿ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆ ಅಂದರೆ ಕಥೆಯ ಗೋಣೇ ಮುರಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ ಸುಟ್ಟಿತು ನಿಮ್ಮ ಕತೆ! ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದಂತಹ ನಿಮ್ಮ ಕಥೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಏನು ಬಿಂಕೇ ಹಚ್ಚಬೇಕು? ಸಾವಿರದಾ ಎರಡು ನೂರಾ ಐವತ್ತು ಧೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಕಥಾಲೇಖನ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತೆತ್ತುವುದು. ಅಂದರೇನು ಅಮವಾಸ್ಯೆ ದಾನಕ್ಕೇನು?..... ಅದಕ್ಕೇ ಈ ಹಾಳು ಸಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಗಳು ಬೇಡ ಅಂತ ಅನ್ನೋದು. ಜನಗಳಿಗೆ ಅವು ರುಚಿಸೋದೂ ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಇದೆ. ಸುಮ್ಮನೆ 'ಅಹಿರಾವಣ ಮಹಿರಾವಣ ಕಾಳಗ' ವನ್ನೇ ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಲೇಸಿತ್ತು.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದರೆ ಮಹಿರಾವಣ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ನಟ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹಾಕಿತ್ತು.

ಮನ್ಮಥರಾಯ: - ಅಯ್ಯೋ ನಿಮ್ಮ ಮಂಕ ಬದಿಗೆ ಅಂಗಾರಾ ಹೋಯ್ತಲಿ. ಮಹಿರಾವಣ ಪಾತ್ರ ನಾನು ವಹಿಸುವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲೇ ?

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಆದ್ರೆ ತಾವು ಅಹಿರಾವಣರು ಅಂತ-

ಮನ್ಮಥರಾಯ: — ಹೌದೋ, ಅಹಿರಾವಣ ಸತ್ತ ಮೇಲೆ ಮಹಿರಾವಣ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನೋ ಬಂದದ್ದು ? ಅಹಿರಾವಣ ಸತ್ತರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾಲಕರು ಸತ್ತರು ಅಂತ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡ್ವಾ ?

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಅತ್ತರ ವಾಸನೆ ನೋಡುತ್ತ) ಛೇ. ಛೇ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಬಾಂಬೆ ಟಾರ್ಕೇಜ, ನ್ಯೂ ಥಿಯೇಟರ್ಸ್, ನ್ಯೂ ಹಂಸ, ಪಾಂಚೋಲಿ ನೊಡಲಾದವರೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು.....

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಹೌದು, ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ನಾವು ರಾವಣ ಕುಲದವರು, ಹನುಮಂತನ ಕುಲದವರು. ಯಾವ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಆಗುತ್ತದೆ

ಅದೂ ತಿಳಿಯಬಾರದೆ ನಿಮಗೆ ? ಒಂದೇ ತಲೆಯಿಂದ ಹತ್ತು ವರುಷ ಕಥಾ ಲೇಖನ ಮಾಡಿರಿ.... .. ನೊದಲು ನಾಲ್ಕಾರು ಪೌರಾಣಿಕ, ಭಕ್ತಿಯ ಚಿತ್ರ ಪಟಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸೋಣ. ಆ ಮೇಲೆ ಕುಬೇರನಾದ ಮೇಲೆ ಬೇಕಾದರೆ ' ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ 'ನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಚಿತ್ರಪಟ ಹೊರಡಿಸೋಣ. ಭಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಸುರಿದ ಹಾಗೆ ಉಳಿದ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೇಳಬೇಡಿ. ಇದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಮಾತು. ಏನೋ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಈ ಸಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೆನ್ನುಹತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಕನ್ನಡ ವಾಕ್ಚಿತ್ರ ಭೂಮಿಗೆ ನಾನೇ ಬೆನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನೀವು ಕಥೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಿರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಹೇಳಿ; ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇದನ್ನು ' ಅಹಿರಾವಣ ಮಹಿರಾವಣ ಕಾಳಗ ' ಅಂತ ರೂಪಾಂತರಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ: - (ಕಣಿಯಂತೆ ಅಭಿನಯಿಸುತ್ತ) ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರೇಮನಟ ಅವರಿಗೆ ಮಧ್ಯಂತರವಾದ ಮೇಲೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಣಯಪೂರ್ಣವಾದ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಬಾಂಬೆ ಟಾರ್ಕೇಜಿ ನೊಳಗಿನ ಭಾವಗೀತಗಳನ್ನು ಅಜಗಜದಂತೆ ಮೀರುವಂತಹವು. ನಾಯಕನ ವಿರಹದಲ್ಲಿ ನಾಯಕಿಗೆ ಹಾಕಿದ ಒಂದು ಗೀತವಂತೂ ಅತ್ಯಂತ ಅಪರೂಪವಾಗಿತ್ತು. (ಹೇಳುವ ಸಿಕ್ಕತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, 'ಮೇರೆ ಲಿಯೆ ಜೊ ಹಾನಮೆ' ಎಂಬ ಧಾಟಿಯಂತೆ ಹಾಡು ಹೇಳುವನು) ಮದನ ಮೋಹನಾಂಗನೆ! ಮಧುರ ಚಮರ ಚಂದ್ರನೆ! ಆದರೆ ಎಂತಹ ಉತ್ತಮ ಭಾವಗೀತ-ಪಾಂಚೋಲಿ ಚಿತ್ರಪಟದ ಅನುಕರಣೆಯ ಭಾವಗೀತ ಅವಕಾಶ ಕಾಣದೆ ಹೋಯ್ತಲ್ಲಾ ಅಂತ ವಿಷಾದ ವಾಗುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಮಿ.

ಕೈಲಾಸ: - ಅಹಾಹಾ ! ಯಾರು ಮೆಚ್ಚಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ನಿಮ್ಮ ಅನುಕರಣ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ: - ಸಂಗೀತಾನ. ಅಯ್ಯೋ ಮಂಕೇ. ಅನುಕರಣಾ ಅನ್ನೋದಕ್ಕೆ ಇದೇನು ತೆಲಗು ಚಿತ್ರಪಟದವರು-- ' ಸುನೋ ಸುನೋ ಬನಕೆ ಪ್ರಾಣಿ ' ಅಂತಾ ಆ ಹಾಳು ಮರಾಠಿ ಹಾಡಿನ ಅನುವಾದ ಮಾಡ್ತೀನೇನು ಸ್ವಾಮಿ ? ಪಾಂಚೋಲಿ ಚಿತ್ರಪಟ ಅಂದರೆ ಅಖಲ ಭಾರತಕ್ಕೂ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಅಂತ.....ಬೇಕಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಅನುಕರಣ ಮಾಡಿರಿ. ಆದರೆ ಈ ಮರಾ

ರಿಯ ಅನುವಾದ ಮೂತ್ರ ಮೂರು ಮೂರು ಜನ್ಮಕ್ಕೂ ಮಾಡಬೇಡಿರಿ ಸ್ವಾಮಿ-
ಅಂತ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕರಿ ನಿಮ್ಮ ಭಾವಗೀತಾ? ಆ ಪ್ರೇಮ
ನಟಿಯ ಭಾವಗೀತಕ್ಕೆ ರೊಕ್ಕ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಂತ ನಿಮ್ಮ ಮತ ಏನು?
ಅಯ್ಯೋ ವೆಚ್ಚಿ.....ಒಬ್ಬ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ನರ್ತಕಿನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರಿ.
ಜಲಕೇಳಿ ಆಡುತ್ತಾ ಬಂದು ನೃತ್ಯ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಜನ ಹುಚ್ಚಿದ್ದು ಕುಣಿದಾಡಿರ
ಬೇಕು.....ನರ್ತಕಿಯೂ ಸಿಗದೆ ಹೋದರೆ ನಾನೇ ಒಂದು ಸರ್ವೋತ್ಕೃಷ್ಟ
ತಾಂಡವನೃತ್ಯ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಾಟ್ಯಗೃಹಗದುಗಮಿಸುವ ಹಾಗೆ.....

ಕೈಲಾಸ:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾಯಕಿ ಒಂದು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿ ಸೇರು
ತ್ತಾಳೆ ಅಂತ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯವರು ಬಂಗಾಲದ
ಬರಗಾಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ' ಬೆನಫಿಟ್ ಸರಫಾರ್ಮನ್ಸ್ ' ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಸನ್ನಿ
ವೇಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ರಾಯಿಟ್, ರಾಯಿಟ್! ನಾಟಕಾ ಅಂದಕೂಡಲೆ
ನೆನಪಾಯಿತು. ನಾನು ಮೊದ್ಲು ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ' ಕೃಷ್ಣ ಲೀಲಾ '
ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನ ಪಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಕಲ್ಮೇಮೀಸೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೋಲು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಗೋಪಿಕೆಯರ ರಾಸಕ್ರೀಡೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು
ತಾಂಡವ ನೃತ್ಯಮಾಡಿ ಹಲ್ಲುಕಿರಿದು ಬಿಟ್ಟೆ ಅಂದರೆ ಮುಗಿಯಿತು. ಜನ
ಅಂಬೊವರೆಲ್ಲಾ ಹೊಟ್ಟೆ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಹಾಗೆ ನಕ್ಕುಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹ
ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶ ಜೋಡಿಸಿಬಿಡಿರಿ. ಬೇಫಾಮ್ ಆಗಿ ಹಾಸ್ಯ ತೋರಿಸಿ
ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.....ಆ ಮೇಲೆ ನೋಡ್ರಿ ನಮ್ಮ ಚಿತ್ರಪಟ ಕನ್ನಡದ ಬಾವುಟ
ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಮೇಲೆ ಮೂಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವೈಭವಶಾಲಿ
ಒಂಬತ್ತನೆಯವಾರ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಮನ್ಮಥರಾಯ
ಅಂತ ಕರೆಯಬೇಡ್ರಿ.

ಕೈಲಾಸ:— ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಚಿತ್ರಪಟ ನಿರ್ಮಾತೃಗಳು
ಉದಯವಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ಬಲವಾದ ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುವುದು.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಅಯ್ಯೋ ವೆಚ್ಚಿ! ಲಕ್ಷ್ಮಾವಧಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ
ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕೋ ಅಂತ ಸಾವುಕಾರರು, ಕಲಾವಿದ ಸಾವುಕಾರರು ಇದ್ದಾ

ರೆಯೇ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ? ಹುಚ್ಚು. ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಸಿಗ ಅನ್ನಬೇಕು ಈ ಮನ್ಮಥರಾಯ! ಜನಗಳ ಆಭಿರುಚಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಜನಗಳು ಮೆಚ್ಚಿ ಮರುಳಾಗಿ ಹುಚ್ಚಾಗಿ ಕುಣಿದಾಡುವಂತೆ ಚಿತ್ರವಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿ ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕವಾದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪಸರಿಸಿ ಮೆರೆಯುವ ಭಾಗ್ಯ ಈ ಕನ್ನಡ ಕುಬೇರನಿಗಲ್ಲದೆ ಇನ್ನಾರಿಗುಂಟು?.....ಹಾಗೆ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ನಿಂತರೆ ಒಂದು “ ದಶಾವತಾರ ” ಇಲ್ಲವೆ “ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ” ದಂತಹ ಪೌರಾಣಿಕ ನಾಟಕ ಹೊರಡಿಸಿ, ಹೋಲಿವುಡ್ಡಿನಿಂದ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತೇನೆ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಹೋಲಿವುಡ್ಡಿನಿಂದ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರು ಬಂದಮೇಲೇನು ಕೇಳುವುದು? ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಟದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಯ ಹಬ್ಬವೇ! ಆ ಮೇಲೆ ಸಂಗೀತ ದಿಗ್ದರ್ಶಕರನ್ನೇನು ಜರ್ಮನಿಯಿಂದ ಕರೆಯಿಸುತ್ತೀರೋ, ರಶಿಯಾದಿಂದೋ?

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಮಿಸ್ಟರ ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ!

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— (ಚಿಟ್ಟನೆ ಬಂದು) ಸರ್

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಕೂಡಲೆ ಜಾಹಿರಾತು ಕಳಿಸಿರಿ. ಒಳ್ಳೇ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಗೃಹಿಣಿಯರಾದ ಸುಂದರ ನಟಿಯರು ಬೇಕು— ಅಂತ.....ಅರ್ಜಿಯ ಜತೆಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ತಂತಮ್ಮ ಫೋಟೋ ಕಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿರಿ. (ಕಾತರ ಛಾಸದಿಂದ ಅತ್ತಿತ್ತ ಓಡಾಡುತ್ತ) ಕನ್ನಡ ಚಿತ್ರವಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ....(ಮುಷ್ಟಿಗೈ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ) ಕ್ರಾಂತಿ, ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಂಕ್ರಾಂತಿ!.....ಹಾ, ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆಯ ನಟರೂ ಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿ....ಬಿ. ಎ. ಎಂ. ಎ; ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್.; ಎಂ. ಬಿ. ಬಿ. ಎಸ್. ಯಾವುದೇ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಪದವೀಧರರು ಬರಲಿ, ಈ ಮನ್ಮಥರಾಯನು ಅವರಿಗೆ ಆಶ್ರಯಕೊಡುವನು.....ತನ್ನ ಅಂಗೈ ಮೇಲೆ ಆಯ್. ಸಿ. ಎಸ್. ಪದವೀಧರರನ್ನು ಗೊಂಬೆಯಂತೆ ಕುಣಿದಾಡಿಸುವನು....ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬ ಮಹಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಸೂತ್ರಧಾರಿಯಾಗುವೆನು.

ಕೈಲಾಸ:— ಆಯಡಿಯಾ, ಆಯಡಿಯಾ! ಕರ್ನಾಟಕವೆಂಬುದನ್ನೇ ಒಂದು ಮಹಾ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನೇ ಸೂತ್ರಧಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಿನೀರಿಯೊ ಬರೆಯುತ್ತೇನೆ. ಹೌದು, ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿ.

ಯಜ್ಞೇಶ್ವರ:— ಸರಿ, ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಶೂಟಿಂಗಿನ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮನ್ಮಥರಾಯ:— ಯಾಕೆ ಕೈಲಾಸವಾಸಿಗಳೇ, ಈಗ ನಡೆದ ವಾರ್ಷಿಕಕ್ಕೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಮಹಾ ನಾಟಕ' ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟುಬಿಡೋಣ. ಹೇಗೆ ?

ಕೈಲಾಸ:— ಕೇಳುವದೇನು ? ವಾ. ಸಿ ಕೈಲಾಸರು ಕೈಲಾಸವಾಗಿ ಗಳಾಗುವದೇ ಖಂಡಿತ.

[ತೆರೆ]

ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್

ಪ್ರವೇಶ ೧.

[ಶಾ'ದಾತನಯ ಶಾಮನ, ಅಲ್ಲಲ್ಲ, ಅವನ ಶ್ವಶುರನ ಮನೆ. ಶಾಮನ ಓದುವ ಕೋಣೆ—ಒಂದು ಟೇಬಲ್ಲು, ಒಂದೆರಡು ಖುರ್ಚಿಗಳು, ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಹಾಗೂ ದೈನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು; ಟೇಬಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದೂ ಚೌತಿ. ಲೆಕ್ಕಣಿಕೆ, ಶಾಮನೀಗ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವನು. ತೇಟೈದ್ದು ಖಾದಿಯ ಶರಟು, ರಟ್ಟಿಯ ವರೆಗೆ ತೋಳು ಏರಿಸಿದ್ದಾನೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಟೀಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ.]

ಶಾಮನ:— ಇವೊತ್ತ ಇಡೀ ದಿನದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರವಲ್ತು ! ಯಾಕ ಬರವಲ್ತು ? ಈಗಿನ ದಿನದಾಗ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಸೀಲ್ನ ಹುಡುಕಿ ತಗದಾರೆ, ಅಂಥಾದ್ದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರಲಿಕ್ಕೊಂದು ಸಿಲ್ನ ಯಾಕ ಹುಡುಕಿಲ್ಲಾ ? ಇವೊತ್ತ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರದೇ ಇದ್ದ ಕಾರಣ ಏನು ? ಮಂಗಳವಾರದ ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕನಾರ ತೆಗೆದು ನೋಡಲ್ಯಾ, ವಾರದ ಏನಿಷ್ಟಾನೆ ? (ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಲಿಂಬ ಓದತೊಡಗುವನು) 'ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ, ಇದರಲ್ಲಿ "ಕನ್ನಡಿಗ" ಪತ್ರಿಕೆಯೂ ಕೂಡಿವೆ. (ಮತ್ತೊಂದು ಪಾನು ತೆಗೆದು) 'ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ' 'wanted' 'ಪಾಹಿಜೆತ' ಒತ್ತಟ್ಟಿ 'ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ' ಒತ್ತಟ್ಟಿ 'Wanted' ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ 'ಪಾಹಿಜೆತ' ಬರೋಬರಿ, — ಸಂಯುಕ್ತದ ಪೇಪರು ! ಏನು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ? ವರರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೇನು ಮಾಡೋದು ತೊಗಂಡದನ್ನೆ ? ಇರೋದ

ಮಾವನ ಮನಿ, ವರರು ಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಒದರಿದರ ನಮ್ಮ ಮಾವನ ಮಗಳು ಕಸಬರಿಗಿ ತೋಗೊಂಡು ಬರುತಾಳ.....ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ—ಹೊಂ.... (ಮತ್ತೊಂದು ಪಾಸು ತೆಗೆದು) ಕರ್ಕರಾಶಿ — ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಅಸ್ವಸ್ಥ.... ಅದಕ್ಕ ನೋಡಿರಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರವಲ್ಲ!..... ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ಸುಖ ಉತ್ತಮ ಅದೇನೋ ಖರೆ, ಆದರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟದ! ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ, ದುರ್ಗತೀನ ನಡೆದದ..... (ಪತ್ರವನ್ನು ಒಗೆದು) ಈ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯ ನಂಬುಬೇಕೋ ನಂಬಬಾರೋ ಆಂ? ಅದು ಹ್ಯಾಂಗ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರೋದಿಲ್ಲಾ ನೋಡಿಯೆ ಬಿಡುತೀನಿ..... ಹೇ ಕವಿತಾ ಮಾತೆಯೇ, ಬಾ! ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೊಂದಿನಿಸು ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡು. ಉಳಿದ ಕವಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಹೇ ರಮಣಿ, ಹೇ ನಲ್ಲೆ, ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೂ ನಾನು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ಕೇವಲ ಮಾತೆಯೆಂದೇ ಸಂಬೋಧಿಸುವೆನು.

(ಪಾಟೀಲನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಪಾಟೀಲ:— Good Morning, ಮಿಸ್ಟರ್ ಶ್ವಾಮರಾವ. ಮರ್ತ್, ಕವಿವರ್ಯರಾದ ಶಾರದಾತನಯ—ಶಾಮನವರೇ ಶರಣು.

ಶಾಮ:— ಅದೆಷ್ಟು ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಮಾಡಪಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಅಲ್ಲೋ ಶಾಮಾ, ಒತ್ತಟ್ಟಿಗೆ ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮಾ ಅಂತ ಬರೀತಿ; ಒತ್ತಟ್ಟಿ ಧಾರವಾಡ ಶಾಮರಾಯ್ ಅಂತ ಬರೀತಿ; ಇನ್ನೂ ಒತ್ತಟ್ಟಿ ಎಸ್. ರಾವ್, ಅಂತ ಬರೀತಿ. ಇದೇನೋ ಸಾಹೇಬರ ಡ್ರೆಸ್ಸಿನ್ಗ್‌ಗೆ?

ಶಾಮ:— ಹಂಗಲ್ಲೋ.....ಕವಿತಾ ಬರೆದ್ರ ಶಾರದಾತನಯಶಾಮ ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ; ನಾಟಗಾ ಬರೆದರ ಶ್ರೀಶಾಮ ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ; ವಿಮರ್ಶಾ ಬರೆದರ ಎಸ್. ರಾವ್. ಅಂತ ಬರೀತಿನಿ. ನಿಮಗೇನು ತಿಳಿಬೇಕದೆಲ್ಲಾ ?

ಪಾಟೀಲ:— ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಲ್ಲಾ. ಈ ಸರ್ತಿ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್‌ಗೆ ನಮ್ಮ ಎಸ್. ಎಸ್. ನಿಂತಾನ. ಅವಗೊಂದು ಹೋಟೆ ಹಾಕಿ ಬಿಡಪಾ. ಅವನ್ನ ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಬಹಳ ಮಂದಿ ನಿಂತಾರ ಮತ್ತೆ.

ಶಾಮ:— ಅಲ್ಲೋ, ಅವಾ, ನಿಂತವನ ಬಂದಿಲ್ಲಾ, ಅಂಥಾದು ವಿಮ ದೇ ಬಹಳ ಜೋರು ನಡೆದಲ್ಲೊ !

ಪಾಟೀಲ:— ಅವ ಬಂದರ ಖರೇ ಏನು? ನಿನ್ನಂಥವಾ ಹಿಂಗಾದರ ಹೇಗೊ? (ಕಾರ್ಡು ಕೊಡುತ್ತ) ಅವನ ಕಾರ್ಡೊಂದದ ಸಾಕಪಾ.

ಶಾಮ:— ಈಗಾಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಡು ಛಾಪಿಸಿ ಬಿಟ್ಟೀನು? ನಾವೊಂದು Peom ಅರ ಬರದ ಕೊಡತಿದ್ದೆ ನಲ್ಲೊ, — ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರತಿತ್ತು. ಎಷ್ಟು Space ಉಳಿದದ.

ಪಾಟೀಲ:— ಅಲಾಲಾಲಾ ಏನು ಕವಿಪಾ. ಸನ್ಯಾಸಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುದ್ದಾ ಕವಿತಾ ಬರಿಯಾನ ನೋಡನೀ.

ಶಾಮ:— ಇರ್ಲಿ ಬಿಡೊ. ನನ್ನ ಕವಿತಾ ಅಂದ್ರ ಅಷ್ಟು ಕೆಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಮಾಡೀಯೇನು? ಬಿಡು ಹೋಗು ಹಂಗಾರ.

ಪಾಟೀಲ:— ಛೆ ಹಂಗ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಪಾ.

ಶಾಮ:— ನಾವ ವ್ಹೋಟೆ ಹಾಕಿದ್ರ ನಮಗೇನು ಹಂಗರ?

ಪಾಟೀಲ:— ಅದಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡ್ತಿ ಬಿಡೊ. ಈ ಸರ್ತೆ ಮಿಸಲನಿ ವಳಗ ನಿನ್ನ ಕವಿತಾ ಮೊದಲಿಗೆ ಛಾಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿನಿ.

ಶಾಮ:— Thank you. ನೋಡ ಮತ್ತ ನೀ ಛಾಪಿಸಿ ಕೊಡ್ತಿನಿ ಅಂದ್ರ ನಾ ಈಗ್ಗಿಂದ ಒಂದು ಬೆಸ್ಸ ಕವಿತಾ ಬರೀಲಿಕ್ಕೆ ಸುರುವ ಮಾಡ್ತೀನಿ.

ಪಾಟೀಲ:— Oh yes.

ಶಾಮ:— ಮೊದಲ ಹೇಳು ಘಟ್ಟಾಗಿ. ನಾ ನಾಕ ಮಂದ್ಯಾಗ ನನ್ನ Poem ಪ್ರಿಂಟ ಆಗ್ತದ ಅಂತ ಹೇಳೋಣ್ ನೀವು ಛಾಪಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಅಂದ್ರ ಎಂಥಾ Disgrace ನೋಡು ಹಿಂದಾಗಡೆ ನಮ್ಮ Honour Keep up ಮಾಡ್ಕೊಳಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಯಾ ಮಾಗಜಿನ್‌ದಾಗಾರ ಒಂದೆಂಟಣೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡ್ ಛಾಪಿಸಬೇಕಾಗ್ತದ.

ಪಾಟೀಲ:— ಮತ್ತ ಬಸಂತಗ Promise ಮಾಡೀಯೇನು?

ಶಾಮ:— ಛೆ! Imposs! ಅವನ ಮುಂದೆ ಹೊಂ ಅಂದರೂ ನಾ ಹಾಕೂದು ಎಸ್ ಎಸ್ ಗ.

ಪಾಟೀಲ:— ಒಳಗೊಂದು ಹೊರಗೊಂದು ಮಾಡಪಾ ಹಂಗ

ಶಾಮ:— ಇಲ್ಲಿದ್ದ ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಆಗಬೇಕ ಹೆಂಗೊ? ಇದಕ್ಕೂ ಇಲೆಕ್ಕನ್ ಟಾರ್ಕೆಸ್ಸ ಅಂತಾಗ ಅಲ್ಲೋ, ನಾವೊಂದು ನಾಟ್ಯ ಬರ್ದೀನಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಯಾನರಿ, ಜ ಪ್ರೊಫೆಸರರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಒಂದ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರಿಸಿ ಕೊಡಲ್ವಾ.

ಪಾಟೀಲ:— ಮುಗನ್ನೇನ ಆ ನಾಟಗಾ? ಆ ಸಕೇಶೀನ್ನೇನು ಶ್ರೀಧರಗ ಮದವಿ ಮಾಡ್ಪಿತ್ತಿ?

ಶಾಮ:— Tragedy ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು Imprestive ಆಗಲಿ ಅಂತ.

ಪಾಟೀಲ:— Tragedy ಕಿಂತಾ Comic Satire ಛಲೋ ಅಲ್ಲೇನೊ?

ಶಾಮ:— Satire ಬರೆದರೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳ್ತಾರ ಮಂದಿ.....ಹೆಂಗಿದ್ದರೆ ಏನೋ ಪ್ರಿಫೇಸ ಒಂದು ರಂಗ ಇದ್ದರೆ ತೀರಿತು ನೋಡು.

ಪಾಟೀಲ:— ಅವು ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ದ ಪ್ರಿಫೇಸ ಬರದಾರಪಾ.....ಅದರೂ ಬರೇ ಒಂದು ಪ್ರಿಫೇಸ ಬರದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಕೃತಿಗಳು ಅಗದೀ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಯಿಡ ಅಂತ ತಿಳಿದೀನು?... ..ಈಗಿಂದ ಅಷ್ಟು ರೊವ್ಯಾಂಟಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬರೀತ ಬರಬ್ಯಾಡೋ. ನಾಳೆ ಮುದಕಾದೆಂದ್ರ ಬರೀ ಅಂತ.

ಶಾಮ:— ನಾ ಮುದುಕ ಆಗೂತನಾ ಇರ್ದೀನಿ ಅಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ? ತೋಗೋ, ನಾಳೆ ನಾ ಸತ್ತೆ— ನಾಡದ ನನ್ನ ವರ್ಕ್ಸ್ ಉಳೀ ತಾವಲ್ಲಾ?

ಪಾಟೀಲ:— ಉಳಿತಾದ ಖರೆ, ಆದ್ರೆ ಹೆಸರಾಗಿ ಉಳೀತಾವಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ? ಮೊನ್ನೆ ಯಾವದೋ ಒಂದ ಕಥಿ ಬರದಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಮ್ಯಾಲಿನ ವಿಮರ್ಶಾ ಓದಿದೇನು?

ಶಾಮ:— ಅದು ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶಾ ಅಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ವಿಮರ್ಶಾ. ನನ್ನ ಕಂಡ್ರೆ ಸಹನಾಗದೆ ಇದ್ದವರು ಬರದಿದ್ದಾರು. ನಾಯೇನು

ಮಂದೀ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಿಯೂದಿಲ್ಲಾ, ತಿಳಿತ? ಮಂದಿಯೇನು ಬೇಕಾ ದ್ದಂತಾರ.....ಮಂದೀ ಬಾಯಿ ಹಿಡಿದು ಎಷ್ಟಂತ ಪೂರೈಸತಾರ.....ಅಲ್ಲಾ, ನನ್ನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಮರ್ಶ ಬಂದೂದ, ಇದು ನನ್ನ ಪುಣ್ಯಾ. ಬರೇ ಒಂದ ಕಾಗೀ ಕಥಿ ಒಂದ ಗುಬ್ಬೀ ಕಥಿ ಬರದರ ಯಾರು ವಿಮರ್ಶ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುದುಲ್ಲಾ. ಭಲೋ ಸಾಹಿತಿಗಳೊಳಗ ಗಣನಾ ಇದ್ದರೆ ವಿಮರ್ಶಾ ಬರೀತಾರೆನವಾ.

ಸಾಟೀಲ:— ಅದೆಲ್ಲಾ ನಮಗೇನ ಗೊತ್ತು ಮಾರಾಯಾ — ಮಂದಿ ಬೈದರೂ ಅದು ಒಂದು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅಂತ. ಅಚ್ಚಾ, ಹೋಗುಣಾ ಇನ್ನ, ನೋಡು ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ

ಶಾಮ: — ಯೇ ಅಚ್ಚಾ ! ಕರ್ನಾಟಕದವನೋ ನೀನು. ‘ಒಳ್ಳೇದು’ ಅನ್ನು. ಪರ್ಫಿಯನ್ ಸಂಪರ್ಕ ಹೆಚ್ಚಾಧಂಗ ಕಾಣಿಸತದ ತಮಗೆ.

ಸಾಟೀಲ:— ಅಲ್ಲೊ, ‘ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜು’ ದವರ ಫ್ಯಾರನ್ನೋ ಅಮಾ ಮುಂಬೇಡವಾ ಇದು ಕಡಿಸರತೆ ಹೇಳೋದು.....

ಶಾಮ: — ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಮೀಜ ಮಾಡಿದೆ ಅಂಗರ ತೀರಿಸು.

ಸಾಟೀಲ: — ಅಚ್ಚಾ, ಅಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೇದು ಕಾಳಜಿ ಮಾಡ ಬ್ಯಾಡಾ, ನಿನ್ನ ಕವಿತಾ ಭಾಷಿಸಿ ಕೊಡತೀನಿ. ನನಗ ಕೂಡಿದದು, ಮತ್ತಿನ್ನೇನು. (ಹೋಗುವನು)

ಶಾಮ: — (ಲಟಿಗೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತ) ಮೊದಲು ಸಧ್ಯಾ ಒಂದು ಬೆಸ್ಸು ಕವಿತಾ ಕಟ್ಟತೀನಿ. (ಓಡಾಡುತ್ತ)

ಮುಗಿಲ ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರತಿಯಾ ನಂಜ ಎಗ್ಗಿ

ಅಗ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತ

ನಿಲವ ಅಂಚಿಗೆ ಮಂಜಿನ ಮುಸುಕು ಹಾಂಗೋ ಬಿದ್ದಿ

ಗಾಳಿಗೆ ಮ್ಯಾಲಕ್ಕಿದ್ದಿ

ಕಾಮಿ-ಬೆಕ್ಕಿನ್ದಂಗ ಭಾವಿ ಹಾದಿ.....

(ಒಗೆಂದು ಹಾಡುತ್ತ) ಕವಿ ಅನಬೇಕು ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರ! ನಮಗ ಹದಿನೈದು ದಿವಸಾದರೂ ಎರಡು ಸಾಲು ಬರಿಯೂದಾಗವಲ್ಲದ್ದು ; (ಪುನಃ

ಮೇಲಿನ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಹಾಡುತ್ತ) ಅವರ ತುತ್ತಿನ ಚೀಲಾ, ಏನು ಕವಿತಾ ಅದು ! ಬಡವರ ಕರಳಿನೊಳಗ ಹೊಕ್ಕು ಕೂಗ್ಯಾರ ! ಬೇಕು ! ಬಡ ತನಾ ಬೇಕು ! (ಕಾವ್ಯಮಗ್ನನಾಗಿ) ಹೇ ದಯಾನಿಧಿ ! ಹೇ ಕರುಣಾರ್ಣವಾ ! ಹೇ ಕಾರುಣ್ಯಸಿಂಧು ! ನನಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಡತನವನ್ನೇ ಕೊಡು. ಬಡ ತನದ ಕಟು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದೂ ಪಡೆದೂ ಬಡತನದ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಸೂಸು ವಂಥ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಪಡಿಸುವೆನು, ಹೆಸರು ಪಡೆಯುವೆನು..... ಕವಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಷ್ಟವನ್ನೇ ಕೋರುತ್ತಾರೆ--- ಯಾಕೆ ? ಹೆಸರಾದ ಕವಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ — ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗ ಲಿಕ್ಕೆ.....ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸ್ವರೇ ಈ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಎಂಥ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ! ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭೆಯ ಪರೀಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ. ಒಳ್ಳೇ ಸುಸಂಧಿ ನನಗೂ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕವಿಯಾಗ ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಹೆಸರು ವಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಆನಂದವನ್ನು ಹೊಂದಿ ದಾಗ ಕವಿಯು ಕಾವ್ಯ ಬರೆಯುವನಂತೆ - ಸತ್ತಾಗಲಿ ಆನಂದ ಬರ ಬೇಕು ! ಭಾವಗಳ ಭಾಷೆಯಂತೆ ಕವಿತೆ — ನಮಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಿಲ್ಲರಿ ! ಭಾವ ಇರದಿದ್ದ್ರೂ ಮಾನ ಇದ್ದಾನೆ, ನಮ್ಮ ಟುಕುಂಬ ಇದ್ದಾರೆ ! ಯಾಕ ಬರಬಾರ್ದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ! ಬೇಕದಕ್ಕೂ ನಸೀಬಾ.

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು)

ಶಾಮು:—(ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ) ನಮ್ಮ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂತು ! (ಸ್ವಗತ) ಎಲಾ, ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಬಂದಾಗ ಕಾಣತದಲ್ಲಾ ! (ಪ್ರಕಾಶ) ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಬೆಡಗನ್ನು ನಾನು ಎಷ್ಟೆಂದು ಬಣ್ಣಿಸಲಿ ? ಆ ನಿನ್ನ ಬಿಲ್ಲಿನ ಕಾರವ ಹುಬ್ಬುಗಳು ನನ್ನೆದೆಗೆ ನನೆವಿಲ್ಲಿನ ಬಾಣವನ್ನೇ ಬಿಡುತ್ತವೆ. ನಿನ್ನ ನೋಟವನ್ನೇ ಬಾಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಆ ನಿನ್ನ ಕೆಂದುಟೆಗಳು, ಆ ಕೆನ್ನಾಲಿಗೆಯು, ಆ ಕೆಂಪಲ್ಲುಗಳು, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವಿಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಶಾಂತಾ:—ಸಾಕು, ಮುದುಕನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರೂ ಹಗಿಲ್ಲಾ.

ಶಾಮು:—ನಾನು ಮುದುಕನಾದರೂ ನನ್ನ ಕವಿತೆ ಎಳೆಯದೇ

ನಲ್ಲಿ, ನಿನ್ನನ್ನು ಏನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲಿ, ನಿಮಲೆ, ಕಮಲೆ, ಕೌಮುದಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲೋ, ಅಥವಾ ಅಚ್ಚಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೆ, ನೈದಿಲೆ, ತಾವರೆ, ನೀಲೆ, ಹಳದಿ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಲೋ.....ನಿನಗೆ ಅತ್ತಿಮನಿ ಹೆಸರು ಇಡಬೇಕಾದರೆ ನನಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ನೋಡು. ಬಂದಿದ್ದ ತಾವ ರಮ್ಮಾ ಅಂತ ಹೆಸರಿಟ್ಟು ಬಿಡತಿದೆ. ನನಗೆ ತುಂಬಸ್ವಾ, ಇಲ್ಲಾ ಭೃಂಗವ್ವ ಅಂತ ಇಟ್ಟುಗೊತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮವ್ವ ಸುಟ್ಟ ಸುಡಗಾಡು ಶಾಂತಾ ಅಂತ ಇಟ್ಟು.....ಆತು, ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾಕ್ಕೆ ಅವ ಹೆಸರು ಯೋಗ್ಯ.

ಶಾಂತಾ:—(ಕಿರಳಿ) ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಕನ್ಯಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ್ರಾಕೆ ಹೆಂಗಾದರೆ ?

ಶಾಮ:— ನಿಮ್ಮಸ್ವಾ ಕೊಟ್ಟು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆ. ಬಿಡು ಹೆಂಗಾರ.

ಶಾಂತಾ:— ಹೆಂಗ ಸೈ. ಎಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ರಾ ನಿಮ್ಮ ಆಡೂಡೇನು ತಪ್ಪು ಹಾಂಗಿಲ್ಲಾ. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ಖರ್ಚು, ಅರಿವಿ ಖರ್ಚು, ಅಂಚಡೀ ಖರ್ಚು, ಫೀ ಖರ್ಚು, ಪುಸ್ತಕ ಖರ್ಚು, ನ್ಯಾಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹಜಾ-ಮತಿಗೆ ಸುದ್ದೆ ನಾಕಣೆ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶಾಮ:— ಯಾರುಸಗಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾನು ಮಗಾ. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಬದಲು ಬಿ. ಎ. ತನಕಾ ಕಲಸತೀನಿ ಅಂದಾ, ಹೂಂ ಅಂತಂದೆ. ಈಗ ಬರೆ ಬಿ. ಎ. ಆದರೂ ಯಾರು ಮಾತಾಡಸೋಲ್ಲಾ. ನರ್ಸಾ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಬಿ. ಎ. ಆಗತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿಲಾಯತಿಗೆ ಹೊಗಿ ಬರತೀನಿ. ಒಂದೆಂಟೆಹತ್ತ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಂತ ಹೇಳು ಮತ್ತೆ ಕಳ ಊಟದಾಗ ಸೆಟಗೊಂಡ ಕೂತದ್ದು — ಉಂಗು, ಅಳಿತನವಾಗಿದು—ರಿಸ್ಪ ವಾಚು..... ನೂಲ ಹುಣ್ಣಿವಾಗಿದು — ಬೆಳ್ಳಿ ತಾಬಾಣಾ.... ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ Dues, ಅವ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ನ್ಯಾಲೆ. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಅಂಬಾದರಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಲಿಯರ ಮಾಡಂತ ಹೇಳು.

ಶಾಂತಾ:— ಹೂಂ, ನಿಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅದು ಕೊಡು, ಇದು ಕೊಡು ಅಂತ ಕರಕರಮಿಂಡ್ಯಾರ್ದಂಗ ಇದ್ದದ್ದು.

ಶಾಮ:— ಮತ್ತೆ ಮದಿವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನು ಫುಕಟೇನು? ಮಗಳ್ಳೆ ಕೊಟ್ಟುನ, ಕೊಡತಾನೆ, ಕೊಡದಿದ್ದರ ದಾವೆ ಮಾಡಿ ತೊಗೋತೀನಿ.

ಶಾಂತಾ:— ಮೊನ್ನೆ ನಾಟಕದಾಗ ನೊಡ್ಲಿಲ್ಲ! ಅವಾ ಹೆಂಗ ಹೇಳ ತಿದ್ದಾ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ತಗೋಬಾರದು ಅಂತ !

ಶಾಮ:— ನಾಟಕಾ ಬರದವನದೇನು ಗಂಟು ಹೋದೀತು! ಆ ಬರದವನನ್ನು ಕೇಳು ತಾ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನೋ ಹೆಂಗ? ನಾನೂ ಬರತೀನಿ ಹೆಂಗ. ಅಂದರೂ ಅದು ಖರೆ ಅಂತ ತಿಳಕೋಬೇಕೇನು? ಹೇಳಿಕೇಳಿ ನಾಟಕಾ.... ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಭರ್ಲೋತ್ಸಾಹಿ Waring ಮಾಡು, ಲಗೂನ ಕ್ಲಿಯರ ಮಾಡಂತ.

ಶಾಂತಾ:— ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ?

ಶಾಮ:— ಆಂ ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ದಾವೆ ಮಾಡತೀನಿ. ನಿನಗ ಸೋಡಚೀಟಿ.....ಅಲ್ಲಾ ದಾವೆ ಮಾಡತೀನಿ ಅಂದೆ.

ಶಾಂತಾ:— ಮತ್ತೇನ ಮಾಡತೀರಿ ? (ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವಳು)

ಶಾಮ:— ಹೂಂ.....(ಸ್ವಗತ) ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಬಂತು. ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡ್ತ ಕರಿಣ ಅದ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಚನ್ನೆ, ಚಾಮುಂಡೆ, ಚೆಲುವನ್ನು ಸೂಸುವ ನಿನ್ನ ಆ ಮೊಗವು ಸಿಟ್ಟಿಗಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಸೊಬಗನ್ನೇ ಸೂರೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಹುಬ್ಬುಗಂಟಿಕ್ಕಿದ ಆ ಕಣ್ಣುಗಳು ಪ್ರೇಮಾಮೃತದ ಮಳೆಯನ್ನೇ ಸುರಿಸುತ್ತವೆ. ಮೋಡದಂತಹ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ವಕ್ರ ನೋಟದ ಮಿಂಚು ಝಳಪಿಸುತ್ತಿರು ವಾಗ.....ಹೀಗೆಯೇ ನಿಲ್ಲು. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯು ವೆನು.

ಮುಗುಳು ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರೂಪಾ ರಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು | ಆಗ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು (ಸ್ವಗತ) ಎಲ್ಲಾ ! ಈಗಾರ ಹಗಲಾಗೀದಲಾ! ರಾತ್ರಿ ಬಿಟ್ಟರ ನಮ್ಮ Allitra- tion ಫಪ್ಪತದ ! ಹೋಗಲಿ ಕವಿತಾ ಬರದಿಂದ ಎಷ್ಟೊತ್ತಾಗಿತ್ತು ಅಂತ ಯಾ ಮಗಾ ಕೇಳತಾನ. ಈಗ ಅಂಬಿಕಾತನಯದತ್ತರು, ' ಆಗ ಸಂಜೆಯಾಗುತ್ತ ' ಅಂತ ಬರದಾರ. ಆಗ ಸಂಜೆನ ಆಗಿತ್ತು ಅಂತ ಎದರ ಮ್ಯಾಲಿಂದ ? ನಂಜೇರಿಸ್ತು ಅದಕ್ಕ ಸಂಜ್ಯಾತು—ನಮ್ಮದು ರಮ್ಯಗೇವ ರಾತ್ರ್ಯಾತು(ಪ್ರಕಾಶ) ಇದೋ ಈ ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸಮಯವು ಈ ಕವಿಗೆ ಎಂತಹ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನು

ಕೊಟ್ಟಿತು ! ನೀನು ದಿದಾಲು ಹೀಗೆ ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದರೆ ನಾನೊಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಕವಿ ಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಹೆಸರು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆ ? ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮನೆಂದು ಅಳಸಿ ಶಾಂತಾನಾಥ ಶಾಮನೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವನು. (ಸ್ವಗತ) ಈ ಹೆಂಗಸೂರ ಸಿಟ್ಟು ಹಿಡಿಯೂಗು ಹಾವಿನ ಹೆಡಿ ಹಿಡಿಯೂದು ಒಂದ. ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ್ಗೆ ಔತಣಾ ಕೊಟ್ಟ ಹಂಗ ಪುರುಸತ್ತು ಇಲ್ಲದ (ಪ್ರಾಶ, ಹೇ ಪ್ರಸಂಡ ನಲ್ಲೆ, ನಿನ್ನ ಕೋಪಾಗ್ನಿಯು ಇನ್ನೂ ಶಾಂತವಾಗಲಿಲ್ಲವೆ ? ಹಾಗಾದರೆ ಈ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸುವನು.

ಮುಗುಳು ಮಾರಿಗೆ ರಾಗರೂಪಾ ರಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು |
ಆಗ ರಾತ್ರಿಯಾಗಿತ್ತು |

ತಲಿಯ ಅಂಚಿಗೆ ಸೀರೆಯ ಮುಸುಕು ಹ್ಯಾಂಗ ಬಿದ್ದಿತ್ತು |
ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದಕ ಹಾರಿತ್ತು |

ಪೂರ್ಣ ಚಂಗ್ರನ ಕಮಲದ ಮೊಗವು ರೋಷವ ತಾಳಿತ್ತು |
ರೋಷದ ಜೊನ್ನನ ಕಾರಿತ್ತು |

ಮೊಗಸಿನಿಂದಲಿ ಮೋಗಿನ ಹೆಣ್ಣು ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತಿತ್ತು |
ಟಕಮಕ ನಲ್ಲನ ನೊಡತಿತ್ತು |

ಕಾಮಿ-ಬೆಕ್ಕಿನ್ನಂಗ ಬಾಮೆಯ ನಗೆಯು ಬಾಯಾಗ ಸುಳಿತಿತ್ತು |
ಮತಮತ ಹಿಂದಕ ಉಳಿತಿತ್ತು |

ಅಹಹಾ ! ಎಂಥಾ ಕಾವ್ಯ ರಚಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಕವನವನ್ನು ಹೊರ-ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದ ನಿನಗೆ ನಾನು ತುಂಬಾ ಆಭಾರಿಯಾಗಿ ದ್ದೇನೆ. (ಸ್ವಗತ) ಈ ಸರತಿ ಇದನ್ನ 'ಮಿಸಲನಿಗೆ' ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡ್ತೀನಿ, 'ನಲ್ಲೆಯ ಸಿಟ್ಟು' ಎಂಬ ಹೆಸರಿಟ್ಟು.

ಶಾಂತಾ:-- ಹೌದು, ಬರೇ ತೋರಿಕೇ ಮಾತ ಆತು. ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷಾದರೂ ಒಂದ ಸೀರಿ ತರೂದಾಗಲಿಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ಹಣೇಬರಕ್ಕ.

ಶಾಮ:-- ನಮ್ಮ ಮನಿಗೆ ಬಂದರೂ ಆ ವೈದಿಕ ಬ್ರಾಂಬರ ಪಾಯಾ ಬಿಟ್ಟೀಯಿಲ್ಲೇನೂ ? ಸೀರೆಂತ ಸೀರಿ. ನಮ್ಮ ಅ ಕಾಲೇಜ ಲೇಡೀ ಸ್ಲೂಡಂಟ್ಸ್

ನೋಡು. ಕೈಯಾಗ ಎರಡು ಎರಡು ಲೆವೆಂಡರು ಬಳಿ. ಒಂದು ಪಾತಳು, ಒಂದು ಬೋವಜ.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲೇಜದಾಗಿನ ಹೆಂಗಸೂರ ಸುದ್ದಿ ತಗ್ಗಿಬ್ಯಾಡಿರಿ. ಸಕೇಶ್ಯಾರಹಂಗ ಎಲ್ಲಾ ಹಸರ ಹಣೇಲೇನ ಬರತಾನ ಸುಡಲಿ.

ಶ್ಯಾಮ:— ನಾಯೇನು ಅವರ ಹಣೇ ನೋಡಂದೆನೇ ಎನ ಸಿಸ್ತ ನೋಡಂದೆನೇ ?

ಶಾಂತಾ:— ಯಾವಾಗ ನೋಡಿದರೂ ಇಂಥಾ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರದ ಮಾತ. (ಸಿಟ್ಟನ್ನು ಅಳಿಸಿ) ಅಲ್ಲಾ, ನೀವಿಷ್ಟು ಹಾಡ ಕಟ್ಟಿತ್ತಿ ನಿ ಅಂತೀರಿ, ನಾಳೆ ನಮ್ಮ ಅಬಚೀ ಮಗಳ ಲಗ್ನದಾಗ ಒಂದನಾಕು ಬೀಗರ ಹಾಡಾರ ಕಟ್ಟಿ ಕೊಡ್ತೆಲ್ಲಾ.

ಶಾಮ:— ಏನು ? ಬೀಗರ ಹಾಡು ಕಟ್ಟೋ ಕವಿನಟ ನಾ ? ಅಲ್ಲಾ, ಹಾಡನ್ನಾಗ ಬೈಯೂದರಕಿಂತಾ ಝಳಾಝಳಾ ಇದುರಿಗೇನ ಮಾತಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಪ್ರೆಸಿನ್ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ? “ ನೀವು ಕಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಅಳಿಯ ಕರಗಿದ್ದಾನೆ, ನಿಮಗ ಅಡಗೀ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದುಲ್ಲಾ, ನಿಮ್ಮನ್ನ ಹೊಡೀತೀವಿ ಬಡೀತೀವಿ ” ಅಂತ ಬೀಗರ ಹಾಡು ಅಂದರ ಏನ್ ಗಂಡಿನವರು ಹೆಣ್ಣಿನವರ ನಡುವೆ Scratch Match ಏನು ?

(ಒಳಗಿಂದ 'ಶಾಮರಾವ' ಎಂದು ಕೂಗುವರು)

ಓ ಬಂದೆ. ಈ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಗೊಂದಲ ತೀರೂತನಕಾ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರೇನು ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗೂಹಂಗಿಲ್ಲಾ.

ಶಾಂತಾ:— ನಾ ಹೇಳಿದ್ದು ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲೇನು ?

ಶಾಮ:— ಬಂದದ, ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂದಾಗ ನೆನಪ ಮಾಡು.

[ತೆರೆ]

ಪ್ರವೇಶ ೨.

(ಕಾಲೇಜು ಕ್ಯಾಫೇದ ದೃಶ್ಯ. ಬಸಂತ ಮತ್ತು ಅವನ ಗೆಳೆಯ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕುಳಿ ತಿರುವರು. ಹುಸೇನಿಯು ಟೇಬಲ್ ಸಾಫ ಮಾಡುತ್ತಿರುವನು ಬಸಂತ ಸೂಟಿನ ಉಡುಪಿನಲ್ಲಿರುವನು.)

ಬಸಂತ:— ಉಶ್ (ಉಸುಸುಗರೆಯುತ್ತ, ವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮುಖ ಒರಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಓಡ್ಯಾಡಿ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಕಾಲು ಅಂಬೂವು ಸೋತ ಹೋದವು ಇಷ್ಟು ಓಡ್ಯಾಡಿದರೂ ಒಂದ ಇವತ್ತು ವ್ಹೇಟ್ಸ್ ಏನೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಆ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮಂದ್ಯಾಗೂ ಬರೇ ಮನಸಲೆ ಹೂಂ ಅಂದವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದ್ಯೂ ಏನೋ!

ಬಸಂತ:— ಅವಾ ಆ ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಿಂತ ಕಾರಣೇನಂತ ಮಾಡಿದಿ ನೀ. ಬರೇ ನನ್ನ ಕೆಡಸಬೇಕು ಅಂಬು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸಿಂತಾನ ನೋಡು. ತಾ ಬರದಿದ್ದರೂ ಅಷ್ಟು ಹೋತು, ಬರುವವರನ್ನು ಬರಗುಡಸಬಾರದು. ಅಂತ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಅರ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೋ ?

ಬಸಂತ:— ಮಾರಾಯಾ, ಒಂದೂ ಒಂದ ರೈಕೇಟ್‌ಗೆ..... ಒಂಭತ್ತು ಮಂದಿ. ನಿಂದರಲಿ, ಇಷ್ಟು ಮಂದ್ಯಾಗೂ ನಾ ಆರಿಸಿ ಬರದಿದ್ದರ ಈ ಗಂಡ ಮೀಸಿ ಯಾಕೆ ! ನಾ ಬರದಿದ್ದರ ಮತ್ತ ಯಾರ ಬರಬೇಕೋ ? (ಸಿಗರೇಟು ಹೊತ್ತಿರುವನು)

[ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಮಸ್ಕಾರರೀ ಮಿಸ್ಟರ ಬಸಂತ

ಬಸಂತ:— ಇನ್ನಾರ ಒಂದಿಷ್ಟು ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ್ ಅನ್ನಪಾ. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದಿ. ಆ ಹಾಯಸ್ಕೂಲ ಪಾಯಾ ಬಿಡುಇನ್ನು. ದೇಶಾವರೀ ಬೇಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾವ್ರ ಹಂಗ ನಮಸ್ಕಾರೀ ಅಂತ. ಅಹಾಹಾಹಾ, ಈ ಧೋತ್ರಾ ಈ ಕೆರವು ಬಿಡಪಾ ಇನ್ನು. ನೋಡಲಾರೆ. ಯಾವಾಗ Adam and Eve ನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತೋಗೊಂಡಿದ್ದೋ ಏನೋ !..... ಸಿನೇಮಕ್ಕೆನು ನೆಲದ ತಿಕ್ಕೇಟು ತೋಗೊಂಬುದ ಬಿಟ್ಟೀಯೋ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲ್ಲೋ ಬಸಂತಾ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಬಂದ್ರ ಡೌಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಅಂತ ರೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಅದಪಾ?

ಬಸಂತ:— ವಾ, ರೂಲಂತ ಇನಗ! ಅದೊಂದು Convention ಪಾ ಅದೊಂದು ಪೊಕ್ತಾಲ್ಯಲಿಟಿ! ಹಂಗರ ನಮಗ ಹಾಯಸ್ಕಾಲಿನವರಿಗೆ ಡಿಫರನ್ಸ್ ಎನಪಾ. ಹೊಡೀಬೇಕ ನೋಡ ಚೈನಿ! ಕಾಲೇಜ ಲಾಯಿಫ ಅಂದ್ರ ಎನಂತ ಮಾಡಿಡಿ? 'Paradise regained' !

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇನ್ನೂ ನೆರಳು ಬಿದ್ದಿಲ್ಲವಾ ತಮ್ಮಂಥವರದು.

ಬಸಂತ:— ಬಂದ ನೋಡಿರೆವಾ ಇವಾ ನಾಕ್ರೇಟೀಸಾ (ಕುಲಕರ್ಣಿ) ಅಲ್ಲೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನಿನ್ನೆ ಐದ ಘಂಟೆದ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ರೂಮಿಗೆ ಬರ್ತಿನಿ ಅಂದಿದ್ದಿ, ಬರಬಾರದೇನಪಾ? I waited for you till six!

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನಿನ್ನೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲೇನು, ಗುರುವಾರ, ವರ್ಕಶಾಪು. ಆರರ ತನಕಾ ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿರಿಮೆಂಟ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಆಮ್ಯಾಲ ಮತ್ತ Repeat it ಅಂತ ಕೊಟ್ಟ ಮಾರಾಯಾ.

ಬಸಂತ:— ಯೇಕೋ ನಿನ, ನಾ ಎಫ್. ವಾಯ್ ದಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದಾರ ಎಕ್ಸ್‌ಪಿರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅದ್ದೆಂಗೋ?

ಬಸಂತ:— ಇಷ್ಟ ತಿಳಿಯೂದುಲ್ಲೇನೋ? ಪ್ಯೂನಗ ಒಂದ ಚಾರಣೆ ಒಗದರ ಜರ್ನಲ್ ಮನಿಗೆ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಡತಾಗ. ರಾತ್ರಿ ಯೂನಾರ ಹಳ್ಳಿ ಜರ್ನಲ್ ನೋಡಿ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿರ ಆತವಾ. ಬಿದ್ದವ ಎಂಟೂ ವರಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್! ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟ ಯಾಕವಾ, ಎಫ್ ವಾಯ್‌ದಾಗ ಮತ್ತ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪೇವರು white ಕೂಡದಿದ್ದ ಸೆಕಂಡ ಕ್ಲಾಸ್ ಬರತಿದ್ದೆ! ಹುಡುಗನ್ನ ವರೀಲಿ ಅಂದ್ರ ಎನಂತ ಮಾಡೀವಿ? ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರೋಯೆಕ್ಟ್ ಪೇವರು ಮೊವಲೂ ಟೆಟ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ನಾವಂಥಾ ಮಗಾ!—ಬೇಕದಕ್ಕೂ Faculty!

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇಂಟರ ಯಾಕೋ ಯಾತ್ರಾ ನಡವಹಂಗೆ ಕಾಣಸತದ!

ಬಸಂತ:— Administration ದಾಗ ಐವ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ನ್ಯಾಗ ಹೋಯ್ತೀ!ಆದ್ರೂ Logie Exemption ಅದ. ಈ ಸರತಿ

ಎಕ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ನಡೆದಿತ್ತು. ಮುದ್ದಾಂ ಈ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಕಾಲಾಗ ರೆಗ್ಯೂಲರ ಆಗೇನಿ. ಈ ಸರ್ವೆ ನಾವೊಂದು ಇಲೆಕ್ಟ್ರ ಆಗಿ ಬರಲಿ ಜಿಮಖಾನಾ ಘಂಡ ಲೂಟಲೂಟ ಮಾಡೋಣಂತ, ಯಾಕೊ ಕುಲಕರ್ಣಿ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ: - ಮತ್ತಿನ್ನೇನು, ಕ್ಯಾಫೇದ ಅಮ್ಲೆಟು, ಡೆಕ್ಸ್ ನಾ ಟಾಕೇಜು, ಲಾರ್ಡ್ಸ್ ಹೇರಕಟಿಂಗ ಸಲೂನು !

ದೇಶಪಾಂಡೆ: - ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ರೇನಕೋಟಿ ಆಗ ಬೇಕಪಾ ಮತ್ತ. ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು, ಆರಿಸಿ ಬಂದಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನೇನ ಮಾಡತೀಯೋ ಇಲ್ಲೊ. ನೀವೇನ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡೀರಿಪಾ ಮಕ್ಕಳ, ಅಂದಿ ಅಂದರ ಆತಲ್ಲಾ ನಮವಸ್ಥಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಫೀಸ್ಟಗೀಸ್ಟ ಇದ್ದಾಗ ನಾವೊಂದು ನಾಕ್ಯೆದು ಗೆಸ್ಟ್ಸ್ ಕರಕೊಂಡು ಬರಾವ ನೋಡು.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಮತ್ತ ನೀ ರೊಕ್ಕಾಪಕ್ಕಾ ಉಳಿಸಿಗೊಂಡ್ರಾ ನಮ್ಮ ಮೂರು ಮಂದಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿ. ಎರಡನೇದವರು watch ಇಟ್ಟಾರು !

ಬಸಂತ:— ಈಗ ಯಾಕ ಅದೆಲ್ಲಾ ಮಾತು. ಏನ ಮಾಡತೀನ್ಯೊ ಏನ ಬಿದತೀನ್ಯೊ ನೋಡಿರಂತ.....ಮೊದಲ ಸಧ್ಯಾ ಏನ Order ಕೊಡತಿ ಕೊಡಪಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನನಗ ಹಸಿವಿಲ್ಲೊ, ನೀವ ಏನಾರ ತೊಗೆಳ್ಳಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಾಕ, ಮನ್ಯಾಗೇನು ಹಸ್ತ ಮಡಿಲೆ ನೇನಿದ್ದ್ಯಾ ಇಡಬೇಕಾಗೇದೇನು.

ಬಸಂತ:— ನೀ Order ಮಾಡಿದರೂ ರೊಕ್ಕಾ ನಾ ಕೊಡತೀನಿ. ಹೇಳಪಾ ಘಾಬರಿ ಆಗಬ್ಯಾಡಾ. (ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ) ರೊಕ್ಕೆಂದರ ಬಡಕೊಂಡ ಸಾಮತಾನ ನೋಡಪಾ ಕುಲಕರ್ಣಿ. (ದೇಶಪಾಂಡೆಗೆ) ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಅರ ಯಾಕ ಬಂದಪಾ ಈ ಪರಿಯಿಂದ. ಎಲ್ಲಾರ ಶೆಕ್ಯನ್ ರಾಯಟರ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. (ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ) ನೋಡೋ, ಈ ಮಗಾ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾಗಿ ಅರ ತಿಂಗಳಾ ದರೂ ಒಂದಾರ ಟಿಫಿನ್ನು ?

కులకర్ణి:— యోగలి బిడో ! నిన్న రిమ్మిత్తు అవగేను బందితు. అలసా బసంతా, నీ ఇల్లెళ్ళ ఆదిఅంద్ర ఏనేన Func-
tions ఆగబేకాదద్దు ఎల్లా కరార మాడికొ ఆంతానల్లో దేశ-
సాండే.

బసంత:— కరార ? యాకప్పా మగన, కరార మాడలిక్కే నాయేను టాంగా యోడియాన్న ? అంథవర జోడి సుద్దా నా ఇన్నా ఒమ్మేయూ కరార మాడిల్లా. ఈ కనడ సాలీ మాస్తరర
హంగ నీ ఇన్నా ఆ పాయా బిట్టే ఇల్లెను ? ఇంథావక్కెల్లా కరార
మాడిదర నమ్మ డిగ్గిటి ఏన రేపఅప్ ఆద హంగ ఆతో ? (కుసేనిగి)
కుసేని, (కుసేనియు క్లినింగదల్లియే మగ్గ) యే కుసేని !

కుసేని:— (ఒమ్మేలే కలశ బిట్టు బండు) రావసాబ !

బసంత:— ఒండు మూరు ఆమ్మేటి తోగొండు బా. హంగ
ఒంద మూరు స్పేలీల్ జహా ఆగలి.

కుసేని:— రావసాబ మత్తేన కేడలిరి ? తాజా కేక,
జామున్, మ్యేసూర వాక, పురి, బాసుంది.

దేశసాండే:— ఏనార సోవిదరాగ యేళసా ఖారద్దు.

కుసేని:— రావసాబ, నిమ్మంతావు' హంగందర హంగరీ !

బసంత:— యోం, అవన మాతు తోగొండేను మాడతీయో
తందిడు ఏనేన తాజా అవ అవన్న. వేలకన్మా యోటిల్ అంత తిళదా
నిదన్న.

కుసేని:— (స్వగత) అనబేకు నమ్మ బసంతరాయరు, సరదార
మనశ్యారు, కేళిదాగ మితి కేడతార.....(యోగవసు)

దేశసాండే:— ఇవత్త నమ్మ క్లాసన్యాగ భారి ధాందలే హాకి
బిట్టరవా కుడుగరు ఫస్ట్ Period గే

కులకర్ణి:— యాక, యారదిత్తో ఫస్ట్ Period ?

ಬಸಂತ:— F. Y. ದ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಯಾರ ಪಿರಿಯಡ್ ಏನೋ ! ನಾವಂತೂ ಅಳಿಸಿಕೊಡತಿದಿವಿ, ಯಂಥಾ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪಿರಿಯಡ್ ನ್ಯಾಗ ಧಾಂದಲೆ ಹಾಕದೆ ಬಿಟ್ಟಾವನಲ್ಲಾ. ಲೆಕ್ಚರ ನಡೆದಾಗ ಇತ್ತ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸ್ವಸ್ಥ ಮಲಗಿ ಬಿಡತಿದ್ವಿ. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು, ಟರ್ಮಿನಲ್ ದಾಗ ಸಾಯನ್ಸ್ ಪೇಪರಿ ನ್ಯಾಗ 'ಕುಣಿಯೋಣು ಬಾರ' ಹಾಡ ಬರದು ಬಂದಿದ್ವಿ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅಲ್ಲೊ, ನೀವ ಧಾಂದ್ಲೆ ಹಾಕಿ ನೀವ ಮಿಶ್ರೀಫ ಮಾಡಿದರ ನಿಮ್ಮ Study ಹಾಳಾಗತದೊ ಎನ ಪ್ರೊಫೆಸರರ Study ಹಾಳಾಗತದೊ ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲಾಲಾಲಾಲಾ ! ಇವಾ ಏನ ಕಡಿಮಿ ಧಾಂದಲೆ ಹಾಕಾವಪ್ಪಾ ? ಯೇ, ಮೆತ್ತನ್ನ ಕಳ್ಳ ನೋಡು ನೀನು ! ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲೆ ಆ ಡೆಸ್ಕಿನ ಮ್ಯಾಲಿ ಏನೋ ಬರೆದಿದ್ವಿಲ್ಲಾ, ಅದೇನು ಕಡಿಮಿ ಧಾಂದ್ಲೆ ಏನು ?.... ರಾಯ್ ನಿನ್ನೆ ತಮ್ಮ ರೋಲ ಹೇಳೊದರಾಗ ನಾ ಸಿಗತಿದ್ವಿ ಗೊತ್ತದನ ? ಮತ್ತ ಮಿಶ್ರೀಫ ಮಾಡದಿದ್ದರ ಬೀಳತತ್ತೇನು ತಮ್ಮ ರೋಲು ?

ಬಸಂತ: — ಅವಗೇನು ತಿಳಿಬೇಕ ಬಿಡೋ ಇಂಥಾವೆಲ್ಲಾ Politics ಉ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಖರೇ ಅದ. ನೀವ ದೊಡ್ಡ Politicians ಉ ! ಇರಲ್ಯವಾ.....ಅಲ್ಲೊ ಬಸಂತಾ, ಲೇಡೀ ಸ್ವೂಡಂಟ್ಸಿಗ್ಯೂ Canvass ಮಾಡೋಣಲಾ ?

ಬಸಂತ:— Oh ! I have already. ಮತ್ತ ಈ ಸರ್ತೆ ನಮ್ಮ ಎಮಿಲಿ ವ್ಹೋಟಿ ನನಗ ಅಂತ ತಿಳಿ. ನಾ Elect ಅಡ್ವೈಂಟ್ಸ್ Garlanding ಮಾಡಬೇಕಾದ ನಮ್ಮ ಎಮಿಲಿನ್ನ Forward ಮಾಡತಿದ್ವಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ವಾ ! ಭಾಸ ಒಗದೀಯೇನ ಹಂಗಾರ ! Congratulations !

[ಹುಸೇನಿಯು ಆಮ್ಲೆ ಟು ಚಹಾ ತಂದಿಡುವನು.]

ಬಸಂತ:— (ಹುಸೇನಿಗೆ) ಒಂದ ಗೊಲ್ಡ್ ಪ್ಲೇಕ ಪ್ಯಾಕು, ಒಂದ ಮೂರು ನಾಕು ಪಾನಪಟ್ಟಿ, ಎಷ್ಟಾಗ್ತದ ಹೆಚ್ಚು. ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ನೋಡು ಣಂತ. ಹಿಂದಿಂದೇನು ಇಸ್ಕೂಲೀರಬೇಕಲ್ಲ ?

ಹುಸೇನಿ:— ಅಲ್ಲರೀ, ಇಪ್ಪತ್ತೈದು - ರಾವಸಾಬ್, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಯಾಕ ಹೇಳೋಣ ಹೇಳ್ತ. (ಸ್ವಗತ) ಎನ ಮಂದೆಪಾ ಇದು! ಇಪ್ಪತ್ತಮೂರದು ಹಂತಾದು ಇಪ್ಪತ್ತೈಳೇನು ಅಂತಾರ!

ಬಸಂತ:— ನೋಡೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, Faithful ಅನಬೇಕು ನಮ್ಮ ಹುಸೇನಿನ. (ಹುಸೇನಿಗೆ) ಆತು ಇದೆಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು. (ಈ ಬಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ. ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ) ಇವತ್ತ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ ಸಿಪಾಯಿಗೆ ಒಂದಾರಣೆ ಕೊಡಬೇಕಪಾ. ಒಂದ ತಿಂಗಳಾತು, ಆ ಮಗಾ ಸಲಾಮ ಹೊಡಿಯೂದ ಬಿಟ್ಟಾನೀಗ.

[ಹುಸೇನಿಯು ಸಿಗರೇಟು ಪಾನಪಟ್ಟ, ತಂದಿಡುವನು. ಎಲ್ಲರೂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— [ಕುಲಕರ್ಣಿಗೆ] ನಿನ್ನ ಕಡೆ 'One Act plays' ಇದ್ರ ಕೊಡಪಾ ಒಂದ ನಾಕ ದಿನಸ ಓದಿ ಕೊಡತಿನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯೇಳೊ ನಿನ, ಅದನ್ನ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೇನು? ಹದಿ ನೈದ ಮಾರ್ಕ್ಸಿನ ಬುಕ್ಕದು.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅಲ್ಲೊ, ಮತ್ತ ಮೊನ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಫಾದರ ಕಡೆಯಿಂದ ಎರಡು ರೂಪಾಯಿ ಇಸಗೊಂಡಿ 'One Act plays' ಗಂತ ಅದಕ್ಕ ಕೇಳಿದೆ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನೀ ಯಲ್ಯೋ 18th century ದವ ಕಾಡೆಸತೀ ಬುಕ್ಕಿಗಂತ ರೊಕ್ಕಾ ಇಸಗೊಂಡಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ತೊಗೊಂಡ ಬಿಡೂದೇನು? ಮೊನ್ನೆ ಮತ್ತ ಟಾರೀಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲೇನು?

ಬಸಂತ:— ಬರೇ ಉದಕ ಓದಿದರ ಸೆಕಂಡಕ್ಲಾಸ ಬರತಾರೇನೊ? ಆಂ, ದೇಶಪಾಂಡೆ? ಬೇಕದಕ್ಕೊ ಛಾಪು! ಇಲೆಕ್ಟ್ರನದಾಗ ಕಾಂಡಿಡೇಟ ಆಗಬೇಕು, ಗ್ಯಾದರಿಂಗಿನ್ಯಾಗ ಓಡ್ಯಾಡಬೇಕು, ಡಿಬೇಟಿನ್ಯಾಗ ಮಾತಾಡ ಬೇಕು, ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕು, ತಿಳಿತ. ಆ ಮ್ಯಾಲೇನು ಸೆಕಂಡ ಕ್ಲಾಸ ಬಿಟ್ಟು ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ ಫಸ್ಟ್ ಬರಬಹುದು!

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಹೊತ್ತಾತೊ (ಎಲ್ಲರೂ ಎದ್ದು ಮುಂದೆ ಬರುವರು.)

ಬಸಂತ:— ನೋಡ್ರೆಪಾ ಹಂಗರ ಇವತ್ತಿನಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಅಷ್ಟು ಓಡ್ಯಾ ಡೂಣ.

ದೇಶಸಾಂಡೆ:— ನಮಗ ನಿಂದೀ ಕಟ್ಟಿದಾಗುದುಲ್ಲೊ. ಮೊದಲ ಅರ್ಜೀಣ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಬ್ಯಾರಿ.

ಬಸಂತ:— ಚಹಾ ಕುಡಿಸ್ತಿನಿ ಬಾವಾ ಥೋಂಗ ತಗೀಬ್ಯಾಡಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಒಂದ ಯೇಳೆಂಟ ದಿನಸ ಓಡ್ಯಾಡೂಣವಾ ಮತ್ತ ನಮ್ಮ ಬಸಂತನ ಕಾಲಾಗ.

ದೇಶಸಾಂಡೆ:— ನಿಮಗೊಂದು ನಾ ಬ್ರಾಂಬ್ರ ವ್ಹೊಟ್ಟ ಅಷ್ಟು ಕೊಡಿಸಿದರಾತವಾ.

ಬಸಂತ:— ಹಂಗ ನಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಬರೂದುಲ್ಲರೋ. ಆಯತಾ ವ್ಯಾಳ್ಳಾ ದಾಗ ವ್ಹೊಟ್ಟ ಎರಡನೇ ಕಡೆ ಬಡೀತಾವ. ಮತ್ತ ನಾ ನಮ್ಮ ಜಾತಿ Votes ಬಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಅವರ ನ್ಯಾಲೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟೇನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಜಗತ್ತಿನ್ಯಾಗ ಜಾತಿಯಲ್ಲಾ ಒಂದ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಜನರು ನಡಸ್ಯಾರ; ಅಂಥಾದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಾತಿಜಾತಿಗೆ ಪಕ್ಷಪಾತಾ !

ಬಸಂತ:— ನಾವೇನು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮದ ಸಲುವಾಗಿ ಬಡದಾಡತೆನೇನ ಬಿಡೊ. ಮತ್ತ ಜಾತಿಭೇದವಾ ಮಾಡಬಾರದಂತ ನಿಮ್ಮ ಜಾತಿ ಅವ್ರ Votes ಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿಲ್ಲೇನವಾ ? ನೊಡ್ರೆಪಾ, ನನ್ನ ಲುಕ್ಸಾನ ಮಾಡಬ್ಯಾಡರಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅದರ ಕಾಳಜಿ ಬಿಡೊ. ನೀ ನಿಂತಿರಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ ಯವರ ಛಾತೀಯೇನು ಬರೋದು.....ಅಲ್ಲೊ ಬಸಂತಾ, ಇವತ್ತ ಟಾಕೀ ಭಾಳ Fine ಇದಹಂಗ ಕಾಣಸ್ತದೊ.

ಬಸಂತ:— ಹಂಗರ ಇವತ್ತ ಕ್ಯಾಂಪ ಹಾಕೂಣಲ್ಲಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನನ್ನ ಕಡೆ ಚಿಲ್ಲರಿಲ್ಲೊ. ನಿನ್ನ ಕಡೆ ಇದ್ದರ ಕೊಡು ಹಿಂದಾಗಡೆ ಕೊಡತಿನಿ.

ಬಸಂತ:— ಇಂಥಾ Tin-pot ಗೆಲ್ಲಾ ಕಡಾ ಕೇಳತಾರೇನೋ. ಅದರ ಕಾಳಜೀ ಯಾಕ ಬಾ ನೀ; — ಬಾಕ್ಸ್ ಸೀಟೆ ತಗಸೂಣಂತ.(ಯಾರನ್ನೋ ನೋಡು ಒಮ್ಮೆಲಿ) ಒಳ್ಳೇದು ನೋಡರೆಪಾ ಹಂಗರ.....ನಾಳೆ ಕಾಲೇಜ ದಾಗ ಭಿಟ್ಟು. [ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಹೋಗುವನು.]

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡದೇನೋ ಹೆಂಗ ಸೂಟಿಂಗ ಸ್ವಾರ ಹೋದ ಹಂಗ ಹೋದಾ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜ ಸ್ವಾರ ನೋಡಿ ? ಆ ಕೇಸು ಈ ಮಗ್ಗ Solid Vote ಹಾಕೂದೂ ಅಷ್ಟರಾಗ ಅದ.

(ಶಾಮನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವನು.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— (ಶಾಮನಿಗೆ) ಗುಡ್ ಮಾರ್ನಿಂಗ ಮಿಸ್ಟರ ಶಾಮ-
ರಾವ. ಮತ್ತೇನು, ಯತ್ತ ಹೊರಟಿತ್ತು ಸ್ವಾರಿ.

ಶಾಮ :— ನೋಡರಿ, ನಮ್ಮ Article ಅಂದರ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿಲ್ಲಾ ಈ Editors ಗೆ ! At least, ಜ್ಞಾನಿಯರ ಬಿ. ಎ. ದಾವಾ ಅಂತಾರ ಹಾಕ ಬಾರದ ನಮ್ಮ Article ಉ ! ಹೋದ ತಿಂಗಳ ಕೊಟ್ಟದಿರಿ. ಎಷ್ಟ ದೈನಾಸ ಬಟ್ಟೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಹೂಂ, ಛಾಪಿಸೂಣಂತ ಅಂದಿದ್ದರು, ಅಂಥಾದು ಈಗ Deceive ಮಾಡಿದರು -- Aristocratic Fellows !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅವಕ್ಕಾಕ ಕಾಳಜಿ ಮಾಡತೀರಿ, ನಾ ಹಾಕಿಸಿ ಕೊಡ ತಿರಿ, ನಮ್ಮ ದೇಶಪಾಂಡೇನ Father ಅಲ್ಲೇ ವರ್ಕ ಮಾಡತಾರ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ: - Oh yes ! ಅಲ್ಪತ ಕೊಡ್ತಿ, ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ದರ ಆವರ ಹಾಕತಾರ.

ಶಾಮ:— ಮತ್ತ ಯೋಗ್ಯ ಇದ್ರ ಅಂತಾರಲ್ಲವಾ ? ಯೋಗ್ಯರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಮತ್ತ ನಮ್ಮ (ಪ್ರಕಾಶ) ಆ ಸಂಕೇತರೂಪಾ ಅಷ್ಟ ಬಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟ ಹಾಕಿ ಕೊಡ್ತೀವಾ, ನೀವು ಹೇಳಿದ್ದ ಕೇಳತೀನಿ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:—ಹಂಗಾರ ನೀವು ಕ್ರಿಕೆಟ್‌ಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ Promise ಮಾಡೀರೇನು ?

ಶಾಮ:— ಯಾಕ ? ನಿಮ್ಮ ವೈಕಿ ಯಾರಾರ ಇದ್ದಾರೇನು ?

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೂನರಿ, ನಮ್ಮ ಮಿಸ್ಟರ ಬಸಂತ ಅವರು ನಿಂತಾರ.... ಮತ್ತ ದಯನಾಡಿ Kindly ತಮ್ಮ ವೈಟ್ ಅಷ್ಟು ಹಾಕಬೇಕು.

ಶಾಮ: — ಛೇ ಛೇ ಛೇ, ಇದಕ್ಕಾಕಿಷ್ಟೊಂದು Adverbs? ಹೆಚ್ಚ ತೀರಿ. ಬಸಂತ ಅವರು ನಮಗೇನು ಅರೇದವರಲ್ಲಾ. ಮೊನ್ನೆ ಅಲ್ಲಿ ಜೋಶಿ

ಅವರ ರೂಮಿನಾಂಗ ಕೂತಿದ್ದರು, ಗೊತ್ತದರಿ Mr ಬಸಂತ್ ಅವರ ಭಾಳ Kind ಇದ್ದಾರ ನೋಡರಿ (ದೇಶಪಾಂಡೆನಿಗೆ) ಮತ್ತ ನಮ್ಮ Article ಒಂದು ಮರೀಬ್ಯಾಡರವಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಭೇ, ಇವತ್ತ ಸಂಜೀಮುಂದ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಕೊಡಿರಿ, ನಾಳೆ ಮುಂಝೇನೆ ಫುಫ ತೊಗೊಂಡು ಬಿಡಿರಿ.

ಶಾಮ:— Alright thank you in anticipation....Mr Deshpande, be cock sure -- I will Vote for Mr. Basant. (ಹೋಗುವನು.)

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಇವಾ ಯಂಥಾ ಕವೀಪಾ..... ಕವೀನೋ ಎನ ಕಪೀನೋ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ನಮದೇನು ಹೋದದ್ದೊ. ಹೂಂ ಅಂದ್ರಾತಪಾ, ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಾಗಲಿಕ್ಕೆ.....ಮತ್ತ ನೀ ಕಡಿತನಕಾ ಬಸಂತನ ಸಾಯಡ್ಸ ಹಿಡಿಯಾವ ಹೌದಲ್ಲೊ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಅದನ್ನ ಹೆಂಗ ಹೇಳಲಿ.....ಅಲ್ಲಪಾ ನಾನ್ಯಾ-ಕೆಷ್ಟು ಶ್ರಮಾ ತೊಗೊಂಡು Canvass ಮಾಡಬೇಕ ಬಿಡೊ; ಗೊತ್ತದ, ಬಸಂತನ ಟೆಂಡನ್ನಿ ಆಗೂತಂಕಾ ಅಷ್ಟು ಡುಬ್ಬಾ ಭವ್ವರಸತಾನ ಒಂದವ್ಯಾಳಾ ಇವನ ಆರಿಸಿ ಬಂದರ ಗ್ವಾಡಿನ್ಯಾಲೆ ಬಟ್ಟೆಟ್ಟ ಹೇಳತೆನವಾ -- ಈ ಮಗಾ ನಮ್ಮನ್ನ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನಾತಾಡಿಸುದುಲ್ಲಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಲ್ಲಾರ ಟೆಂಡನ್ನಿನೂ ಹಂಗ ಬಿಡೊ ! ಅವರ ಒಳ ಗಿನ Motives ಅ ಬ್ಯಾರೆ ಇರತಾವ. ಈಗ ನಮ್ಮ Case ತೊಗೊಳಪಾ. ನಾವು ನಾಟಕದಾಗ ವಾರ್ಡ್ ಯಾಕ ತೊಗೊಂಡಿವಿ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವಾಕ್ಯ ! ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾಕ್ಯ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಸಾಹಿತ್ಯಸೇವಾ ನೀಯೇನು ಮಾಡತಿ ನಿನ್ನತಲಿ. ನಾಟಕಾ ಬರದಾವಾ ಮಾಡತಿದ್ದಾನು. ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾ ಅಂತೂ ಈ ಅಮೇಚೂರ ನಾಟಕದವರದು ಕಂಡದ್ದ ಅದ ! ಎಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಾಟಕಾ ಮಾಡತಾರೊ ರಂಗಭೂಮಿ ಸೇವಾ ಅಂತ !

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಹಂಗರ ನಾವು ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ತೋಗೊಂಬು ಉದ್ದೇಶರಾ ಏನು? ನಿದ್ದಿಗಿಟ್ಟು ನಾಟಕಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಟಿಕೆಟಿ ಖರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಮ್ಯಾಲೆ ವಸೂಲಾಗದಿದ್ದರ ಕೈಲೆ ಸೋಸಬೇಕು.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಸೋಸಬೇಕಪಾ ಮತ್ತ ಯಾರಿಚ್ಚಿ! ನಾಟಕದಾಗ ಪಾರ್ಟ್ ತೋಗೊಂಡರ ನೋಡುವವರ ಮ್ಯಾಲೆ ಭಾಪ ಒಗ್ಗಿಲಿಕ್ಕೆ ಬರತದ !.... ‘ಇರಲಿ, ಇವತ್ತ ರಾತ್ರಿ ಸಿನೇಮಾ ಪ್ರೊಗ್ರಾಮ್ ~~ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್~~ Arrange ಮಾಡಿದ್ದೆ’ ಲಗೂ ಬಾ ಮತ್ತ. (ಹೋಗುವರು)

ಪ್ರವೇಶ ೩.

[ಶಾಮನ ಮನೆ. ಶಾಮನು ಓದುತ್ತಾ-ಎಸ್. ಎಸ್. ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಬರುವರು.]

ಶಾಮ: — ಬರ್ರಿ. ಬರ್ರಿ.

(ಎಸ್. ಎಸ್ ಮತ್ತು ಪಾಟೀಲ ಕೂಡುವರು.)

ಎಸ್. ಎಸ್.:—ನೋಡರೆಸ್ಪಾ. ಮರೀಬ್ಯಾಡರಿ.ಮುಂದ ನಮ್ಮಿಂದೇನಾರ ಘಾಯದೆ ಆಗಬಹುದು. ಅವಾ ದೇಸಾಯಿ ಇದ್ದಾನಲ್ಲರಿ, ಮೊನ್ನೆ ನಮ್ಮ Application ಕ್ಕ ಸೆಕಂಡ ಮಾಡಿದ್ದಾ, ಅಂಥಾದು ನಿನ್ನಿನ ದಿವಸ ಮುದ್ದಾಂ ನನ್ನ ಕೆಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ತಾನ Candidate ಆಗ್ಯಾನ.

ಶಾಮ:— ಬಿಡ್ರಿ, ಅಂಥಾವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದರ, ಮತ್ತ ಇಲೆಕ್ಟನ್ ಅನಬೇಕ್ಯಾಕದಕ್ಕ ?

ಪಾಟೀಲ:— ತಮ್ಮ Poem ಕ್ಯಾನರೀಜ ಎಡಿಟರ ಕೈಯಾಗ ಕೊಟ್ಟಿ. By all means ಹಾಕತೀನಿ ಅಂದಾನ.

ಎಸ್. ಎಸ್.:— ಅವಾ ಒಂದ್ ಕವಿತಾ ಹಾಕದಿದ್ದರ ಅವನ ಎಡಿಟರ ಶಿಸ್ ಕಿತ್ತಿ ಒಗಸೂಣಂತ; ಮತ್ತ ಬಸಂತಗ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೊ.

ಶಾಮ:— ಛಿ, ಅವಗ್ಯಾರು ಹಾಕಬೇಕರಿ Aristocratic fellow

ಪಾಟೀಲ:— ತಮ್ಮ “ನೆಲೈಯ ಸಿಟ್ಟು” ಭಾಳ Fine ಆಗೇದ ನೋಡರಿ. (ಸ್ವಗತ) ಯಾ ಮಗಾ ಓದ್ಯಾನ ಅದನ್ನ.

తామ:— ఓనో ఇన్నా బడింగ వోయేట్స్ ఇద్విన్డిరేవా.

పాటేల:— నోడపా హంగర నమ్మి ప్లేకి ఆవన నిను.

ఎస్ ఎస్.:— (పాటేలన కివియల్లి) బహువచనదింద కరియో!
ఠమసూ రితి సుద్ధా గొత్తిల్లలా.

పాటేల:— థీ, నానూ శామా సాలి గేళేయారో. యాకొ
Fifth దాగ నానగ నినగ, సన్మత కాపి కేట్టిద్దిల్లా. ?

తామ:— హౌదరి, నిమ్మద పుణ్యా నా - పా - సా - ద - ద్దు.

ఎస్. ఎస్.:— మురిబ్యాదిరేవా, ఇద కడిగిసరతే హేళూదు.

తామ:— డేట్టాగి ఇన్నేన హేళిపా, బేకార నన్న వ్రోటింగ
శీటి నిమ్మ క్రియాగ కేట్టి బిదతిని. నివ హక్కుచ్చిరి.

ఎస్. ఎస్.:— థీ. హంగ రూల ఇల్లరి. ఆదరూ ఇష్ట ఖాత్రి
యింద హేళతిది అందమ్యాళి, I thank you.

తామ:— మత్త నన్న బిన్నహా ఒంద మురిబ్యాడేపా.

పాటేల:— యష్ట హేళబేకవా ఇన్న. మిసలని నోడిందన
నమ్మన్న మాతాడసు. మత్తిన్నేను !

ఎస్ ఎస్.: - సడిపా పాటేలా (తామసిగి) గుడ్ నైట్.

(ఎస్. ఎస్. మత్తు పాటేల హేరడ. వష్టరల్లి బసంత, కులకణ్ణ,
దేశపాండే ప్రవేశిస్తావరు. బసంతను, ఎస్. ఎస్. పాటేల ఇవరు బంద
ద్దన్న తన్న గేళియరిగి నన్నేయింద తిళిస్తావరు)

తామ:— (స్వగత) ఇదేన బంతవా నన్న సుత్త ! అడకొత్తిన్యా
గిన అడికి ఆదేనల్లా ! (ప్రకాశ) ఒళ్ళిదరి, Mr. ఎస్. ఎస్.
(Dont care ఎందు ఎస్. ఎస్ న కివియల్లి హేళువను. ఎస్. ఎస్.
మత్తు పాటేల హేళిగూవరు. హేళిగూవ ముందే ఇబ్బరూ బసంతనన్న ఆవన
గిళియరన్నా ద. రుచురనే నోడువరు.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಯಾಕರೆಪಾ, ನಿನ್ನೆ ನಿಮ್ಮ ಲೇಖ ಪ್ರಿಂಟ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಬಂದದ್ದರ ಉಪಕಾರೇನಿಂದು ?

ಶಾಮ:— (ಆಸಂದದಿಂದ) ಆಂ ? ಕೊಟ್ಟ ಬಂದರೇನು ಛಾಪಸಲಿಕ್ಕೆ ?

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀವು ಹಂಗರ ಎಸ್. ಎಸ್.ಗ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿದರಿ, ಹೌದಲ್ಲೊ ?

ಶಾಮ:— ಏಳರೀ, ನಿಮ. ಇಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ವ್ಹೋಟೆ ಹಾಕಿದರ ತೀರಿತಲಾ. ಅವನ ಮಾರೀ ಮುಂದ ಹೊಂ ಅಂದರೂ ನಾ ಹಾಕೂದು ಬಸಂತಗ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಬರೇ ನಿಮ್ಮ Article ಪ್ರಿಂಟ ಆಗತದಂತ ನಮ್ಮ ಮಾರಿಮುಂದ ಹೊಂ ಅನಬ್ಯಾಡರಿ, ಏನಂಬೂದು 'Openheatedly' ಹೇಳಿಬಿಡರಿ. ನಾವೇನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆ ಬರೂದಲ್ಲಾ.

ಶಾಮ:— ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇನ್ನೇನ ಹೇಳರೆಪಾ, ಬೇಕಾರ ನನ್ನ ವ್ಹೋಟಿಂಗ ತೀಟೆ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗ ಬಿಡತಿನಿ. ನೀವ ಹಕ್ಕೊಳ್ಳರಿ ಮತ್ತಿನ್ನೇನು.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಅಲ್ಲಾ, ಭಬ್ಬರ ವ್ಹೋಟಿಂಗ-ತೀಟಿನ ಮ್ಯಾಲೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಬರಿಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಲ್ಲಾ ಅಂತ ಅಷ್ಟ ಫೈರ್ಯದಲೆ ಹೇಳಬ್ಯಾಡರಿ. ನಾವು ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಿವಿ.

ಶಾಮ:— ಇಲ್ಲಿ ನೋಡ್ರಿ, ಒಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಮೀಜ ಮಾಡಿದೆನೆಂದರೆ ನಾಲಿಗೆ ಹೊಳ್ಳಸಾವಲ್ಲನಾ -- ಆಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿ ಆಗಿ ಮಾಡಿದಹಂಗ !

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹನ್ನೆರಡವೈದ ಆಣಿರಿ ಇವೆಲ್ಲಾ !

ಬಸಂತ:— ಅವಾ ಹಂಗ ಮಾಡವಲ್ಲ ನಡಿಯೋ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ನಾನು ಅವಾ ಇಂಟರ ಫಸ್ಟ್‌ಇಯರ ಕೂಡೇ ಕಲಿತೇವಿ.....ಯಾಕೊ ಶಾಮಾ ? ಮತ್ತ ನೋಡಪಾ ಇನ್ನು ಬರೂದಾಗೂದಿಲ್ಲಾ, ಮರೀಬ್ಯಾಡಾ.

ಶಾಮ:— ಅಲ್ಲಾ, ನೀವು ಸುಳ್ಳು ಇಲ್ಲಿತನಕಾ ತೇಕುತ್ತಾ ಯಾಕ ಬಂದರಿ, ಅಂತಿನಿ. ಅಷ್ಟ ಭರೋಸಿಲ್ಲ ? (ದೇಶಪಾಂಡೆಗೆ) ಮತ್ತ ನಮ್ಮ ಲೇಖಾ ಓಂದ ಛಾಪಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಮರೀಬಾಡರೆನಾ, ಏನೋ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡತಿನಿ ಅಂತ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಳಬ್ಯಾಡರಿ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಾ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳೋದುಲ್ಲಾ. ಆ ಮ್ಯಾಗಝಿನ್ ಬಂದಿದನ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳರಿ, ಛಾಪಿಸೇದೊ ಇಲ್ಲೊ ಅಂಬೂದು.

ಬಸಂತ:— ಅಲ್ಲೊ ಶಾಮಾ, ನಿನ್ನ ಒಟ್ಟೆ Works ಅಂಬೂವು ಎಷ್ಟನ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡು. ಒಂದ ಫಸ್ಟ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಪ್ರಿಫೇಸ್ ಹಾಕಿಸಿ ಪ್ರಿಂಟ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಡತಿನಿ.

ಶಾಮ:— ಅಷ್ಟ ಮಾಡಿದರ I will be ever indebted to you. ನನ್ನ ವರ್ಕ್ಸ್ ಏನೋ ಒಂದ ಎರಡಮೂರು Volumes ಆಗ ಬಹುದು, ಇಷ್ಟ.

ಬಸಂತ:— ಬೇಕಾದಷ್ಟಿರಲೊ, Dont care ! ನೋಡಪಾ. ಹೋಗತೀವಿ ಹಂಗಾರ, ಗುಡ್ ನಾಯಿಟ್.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡರಿ, ನಿಮ್ಮ ಲೇಖಾ ಒಂದ ನಾಕ ಮಂದಿ ಓದಬೇಕ ಅಂತ ಆಶಾ ಇದ್ದರ.....(ಹೋಗುವರು.)

ಶಾಮ:— (ಅನಂದದಿಂದ) ಈ ಕವಿಯು ಚಿರಸಾಹಿತಿ ಯಾದನು..... ಯೇ ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯೇ.....

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು.)

ಶಾಮ:— ಮೊದಲ ಸಭ್ಯಾ. ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗ ಒಂದ ಕಾಯಿ ಒಂಡಿಸಿಕೊಂಡ ಬಾಅನ್ನು. ಕಾಯಿ ಅಣಿ ಬೇಕಾರ ನಾ ಕೊಡತೀನಿ.

ಶಾಂತಾ:— ಯಾಕ ?

ಶಾಮ:— ಹಂಗ ಮಠಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಾ ಅನ್ನು.

ಶಾಂತಾ:— (ಅನಂದದಿಂದ) ಯಾಕ, ಲಾಟ್ರಿಗೇಟ್ರಿ ಹತ್ತಿತೇನು ?

ಶಾಮ:— ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ !

ಶಾಂತಾ:— ಯಾಕ ? ಏನು ?

ಶಾಮ:— ನಾ ಮೊದಲ ಹೇಳಿಲ್ಲ ! ಹೊರಗ ಹೋಗುಮುಂದ ನಾಯಿ ಬಾಲಾ ರುಗಾಡಿಸಿತು. ಶುಭಾ ಅಂತ.

ಶಾಂತಾ:— ಏನಾಗೇದೀಗ ಶುಭಾ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ?

ಶಮು:— ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಅಂತ ವಾರದ ಭವಿಷ್ಯದಾಗ ಬಂದಿ ದ್ದಿಲ್ಲ, ಖರೀ ಬಂತು ನೋಡದು !

ಶಾಂತಾ: — ನೌಕರೀ ಹತ್ತಿತೇನ ಹಂಗರ ?

ಶಮು:— ನನ್ನ ಕವಿತಾ, ನನ್ನ ಲೇಖ ಸ್ವೀಕಾರ ಆದವು. ನೀನು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನನಗೆ ಕವಿರಾಜ, ಇಲ್ಲವೆ ರಾಜಕವಿಯೆಂದು ಕರೆಯತಕ್ಕದು. ನಾನು, ಅಂದರೆ ಉತ್ತಮಪುರುಷ, ಸರ್ವನಾಮ, ಪುಲ್ಲಿಂಗ, ಏಕವಚನ, ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯಾದ ನಾನು, ಈ ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯ ಗಂಡ.....ನಿಮ್ಮ-ವ್ವನು ಈ ಕವಿಯ ಮಾವ, ನಿಮ್ಮವ್ವನು..... Sorry, ನಿಮ್ಮವ್ವ, ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ನೀನು—ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ. ನನ್ನ ಅಡ್ಡ ಹೆಸರು ಇನ್ನ 'ಕವಿ' ಅಂತ ಮಾಡಿಕೋ ತೇನಿ.....ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಅರಸುಗಳಿಯೇ, ಸಮಾಸದಿಂದ ಅರಸಿಗಳಿಯೇ, ಈ ನಿನ್ನ ಕವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರುವಂತೆ, ಒಂದೇ ಒಂದನ್ನು.....ಕೊಡು !

ಶಾಂತಾ:— ಏನದು ಕೊಡ್ತಾದು ? ನಮ್ಮಪ್ಪ ರೊಕ್ಕಿಲ್ಲದ ಗೋಳಾಡ ತಾನ. ಸದಾ ಕೊಡೂ ಕೊಡು.

ಶಮು:— ತಲೀನ ಇಲ್ಲಿದಕ್ಕೆ ! ಹೆಂಗಸೂರ್ಗ್ ಫಿಮೇಲ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಯಾಕೆ Necessary ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೂ. ನಾ ಶ್ಲೇಷದಿಂದ ಗುಪ್ತಿಟ್ಟು ಅಂದ್ರೂ, ಕವಿಯ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ನಿನಗೆ ಅಷ್ಟೆ ತಿಳಿಬಾರದ ?..... ನೀರಡಸಿ ಬಂದ ಈ ಭೃಂಗಕ್ಕೆ ತಾವರೆಯಾದ ನೀನು ನಿನ್ನ ಮುತ್ತಿನ ಮಧು ವನ್ನು ಕೊಡು. ಚನ್ನೆ, ನೀನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಚಲುವೆಯಾಕಾಗಲಿಲ್ಲಾ ! ಇರಲಿ, ಚೆಲುವು ಇರದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕುರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಚೆಲುವಿನ ರೂಪ ತೆಗೆಯುವರು ಕವಿಗಳು. ಸೌಂದರ್ಯದ ಸೆಲೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವರು. ಕವಿತೆಯ ಕಾರಂಜಿಯನ್ನು ಪುಟಿಸುವರು. ಪ್ರತಿಭೆಯ ತುಂತುರಗಳನ್ನು..... ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು; ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗೆ ಒಂದೆ ಭಾಷಣವು ತಗದಕೊಡನ್ನು ! ಯಾರುಸಗಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಸತಾನ ಮಗಾ. I deserve publication. ನಾ ಇಂಥಾ ದೊಡ್ಡ ಕವಿ ಆದದ್ದು ಹೆಚ್ಚೋ, ಅವಾ ಸೊಟ್ಟೊಂದು ಭಾಷಣವು ಕೊಡಸಾದ ಹೆಚ್ಚಿನದೋ ?

ಶಾಂತಾ:— ಒಂದ ಛಾಪಗಾನೀನ ಸಾಕೇನು ? ಒಂದ ವಿಮಾನ ಬೇಕಂತ ಹೇಳರೆಲ್ಲಾ .

ಶಾಮ:— ಈ ಕವಿಗೆ ವಿಚಾರದ ವಿಮಾನ ಇರತೀರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೊಂದು ವಿಮಾನ ಬೇಡಾ. (ಸ್ವಗತ) ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಡ್ಡಿ ಯಿಲ್ಲಾ. (ಪ್ರಕಾಶ) ಈ ಕವಿಯು ವಿಚಾರದ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವನು. ವಿಚಾರದ ತರಂಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಈಜಾಡುವನು. ವಿಚಾರದ ಶಯ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕನಸು ಕಾಣುವನು. ಸಂಸಾರದ ಅಘೋರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವನು, ತಿಳಿಯಿತೆ ಈ ನಿನ್ನ ಕವಿರಾಜನು !

ಶಾಂತಾ:— ಏನ ಕವಿನೊ ! ಏನ ಕವಿನೊ !

ಶಾಮ:— ಕಪಿಯಾದರೆ ಈ ಕವಿಯು ಹನುಮಂತನಾಗುವನು. ಕವಿತೆಯ ಬಾಲದಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮೋಹಿಸುವನು.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು, ಬರಬರತ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡೀತದೋ ಏನ ಮಣ್ಣು .

ಶಾಮ:— ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದರೆ ಹುಚ್ಚರ ಆಸ್ಪತ್ರಿಗೆ ಹೋಗುವೆನು. ಅಲ್ಲಿಯ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಕವಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವೆನು. ಕವಿಗಳು ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದ ರೇನೇ ಕವಿತೆ ಕಟ್ಟುವರು.

ಶಾಂತಾ:— ಬರೇ ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಾರದ ಮಾತ ಆಯ್ತಲ್ಲಾ. ಸಂಜೆಗೆ ಕಾಯಿಪಲ್ಲಾ ಏನಾರ ತಂದೀರೊ !

ಶಾಮ:— ಇಕಾ, ನಿಮ್ಮಪ್ಪನ ಗಂಟಿಗಿಂಟಿ ತಿಂದಿಲ್ಲಾ. ತಾನ ತರತಾನ ಮಗಾ ಬೇಕಾರ. ಯಾರುಪಗಾರಕ್ಕೆ ತರತಾನ. ಹೆಣ್ಣ ಕೊಟ್ಟ ತಪ್ಪಿಗೆ ತರಬೇಕ ಮತ್ತ.

ಶಾಂತಾ:— ಸಾಕು ಗಪ್ಪಾಗಿರಿ. ಇಲ್ಲೇ ನಡಮನ್ಯಾಗ ಕೂತಾನ ಅಪ್ಪಾ.

ಶಾಮ:— (ಗಾಬರಿಯಿಂದ) ಆಂ ?

[ಕೆರೆ]

ಪ್ರವೇಶ ೪. [ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಮುಗಿದ ನಂತರ]

(ಕಾಲಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ದೇಶಪಾಂಡೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವರು)

ಕಾಲಕರ್ಣಿ:— ಕಾಲೇಜದಾಗ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ ಒಂದು ಯಾಕ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾ-
ರವಾ. ಕಾಲೇಜ ಸುರುನಾಗು ಸುಗಮವಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಾ ಇಲೆಕ್ಟ್ರನ್ . ಮುಂದೆ

ఒంద తింకడదాగ గ్యావరింగ ఇలేక్ట్రన్సు. హింగాగి అభ్యాస హాళు, రోక్కు హాళు, Energy హాళు, మ్యాలే ఒబ్బరిగి కేట్టుగబేళు. అల్లద మత్త టీమినల్దాగ ఐద మార్క్స్గింతా తేళగ తోగొండర దండా కేడబేళు. భలో యుక్తి హుడక్కార. Study హాళ మాడావ్వు తావ. ఏన ఆగలి, ఇలేక్ట్రన్ గద్దలంతూ ఒందపాటి తీరి-ధంగాతపా..... ఈ వసంత ఆరిసి బందర ఏనో నమగ ఫాయదే.

దేశపాండే:— అనా బందరార ఏనో, నాళే మిసలని ఒళగ నమ్మ ఫోటో బ్యారే బరూహంగిల్ల.

కులకణ్ణి:— ఫోటో బరదిద్ద రేనాతో. జిమఖానా ఫండ ఆరణ ఇరతదల్లా. మోదల నీ ఖేళధంగ ఇబ్బరిగూ ఒందొందు రేన-కొటి హాకూణు

దేశపాండే:— అనా కేడబేళల్లపా.

కులకణ్ణి:— అనా ఏను అవన అప్పన మనింద ఖర్చ మాడ-బేళాగేద. నావేను ఫుకటి ఏను ఇష్టు శ్రమబట్టిద్దు. హంగర లుండానల్లా తన్న ఫలా.

దేశపాండే:— అనా ఇలేక్ట్ర ఆగి బందరూ, అవన్న ఇలేక్ట్ర ముడిదవరు నావాగతేవి. Honour తోగొంబానా అనా ఆగ-తాన.....ఇష్టాగి అవగిల్లే ఇష్ట Chances అవ బిడు. బరే లేడి స్పూడంట్స్ మ్యాలే అవన భారా. ఇలేక్ట్ర ఆగదిద్దరూ అష్ట ఫేమిలి గుర్తాతు నాకు అంతానవా.

కులకణ్ణి:— అల్లపా దేశపాండే, నీ Sincerely ఖేళు, నిన్న Personal Vote యారిగి హాకిది?

దేశపాండే:— బసంతగ!

కులకణ్ణి:— పక్కా ఇద్ది నోడవా నీ మాత్ర. ఖేళు ఖరే ఖేళు.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀ ಯಾವಾಗ ಇಷ್ಟು ಕೇಳಿತಿ ಅಂದಮ್ಯಾಲ ನೀ ಹೇಳು, ನೀ ಯಾರಿಗೆ ಹಾಕೀದಿ. Sincerely ಹೇಳು ಮತ್ತೆ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ, ನೋಡಮತ್ತೆ. ಬರೂ ಚಾರಣೆಕ್ಕ ಚಕ್ರಾ ತಂದೀ ! ಯಾರ ಮುಂದೂ ಒಡೀಬ್ಯಾಡಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೀ ನನ್ನ ಮುಂದ ಒಡದ ಹೇಳಿತಿ ಅಂತ ನಿನ್ನಹಂಗ ನಾನೂ ಒಡದ ಹೇಳಿತಿನಿ ಅಂತ ತಿಳಿದೀಯೇನು ? Imposs.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ ಹಂಗಾರ—ನಾನು ಎಸ್. ಎಸ್. ನೀನು ಹೇಳೋ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನೋಡ ಹಂಗರ,....ನಾನೂ.....ಛೇ, ನಾವೊಲ್ಲೆ, ನೀನು ಹೇಳೋ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಹೇಳಲ್ಯಾ ಹಂಗಾರನೋಡ ನೋಡ ಮತ್ತೆ, ಮಂದೀಮುಂದ ನನ್ನ ಮಾನಾ ಕಳದೀ (ದೇಶಪಾಂಡೆ ಊಂ, ಹೂಂ. ಎಂಡು ಗೋಣು ಹಾಕುವನು) ನಾನೂ ಎಸ್ ನಾನೂ ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಸ್‌ಗ. ಹಾಕೀನಿ ನೋಡಪಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— (ಕೈ ಹಿಡಿದು) Happy coincidence..... Expected, ನಾನೂ.....ಅವಗ ನೋಡು. (ಇಬ್ಬರೂ ನಗುವರು.)

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ರಾತ್ರಿ ಕಂಡುಬಂತು ನಮ್ಮ ಬಸಂತಾ ಆರಿಸಿ ಬರೂ Chance ಇಲ್ಲಾ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕ ಮುಂಜಾನೆ ಎಸ್. ಎಸ್‌ನ Side ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟೆ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ಮತ್ತೆ ಗೆದಿಯೂ ಎತ್ತಿನ ಬಾಲಾ ಹಿಡಿದರ ಏನಾರ ಸಿಕ್ಕೀತಪಾ.

ಕುಲಕರ್ಣಿ:— ಆದರ ಅವಾ ಮಿಸ್ಟರ ಪಾಟೀಲ ಮಾತ್ರ ಎಸ್. ಎಸ್‌.ಗ ಪ್ರಾಮಿಜ ಮಾಡಿ, ಕ್ಯಾನ್‌ವಾಸ್ ಮಾಡಿ ಕಡಿಕೆ ಬಸಂತಗ ತನ್ನ Personal Vote ಹಾಕಿದನಂತ ! ಹಿಂಗ Deceive ಮಾಡತಾರೇನಪಾ.

ದೇಶಪಾಂಡೆ:— ನಮ್ಮಹಂಗ ಅವನೂ..... ...ನಮಗ ಮಾತ್ರ ಎರಡೂ ಕಡಿಯಿಂದ ಫಾಯದೆ ಅದ ನೋಡು. ಇತ್ತಲಾಗ ಎಸ್. ಎಸ್.

ಬಂದರ ಅವನ Personal Vote ಹಾಕೇವಿ, ಅವನಿಂದ ಲಾಭ ಅದ. ಇನ್ನ ನಮ್ಮ ಬಸಂತ ಬಂದರಂತೂ ಏನ ಕೇಳತೀಯೋ—ಅವನ Side canvass ಮಾಡಿವಲಾ !

(ಹೋಗುವರು.)

ಪ್ರವೇಶ ಜ. [ತುಸು ದಿನಗಳು ತೀರಿದ ಮೇಲೆ]

(ಶಾಮನ ಮನೆ. ಶಾಮನೊಬ್ಬನೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾನೆ.)

.....ಹಿಂದಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ರಾಜಾಶ್ರಯ ಸಿಗತಿತ್ತು, ಅಂತ ಬೇಕಾದಂಥಾ ನಾಟಕಾ-ಕಾದಂಬರಿ ಬರೀಲಿಕ್ಕೆ ಉತ್ಸಾಹಾನೂ ಬರಬೇಕು, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಾನೂ ಸುದ್ದಾ ಕೊಡುತುಲ್ಲಾ ಮುಂದಕರದು. ಬಿಡವಲ್ಪಾಕ, ನಾ ಮಂದೀ ಸಲುವಾಗಿ ಬರಿಯಾದಿಲ್ಲಾ; ಮಂದಿ ನನ್ನ ಲೇಖಾ ಓದೊಂದು ಬ್ಯಾಡಾ, ಇವರು ಹೌದು, ಸ್ವತಂತ್ರ ಧಂಧೆ. ಆಮ್ಯಾಲ ತೊಗೊಳ್ಳಿ, ದಿನಾ ಒಂದ Satire ಬರೀತಿನಿ ಈ Editors ಮ್ಯಾಲ! ಸದ್ಭಾಕಂತೂ ನಮ್ಮದೊಂದು ಕವಿತಾ, ಒಂದು ಲೇಖಾ accept ಆಗ್ಯಾವ, ಸಾಕು. ಮುಂದ ನೊಡೂಣಂತ.

(ಶಾಂತಾ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲೇಜ ಮಿಸಲನಿ, ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಾಸಿಕ ಹಿಡಿದು)

ಶಾಂತಾ:— (ಮಾಸಿಕ ಕೊಟ್ಟು) ನಿನ್ನೆ ಸಂಜೆಮುಂದ ಪ್ರೊಫೆಸರನೊ ಕೊಟ್ಟು ಹೋದಾ. (ಮಿಸಲನಿ ಕೊಟ್ಟು) ಇದೇ ಈಗ ಇದನ್ನು ಯಾರೋ ಒಗದ ಹೋದ್ದು.

ಶಾಮನ:— (ಆನಂದದಿಂದಲೂ, ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದಲೂ) ಕಲೀದ ಇದ್ದವರ ಹಣೇಬಾರಾನ ಇಷ್ಟು. 'ಉಣ್ಣೆ ಕೆಚ್ಚೊಲಳಿದ್ದು ನೊರೆಹಾಲ' ಎರಡೂ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಮೌಲ್ಯವಾದ ಈ ಕವಿಯ ಲೇಖನಗಳು ಬಂದುದನ್ನೂ ಓದುವ ತವಕಗೊಳ್ಳದೆ ಹಾಗೆಯೇ ತಂದಿರುವಿಯಾ? ಇವು ಕವಿರಾಜನಾದ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಗೌರವವನ್ನು ಘೋಷಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಶಂಖಗಳು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕವಿತೆ, ಒಂದರಲ್ಲಿ Prese Article ಹೀಗೆ ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದಿವೆ.

ಶಾಂತಾ:— ಅವಷ್ಟು ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದರ ಏನ ಸಿಕ್ಕಹಂಗಳು ನಿಮಗ ಸೌಭಾಗ್ಯ?

ಶಾಮು:— ಕಂಟಮಟಾ ವಸ್ತ್ರ ಹಕ್ಕೊಂಬುದೊಂದ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅಂತ ತಿಳಿದಿಯೇನು ? ಕಾವ್ಯದ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಸೌಭಾಗ್ಯವಿರುವದು ? ಇವು ನಿನ್ನ ಹಾಗೂ ನಿನ್ನ ನಲ್ಲನ ಬಿಂಕವನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಹೇಳುವ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಹೆಗ್ಗುರುತುಗಳು.

ಶಾಂತಾ:— ಏನಾರ ಭಾವಸೇದ ತಗಿರಿ ನೋಡೋಣ.

ಶಾಮು:— ತುಸು ತಡೆ. ಇಂದಿನಿಂದ ನಿನ್ನ ಗಂಡನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿರಸಾಹಿತಿರಾದನು. ' ಸಿರಿಗನ್ನಡಂಗೆಲ್ಲೆ '

ಶಾಂತಾ:— ಏನರ ಅದ ತಗಿರಿ ನೋಡುಣು.

ಶಾಮು:— ಆ ಮೊನ್ನಿನ ಕವನ, ನಿನ್ನ ಸಿಟ್ಟಿನ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನೀನು ಆ ಕವನದ ಕೆಳಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಓದುವೆನೆಂದರೆ ಮಾತ್ರ ತೋರಿಸುವೆನು.

ಶಾಂತಾ:— ಯಾವ ಹೆಸರು ?

ಶಾಮು:— ಮದಿವ್ಯಾಗಿ ಮೂರ ವರ್ಷಾದರೂ ಯಾವ ಹೆಸರ ? ಮರೆತುಬಿಟ್ಟೀನು ಇಷ್ಟರಾಗ ?.....ಶಾಂತಾನಾಥ ಶಾಮನೆಂಬುವನು ! ಈ ಕವನಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾ ಶಾರದಾತನಯ ಶಾಮನೆಂದು ಅಳಿಸಿ ಶಾಂತಾನಾಥ-ಶಾಮನೆಂದು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗೆ ಬಾ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಅನ್ನು.

ಶಾಂತಾ:— ನಾ ಅಂಬೂದು ಬ್ಯಾಡಾ, ನಿವ್ ಹೇಳೂದು ಬ್ಯಾಡಾ.

ಶಾಮು:— ಆಂ ? ಇಷ್ಟ ಕಷ್ಟ ಬಟ್ಟು ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಬರೆದ ಕವನದ ಒಳಗಿನ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳುವದಿಲ್ಲವೆ ?... ..ಚನ್ನೆ, ನನ್ನ ಮಾವನ ಹೆಣ್ಣೆ, ನನ್ನ ಮಾವಿನ ಹೆಣ್ಣೆ, ಹೆಣ್ಣಿನಂತೆ ರುಚಿಯಾ ಈ ಕವನವನು ರುಚಿಸು. (ಮಿಸಲಿನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) ಇತ್ತ ಬಾ, ಈ ಕವನವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ಅನ್ನು. (ಪಾಸು ತಿರುವಲು ಕವಿತೆಯು ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ. ಎಳುಟು ಸಾರೆನೋಡಿ..... ಅಶ್ವರ್ಯದಿಂದಲೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದಲೂ) [ಸ್ವಗತ] ಎಲಾ ! ಅನುಕ್ರಮಣಿ ಯೊಳಗ ನಮ್ಮ ಹೆಸರಿಲ್ಲಾ ! ಒಳಗ ನಮ್ಮ ಕವಿತಾ ಇಲ್ಲ ! ಎನಿದು ? ನನ್ನ ಕವಿತಾ ಹಾಕಿಯೇ ಇಲ್ಲ ! ಎಂತಹ ಅಪಮಾನವು !.....ಆತು, ನನ್ನಾಕಿ ಕಲೀದ ಇದ್ದದ್ದು ಗುಣಾ ಆತು. ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದಿ ಶಾಯ್ದುಳು ಮಾರಾಯಳು..... (ಮಾಸಿಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು) [ಪ್ರಕಾಶ] (ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ)

ಪ್ರಿಯೆ, ನನ್ನ ಕವನವು ಮುಂದಿನ ಸಲ ಬರಲಿಹುದು. (ಗೌರವದಿಂದ) ಇಕೊ, ಇದರಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಲೇಖನವಿದೆ. ಅದನ್ನಾದರೂ ತೋರಿಸುವೆನು. ಇತ್ತ ಬಾ-
(ಪಾನು ತಿರುವಹತ್ತುವನು. ಆದೂ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.) ಯಲಾ ಇವನ! ಕಡಿಕೆ
Deceive ಮಾಡಿದರಲ್ಲ! Cheated, I am cheated .

(ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಶಾಂತಾ:— (ನಗುತ್ತ) ಯಾಕ ? ಛಾಪಿಸಿ ಬಂದಿಲ್ಲೇನು ?

ಶಾಮು:— ಇಲ್ಲಾ, ಮುಂದಿನ ಸಾರೆ ಹಾಕತಾರಂತ (ಸ್ವಗತ) ಹೇ
ಭಗವಂತಾ! ಈ ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವ ಹುಚ್ಚನ್ನು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಏಕೆತ್ತು ಊರಿವೆ. ಈ
ಕವಿತೆ ಬರೆಯುವದೂ ಬೇಡಾ, ಇವರು ಛಾಪಿಸುವದೂ ಬೇಡಾ. (ಪ್ರಕಾಶ)
ಆತು, ತಾಟುಮಣಿ ಹಾಕನಡಿ. (ಶಾಂತಾ ಮುಂದೆ ಹೋಗುವಳು)

[ತೆರೆ]

ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ

ಪಾತ್ರಗಳು:

೧. ರಾಯರು:- ಅದೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಸಾರವೆಂಬ ನೀರ-ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ತೇಲಿಬಿದ್ದ ರಾಜಹಂಸ
೨. ಹೊರಗೆ (ಕೂತು) ಇರುವುದರಿಂದ ಒಳಗೆ ಬಾರದೆ ಮರೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲ್ಲಿ ನಾಥಿಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ರಾಯರ ರಾಣಿ

(ದೃಶ್ಯ:- ಎದುರಿಗೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿರುವುದೇ ರಾಯರ ಪ್ರಯೋಗಶಾಲೆ. ಛರ್ಚಾತ್ ಪಾಕಶಾಲೆ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಿಳಿದ ಅರ್ಜುನನಂತೆ ರಾಯರು ಮಲ್ಲಗಂಟು ಪಾಕಿ ಪಾಕಿಸದ್ದೆ ತೆಗೆ ತೋಳೇರಿಸಿ, ಅಂದರೆ ಮೈಮೇಲಿನ ಅಂಗಿ ತೆಗೆದು, ಒಲೆಯೊಡನೆ ಗುದುಮುರಿಕೆ ನಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಲೆಯ ಸುತ್ತಲೂ ನೂರಾಯಂಟು ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಹರಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಓಡಾಡಿದಾಗ ಹತ್ತಿಂಟು ಪಾತ್ರೆಗಳು ತಾಕಲಾಡಿ ಮೊಸರು ಹಾಲು ಎಣ್ಣೆಗಳ ಪೂರ ಹರಿಯುತ್ತದೆ. ಒಲೆ ಒಮ್ಮೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆ, ಒಮ್ಮೆ ಆರುತ್ತದೆ.)

ಹೆಂಡತಿ:- (ಗದ್ದರಿಸುವ ದನಿಯಲ್ಲಿ) ಏನದು?.....ಮತ್ತೆ ನೋ! ಚೆಲ್ಲಿದಿರಲ್ಲ?

ರಾಯರು:- ಏನಿಲ್ಲನೀರು. ನೀರು ಹರಿದಾಂಗ ಹರಿಯಿತು (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ನೋಡುತ್ತ ಬಳಿಯಲು ಹೋಗುವರು ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಥೂ, ಥೂ, ಒಳಗೆ ಯಾಕೆ ಮೋರೆ ಹಾಕತಿ? ಇಲ್ಲಿಯೇ ದೇವರು ಕೂತಾಣ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯೊಳಗೆಲ್ಲ ಮೈಲಿಗೆ ಕಲಿಸಬೇಡ ನಾರಾಯ್ಣ! ನಿಮ್ಮ ಅವ್ವ ಅವ್ವ ಮಡಿಮೈಲಿಗೆ ಕಲಿಸೇ ಇಲ್ಲೆನು? ನಿನಗೆ?

ಹೆಂಡತಿ:- ಸಾಕು ನಿಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮರು ಪಲ್ಯಾಕ ಒಗ್ಗರಡೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರೇನು?

ರಾಯರು:- ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಿ. ಮೊದಲು ಈ ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣನನ್ನ ಮೊದಲು ಮಾತಾಡಸತೀನಿ. (ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾತ್ರೆ ಇಟ್ಟು ಜೋರಿನಿಂದಾ ಉದಿ)

ಉದಿ, ಸುತ್ತೆಲ್ಲ ಹೊಗೆ ಇಡುಗಿ ಉಸಿರುಗಟ್ಟಿಹೋಗುವುದು. ಖೋಯ್, ಖೋಯ್, ಎಂದು ಕಮ್ಮುತ್ತ! ಆಂ, ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ಗಾಂಜಾ ಸೇದಿದ ಹಾಂಗ ಆಗತದ ನೋಡು, ನಿಂತಿರು. ಮೊದಲು ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಒಂದು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ ಬರೆದು ಹಾಕಿಯೇ ಅಡಿಗೆ ಕೂಡತೀನಿ ನನ್ನ ಕಿಸೆದಾಗಿನ ಪೆನ್ನು ತಾ ಇಲ್ಲೆ (ಹೆಂಡತಿ ಸುಮ್ಮನಿರಲು) ಪೆನ್ನು ತಾ ಅಂದೆ ಘಾಂಟನ್ನ ಪೆನ್ನು.....

ಹೆಂಡತಿ:— ಹ್ಯಾಂಗ ಕೊಡಲಿ ಅಂದೆ !

ರಾಯರು:— ಅಂದರ ಓಹೋ ! ಹೌದಲ್ಲ.....ನಿಲ್ಲು ಹಾಂಗಾದರ ನಾನ.....

ಹೆಂಡತಿ:— ಸಾಕು ಮೂರು ದಿವಸ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹಾಕಬೇಕಾದರ ನಿಮಗ ಕಲೆಕ್ಟರು, ಗವರ್ನರು ಎಲ್ಲಾರು ಬರಬೇಕು ಮೇಲ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ. ಹನ್ನೆ ರಡೂ ತಿಂಗಳು ನಾವು ಹೆಂಗ ಮಾಡಬೇಕು ?

ರಾಯರು:— ಹ ! ಹ !! ನಿನ್ನ ಕುಶಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಹೇಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ ಕಾಣೆ ?.....ತಿಂಗಳದೊಳಗ ಮೂರು ದಿವಸ ನಾನು ಕ್ಯಾಜುಅಲ್ ಲೀವ್ ತಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನೀನೇ ಕಚೇರಿ ನಡೆಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದು ಆಗ ತಾನೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ-ಉತ್ತರ ದೊರೆಯಬಹುದು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಇರಲಿ—ಮೊದಲು ಬಾಯೊಳಗ ಉದುಗೊಳನೆ ಇಟ್ಟು-ಕೊಳ್ಳಿ.

ರಾಯರು:— ಅಂದರ ? ಕಲೆಕ್ಟರಗ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕೊದು ಬ್ಯಾಡಾ ಅಂತಿಯೇನು ? ಅಲ್ಲಾ. ಮೊದಲು ಮಳಿಗಾಲ ದಿವಸ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಾ ಹಸಿ ಕೆಚ್ಚು ಮತ್ತ ಜ್ಯಾಲ ಕಂಟ್ರೋಲ ! ಅಲ್ಲ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಣ್ಣ ಆದರೂ ಒಡೆದುಕೊಡಬಾರದ.....ಹೌದು ಹೌದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಕ್ಷಮಿಸು ನೀನು ನಿತ್ಯ ತಕರಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚಕ್ರೆಯ ಹಾಗೆ ಒಡಿಸಿರಿ ಅಂತ..... ಇನ್ನ ಮ್ಯಾಲೆ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ಪರಶುರಾಮ ಆಗತೀನಿ. ಕ್ಷತ್ರಿಯರನ್ನು ನುಚ್ಚು ನೂರು ಮಾಡಿದ ಹಾಂಗ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಚೂರು ಚೂರು ಮಾಡಿ ಒಗೆಯತೀನಿ. ಏನೂ ಈಗ.....(ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂತೆಗೆದು) ಹೌದಲ್ಲ ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊತ್ತಾಗ ತದ. ಏನಾದರೂ ಆವೇಶ ಬರೂದಕ್ಕ....ಆಫೀಸ ಟಾಯಿ ಮ್ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿರತದ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಪಾತ್ರೆ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗತದ, ಮೊದಲು ಒಗ ರಣೆ ಕಾಸಿರಿ

ರಾಯರು:— ವಾ ! ಅಷ್ಟ ಕಾಳಜೀ ಇಲ್ಲೇನು ನನಗ ? ಒಲೆಯೊಳಗ ಉರಿ ಇದರ ಸಾತ್ತ್ರಿ ಸುಡಬೇಕು.....ಹಾಗಾದರೆ ಉರಿ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ (ಎಂದು ವಟಗುಡುತ್ತ ಆಚೆಯ ಮೂಲೆಯೊಳಗಿನ ಮಾಡದಲ್ಲಿ ಬಾಟಲಿ ತಂದು ನೋಡುವನು.) ಬರಿದೋ ಬರಿದು ತೆರವೋ ತೆರವು. ಈ ಸಾರೆ ಚಿಮಣಿ ಎಣ್ಣೆ ತಂದಿಯೇ ಇಲ್ಲೇನು ?.....ಓಹೊ ಮುಂದಿನ ಸರತಿ ಮೊದಲನೇ ತಾರಿಖಕ್ಕ ! ಅಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ? ಸ್ವಯಂ ಜೋತಿಯಿಂದಲೇ ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಸಂಸಾರ ಮಾಡಬೇಕಂತೇನು ? ಇಲ್ಲಾ, ಹೀಗೆ ಸುಮ್ಮನೇ ಕೂತರ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಳೋದಿಲ್ಲ ಡೆಪ್ಯುಟೀಶನ್ನ್ಮ ಒಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು

ಹೆಂಡತಿ:— (ಮತ್ತೆ ಏನು ? ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ಮಾಡಲು) ಈಗಲ್ಲ ಆಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿ ಹೇಳಿದೆ.....ಒಲಿ ಉರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಉಪಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತನ್ನು ? ಒಲಿಗೆ ಕಾಗದವನ್ನಾದರೂ ಹಚ್ಚಬೇಕು ಅಂದರ ಪೇಪರ ಕಂಟ್ರೋಲು. ಇದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಗದಾ ಮೊನ್ನೆ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿ.... ಸರಮೇಶ್ವರಾ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನಿನ್ನಂತ ಒಂದು ಮೂರನೇ ಕಣ್ಣು ದಯಪಾಲಿಸಿದ್ದರೆ ಈ ಕಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸುಸೂತ್ರವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ; ಸಂಸಾರಕ್ಕೆ ! ಏನು ಕಂಟ್ರೋಲೋ ಏನೋ ! ಸುಸೂತ್ರ ನಮ್ಮ ತಂದಿತಾಯಿನ ಬರ್ಥ ಕಂಟ್ರೋಲ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಇಂದಿನ ನಳೋಪಾಖ್ಯಾನ ಆದರೂ ತಪ್ಪುತ್ತಿತ್ತು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಕಚೇರಿಗೆ ಹೊತ್ತು ಆಗಲಿಲ್ಲೇನು ನಿಮಗಿನ್ನಾ ? ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮುಂದೆ ಅಷ್ಟೇ ಇರತದ ನಿಮ್ಮ ಅವಸರ. ಈಗಲಾದರೂ ತಿಳಿಯಿತೋ ಇಲ್ಲೊ ಒಂವ. ಅಡಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದರ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಅದ ಅನ್ನೋದು.

ರಾಯರು:— ಒಪ್ಪಿದೆ ಮಾರಾಯಳ ಒಪ್ಪಿದೆ. ಹೀಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಆಗದ ಹೊರತು ಒಬ್ಬರ ಕಷ್ಟ, ನಿಷ್ಕೂರ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಗೋದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಂತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ನೀವೇನು ಅಂತೀರಿ ?

ರಾಯರು:— ಹಾಗಾದರೆ ನೀನೇನು ಅಂತಿ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಒಗ್ಗರಣೆ ಆಯಿತಲ್ಲೊ ನೋಡಿರಿ ಅಂತೀನಿ.

ರಾಯರು:— ಅಲ್ಲಾ ಸುಸೂತ್ರ ಖಾನಾವಳಿಯಿಂದ ಒಂದು ತಾಟು ತಂದು ಬಿಡಬೇಕು ಅಂತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಸುಡ್ಡಿ, ಹಿಂಡು ಹೊಲೇರು ಉಂಡ ತಾಟಿನೊಳಗೆ ಉಟಾ ಮಾಡಬೇಕು ಇನ್ನೆ? ಥಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ತುಪ್ಪ ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಹಾಕಿಬಿಡಿ ನನಗೆ.....(ಸ್ವಗತ) ಏನಾದರೂ ಮೂರು ದಿವಸ ತಿಂದೆ ಬಿದ್ದರಾಯಿತು.

ರಾಯರು:— That's an idea! ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯ ಬೇಕು ಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಬೇಕಾದರೆ ಚಹಾ ಅವಲಕ್ಕಿ ಮೇಲೆಯೇ ಕಥಾ ಸಾಗಿಸೋಣೇನು? ಹೌದು, Variety is the spices fo life. ವೈವಿಧ್ಯವೇ ಜೀವನದ ಮಸಾಲೆ. ಉತ್ತಮ ಮಸಾಲೆ, ಅವಲಕ್ಕಿ ಹಚ್ಚತೀನಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೂ. ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಾಗಲಿಗಾಮ ಬಂದಮೇಲೆ ರಥಾ ಹ್ಯಾಂಗಾದರೂ ಸಾಗತದ. ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡೋ ಮುಂದ ಕೂದಲೆಳೆ ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆದರ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿನೇ ಬರತದ.

ರಾಯರು:— (ಹೆಂಡತಿಯ ಮಾತಿನ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷನೇ ಇಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲ ದೆವ್ವಿಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಾಡಿಸುತ್ತ) ಥೂ, ಥೂ! ಏನು ಸಂಸಾರ ಅದು ಅಂತೀನಿ. ಕಂಟ್ರೋಲ ಇಲ್ಲದ ಅವಲಕ್ಕಿ ಆದರೂ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೇ?

ಹೆಂಡತಿ:— ತಂದು ಹಾಕಿರಿ ಅಂದರೆ ಗಲಾಗಲಾ ಅಳೋದು, ಮತ್ತೆ ಅದು ಇಲ್ಲೇನು, ಇದು ಇಲ್ಲೇನು?

ರಾಯರು:— ಕೊನೆಗೆ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಅರಳಿಟ್ಟು? ಅದನ್ನಾಡರೂ ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದು ಆಜಬ್ ಅಂದು ರಾವಾ ಅಂತ ಮಲಗಿದರಾತು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಇವೊತ್ತಿನಿಂದ ಕಚೇರಿಗೇನು ರಾಜಿರಾಮೆ ಏನು?

ರಾಯರು:— ನಿಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕಚೇರಿಗೆ ರಜಾ ತೆಗೆದುಕೊ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ರಾಜಿ ನ್ನಾಮಿನೆ!.....(ಮತ್ತೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾಡಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತ) ಏನು? ಅರಳಿಟ್ಟು ತೀರಿ ಹೋಗೇದ?

ಹೆಂಡತಿ:— ತೀರಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲೆ !

ರಾಯರು:— ಆಯಿತು. ಅನ್ಯಥಾ ಶರಣಂ ಸಾಸ್ತಿ. (ವಿರುಗಟ್ಟಿ ಹಾಕಿ ಉದಲು ತೊಡುಗುವನು. ಕೆಲ ಹೊತ್ತು ಆದಮೇಲೆ ಫಟ್ಟನೆ ಯೋಚನೆ ಹೊಳೆದು) That's good (ಎಂದು 'ಸ್ಟೋವ್', ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಾಡಿಸುವನು. ಎಣ್ಣೆ ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು.) ಆಯಿತು. ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಯಿತು ಅಂದೆ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನು, ಎಲ್ಲಾ ಬಿಟ್ಟು ದೇವರ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಕೂತಿರೇನು ?

ರಾಯರು:— ಅಗ್ನಿ ನಾರಾಯಣನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರ ಆಯಿತು, ಅಂದೆ. (ಎಂದವನೆ ಆದರೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲ ಎಣ್ಣೆ ಸುರುವಿ ಕಡ್ಡಿ ಹಚ್ಚುವನು. ಭುಗ್ಗನೆ ಅಂಜಿಸುವಂತೆ ಉರಿಯಹತ್ತುವದು.) ಆಂ ! (ಗಾಬರಿಗೊಂಡು ನಿಲ್ಲುವನು.)

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನಿದು, ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ,—

ರಾಯರು:— (ಗಾಬರಿಯಾಗಿಯೂ ಆಗದಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತ) ಅಲ್ಲಾ, ಕಂಪನಿ ಸಾಟಕದ 'ಕಂಸವಧ'ದೊಳಗೆ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆದ ಹಾಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರಿ ಸೀನರಿ ಆಯಿತು ನೋಡು. ಇನ್ನ ನೋಡು ಎರಡು ಮಿನಿಟಿನಲ್ಲಿ ಸಳವಾಕ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡತೀನಿ. (ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಪಾತೇಲಿಯ ಮೇಲೆ ನೀರು ಸುರುವಲು 'ಫೋಯ್', ಎಂದು ಸಪ್ಪಳವಾಗುವದು) ಅಬಬ ! ಕಾದ ತಲೆಗೆ ತಂಪು ಬಡಿದಾಗ ಹೀಗೆ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು ನೋಡು.

ಹೆಂಡತಿ:— ಅಲ್ಲಾ, ಒಗ್ಗರಣೆಗೆ ಹಾಕೋದು ಬಿಟ್ಟು ನೀರು ಯಾಕೆ ಹಾಕಿದಿರಿ ?

ರಾಯರು:— ಯಾಕೆ ಏನು ತಪ್ಪಾಯಿತು ? ಯಾವುದಕ್ಕೂ ನೀರು ಬೇಕೇ ಬೇಕಲ್ಲೇನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಮೊದಲು ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿ, ಆ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚಿ ಹಾಕಿರಿ.

ರಾಯರು:— ಪಲ್ಟಿ ಬೇಡ, ಝುಣಕಾ ಮಾಡತೇನೆ, ನುಸ್ತ 'ಪಿಟ್ಟಿ ಭಾತ್' ಖೂಸ ಖೂಸ ಖಾಯಿಂಗಿ.

ಹೆಂಡತಿ:— ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿರಿ, ಮೊದಲು ಒಗ್ಗರಣೆ ಹಾಕಿರಿ ಅಂತೀನಿ.

ರಾಯರು: — ಒಗ್ಗರಣೆ ಅಂದರೇನು? ನರ್ಕೋಪಾಖ್ಯಾದ ಶ್ರೀಕಾರೇನು? ಮೊದಲು ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ. ಆ ಮೇಲೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಏನು ಆಗತದೆ? ಇವೊತ್ತು ನೋಡು ಆದರ್ಶವಾದ ನಳಪಾಕ ಮಾಡಿತೋರಿಸುತ್ತೀನಿ. ಇದರಲ್ಲೇ ನಮ್ಮ ಕೈವಾಡ ಕುದುರಿತೋ ಥಣ್ಣನೆ ಕಚೇರಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ನಳಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಗಿಬಿಡತೀನಿ.....ಏನಂದೀ? ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅಡಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ? ನಳ ಏನಿದೆ ಅಂತ ಮಾಡಿದೆ? ದಮಯಂತೀ ಗಂಡ ಇದೆ. ಒಂದು ಚಾನ್ಸ ಆದರೂ ಕೊಟ್ಟನೋಡು. ಹಾಗೇ ಮನಸ್ಸು ಹಾಕಿ ಅಡುಗೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟೆ ಅಂದರೆ ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಬಿ. ಎ. ವರ್ಗಕ್ಕೆ ನಳಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಚ್ಚುವಂತೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸತೀನೆ.....ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧವಾದ “ ಸ್ತ್ರೀಯೊ ಟಾಯಿಸ್ತ ” ಅಡಿಗೆ ಸಾಕುಮಾಡು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಸ, ಹೊಸ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಾಗಬೇಕು.

ಹೆಂಡತಿ: — ಸಾಕು ಹುಚ್ಚುಚ್ಚಗ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಏನು ತಿಳಿಯತದೆ ಅಡಿಗೆಯೊಳಗೆ?

ರಾಯರು: — ಹೌದ, ಮತ್ತೂ ಅದೇ ಮಾತ? ಗಂಡಸರಿಗೆ ಏನು ತಿಳಿಯತದೆ ಅಡಿಗೆಯೊಳಗೆ ಅಂತ! ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ಬರಿಕೈಯೊಳಗೆ ಸವಟು ಹಿಡಿದರೆ ಏನಾಯಿತು? ನಾಲಗೆಗೆ ರುಚಿ ಅನಬೇಕು ನಳಪಾಕ. ವಿರಾಟ ನಗರದಲ್ಲಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸವಟು ಹಿಡಿದು ಬಲ್ಲವನಾನ ಭೀಮಸೇನ ದೌಪದಿಯ ಗಂಡನಿದ್ದಿದ್ದಿಲ್ಲವೇ?.....“ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರ ” ಬರೆದ ಅಚ್ಚ ಕನ್ನಡ ಕವಿ ಮೂರನೆಯ ಮಂಗರಸ ಗಂಡಸಿದ್ದನೋ ಹೆಂಗುಸಿದ್ದನೋ? ಹೇಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡು ಅಂದೆ.

ಹೆಂಡತಿ: — ಆಯಿತು. ನೀವೊಬ್ಬರು ನಾಲ್ಕನೆಯವರು.

ರಾಯರು: — ಹೌದು ಅಂದೆ! ಮೂರನೆಯ ಮಂಗರಸನ ಸೂಪಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ ತಂದ ನಾನು ನಾಲ್ಕನೇ ಮಂಗರಸನಾದರೆ ತಪ್ಪೇನು?.....ಇನ್ನು ಮೇಲಿನಿಂದ ನಾನು ಅಂತೀನಿ, ಧರ್ಮಕ್ಷೇತ್ರ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಪಾಕಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನೂ ಪುರುಷರೇ ಆಕ್ರಮಿಸಬೇಕು, ಅಂತ.

ಅಂದರೆನೇ ಯುದ್ಧೋತ್ತರ ಪುನರ್ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದಾಗ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಒಂದು ಉದ್ಯಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅಂತ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸೂಚನಾ ಕಳಿಸತೇನೆ. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಕುರಿತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ರಚನೆ ಆಗಬೇಕು. ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಚಾರಾತ್ಮಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಹೊರಡಬೇಕು. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ, ತರುಣ ಭಾರತೀಯರು ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ನಿರಾಲಂಬಿಗಳಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತೀಯನು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟಗವನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು. ನಳನಾಗಬೇಕು, ಬಲ್ಲವನಾಗಬೇಕು, ಮಂಗರಸನಾಗಬೇಕು.... ಎಲ ಎಲ, ನೀರು ಸಳಮಳ ಕುದಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿತ್ತಲ್ಲ! (ಎಂದು ಕಡಲೆಯ ಹಿಟ್ಟು ಹೊಡೆದಾಡುತ್ತವನು.) ಕಡಲೇ ಹಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಿ ಅದೆ, ಕಡಲೇ ಹಿಟ್ಟು!.... (ಯಾವದೋ ಡಬ್ಬ ತಗದು ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟೆಂದು ಸುರುವಲು, ಹೋಗಿ ವಾಸನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿದ್ದಾ! ಕಡಲೆಯ ಹಿಟ್ಟು ಅಂತ ಮೆಂತೇದ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕಿ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೆ ನೋಡು. ಅಲ್ಲಾ, ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಿಟ್ಟುಗೂ ಒಂದೊಂದು 'ಲೇಬಲ್' ಹಚ್ಚಿ ಯಾಕೆ ಇಡಬಾರದು? ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತ್ತನಾ ಅವರೆ ಈ ಅಬಲೆಯರಿಗೆ ತಲೆಬೇನೆ! ಪ್ರತಿತಿಂಗಳಿಗೂ ಇನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಕಿಚನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಟ್ ಮಾಡ ತೀನಿ.....ಏನಂದಿ? ಕಡಲೇ ಹಿಟ್ಟು ಇಲ್ಲ? ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಹಿಟ್ಟು ಹಾಕು ಅಂತಿ?..... ಏನಂದಿ? ಬಾಜೂದವರ ಮನೆಯೊಳಗ ಕಡು ತರಬೇಕ? ನಾನ? ಕೈಯೊಳಗ ಪಾತ್ರೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಂದಿಯ ಮನೆಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮುಂದ ಮೂನತ್ತಿರಡು ಹೆಲ್ಲು ತೆರೆದು 'Lend and lease' ಕಡಿ ಹಿಟ್ಟು Please. ಅಂತ ಕಡ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲ್ವಾ!.....ಅಂ? ಅವರೇ ಕೊಡಬೇಕಾಗೇವ! ನೀನ್ಯಾಕೆ ಅವರಿಗೆ ಕಡಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿ? ಅಂತು ಇಂಟರನ್ಯಾಶನಲ್ ಟ್ರೇಡ ಪಾಲಿಸಿ ನೀವೂ ಕಲಿತೀರಿ ಅನಬಾರದ?..... ಕಡಲೇ ಬೇಕೆ ಇದ್ದರ ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಂದಿ? ಹೆಲ್ಲೊಳಗೆ ಹಾಕಿ ನುರಿಸು ಅಂದ್ಯೋ, ಏನು ಗುದ್ದಿ ಪುಡಿ ಮಾಡು ಅಂದ್ಯೋ.....ಓಹೋ, ಗರತಿಯ ಹಾಡು ಹಾಡುತ್ತ ಹೆಂಗುಸಿನ ಸುದರ್ಶನ ಚಕ್ರ ಹಿಡಿ ಅಂತೀಯಾ?.... ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾಡಬೇಕೇನ? ಝಣಕಾ. ಉತ್ತಮ ಪಿಟ್ಟ ಭಾತ.....

ಆಗಲಿ, ಬೀಸುವ ಕಣ್ಣು ಅದೇನೋ ಮತ್ತೆ ಬಗಲೊಳಗೆ ಬುಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೆರಮನೆಗೇ ಹೋಗಬೇಕೋ, ಕೊರಮಂಜಿಯ ಹಾಂಗ. (ಎಂದು, ಮತ್ತೆ ಅಡಕಲು ಡಬ್ಬಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ನೋಡುವಾಗ ಕಡಲೆಯ ಹಿಟ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ.)
'ಯುರೇಕಾ !'.....ನೋಡು ಸಂಪೋಧನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಕಡಲೆ ಹಿಟ್ಟು ಹಾದಲ್ಲೋ ಮತ್ತೆ ? (ವಾಸನೆ ನೋಡಿ) ಹಾ-ಹೌದು (ಎಂದು, ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಸುರುವುವನು.)

ಹೆಂಡತಿ:— ಕೈ ಆಡಿಸಿರಿ ಲಗೂನೆ.

ರಾಯರು:— ಹಿಂಗೋ ! ಮತ್ತೆ ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಪರಿಭಾಷಾ ಬೇರೆ ಅದ ಏನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಇಲ್ಲ ಬೇಗನೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿರಿ.

ರಾಯರು:— (ಸವಟಿನಿಂದ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ) ಇನ್ನು ವಗ್ಗರಣೆ ಬೇರೆ ಕಾಸಬೇಕ. ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಸೋದು !.....ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ ಕಾಸೋದು ಅಂತ.....ಯಾಕೆ ಕೇಳಿಸೀತೇನು ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಕೇಳಿಸಿತು ಸಂಪೋಧಕಂಗೆ ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಸಲಿಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ಅಂಬೋದು ಕೇಳಿಸಿತು. ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಸವಟು ಚಾಚಿ ಒಂದಿಷ್ಟು ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಸುರುವಿರಿ.

ರಾಯರು:— ಒಲೆಯೊಳಗೆ ಸವಟು ಚಾಚಿರಿ.....ಸರಿ, ಚಾಚಿದೆ. (ಸವಟು ಇಟ್ಟು) ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಸುರುವಿರಿ.....(ತಲೆ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು ಅಂದರೇನು ? ಇದೇನೋ ಹೊಸಾ ಶಬ್ದಾನೆ ಹೇಳಿದಿಲ್ಲ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಹೊಸ ಶಬ್ದ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರತದ ಮಣ್ಣಾಗ ? ಒಳ್ಳೇಎಣ್ಣೆ ಸಾಸವೆಕಾಳು ಹಾಕಿರಿ ಅಂದೆ.

ರಾಯರು:— ಓಹೋ, ಹಿಂಗೋ by linguistire rules of contraction ಒಳ್ಳೇ ಎಣ್ಣೆ ಸಾಸವೆಕಾಳು ಹೋಗಿ ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಆಯ್ತೇನು ?.....ಸರಿ. (ಎಂದು ಎಣ್ಣೆ ಸುರುವಿ ಕಾಳುಹಾಕುವನು) ಆಯಿತು— ಎಣ್ಣೆಕಾಳು ಹಾಕಿದೆ ಸುರುವಲ್ಯಾ ?

ಹೆಂಡತಿ:— ಇದೇನು ಒಗ್ಗರಣೆ ಕಾಳಿನ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳಲೇ ಇಲ್ಲ ?

ರಾಯರು:— ಅಂದರೆ?.... ಓಹೋ ಸಂಸಾರ ಕುಲುಮೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಕುನ್ನಿಗಳು ಚಟಪಟ ಒದ್ದಾಡುವಂತೆ ಅವೂ ಒದ್ದಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? (ಎಂದು ಮತ್ತೆ ಕಾಸುವನು) ಅಲ್ಲಾ, ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ಯಾವಾಗ ಆಗ ಬೇಕು ಅಂತಿನಿ.....ಐದು ಮಿನಿಟುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ನ ಸಿದ್ಧವಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಯಂತ್ರವನ್ನು ಹುಡುಕಬಾರದೇ; ಈ ವೈಜ್ಞಾನಿಕರು ಅದಕ್ಕೇನೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ಜನಗಳು ಅನ್ನೋದು. ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಳಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಮುಷ್ಕ-ಗುಂಡು ಬಾಂಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಕ್ಷಿಂತ ಅಡುಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವು ರಸಪಾಕ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಇಂದ್ರಜಾಲವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಾರದೇ?..... ಹೌದು ಹೌದು. ಅನ್ನಕ್ಕೆ ಇಡತೀನಿ (ಎಂದನ ವಿಚಾರ ಮಗ್ನತೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ ಹಾಕಿ ನೀರು ಹಾಕುವದನ್ನು ಮರೆತು ಹಾಗೇ ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಇಡುವನು) ನವ ಮತವಾದ, ಸಮತಾವಾದ, ಎಂದ ಅನೇಕವಾದಗಳ ಯುಗವಿದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜೊತೆಗೆ ಪುರುಷರೂ ಪಾಕಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರವೀಣರಾಗಬೇಕು. ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಒಲೆಯ ಮುಂದೆ ಕೂಡದೇ ಪುರುಷರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅರ್ಧಾಂಗಿಯೊಡನೆ ಅರ್ಧಭಾಗ ವಹಿಸಬೇಕು.....ಹೌದು ಹೌದು, I am here for the cause of the depressed class. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಸಮಾಜದಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮಾಜ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಅಬಲೆ ಇಂದು ಸಬಲೆಯಾಗಿ ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ನಡುಮನೆಗೆ, ನಡುಮನೆಯಿಂದ ಪಡಸಾಲೆಗೆ ಪಡಸಾಲೆಯಿಂದ ರಂಗಭೂಮಿಗೆ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಮರಭೂಮಿಗೆ ಧುಮುಕಬೇಕು. ಅಂದ ರೇನೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮತಾವಾದವು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಹೆಂಡತಿ:— (ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಏನಿದು ವಾಸನೆ! ಏನೋ ಹೊತ್ತಿದ ವಾಸನೆ?

ರಾಯರು:— ಎಲ. ವಿಜ್ಞಾನದ ಇಂದ್ರಜಾಲವು ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದೆಯೋ ಏನು? ಆಗಲೇ ಅನ್ನದ ತವ್ವೇಲಿಯಿಂದ ಚಿನ್ನದ ಹೊಗೆ! (ಎಂದು ಮುಚ್ಚಳ ತೆಗೆಯುವನು) My God! My Godness! ಹಣೇ ಬರಹ! ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನೀರೇ ಸುರುವಿಲ್ಲ. ಬರೀ ಅಕ್ಕಿನೇ ಇಟ್ಟುಬಿಟ್ಟೇನಿ.....ಏನೂ. ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡೋದು? (ಹೊರಗೆ ಯಾರೋ ಕೂಗುವರು)

ಹೆಂಡತಿ:— ಹ್ಯಾಗೇನು ಅನಾಯಸೇ ಏಕಾದಶಿ ಅಗೇದ ಇವತ್ತು. ಹೊರಗೆ ಯಾರೊ ಅಧಿತಿಗಳು ಬಂದ ಹಾಗೆ ಕಾಣತದೆ ನೋಡಿ.

ರಾಯರು:— ನಮ್ಮ ಅರಸನ ವಾಸನೆ ಬಡಿದೇಬಂದಂತೆ ಕಾಣತದೆ ಅವರೂ (ಹೊರಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೂಗು) ಓ. ಓ! ಅವರು ಮನೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲರೇ ಹೊರಗೆ ಹೋಗ್ಯಾರ ಹೊರಗೆ! ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ-ಊರಿಗೆ ಹೋಗ್ಯಾರ ಊರಿಗೆ!..... (ಎದೆಯ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಹೋದನೇ ಪ್ರಾಣಿ. ಮೂರ್ಖ ನನ್ನ ಧ್ವನಿ ಆದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತು ಹತ್ತಲಿಲ್ಲ. ಏನು ಅಡುಗೆಯ ಮನೆಯಿಂದ ಕೂಗಿದಾಗ ನನ್ನ ಧ್ವನಿನೇ ಬದಲಾಯಿತೋ?

ಹೆಂಡತಿ:— ನಿತ್ಯಾ ಇಂತಹ ನಳವಾಕ ಮಾಡಿದರೆ ನೀವೇ ಬದಲಾಗ ತೀರಿ. ಸಾಕು ಹೊರಗೆ ಕೂಡಿ

ರಾಯರು:— ಅಂದರೆ? (ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ದಂಗುಬಡೆದುಹಂಚಿ ಯನ್ನು ನೋಡುವಾಗ—)

ತೆರೆ —

ಅವ್ವ ಹೆಚ್ಚೊ? ಅವ್ವ ಹೆಚ್ಚೊ?

ವಿಜಯಾ:— ('ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧುವಿಲ್ಲ, ಉಪ್ಪಿಗಿಂತ ರುಚಿಯಿಲ್ಲ' ಎಂಬ ಪಾಠವಾಡುತ್ತಿರುವಳು)

ರಾಘು:— ಯೇ ವಿಜಯಾ, ಏನು ಒಂದೇ ಸವನೆ ಗುಂಗೀ ಹುಳದ ಹಾಂಗ ರಾಗ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೀಯೆ ? ನಾನು ಅಲ್ಲಿಬ್ರಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ!

ವಿಜಯಾ:— ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಾನಾರ ಮಾಡು ಟಿಂಗಿನ ಜೂಬ್ರಾನಾರಮಾಡು. ನಾಯೇನು ನಿನಗೆ ತ್ರಾಸು ಕೊಡತೇನೋ ? ನಮ್ಮ ಅಕ್ಕವರು ನಾಳೆ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಪಾಠವಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಹೇಳ್ವಾರ.

ರಾಘು: — ಗಾದೀ ಮಾತು ಆತು, ಕುರ್ಚೀದ ಮಾತು ಆತು. ನನ್ನ ತಲೆಗೆ ತ್ರಾಸ ಆಗುತ್ತದ ತಗೀ. ಹೀಗೆ ನೀನು ಗೊಂದಲ ಹಾಕಿದರ ನಾನು ಗಣಿತ ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

ವಿಜಯಾ:— ಓಹೋ ! ಭಾಸ್ಕರಾಚಾರ್ಯರ ಮರಿಗಳೇ ತಮ್ಮ ತಲೆಗೆ ತ್ರಾಸು ಆಗುತ್ತದ ಏನು ?

ರಾಘು:— ಹೌದು, ನೀನು ನಾಯಿಯ ಮರಿಯ ಹಾಂಗ ಒದರೋದು ಕಡಿಮೆಮಾಡು.

ವಿಜಯಾ:— ಅಲ್ಲೋ ರಾಘು, 'ತಾಯಿಗಿಂತ ಬಂಧು ಇಲ್ಲ ಅಂದರೇನು ?

ರಾಘು:— ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಅನಬಾರದು ತಾಯ್‌ಗಿಂತ ಬಂದು ಇಲ್ಲ ಅಂದರ ತಂದೆಗೆ ಅಪಮಾನ ಅಲ್ಲೇನು ? ತಂದೆಯೂ ಬಂಧು ಅಲ್ಲವೇನು ?

ವಿಜಯಾ:— ಹೌದು ಆದರೆ ತಾಯ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಲಾ ಅಂತ.

* ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ರೇಡಿಯೋ, ನು ಬಯೆಯಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಂಧುಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಘು:— ಯಾರು ನಿಮ್ಮ ಅಕ್ಕವರು ಹೇಳಿದರು ಹೌದಲ್ಲೋ ! ಆ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಬರೆದವರು ಹೆಂಗಸರೇ ಇದ್ದಿರಬೇಕು. ನಾನೂ ಗಾದೆಯ ಮಾತು ಬರೀತೇನೆ. ತಂದೆಗಿಂತ ಬಂಧು ಇಲ್ಲ ಅಂತ.

ವಿಜಯಾ:— ಖರೇ ಹೇಳು ರಾಘು ತಾಯ್ ಹೆಚ್ಚೊ ತಂದೆ ಹೆಚ್ಚೊ !

ರಾಘು:— ನೀನೇ ಹೇಳು ನಿನಗೆ ಅವ್ವನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯೋ ಅಪ್ಪನ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಪ್ರೀತಿಯೋ ?

ವಿಜಯಾ:— ‘ತಾಯೆ ನಿನ್ನು ಪಕಾರ ಮರೆಯೆ ನಾನೆಂತು ಮಾಯೆ-ಯುಳ್ಳಾಕೆ ನೀನಲೆಯ ಹಿತಬಂಧು’ ಇಂತ ಕವಿತೆಯೊಳಗ ಹೇಳಿಲ್ಲೇನು ? ನೋಡು ನಮ್ಮ ಅವ್ವ ನಾವು ಸಣ್ಣ ಕೂಸು ಇದ್ದಾಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಜೋಪಾನ ಮಾಡತಾಳ. ನಾನಂತೂ ಸಣ್ಣ ಕೂಸು ಇದ್ದಾಗ ಬೆಳತನಕ ಹಟಮಾಡು ತಿದ್ದೆನಂತ.

ರಾಘು:— ಹೂಂ ! ನೆನಪು ಅದ ಏನು ನಿನಗ ?

ವಿಜಯಾ:— ಇಲ್ಲೊ ಮೊನ್ನೆ ಅವ್ವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲೇನು ? ನಾನು ಅಳಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದಕೂಡಲೆ ಅಪ್ಪ ಅವ್ವನ್ನು ಬಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದೆನಂತ ಯಾಕೆ ಅಳಸತೀ ಅಂತ. ಆದರೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಆದರೂ ನನ್ನ ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಅಡಿಸಿ, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ ಅಂತ.

ರಾಘು:— ಹೌದು, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟಿ ಜೋಗುಳ ಹಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪ ಅಂದರೇನು ಕೈಯೊಳಗೆ ಬಳೆ ಇಟ್ಟುನೇನು ? ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುವದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ.

ವಿಜಯಾ:— ಹೌದು, ಚುಕ್ಕು ತಟ್ಟುವದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ. ಎರಡೂ ಹೊತ್ತು ಅಡಿಗೆ, ಎರಡುಹೊತ್ತು ಚಹಾ, ಪಂಚಮೆಯಲ್ಲಿ ತಂಬಿಟ್ಟು ದೀಪಾವಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಚಕ್ಕಲಿ, ಕರಚೀಕಾಯಿ, ನವರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಡೋದು ಅವ್ವನ ಕೆಲಸ. ಅವ್ವನೆಂದರೇನು ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಯಂತ್ರ ಏನು ?

ರಾಘು:— ಹೌದು, ಅಪ್ಪ ಮುಂಜಾನೆ ಎದ್ದು ಒಂದು ಕವ್ವು ಚಹಾ ಸುದ್ದಾ ಪೂರಾ ಕುಡಿಯದೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಹಸಿವೆ-ನೀರಡಿಕೆ ಅನ್ನದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಒಂದುತಾಸು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸುದ್ದಾ ಪುರಸತ್ತು ಇರುವದಿಲ್ಲ. ಅವ್ವ ನೋಡಿದರ ದಿನಾಲು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬರೇ ಘುರು ಘುರು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಆಮ್ಯಾಲೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಬೆವರು ಸೂಸಿ ದುಡಿದು

ಪಹಿಲಾಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಕೈತುಂಬ ಪಗಾರ ತಂದು ಅವ್ವನ ಕಡೆಗೆ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಅವ್ವ ಕರ್ಚಿಕಾಯಿ ಚಕ್ಕುಲಿ ಹ್ಯಾಂಗ ಮಾಡತಾಳ ಹೇಳತೀನಿ.

ವಿಜಯಾ:— ಆದರೆ ಅವ್ವ ನೋಡು ಒಂದು ದಿವಸ ಆದ್ರು ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡತಾಳೇನು ? ದೀಪಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಲು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ತೋಟಿ ಆಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗತೀನಿ ಅಂದರ ರುಚಿ ರುಚಿ ಫರಾಳ ಮಾಡಿಕೊಡತಾಳೆ. ಪಂಚುಗೆ ಹೋಗತೀನಿ ಅಂದರ ಬುರುಬುರಿ ಕಲಸನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಡತಾಳೆ. ಆದರೆ ಅವ್ವ ಮಧ್ಯಾನ್ಹದಲ್ಲಿ ಕೆಂಪು ಮೋರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಬಂದಾ ಅಂದರ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಂಜಿಕೆ ಬರುತದ.

ರಾಘು:— ಆದರ ಅವ್ವ ಬರೇ ನನಗ ಜಡ್ಡಾ ದಾಗಷ್ಟು ಪ್ರೀತಿ ಮಾಡತಾಳ. ಒಂದು ದಿವಸ ಆದರೂ ಅವ್ವ ನಿನ್ನ ಹೊಡೆದದ್ದು ನೋಡೀಯೇನು ? ಅವ್ವ ನೋಡಿದರ ದಿನಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಸಾರೆ ಬಾಯ್ ಬಾಯುವ ಹಾಂಗ ಸೋಟಿ ಹಿಂಡತಾಳ. ಮೊನ್ನೆ ನ ದಿವಸ ಮ್ಯಾಟಿನಿ ಸೀನಿನಾಕ್ಕೆ ಅಂತ ಅವ್ವ ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸಿದರೂ ಹೋಗಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಯಾಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಿ ಅಂತ ಅವ್ವ ಡುಬ್ಬ ಬಾಯೋಹಾಂಗ ಹೊಡದಳು. ಮತ್ತ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾರೆ ಪೇಟಿಗೆ ಅಟ್ಟತಾಳ, ಒಮ್ಮೆ ಪಲ್ಯಾಕಾಯಿ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕಿರಾಣಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಿನ ಹೊಸ ಪೋಲಕಾ ಪರಕಾರ ತರಲಿಕ್ಕೆ—ಹೀಗೆ ದಿನಾ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಓಡ್ಯಾಡಿ ಕಾಲು ಸೋತುಹೋದರೂ ಮತ್ತೆ ಡುಬ್ಬ ಬಾಯೋಹಾಂಗ ಹೊಡಿಸಿಕೋಬೇಕು. ಅಂದರೆ ?

ವಿಜಯ:— ಹೌದು, ನಿನಗೆ ಅವ್ವನೇ ಚಲೋ. ನನಗೆ ಅವ್ವನೇ ಚಲೋ.

ರಾಘು:— ಹಾಗಾರ ಇಬ್ಬರೂ ಚಲೋ ಅನ್ನು. ಒಬ್ಬರೇ ಚಲೋ ಅನ್ನ ಬೇಡ.

ವಿಜಯಾ:— ಹಾಗಾದರೆ ನಾನು ಗಾದೆಮಾತು ಸಾಠ ಮಾಡಬಾರದೇನು ?

ರಾಘು:— ಹಾಗಾದ್ರೆ ಮಾಡು ಕಲಿಸಿದ ಅಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೇಳು 'ಅಕ್ಕಾ ಅವರ ಎರಡು ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಯಾವ ಕಣ್ಣು ಹೆಚ್ಚಿನದು' ಅಂತ.

ವಿಜಯಾ:— ಊಹೂಂ ! ಅಂತೂ ಅಕ್ಕನಕ ಕಣ್ಣಲ್ಲೇ ಬೊಟ್ಟು ಚುಚ್ಚಿದೆ ಅಲ್ಲ !

ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಪರಿತ್ಯಕ್ತೆ (ಪತ್ನೀದಾರಿ)	೧	೪	೦
ಎನ್ನೆ-ಎಕಾಂಕಗಳು	೨	೦	೦
ವಾತ್ಸಾಯನ ಕಾಮಸೂತ್ರ	೬	೦	೦
ನಪುಂಸಕತೆ (ಸಚಿತ್ರ)	೦	೫	೦
ಭೂಮಿಗಿಳಿದ ತಾರೆ (ಅಚ್ಚಿನಲ್ಲಿದೆ)....				

ವಿವರಗಳಿಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮನೋರಂಜನ ಪ್ರಕಾಶನ ಸಮಿತಿ,
ಧಾರವಾಡ

